

PASŪTĪTĀJS: SIA "DSG Karjeri".

IZPILDĪTĀJS: SIA „Firma L4”
Jelgavas iela 90, Rīga, LV–1004

OBJEKTS: Ietekmes uz vidi novērtējums SIA "DSG Karjeri" paredzētajai darbībai
Smilts-grants, smilts un mālsmilts ieguve atradnē "Vālodzes"

IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Paredzētajai darbībai

**Derīgo izrakteņu Smilts-grants, smilts un
mālsmilts ieguve atradnē "Vālodzes"**
Ziņojuma pilnveidotā redakcija

Rīga, 2025

SATURS

1. Ievads	5
2. Paredzētās darbības un darbības vietas izvēles argumentēts pamatojums.....	6
3. Paredzētās darbības atbilstības izvērtējums atbilstoši vides, dabas aizsardzības un citiem normatīvajiem aktiem, kuros ietvertas prasības konkrētajai paredzētajai darbībai.	7
3.1. Nacionālie normatīvie akti	7
3.2. Latvijai saistošie starptautiskie dokumenti.....	21
3.3. Teritorijas attīstības plānošanas dokumenti.....	23
4. Paredzētās darbības raksturojums.....	25
4.1. Pamatinformācija par paredzēto darbību.....	25
4.2. Īss derīgā izrakteņa ieguves tehnoloģijas apraksts	27
4.3. Derīgo izrakteņu atradne Vālodzes un tās raksturojums.....	28
4.4. Atradnes sagatavošana derīgo izrakteņu ieguvei	31
4.5. Derīgā izrakteņa ieguves un apstrādes tehnoloģijas.....	33
4.6. Atkritumi un to apsaimniekošana	40
4.7. Alternatīvie tehnoloģiskie risinājumi	42
4.8. Teritorijas rekultivācija pēc ieguves darbu pabeigšanas.....	44
5. Paredzētās darbības vietas apraksts.....	46
5.1. Vispārīga informācija.....	46
5.2. Paredzētās darbības un tai piegulošās teritorijas raksturojums.....	49
5.3. Tuvākās dzīvojamās ēkas un lauku saimniecības	52
5.4. Atbilstība teritorijas plānojumam	53
5.5. Citas derīgo izrakteņu atradnes un citi nozīmīgi objekti	58
5.6. Piebraukšanas iespējas, pievedceļu un inženierkomunikāciju pieejamības raksturojums.....	60
5.7. Meteoroloģisko apstākļu raksturojums	61
5.8. Hidroloģisko apstākļu raksturojums	62
5.9. Ģeoloģiskās uzbūves un inženierģeoloģisko apstākļu raksturojums	65
5.10. Teritorijas hidroģeoloģiskais raksturojums:.....	69
5.11. Tuvākās ūdens ņemšanas vietas	72
5.12. Paredzētās darbības un tai piegulošo teritoriju dabas vērtības un tuvākās Latvijas „NATURA 2000” Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas	72
5.13. Ainaviskais un kultūrvēsturiskais nozīmīgums	76

5.14.	Paredzētās darbības teritorijā un tās apkārtnē esošo citu vides problēmu un riska objektu raksturojums	77
6.	Iespējamā ietekme uz vidi Paredzētās darbības īstenošanas laikā.....	79
6.1.	Prognozētās gaisu piesārņojošo vielu emisijas un izmaiņas gaisa kvalitātē	79
	Emisijas no autotransporta un specializētas tehnikas izplūdes gāzēm	82
	Emisiju aprēķini no dīzeļdegvielas uzpildes	83
	Cieto daļiņu emisijas no karjerā izmantotajiem ceļiem/brauktuvēm	84
	Emisijas no derīgo izrakteņu iegūšanas un iekraušanas mašīnās, no krautnēm	84
	Emisijas no iegūtā materiāla sijāšanas.....	85
	Emisijas no materiāla drupināšanas.....	85
	Piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultātu novērtējums	86
	Operatora radītais piesārņojums.	87
	Summārais emisiju gaisā līmenis.....	91
7.	Trokšņa izplatības novērtējums dzīvojamajā zonā.....	96
7.1.	Fona trokšņa līmenis	98
7.2.	Paredzētās darbības radītais trokšņa piesārņojums	104
7.3.	Summārais trokšņa līmenis (fona piesārņojums un paredzētās darbības radītais)	107
7.4.	Secinājumi	109
8.	Ietekmes uz pieguļošo teritoriju hidroģeoloģiskajiem apstākļiem novērtējums.....	110
9.	Iespējamās ietekmes (arī hidroģeoloģisko faktoru) izvērtējums uz dabas vērtībām	112
9.1.	Prognoze par iespējamo ietekmi uz ainavas daudzveidību	114
10.	Citas iespējamās ietekmes.....	115
11.	Paredzētās darbības iespējamo limitējošo faktoru analīze. Iespējamie ierobežojošie nosacījumi paredzētās darbības veikšanai vai infrastruktūras objektu izbūvei.	116
12.	Paredzētie pasākumi ietekmju uz vidi mazināšanai	117
13.	Paredzētās darbības ietekmes uz vidi būtiskuma izvērtējums	119
13.1.	Iespējamie ierobežojumi esošajās saimnieciskajās darbībās.....	121
13.2.	Paredzētās darbības sociāli - ekonomisko aspektu izvērtējums.....	121
14.	Nepieciešamās izmaiņas teritorijas plānojumā	122
15.	Sabiedriskās apspriešanas rezultāti, iedzīvotāju un Pašvaldības attieksme pret projekta realizāciju	123

16. Paredzētās darbības alternatīvu izvērtējums, Izvēlētā variantā pamatojums un paliekošo ietekmju būtiskuma raksturojums	125
16.1. Kritēriji alternatīvo risinājumu salīdzināšanai	126
17. Paliekošo ietekmju būtiskuma raksturojums.....	127
18. Vides kvalitātes novērtēšanas monitoringS	128
19. Izmantotās literatūras saraksts.....	130

PIELIKUMI:

1. Zemes īpašumtiesības apliecinājoši dokumenti;
2. Programma Nr. 5-03/19/2022;
3. Derīgo izrakteņu ieguves limits;
4. Derīgo izrakteņu (izņemot pazemes ūdeņus) atradnes pase;
5. Prognozētās gaisa piesārņojošo vielu emisijas un izmaiņas gaisa kvalitātē atradnes "Vālodzes" ietekmes zonā Raunas pagastā, Smiltenes novadā;
6. Pārstrādātais Trokšņa izplatības novērtējums prognozētās saimnieciskās darbības rezultātā atradnē "Vālodzes" Raunas pagastā, Smiltenes novadā;
7. Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinums;
8. Eksperta/ornitologa Kārļa Millera atzinums par nekustamajā īpašumā „Vālodzes”, Raunas pagasta Smiltenes novadā, plānotās saimnieciskās darbības iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamām putnu sugām tā teritorijā un tuvējā apkārtnē;
9. Paziņojums par IVN Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu;
10. IVN Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols;
11. Veselības inspekcijas 05.06.2024. vēstule Nr.2.4.8.-1./533.
12. Smiltenes novada pašvaldības 15.07.2024. vēstule Nr.SNP/24/4.9/2016
13. Valsts vides dienesta 16.07.2024. Vēstule Nr. 2.3/AP/7659/2024
14. Dabas aizsardzības pārvaldes 07.06.2024. vēstule Nr. 4.9/3533/2024-N
15. Saņemto atzinumu un komentāru par ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumu par SIA "DSG Karjeri paredzēto darbību - derīgo izrakteņu (smilts-grants, smilts un mālsmilts) ieguve (turpmāk - Paredzētā darbība) atradnē "Vālodzes" apkopojums
16. VPVB (šobrīd Enerģētikas un vides aģentūra) prasību apkopojums.

1. IEVADS

Paredzētās darbība ir smilts-grants, smilts un mālsmilts ieguve atradnē "Vālodzes, nekustamā īpašuma "Vālodzes" (kadastra Nr. 4276 006 0007) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 4276006 0007, Raunas pagastā, Smiltenes novadā. Nekustamā īpašuma kopplatība ir 10,416 ha (1.pielikums).

Paredzētās darbības ierosinātājs ir SIA "DSG Karjeri", reģistrācijas Nr. 40003747654, juridiskā adrese: Rīga, Hipokrāta iela 2D, LV-1079

Valsts vides dienests (turpmāk – Dienests) ar 2022. gada 17.februāra ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu Nr. VI22SI0016 (turpmāk – Lēmums Nr. VI22SI0016) piemēroja IVN procedūru lerosinātājas Paredzētajai darbībai.

Normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā tika veikta sākotnējā sabiedriskā apspriešana laika posmā no 2022.gada 12.maija līdz 2.jūnijam. Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksme ievērojot epidemioloģiskās drošības prasības tika organizēta attālināti, laika posmā no 2022.gada 26.maija līdz 2.jūnijam nodrošinot prezentācijas pieejamību, kā arī iespējas uzdot rakstiski jautājumus. Tiešsaistē, ZOOM platformā sanāksme notika 2022.gada 26.maijā, plkst.17:00.

07.07.2022. Vides pārraudzības valsts birojs izsniedza Programmu Nr.5-03/19/2022 "Ietekmes uz vidi novērtējumam derīgo izrakteņu (smilts-grants, smilts un mālsmilts) ieguvei atradnē "Vālodzes" nekustamajā īpašumā "Vālodzes" Raunas pagastā, Smiltenes novadā. Programma derīga līdz 2027. gada 7.jūlijam (2.pielikums).

Ietekmes uz vidi novērtējums veikts saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto un atbilstoši IVN Programmas prasībām. IVN procesā izvērtēti divi alternatīvi tehnoloģiskie risinājumi.

Ietekmes uz vidi novērtējumu veica un IVN Ziņojumu sagatavoja SIA Firma L4, eksperte I.Gavena sadarbībā ar Pasūtītāja pārstāvi.

Eksperts/ornitologs Kārlis Millers sniedzis atzinumu par nekustamajā īpašumā „Vālodzes”, Raunas pagasta Smiltenes novadā, plānotās saimnieciskas darbības iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamām putnu sugām tā teritorijā un tuvējā apkārtnē (8.pielikums).

Teritorijas bioloģisko daudzveidību un tajā sastopamās dabas vērtības novērtēja sertificēts eksperts sugu un biotopu aizsardzības jomā Egita Grolle (Sert.Nr.003., derīgs līdz 13.05.2023. Spec.zālāji, meži un virsāji, jūras piekraste, Spec.vaskulārās augu sugas sertifikāts derīgs līdz 06.09.2024.), (7.pielikums)

Gaisa piesārņojuma līmeņa noteikšanai, cietajām daļiņām PM10 un PM2.5, oglekļa oksīdam un slāpekļa dioksīdam gaisa piesārņojošo vielu emisijas aprēķinus un piesārņojuma izkliedes modelēšanu veica Eksakto zinātņu un tehnoloģiju fakultātes Vides zinātnes nodaļas profesore Iveta Šteinberga (5.pielikums)

Eksakto zinātņu un tehnoloģiju fakultātes Vides zinātnes nodaļas profesore Iveta Šteinberga ir veikusi vides trokšņa emisiju aprēķinus un to izkliedes modelēšanu paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā (6.pielikums).

IVN pētījumu, aprēķinu un modelēšanas rezultāti ļauj secināt, ka paredzētās darbības īstenošana nav pretrunā ar Smiltenes novada teritorijas plānojumā noteikto, normatīvajos aktos ietvertajām prasībām un noteiktajām robežvērtībām.

IVN Ziņojuma sabiedriskā apspriešana normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā veikt laika posmā no 2024.gada 7.maija līdz 7.jūnijam.

2. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS UN DARBĪBAS VIETAS IZVĒLES ARGUMENTĒTS PAMATOJUMS.

Paredzētā darbība ir derīgo izrakteņu Smilts-grants, smilts un mālsmilts ieguve atradnē "Vālodzes" nekustamā īpašuma "Vālodzes" (kadastra Nr. 4276 006 0007) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 4276 006 0007, Raunas pagastā, Smiltenes novadā. Atradne Vālodzes neaizņem visu zemes gabala platību, paredzētā ieguves platība – 74.67 tūkst.m².

Paredzētās darbības vieta atrodas plašā apvidū, kur jau pagājušajā gadsimtā ģeoloģiskās meklēšanas darbu rezultātā konstatēta rūpnieciski izmantojamas smilts iegulas. Apkārtējā teritorijā ir vairākas atradnes, kurās ieguve jau pabeigta un vairākās notiek ieguves darbi. Atradne A daļā robežojas ar smilts-grants un smilts atradni "Pāvuli". Otrpus Autoceļam P28, ~50 m attālumā, atrodas smilts-grants un smilts atradne "Pāvulkalni" un ~50 m un ~250 m atrodas smilts-grants un smilts atradne "Pāvulkalni 2020", kas sastāv no diviem teritoriāli atdalītiem laukumiem A un R laukums. Uz A no Atradnes ~750m attālumā atrodas smilts-grants un smilts atradne "Foreles".

Tādējādi paredzētās darbības teritorija atrodas teritorijā, kur jau ilgstoši tiek veikta derīgo izrakteņu ieguve. Paredzētās darbības vietas izvēle nodrošina racionālu derīgo izrakteņu ieguvu, kā arī nerada jaunas būtiskas neērtības vai ietekmes iedzīvotājiem.

Atradne atrodas attālināti no lielākām apdzīvotām vietām, ir izveidota atbilstoša transporta infrastruktūra.

Atbilstoši Raunas novada teritorijas plānojumam 2012. - 2024. gadam Paredzētā darbība plānota Mežu teritorijā, kur saskaņā ar Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 7.9.4.punktu pieļaujama derīgo izrakteņu ieguve līdz gruntsūdens līmenim.

Paredzētās darbības teritoriju ieskauj lauksaimniecības un meža zemes ar atsevišķām viensētām.

Izvērtējot paredzētās darbības radītās emisijas gaisā un to izplatību, konstatēts, ka ārpus paredzētās darbības teritorijas gaisa kvalitāte atbilst normatīvo aktu prasībām un kā esošo, tā paredzētās darbības īstenošanas rezultātā radītais summārais gaisa piesārņojums nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības.

Izvērtējot paredzētās darbības radītās trokšņa emisijas un to izplatību, konstatēts, ka netiek pārsniegtas normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības paredzētās darbības teritorijai un piebraucamajam ceļam tuvējo viensētu teritorijās.

Tuvākā Eiropas nozīme īpaši aizsargājamā dabas teritorija (Natura 2000) – dabas liegums "Raunas Staburags" - atrodas ~ 2,5 km attālumā uz DA no Darbības vietas.

Ņemot vērā visus ietekmes uz vidi novērtējuma procesā analizētos aspektus un iegūtos rezultātus var secināt, ka paredzētās vietas izvēle ir optimāla un labākā iespējamā, un paredzētās darbības alternatīvas, veidojot jaunu ieguvu citā vietā jebkurā gadījumā radītu būtisku papildus slodzi uz vidi.

3. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS ATBILSTĪBAS IZVĒRTĒJUMS ATBILSTOŠI VIDES, DABAS AIZSARDZĪBAS UN CITIEM NORMATĪVAJĒM AKTIEM, KUROS IETVERTAS PRASĪBAS KONKRĒTAJAI PAREDZĒTAJAI DARBĪBAI.

3.1. Nacionālie normatīvie akti

VISPĀRĒJĀ VIDES AIZSARDZĪBA

Vides aizsardzības likums. Pieņemts 02.11.2006. Stājas spēkā: 29.11.2006. Tā darbības laikā Likumā veikta virkne grozījumu:

Vides aizsardzības likums ir uzskatāms par pamatlikumu vides aizsardzībā, un tas nosaka vispārējās prasības vides aizsardzībā, kas ir saistošas jebkurai ierosinātajai darbībai. Likuma mērķis ir izveidot tādu sabiedrības un dabas mijiedarbības mehānismu, kurš garantētu vides aizsardzību, efektīvu dabsaimniecību un Latvijas Republikas iedzīvotāju tiesības uz kvalitatīvu dzīves vidi. Uz Vides aizsardzības likuma pamata izdota virkne tiesību aktu – Ministru kabineta noteikumu veidā.

Likumā definēti galvenie vides aizsardzības principi:

- 1) princips "piesārņotājs maksā" — persona sedz izdevumus, kas saistīti ar tās darbības dēļ radīta piesārņojuma novērtēšanu, novēršanu, ierobežošanu un seku likvidēšanu;
- 2) piesardzības princips — ir pieļaujams ierobežot vai aizliegt darbību vai pasākumu, kurš var ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, bet kura ietekme nav pietiekami izvērtēta vai zinātniski pierādīta, ja aizliegums ir samērīgs līdzeklis, lai nodrošinātu vides vai cilvēku veselības aizsardzību. Principu neattiecinā uz neatliekamiem pasākumiem, ko veic, lai novērstu kaitējuma draudus vai neatgriezenisku kaitējumu;
- 3) novēršanas princips — persona, cik iespējams, novērš piesārņojuma un citu videi vai cilvēku veselībai kaitīgu ietekmju rašanos, bet, ja tas nav iespējams, novērš to izplatīšanos un negatīvās sekas;
- 4) izvērtēšanas princips — jebkuras tādas darbības vai pasākuma sekas, kas var būtiski ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, jāizvērtē pirms attiecīgās darbības vai pasākuma atļaušanas vai uzsākšanas. Darbība vai pasākums, kas var negatīvi ietekmēt vidi vai cilvēku veselību arī tad, ja ievērotas visas vides aizsardzības prasības, ir pieļaujams tikai tad, ja paredzamais pozitīvais rezultāts sabiedrībai kopumā pārsniedz attiecīgās darbības vai pasākuma nodarīto kaitējumu videi un sabiedrībai.

Izvērtēšanas princips lielā mērā nosaka IVN procedūras juridisko bāzi. Būtiska uzmanība pievērsta sabiedrības tiesību uz informāciju un iespēju piedalīties lēmumu pieņemšanā regulējuma nodrošināšanai.

Visas likuma prasības tiek ņemtas vērā veicot paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumu.

Likums nosaka arī vides informācijas sistēmas saturu un pieejamību. Diemžēl reāli vides informācijas sistēma nav izveidota un virkne datu (piemēram, vides monitoringa rezultāti kā valsts veiktā, tā komersantu un pašvaldību veiktā pašmonitoringa dati, nav publiski pieejami).

Kā būtiskākie vides un dabas aizsardzības uzdevumi, kas ievērojami kā IVN procesā, tā paredzētās darbības īstenošanā, definējami:

- labvēlīgas vides nodrošināšana tagadējās paaudzes un nākamo paaudžu dzīvei, darbam un atpūtai,
- sabiedrības ekoloģisko un ekonomisko interešu saskaņošanu;
- pilnīgas un atklātas informācijas nodrošināšanu par ekoloģisko stāvokli;
- vides aizsardzības pasākumu stimulēšana;
- zinātniski tehniskā progresa sasniegumu ieviešana vides aizsardzībā un dabas resursu izmantošanā.

Likumā definētie uzdevumi un vides aizsardzības principi atbilst un ir ievēroti plānojot paredzēto darbību.

Saskaņā ar Vides aizsardzības likuma 15.panta pirmo daļu 2009. gada 24. februārī pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr.175 „**Noteikumi par nacionālajiem vides indikatoriem**”. Šis normatīvais akts nosaka vienotus nacionālos vides indikatorus tādās jomās kā:

- Atkritumu apsaimniekošana, datu avots LVĢMC;
- Bioloģiskā daudzveidība datu avots DAP;
- Gaisa piesārņojums un ozona slāņa samazināšanās, datu avots LVĢMC;
- Klimata pārmaiņas datu avoti LVĢMC un CSP;
- Ūdeņu apsaimniekošana, datu avots LVĢMC, LHEI un SVA;
- Zemes izmantošana, datu avots LVĢMC, ZM, LAD;
- Dabas resursu izmantošana, datu avots LVĢMC, ZM, CSP.

Diemžēl ne visi ar normatīvajā aktā minētajiem vides indikatoriem saistītie dati ir publiski pieejami un plaši izmantojami ietekmes uz vidi novērtējuma procesā, savukārt daļa indikatoru ir ļoti vispārīgi un pārsvarā izmantojami tikai vispārīgu vides stāvokļa izmaiņu vērtējumam reģionu vai nacionālā līmenī, bet ne atsevišķu objektu vērtējumam. Iespēju robežās vides indikatoru izmantoti paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumā.

Saskaņā ar Vides aizsardzības likuma 17.panta otro daļu un likuma “Par piesārņojumu” 45.panta pirmo daļu un 46.panta otro daļu 2009. gada 17. februārī izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.158 „**Noteikumi par prasībām attiecībā uz vides monitoringu un tā veikšanas kārtību, piesārņojošo vielu reģistra izveidi un informācijas pieejamību sabiedrībai**”.

Noteikumi nosaka:

- prasības attiecībā uz vides monitoringu un tā veikšanas kārtību;
- kārtību, kādā operators kontrolē emisiju apjomu un veic monitoringu;
- kārtību, kādā operators sniedz informāciju par monitoringa rezultātiem;
- kārtību, kādā valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" izveido piesārņojošo vielu reģistru un nodrošina informācijas pieejamību sabiedrībai par vidi piesārņojošām vielām un operatoru veiktā monitoringa rezultātiem.

Noteikumos noteikts, ka Vides monitoringu organizē Vides ministrijas, Veselības ministrijas un Zemkopības ministrijas padotībā esošas iestādes un zinātniskās institūcijas, pašvaldību iestādes normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos, kā arī gadījumos, ja pašvaldībai nepieciešams novērtēt vides kvalitātes izmaiņas, – par pašvaldību budžeta līdzekļiem, kā arī komersanti, ja to nosaka vides normatīvie akti, – par saviem līdzekļiem.

Šo noteikumu 2.1.apakšpunktā minētām iestādēm jāsagatavo un jāievieto iestādes mājaslapā internetā gada pārskatu par veiktā monitoringa rezultātiem. Diemžēl ne par visiem monitoringa veidiem atrodami šādi pārskati un lielākoties tie ir tikai vispārināts apkopojums, kas nedod iespēju padziļināti izvērtēt vides stāvokļa izmaiņu tendences konkrētā teritorijā. Paši monitoringa rezultāti lielākoties nav publiski pieejami, kas izslēdz to izmantošanas iespējas un mazina to nozīmi teritoriju attīstības plānošanas jomā, ietekmes uz vidi novērtējuma jomā u.c.

Tāpat publiski nav pieejami operatoru veiktā monitoringa rezultāti, lai gan tie iesniedzami atbildīgajās valsts institūcijās, taču nav nekādas to izmantošanas iespējas ietekmes uz vidi novērtējuma procesā veicot darbību savstarpējo un kopējo novērtējumu.

Noteikumi nosaka, ka Centrs pārskatā par vides stāvokli valstī iekļauj apkopotu informāciju par operatoru veikto monitoringu. Diemžēl šie pārskati reizi četros gados ietver tikai vispārinātu apkopojumu par valsti kopumā, neietverot pamatdatus, tādējādi tos nav iespējams izmantot ietekmes uz vidi novērtējuma procesā.

Ja tiks saņemtas vides institūciju prasības par nepieciešamību veikt vides monitoringu, tā programma tiks izstrādāta un monitorings veikts atbilstoši Ministru kabineta noteikumi Nr.158 prasībām.

Saskaņā ar likuma "Par atbilstības novērtēšanu" 13.panta pirmo daļu un Vides aizsardzības likuma 39. panta ceturto daļu 2008. gada 16. decembrī izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.1059 „**Noteikumi par atbilstības novērtēšanas institūciju novērtēšanu, akreditāciju un uzraudzību**”. Noteikumi neregulē ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas sfēru, vai zemes dzīļu izmantošanas jomu.

Saskaņā ar Vides aizsardzības likuma 31.panta trīspadsmito un četrpadsmito daļu 2008. gada 7. jūlijā izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.511 „**Dabas pieminekļiem nodarītā kaitējuma novērtēšanas un sanācijas pasākumu izmaksu aprēķināšanas kārtība**”. Dabas piemineklis ir aizsargājams dabas objekts. Parasti pie dabas pieminekļiem tiek pieskaitīti dažādi izcili vai arī reti dabas veidojumi, nelielas teritorijas, kurām ir zinātniska vai kultūrvēsturiska nozīme un ir nepieciešama saimnieciskās darbības ierobežošana vai īpaša kopšana teritorijas saglabāšanai. Pie dabas pieminekļiem pieder: ģeoloģiski un ģeomorfoloģiski objekti; senie parki; dendroloģiskie stādījumi; dižkoki, savdabīgi un reti koki, introducēti koki; senie dzirnavu dīķi.

Paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā nav konstatēti dabas pieminekļi. Nav prognozējams, ka paredzētās darbības īstenošana varētu negatīvi ietekmēt kādu dabas pieminekli.

Saskaņā ar „Vides aizsardzības likuma” prasībām, ir izstrādāti un 24.04.2007. pieņemti MK noteikumi Nr. 281 „**Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas**”.

Paredzētās darbības plānošana, projektēšana un realizācija tiks veikta ar mērķi pēc iespējas samazināt paredzētās darbības ietekmi uz vidi un novērst gadījumus, kad būtu nepieciešama preventīvo vai sanācijas pasākumu veikšana.

Saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību 5.panta devīto daļu un Vides aizsardzības likuma 38.panta 1.1 daļas 1. un 2.punktu 2013. gada 17. septembrī izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.877 „**Vides pārraudzības valsts biroja publisko maksas pakalpojumu cenrādis**”.

Šo noteikumu norma attiecināma uz pieaicināto ekspertu sniegto pakalpojumu apmaksu, ja tādus uzskatīs par nepieciešamu šī ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā pieaicināt Vides pārraudzības valsts birojs, noteiktā maksa ir 8,84 EUR par stundu.

IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Ietekmes uz vidi novērtējums ir procedūra, kas veicama likumā „**Par ietekmes uz vidi novērtējumu**” (14.10.1998) noteiktajā kārtībā, lai novērtētu paredzētās darbības īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai. Likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu veikta virkne grozījumu”

Pamatojoties uz likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” izdoti vairāki Ministru Kabineta noteikumi, tai skaitā:

- Ministru kabineta 19.04.2011. noteikumi Nr. 300 „Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)”;
- Ministru kabineta 13.01.2015. noteikumi Nr.18 “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” detalizēti nosaka kārtību, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi.

Šie dokumenti ir saskaņoti ar attiecīgajām Eiropas Savienības direktīvam. Likums un tam pakārtotie noteikumi nosaka tās paredzētās darbības, kurām ir nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums, nosaka secību, kādā novērtējums tiek veikts, skaidro visu procedūrā iesaistīto pušu tiesības, pienākumus un arī atbildību, kā arī raksturo ietekmes uz vidi novērtējuma rezultātu un tā ietekmi uz lēmuma pieņemšanas kārtību.

Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējums tika veikts saskaņā ar šajos normatīvajos aktos noteikto.

PIESĀRŅOJUMS

15.03.2001. Likums "**Par piesārņojumu**" stājies spēkā 01.07.2001. Tā darbības laikā Likumā veikta virkne grozījumu:

Likuma mērķis ir novērst vai mazināt piesārņojuma dēļ cilvēku veselībai, īpašumam un videi nodarīto kaitējumu, novērst kaitējuma radītās sekas.

Arī derīgo izrakteņu ieguve un ar to saistītā karjera ūdeņu savākšana, attīrīšana un novadīšana klasificējama kā piesārņojoša darbība tādēļ ietekmes uz vidi novērtējuma procesā izvērtējama paredzētās darbības īstenošanas radīto emisiju un piesārņojuma apjoma atbilstība likumā un uz likuma pamata pieņemtajos normatīvajos aktos noteiktajām piesārņojuma robežvērtībām un citām prasībām. Kā būtiskākās minamas prasības saistībā ar trokšņu emisijām un emisijām gaisā.

Lai detalizēti regulētu piesārņojuma emisijas, pamatojoties uz likumu „Par piesārņojumu” izdota virkne Ministru kabineta noteikumu.

Saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 18.1 panta trešo daļu 2014. gada 7. janvārī izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.16 „**Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība**”.

Noteikumi nosaka:

- trokšņa rādītājus, to piemērošanas kārtību un novērtēšanas metodes;
- prasības un termiņus trokšņa kartēšanai, kā arī rīcības plāna trokšņa samazināšanai un trokšņa stratēģisko karšu izstrādei;
- vides trokšņa radīto kaitīgo seku novērtēšanas metodes;

- kārtību, kādā īstenojama sadarbība ar kaimiņvalstīm vides trokšņa novērtēšanā un samazināšanā (ja novērota pārrobežu ietekme);
- informāciju, kāda par vides troksni sniedzama sabiedrībai un Eiropas Komisijai, tās sniegšanas kārtību un termiņus, kā arī kārtību, kādā sabiedrība tiek iesaistīta rīcības plāna trokšņa samazināšanai izstrādē.

Noteikumos noteiktas pieļaujamās trokšņa rādītāju vērtības, kuras jāņem vērā veicot kartēšanu un rīcības plānu izstrādi trokšņa samazināšanai. Minētās normas tiek ņemtas vērā izvērtējot paredzētās darbības īstenošanas radīto trokšņa piesārņojumu. Veicot trokšņa emisiju aprēķinus un izkliedes modelēšanu nav konstatēti normatīvajā aktā noteikto robežvērtību pārsniegumi.

Saskaņā ar likuma "Par atbilstības novērtēšanu" 7. pantu un likuma "Par piesārņojumu" 11.panta otrās daļas 4.punktu 2002. gada 23. aprīlī izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.163 „**Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām**”.

Noteikumi nosaka būtiskās prasības tādu ārpus telpām izmantojamu iekārtu ražošanai, marķēšanai un atbilstības novērtēšanai, kuras emitē troksni, kā arī nosaka iekārtu tirgus uzraudzības kārtību. Noteikumu pirmajā pielikumā ir uzskaitītas iekārtas, uz kurām attiecas šie noteikumi.

Ņemot vērā šo noteikumu prasības tika izvērtēts izvēlētais tehniskais nodrošinājums un Paredzētās darbības radītās trokšņa emisijas un to izplatība.

Saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 12.panta otro daļu un 17.panta trešo daļu 2009. gada 3. novembrī izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.1290 „**Noteikumi par gaisa kvalitāti**”.

Noteikumi nosaka kvalitātes normatīvus ārtelpu gaisam troposfērā (neietverot darba vidi) Latvijas teritorijā, kā arī:

- gaisa kvalitātes normatīvu sasniegšanas termiņus;
- gaisu piesārņojošu vielu augstāko un zemāko pieļaujamo līmeni vidē un raksturlielumus;
- parametrus, monitoringa metodes un metodes, kuras izmanto, lai noteiktu attiecīgo gaisa kvalitātes normatīvu pārsniegumu;
- pasākumus, kas veicami, ja gaisa kvalitātes normatīvi tiek pārsniegti.

Minētās normas tiek ņemtas vērā izvērtējot paredzētās darbības īstenošanas radītās emisijas gaisā un to izkliedi. Veicot emisiju gaisā aprēķinus un izkliedes modelēšanu nav konstatēti normatīvajā aktā noteikto robežvērtību pārsniegumi.

Saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 12.panta otro daļu 2002.gada 12.martā izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.118 „**Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti**”.

Noteikumi nosaka kvalitātes normatīvus virszemes un pazemes ūdeņiem. Pasākumi, kas veikti noteikumu prasību īstenošanai nedrīkst tieši vai netieši palielināt ūdens, gaisa vai augsnes piesārņojumu. Noteikumu 5. pants nosaka nepieciešamību novērtēt virszemes ūdens kvalitāti ar noteikumu 1. pielikuma 1. tabulā minētajām vielām un samazināt ūdens piesārņojumu ar noteikumu 1. pielikuma 2. tabulā minētajām vielām. Atbilstoši noteikumu 26.pantā noteiktajam, 10.pielikuma 1.tabulā noteiktos ūdens kvalitātes normatīvus piemēro pazemes ūdeņu stāvokļa novērtēšanai.

Paredzētās darbības īstenošanas rezultātā nav prognozējama ietekme uz virszemes vai pazemes ūdeņu kvalitāti.

Saskaņā ar likuma "Par atbilstības novērtēšanu" 7.pantu un likuma "Par piesārņojumu" 11.panta otrās daļas 5.punktu un 10.punktu 2005. gada 27. decembrī izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.1047 „**Noteikumi par autoceļiem neparedzētās mobilās tehnikas iekšdedzes motoru radīto piesārņojošo vielu emisiju gaisā**”.

Noteikumi nosaka būtiskās prasības un to ievērošanas uzraudzības kārtību autoceļiem neparedzētās mobilās tehnikas iekšdedzes motoru, kā arī atsevišķu dzelzceļa un upju satiksmē izmantojamo iekšdedzes motoru radīto piesārņojošo vielu emisiju gaisā, šo motoru tipa apstiprināšanas kārtību un tirgus uzraudzību.

Saskaņā ar šīm prasībām tiks izvērtēta paredzētās darbības īstenošanā izmantoto tehnisko līdzekļu atbilstība, galveno uzmanību pievēršot emisijām gaisā, to izplatībai un atbilstībai normatīvajos aktos noteiktajām robežvērtībām.

Saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 11.panta otrās daļas 2.punktu, 18.panta otrās daļas 1.punktu, 45.panta pirmo daļu un 46.panta otro daļu 2002. gada 22. janvārī izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.34 „**Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī**”.

Noteikumi nosaka notekūdeņu emisijas robežvērtības un aizliegumus piesārņojošo vielu emisijai ūdenī, īpaši jutīgas teritorijas, uz kurām attiecas paaugstinātas prasības komunālo notekūdeņu attīrīšanai, šādu teritoriju noteikšanas kritērijus, apsaimniekošanas kārtību un robežas, kārtību, kādā operators kontrolē piesārņojošo vielu emisijas apjomu ūdenī, veic monitoringu un sniedz attiecīgu informāciju.

Paredzētās darbības ietvaros nav plānota notekūdeņu novadīšana.

Saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 12.panta otro un 2.1daļu 2005.gada 25.oktobrī izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.804 „**Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem**”.

Noteikumi nosaka augsnes un grunts kvalitātes normatīvus, kuri attiecas uz jebkuru augsni un grunti Latvijas teritorijā neatkarīgi no tās izmantošanas veida. Saskaņā ar noteikumiem augsnes un grunts kvalitātes normatīvus nedrīkst pārsniegt, uzsākot jaunas piesārņojošas darbības. Ja ir pārsniegts kāds no robežlielumiem, aizliegts veikt jebkādas darbības, kas izraisa augsnes un grunts kvalitātes pasliktināšanos.

Paredzētās darbības teritorijā nav konstatēts augsnes vai grunts piesārņojums, nav reģistrētas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas teritorijas. Paredzētās darbības īstenošanas procesā jānodrošina augsnes un grunts aizsardzība no piesārņošanas.

AIZSARGJOSLAS

05.02.1997.Likums **Aizsargjoslu likums** stājas spēkā 11.03.1997.

Likuma darbības laikā tajā veikti vairākkārtīgi grozījumi.

Likums pieņemts, lai aizsargātu dabiskus un mākslīgus objektus no nevēlamas ārējās iedarbības, nodrošinātu to ekspluatāciju un drošību, kā arī pasargātu cilvēku un vidi kopumā no saimnieciskās darbības nelabvēlīgās ietekmes. Šī likuma galvenie uzdevumi ir noteikt:

- aizsargjoslu veidus un funkcijas;
- aizsargjoslu izveidošanas pamatprincipus;
- aizsargjoslu uzturēšanas un stāvokļa kontroles kārtību;
- saimnieciskās darbības aprobežojumus aizsargjoslās.

No likumā atrunātās kārtības būtu jāapskata aizsargjoslu izveides un uzturēšanas kārtība, kas skar derīgo izrakteņu ieguves teritoriju, kā arī to objektu aizsargjoslu nosacījumus, kas atrodas paredzētās derīgo izrakteņu ieguves teritorijas tiešā ietekmes zonā.

Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu ir izdota virkne normatīvo aktu, šī Ziņojuma ietvaros tiek veikta to normatīvo aktu analīze, kas attiecināma uz paredzēto darbību.

03.06.2008. MK noteikumi Nr.406 **"Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodika"**. Šie Noteikumi nosaka virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodiku. Virszemes ūdensobjektiem aizsargjoslas nosaka pa izteiktām kontūrām dabā, piemēram, reljefu (izteiktām zemes virsmas augstuma izmaiņu vietām), ceļiem, ielām, meža nogabalu robežām, kvartālistīgām, grāvjiem, kultivēto pļavu un aramzemes lauku robežām, apbūvētu vai labiekārtotu teritoriju robežām vai pa iedomātu līniju, ievērojot Aizsargjoslu likuma 7.pantā noteiktās prasības. Noteikumu 5. punktā teikts, ka erozijas apdraudētajās vietās aizsargjoslas platumu nosaka, ņemot vērā krasta erozijas iespējamus procesus. Minētajās vietās novērtē esošo situāciju dabā un, ja nepieciešams, nosaka jaunas aizsargjoslu robežas. Savukārt Noteikumu 7.punkts regulē aizsargjoslu platumu gar ūdensobjektiem ar applūstošu teritoriju, ja tā ir šaurāka par Aizsargjoslu likuma 7.panta otrajā daļā noteikto aizsargjoslas minimālo platumu. Tādā gadījumā aizsargjoslu nosaka atbilstoši likumā noteiktajam minimālajam platumam, iekļaujot applūstošo teritoriju aizsargjoslā.

Atradne Vālodzes neatrodas un nerobežojas ar virszemes ūdensobjektu aizsargjoslām, tā neatrodas plūdu riska teritorijā.

Ministru kabineta 02.05.2012. noteikumi Nr. 306 **"Noteikumi par ekspluatācijas aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm noteikšanas metodiku lauksaimniecībā izmantojamās zemēs un meža zemēs"**. Noteikumi izdoti saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 18.panta otro daļu un 59.panta pirmo daļu. Noteikumi nosaka ekspluatācijas aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm noteikšanas metodiku lauksaimniecībā izmantojamās zemēs un meža zemēs.

Aizsargjoslu nosaka valsts, valsts nozīmes, pašvaldības un koplietošanas meliorācijas būvēm un ierīcēm.

Ūdensnotekām (ūdensteču regulētajiem posmiem un speciāli raktām gultnēm), kā arī hidrotehniskām būvēm un ierīcēm uz tām aizsargjoslas robežu nosaka:

- lauksaimniecībā izmantojamās zemēs – ūdensnotekas abās pusēs 10 metru attālumā no ūdensnotekas kroles;
- meža zemēs – atbērtnes pusē (atkarībā no atbērtnes platuma) astoņu līdz 10 metru attālumā no ūdensnotekas kroles.

Noteikumu 7. punktā noteikts, ka aizsargjoslu uztur kārtībā zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs.

Paredzētā darbība tiks veikta ievērojot minētajos normatīvajos aktos ietvertās prasības un nosacījumus saistībā ar aizsargjoslu noteikšanu un tajās definēto aprobežojumu ievērošanu.

ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA

28.10.2010. Likums **Atkritumu apsaimniekošanas likums** (stājas spēkā 18.11.2010.). Normatīvajā aktā laika gaitā veikta virkne grozījumu.

Likums nosaka, ka atkritumu apsaimniekošana veicama tā, lai netiktu apdraudēta cilvēku dzīvība un veselība, kā arī personu manta. Atkritumu apsaimniekošana nedrīkst negatīvi ietekmēt vidi:

- radīt apdraudējumu ūdeņiem, gaisam, augsnei, augiem un dzīvniekiem;
- radīt traucējošus trokšņus vai smakas;
- nelabvēlīgi ietekmēt ainavas un īpaši aizsargājamās teritorijas;
- piesārņot un piegružot vidi.

Likuma 3.pantā teikts, ka šis likums neattiecas uz atkritumiem, kas radušies derīgo izrakteņu izpētes, ieguves, apstrādes un uzglabāšanas procesos.

Sadzīves atkritumu, kas radīsies, veicot paredzēto darbību, apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā regulē pašvaldība, izdodot saistošos noteikumus, kuros nosaka prasības atkritumu savākšanai, pārvadāšanai, pārkraušanai un uzglabāšanai, kā arī kārtību, kādā veicami maksājumi par šo atkritumu apsaimniekošanu.

Atradnes Vālodzes izstrādes procesā sadzīves atkritumu apsaimniekošana tiks veikta atbilstoši normatīvo aktu un Pašvaldības saistošo noteikumu prasībām.

30.06.2011. MK noteikumi Nr.470 "**Derīgo izrakteņu ieguves atkritumu apsaimniekošanas kārtība**".

Noteikumi nosaka derīgo izrakteņu ieguves rūpniecības atkritumu apsaimniekošanas kārtību. Noteikumu 5. pants nosaka, ka šie noteikumi attiecas uz tādu ieguves atkritumu apsaimniekošanu, ko rada ģeoloģiskā izpēte, derīgo izrakteņu ieguve atbilstoši normatīvajiem aktiem par zemes dzīlēm, derīgo izrakteņu apstrāde un uzglabāšana, ja ieguves atkritumus glabā A kategorijas ieguves atkritumu apsaimniekošanas objektā.

Savukārt 6. pantā teikts, ka ieguves atkritumu apsaimniekošanas objekts ir teritorija (ieskaitot ieguves atkritumu glabāšanas vietu), kurā – neatkarīgi no tā, vai attiecīgie ieguves atkritumi ir cieti vai šķidri, izšķīduši vai suspendēti, – uzkrāj vai glabā ieguves atkritumus, ja ieguves atkritumi attiecīgajā vietā tiek glabāti:

- ilgāk par vienu gadu no rašanās brīža – tādu ieguves atkritumu apsaimniekošanas objektos,
- kuri nav bīstami un nav inerti;
- ilgāk par trijiem gadiem no rašanās brīža.

Valsts vides dienests ieguves atkritumu apsaimniekošanas objektu atzīst par A kategorijas objektu, ja:

- paredzamās sekas negadījumam, ko izraisījis ieguves atkritumu apsaimniekošanas objekta konstrukciju integritātes zudums vai nepareiza ekspluatācija, īstermiņā vai ilgtermiņā var radīt draudus cilvēku dzīvībai vai videi;
- tajā atrodas ieguves atkritumi, ko klasificē kā bīstamus atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kas atkritumus padara bīstamus, ja šo noteikumu 18.punktā minētā attiecība ir 5 % vai lielāka;
- tajā atrodas ķīmiskas vielas vai maisījumi, ko klasificē kā bīstamus atbilstoši normatīvajiem aktiem par ķīmisko vielu un ķīmisko produktu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu.

Paredzētās darbības ietvaros tiks iegūts smilts, smilts-grants un mālsmilts materiāls, kura apstrādi veic karjera teritorijā. Noņemto segkārtu, tai skaitā augsni izmanto vaļņu ap darbības vietu izveidošanai, pēc tam teritorijas rekultivācijai un apzaļumošanai. Tāpat veidojas

nebūtiska apjoma materiāla apstrādes procesā atsijāto daļiņu atbērtnes. Ieguves un materiāla apstrādes procesā neveidojas tādi ieguves atkritumi, kuru apsaimniekošanai veidojams A kategorijas ieguves atkritumu apsaimniekošanas objekts.

Ministru kabineta 19.04.2011. noteikumi Nr. 302 „**Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus**”.

Noteikumi nosaka:

- atkritumu klasifikatoru;
- īpašības, kuras padara atkritumus bīstamus;
- kritērijus blakusproduktiem;
- kritērijus atkritumu statusa piemērošanas izbeigšanai;
- kārtību, kādā piemērojami kritēriji blakusproduktiem un atkritumu statusa piemērošanas izbeigšanai.

Paredzētā darbība tiks veikta ievērojot minētajos normatīvajos aktos ietvertās prasības, nosacījumus. Tai skaitā nodrošinot atkritumu šķirošanu un dalītu vākšanu, kā arī iespēju robežās nodrošinot ieguves atkritumu atkārtotu izmantošanu rekultivācijas procesā.

2021. gada 26. oktobra Ministru kabineta noteikumi Nr. 712 „**Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi**”

Ir saistoši veicot darbības ar inertajiem atkritumiem un nodrošinot to izmantošanu karjera aizpildīšanā rekultivācijas procesā. Šo noteikumu izpratnē izrakto tilpju aizpildīšana ir jebkāda reģenerācijas darbība, lai piemērotus atkritumus, kas nav bīstami, izmantotu izrakta teritoriju atjaunošanai vai inženiertehniskām vajadzībām ainavu veidošanā vai būvniecībā (izrakto tilpju aizpildīšanā). Personas, kuras izmanto atkritumus izrakto tilpju aizpildīšanai, nodrošina, ka:

- ar atkritumiem, kurus izmanto izrakto tilpju aizpildīšanai, aizstāj materiālus, kuri nav atkritumi;
- izrakto tilpju aizpildīšanai izmantotie atkritumi ir piemēroti iepriekš minētajiem nolūkiem;
- izmantoto atkritumu daudzums ir ierobežots līdz tilpju aizpildīšanai absolūti nepieciešamajam daudzumam;
- izrakto tilpju aizpildīšanai izmantotie atkritumi atbilst normatīvajiem aktiem par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem.

Plānojot paredzēto darbību un izvērtējot tās radīto ietekmi uz vidi tiek ievērotas minēto normatīvo aktu prasības, tai skaitā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izmantojot ieguves atkritumus teritorijas rekultivācijā.

ZEMES DZĪĻU APSAIMNIEKOŠANA

02.05.1996. likums „**Par zemes dzīlēm**” ("Latvijas Vēstnesis, 87 (572), 21.05.1996.; Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 13, 11.07.1996.) Likums stājas spēkā 04.06.1996. Normatīvajā aktā vairākkārt veikti grozījumi.

Šis likums ir viens no būtiskākajiem dabas resursu ieguvei reglamentējošiem normatīvajiem aktiem. Likuma loma vides aizsardzībā ir nodrošināt zemes dzīļu izmantošanu un aizsardzību. Tas nosaka kārtību, kādā veicama zemes dzīļu kompleksa, racionāla un vidi saudzējoša izmantošana. Saskaņā ar šī likuma 15. pantu, galvenās prasības zemes dzīļu aizsardzībā, kas būtu attiecināmas arī uz smilts ieguvei, ir šādas:

- racionāla derīgo izrakteņu ieguve, kā arī atradnēs sastopamo blakusproduktu izmantošana;
- zemes dzīļu izmantošana, nepieļaujot kaitīgu ietekmi uz derīgo izrakteņu krājumiem un zemes dzīļu īpašībām;
- zemes dzīļu izmantošana, nepieļaujot piesārņošanu ar pazemes un virszemes būvēs un krātuvēs glabājamām ekoloģiski bīstamām vielām, kā arī notekūdeņiem.

Zemes dzīļu izmantošanu drīkst uzsākt tikai tad, kad ir saņemta zemes dzīļu izmantošanas atļauja (licence) Ministru kabineta noteiktajā kārtībā. Likumā ir noteiktas zemes dzīļu izmantotāju tiesības (13. pants) un pienākumi (14. pants), tai skaitā pienākums atlīdzināt visus zaudējumus, kas nodarīti viņu veiktās zemes dzīļu izmantošanas rezultātā zemes dzīļu īpašniekiem, izmantotājiem, videi, kultūras pieminekļiem.

Pamatojoties uz likumu Par zemes dzīlēm izdoti vairāki MK noteikumi, tai skaitā:

- Valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" maksas pakalpojumu cenrādis Ministru kabineta 03.09.2013. noteikumi Nr. 752/LV, 174 (4980), 06.09.2013.
- Zemes dzīļu izmantošanas kārtība iekšzemes publiskajos ūdeņos un jūrā Ministru kabineta 18.09.2012. noteikumi Nr. 633/LV, 151 (4754), 25.09.2012.
- Noteikumi par ģeoloģiskās informācijas sistēmu Ministru kabineta 28.08.2012. noteikumi Nr. 578/LV, 137 (4740), 30.08.2012.
- Derīgo izrakteņu ieguves kārtība Ministru kabineta 21.08.2012. noteikumi Nr. 570/LV, 134 (4737), 24.08.2012.
- Noteikumi par valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnēm Ministru kabineta 08.05.2012. noteikumi Nr. 321/LV, 72 (4675), 10.05.2012.
- Zemes dzīļu izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas kārtība Ministru kabineta 06.09.2011. noteikumi Nr. 696/LV, 153 (4551), 28.09.2011.
- Derīgo izrakteņu ieguves atkritumu apsaimniekošanas kārtība Ministru kabineta 21.06.2011. noteikumi Nr. 470/LV, 99 (4497), 29.06.2011.
- Publiskas personas zemes nomas un apbūves tiesības noteikumi Ministru kabineta 19.06.2018. noteikumi Nr. 350/LV, 129 (6215), 29.06.2018.
- Noteikumi par valsts nodevu par zemes dzīļu izmantošanas licenci, bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju un atradnes pasi Ministru kabineta 19.12.2006. noteikumi Nr. 1055/LV, 204 (3572), 22.12.2006.

Paredzētā darbība tiks veikta ievērojot minētajos normatīvajos aktos ietvertās prasības, nosacījumus.

DABAS, SUGU UN BIOTOPU, KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBA

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” Pieņemts: 02.03.1993., stājas spēkā: 07.04.1993. Likumā veikta virkne grozījumu.

Likums nosaka:

- īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sistēmas pamatprincipus;
- īpaši aizsargājamo dabas teritoriju veidošanas kārtību un pastāvēšanas nodrošinājumu;

- īpaši aizsargājamo dabas teritoriju pārvaldes, to stāvokļa kontroles un uzskaites kārtību;
- kārtību, kā savienot valsts, starptautiskās, reģionālās un privātās intereses īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izveidošanā, saglabāšanā, uzturēšanā un aizsardzībā.

Likuma objekti ir īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk — aizsargājamās teritorijas).

Aizsargājamās teritorijas ir ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā saskaņā ar kompetentu valsts varas un pārvaldes institūciju lēmumu un tiek izveidotas, aizsargātas un apsaimniekotas nolūkā: aizsargāt un saglabāt dabas daudzveidību (retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus utt.); nodrošināt zinātniskos pētījumus un vides pārraudzību; saglabāt sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas.

Aizsargājamās teritorijas iedala šādās kategorijās: dabas rezervāti, nacionālie parki, biosfēras rezervāti, dabas parki, dabas pieminekļi, dabas liegumi, aizsargājamās jūras teritorijas un aizsargājamo ainavu apvidi.

Likumā definētas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas – NATURA 2000, kuras ir vienots Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīkls. Tas izveidots, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamo biotopu, īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu aizsardzību vai, kur tas nepieciešams, atjaunošanu to dabiskās izplatības areāla robežās. Paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem.

Veicot paredzētās darbības IVN, tiek apzinātas darbības vietas tuvumā esošās aizsargājamās teritorijas, tai skaitā NATURA 2000 teritorijas, apkopota informācija par tajās noteiktajām dabas vērtībām, to aizsardzības statusu, kā arī izvērtētas paredzētās darbības īstenošanas iespējamās ietekmes uz teritoriju ekoloģiskajām funkcijām un integritāti, kas apkopots atsevišķās IVN Ziņojuma sadaļās.

Likums nosaka, ka, veicot tautsaimniecības un teritorijas plānošanu, zemes ierīcību, meža apsaimniekošanu un visu veidu projektēšanas darbus, jāievēro aizsargājamo teritoriju izvietojums, to aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kā arī dabas aizsardzības plāns.

Pamatojoties uz likumā ietvertajiem deleģējumiem ir izdoti virkne tiesību aktu, kas detalizē aizsargājamo dabas teritoriju izveidi, aizsardzību un izmantošanu, kā arī individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi daudzām aizsargājamām teritorijām.

Kritērijus, pēc kuriem nosakāmi kompensējošie pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) tīklam, kompensējošo pasākumu piemērošanas kārtību un prasības ilgtermiņa monitoringa plāna izstrādei un ieviešanai nosaka 2006.gada 18.jūlija MK noteikumi Nr.594 **"Par kritērijiem, pēc kuriem nosakāmi kompensējošie pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) tīklam, to piemērošanas kārtību un prasībām ilgtermiņa monitoringa plāna izstrādei un ieviešanai"**.

2011. gada 19. aprīļa MK noteikumi Nr.300 **"Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)"** nosaka:

- kārtību, kādā novērtējama to paredzēto darbību ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000), kuru īstenošanai nav jāveic ietekmes uz vidi novērtējums;

- prasības ziņojuma par kompensējošo pasākumu piemērošanu saturam, kā arī kārtību, kādā ziņojumu nosūta Eiropas Komisijai;
- prasības informatīvajam ziņojumam, kas iesniedzams Ministru kabinetā lēmuma pieņemšanai par paredzēto darbību vai plānošanas dokumenta īstenošanu.

Paredzētās darbības īstenošana nerada negatīvu ietekmi uz NATURA 2000 teritoriju dabas vērtībām, ekoloģiskajām funkcijām un integritāti.

Dabas pieminekļiem nodarītā kaitējuma dēļ radīto zaudējumu aprēķināšanas kārtību nosaka 2008. gada 7. jūlija MK noteikumi Nr.511 „**Dabas pieminekļiem nodarītā kaitējuma novērtēšanas un sanācijas pasākumu izmaksu aprēķināšanas kārtība**”.

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību, tajā skaitā pieļaujamos un aizliegtos darbības veidus aizsargājamās teritorijās, kā arī aizsargājamo teritoriju apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu un tās lietošanas un izveidošanas kārtību nosaka 2010. gada 16. marta MK noteikumi Nr.264 „**Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi**”.

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas - dabas liegumus nosaka 1999. gada 15. jūnija MK noteikumi Nr.212 „**Par dabas liegumiem**”.

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas - aizsargājamo ainavu apvidus nosaka 1999.gada 23.februāra MK noteikumi Nr.69 „**Noteikumi par aizsargājamo ainavu apvidiem**”.

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas - dabas parkus nosaka 1999. gada 9. marta MK noteikumi Nr.83 „**Par dabas parkiem**”.

Veicot ietekmes uz vidi novērtējumu, apzinātas īpaši aizsargājamās teritorijas, kuras atrodas vistuvāk paredzētās darbības teritorijai un izvērtēta iespējamā paredzētās darbības īstenošanas ietekme uz šīm teritorijām. Iegūtie rezultāti atspoguļoti eksperta atzinumā (7.pielikums) un atbilstošā šī Ziņojuma sadaļā.

Sugu un biotopu aizsardzība

„**Sugu un biotopu aizsardzības likums**” pieņemts: 16.03.2000, Stājās spēkā: 19.04.2000. Likumā veikta virkne grozījumu:

Likuma mērķis ir:

- nodrošināt bioloģisko daudzveidību, saglabājot Latvijai raksturīgo faunu, floru un biotopus, sugu un biotopu aizsardzību, apsaimniekošanu un uzraudzību;
- veicināt populāciju un biotopu saglabāšanu atbilstoši ekonomiskajiem un sociālajiem priekšnoteikumiem, kā arī kultūrvēsturiskajām tradīcijām;
- regulēt īpaši aizsargājamo sugu un biotopu noteikšanas kārtību.

Likums nosaka Valsts pārvaldes kompetenci sugu un biotopu aizsardzībā, sugu un biotopu aizsardzības prasības.

Zemes īpašniekiem un pastāvīgajiem lietotājiem ir pienākums veicināt sugu un biotopu daudzveidības saglabāšanu, ziņot Valsts vides dienesta attiecīgajai reģionālajai vides pārvaldei par īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izmaiņām un faktoriem, kas pasliktina to stāvokli, kā arī par aizsardzības prasību neievērošanu, neierobežot īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izpēti, uzskaiti un kontroli, nodrošināt migrējošiem dzīvniekiem (arī putnu sugām, kas nav iekļautas īpaši aizsargājamo sugu sarakstos) netraucētu atpūtu un barošanas migrācijas sezonas laikā, ieviest saudzīgas ekoloģiskās metodes, lai novērstu dzīvnieku nodarītos postījumus.

Attiecībā uz īpaši aizsargājamo sugu dzīvniekiem, to skaitā putniem, visās to attīstības stadijās ir aizliegta apzināta traucēšana (īpaši vairošanās, mazuļu augšanas, spalvu mešanas, ziemas guļas un migrācijas laikā) un dzīvotņu postīšana, vairošanās vietu iznīcināšana vai bojāšana, putnu dzīvotņu piesārņošana, kaitējuma nodarīšana tām vai citāda putnu traucēšana.

2006.gada 21.februāra MK noteikumos Nr.153 „**Par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu**”, 2017. gada 20. jūnija MK noteikumos Nr.350 „**Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu**”, 2000. gada 14. novembra MK noteikumos Nr.396 „**Par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpašu aizsargājamo sugu sarakstu**” iekļautas tiesību normas, kas izriet no Padomes 1992. gada 21. maija Direktīvas 92/43/EEK par dabisko biotopu, savvaļas faunas un floras aizsardzību.

2012. gada 18. decembra Ministru kabineta noteikumi Nr.940 „**Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu**”, noteikumi nosaka mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību.

Ministru kabineta 2014.gada 9.jūnija noteikumi Nr. 293 „**Dabas datu pārvaldības sistēmas uzturēšanas, datu aktualizācijas un informācijas aprites kārtība**” nosaka dabas datu pārvaldības sistēmas, tajā skaitā sistēmā ietvertā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, mikroliegumu, īpaši aizsargājamo sugu, to dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu valsts reģistra, uzturēšanas, datu aktualizācijas un informācijas aprites kārtību.

IVN procesā tiek izvērtēti dati par īpaši aizsargājamām teritorijām, īpaši aizsargājamām sugām, biotopiem un mikroliegumiem tiešā paredzētās darbības teritorijā un tās tuvākajā apkārtnē, kā arī sertificēti eksperti veica teritoriju apsekošanu un to bioloģisko vērtību novērtējumu, rezultāti atspoguļoti 7. un 8.pielikumos un atbilstošās IVN Ziņojuma sadaļās.

ŪDENS APSAIMNIEKOŠANA

„**Ūdens apsaimniekošanas likums**” Pieņemts: 12.09.2002., stājies spēkā: 15.10.2002. Likumā veikta virkne grozījumu.

Likuma mērķis ir izveidot tādu virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzības un apsaimniekošanas sistēmu, kas:

- veicina ilgtspējīgu un racionālu ūdens resursu lietošanu, nodrošinot to ilgtermiņa aizsardzību un iedzīvotāju pietiekamu apgādi ar labas kvalitātes virszemes un pazemes ūdeni,
- novērš ūdens un no ūdens tieši atkarīgo sauszemes ekosistēmu un mitrāju stāvokļa pasliktināšanos, aizsargā šīs ekosistēmas un uzlabo to stāvokli,
- uzlabo ūdens vides aizsardzību, pakāpeniski samazina arī prioritāro vielu emisiju un noplūdi, kā arī pārtrauc ūdens videi īpaši bīstamu vielu emisiju un noplūdi,
- nodrošina pazemes ūdeņu piesārņojuma pakāpenisku samazināšanu un novērš to turpmāku piesārņošanu,
- nodrošina pazemes ūdens resursu atjaunošanu,
- nodrošina zemes aizsardzību pret applūšanu vai izkalšanu,
- nodrošina Latvijas jūras ūdeņu aizsardzību,
- sekmē starptautiskajos līgumos noteikto mērķu sasniegšanu, lai pārtrauktu un novērstu jūras vides piesārņošanu, pārtrauktu vai pakāpeniski novērstu ūdens videi īpaši bīstamu vielu emisiju un noplūdi jūras vidē un sasniegtu tādu stāvokli, ka jūras vidē antropogēnās izcelsmes ķīmisko vielu koncentrācija ir tuva nullei, bet dabā sastopamo ķīmisko vielu koncentrācija — tuva dabā pastāvošajam fona līmenim;

Kā arī izveidot plūdu riska novērtēšanas un pārvaldības sistēmu, lai mazinātu ar plūdiem saistītu nelabvēlīgu ietekmi uz cilvēku veselību, vidi, kultūras mantojumu un saimniecisko darbību.

Pamatojoties uz ūdens apsaimniekošanas likumu, ir izstrādāti un pieņemti vairāki normatīvie akti MK noteikumi.

Izvērtējot paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz ūdens vidi (virszemes un pazemes ūdeņiem), tiek ņemts vērā ūdens apsaimniekošanas likumā un tam pakārtotajos normatīvajos aktos noteiktais, kā arī definētie robežlielumi un citi kritēriji un saskaņā ar likumu izstrādātais Gaujas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2021.-2027.gadam. Netiek konstatēta nelabvēlīga ietekme uz reģiona ūdens resursiem.

KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBA

Likums „**Par kultūras pieminekļu aizsardzību**” pieņemts: 12.02.1992., stājās spēkā: 11.03.1992. Likumā veikta virkne grozījumu.

Kultūras pieminekļu aizsardzība ir pasākumu sistēma, kas nodrošina kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un ietver tā uzskaiti, izpēti, praktisko saglabāšanu, kultūras pieminekļu izmantošanu un to popularizēšanu.

Ietekmes uz vidi novērtējuma procesā tiek apzināti kultūras pieminekļi paredzētās darbības īstenošanas teritorijas tiešā tuvumā, kā arī izvērtēta paredzētās darbības īstenošanas iespējamā ietekme uz tiem. Netiek konstatēta negatīva ietekme uz kādu no kultūras pieminekļiem.

TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANA

„**Teritorijas attīstības plānošanas likums**”, pieņemts: 13.10.2011., stājies spēkā: 01.12.2011. Likumā veikti vairāki grozījumi:

Likuma mērķis ir panākt, ka teritorijas attīstība tiek plānota tā, lai varētu paaugstināt dzīves vides kvalitāti, ilgtspējīgi, efektīvi un racionāli izmantot teritoriju un citus resursus, kā arī mērķtiecīgi un līdzsvaroti attīstīt ekonomiku.

Pamatojoties uz likumu izdoti Ministru kabineta 30.04.2013. noteikumi Nr. 240 „**Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi**”.

Izvērtējot paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz vidi, tika vērtēta arī tās atbilstība Smiltenes novada attīstības plānošanas dokumentos ietvertajām nostādnēm un prasībām.

CITI ATTIECINĀMIE NORMATĪVIE AKTI

Uz derīgo izrakteņu ieguvu attiecināms 15.12.2005. likums **Dabas resursu nodokļa likums** ("LV", 209 (3367), 29.12.2005., Ziņotājs, 2, 26.01.2006.), stājas spēkā 01.01.2006. Normatīvajā aktā veikta virkne grozījumu.

Dabas resursu nodokļa mērķis ir ierobežot dabas resursu nesaimniecisku izmantošanu un vides piesārņošanu, veicināt jaunas un pilnveidotas tehnoloģijas ieviešanu, kas samazina vides piesārņojumu. Nodokļa ieņēmumi tiek ieskaitīti valsts pamatbudžetā (40%) un pašvaldību vides aizsardzības speciālajos budžetos (60%). Šādi Paredzētās darbības īstenošana sniegs ieguldījumu Smiltenes novada pašvaldības budžetā.

19.06.2007. MK noteikumi Nr.404 "**Dabas resursu nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas kārtība un kārtība, kādā izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju**". Noteikumi nosaka dabas resursu lietošanas, zemes dzīļu derīgo īpašību izmantošanas, dabas resursu nodokļa

aprēķināšanas un maksāšanas kārtību. Nodokļa maksātāja pienākums ir nodrošināt uzskaiti par dabas resursu ieguves un izmantošanas veidu un apjomu.

Īstenojot paredzēto darbību, tiks izpildītas minētajā normatīvajā aktā ietvertās prasības.

30.06.2015. MK noteikumi Nr.329 "**Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 224-15 "Meliorācijas sistēmas un hidrotehniskās būves"**". Noteikumi apstiprina Latvijas būvnormatīvu LBN 224-05 "Meliorācijas sistēmas un hidrotehniskās būves". Noteikumu prasības tiek ņemtas vērā izvērtējot ietekmi uz esošo meliorācijas sistēmu.

Paredzētās darbības īstenošana neietekmē meliorācijas sistēmas un tās īstenošanai nav plānota jaunu meliorācijas sistēmu būvniecība.

17.09.2019. MK noteikumi Nr.432 "**Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 003-19 "Būvklimatoloģija"**". Noteikumi apstiprina Latvijas būvnormatīvu LBN 003-01 "Būvklimatoloģija". Būvnormatīvs satur klimatoloģiskos rādītājus, kas piemērojami būvniecībā.

Minētie rādītāji ir ņemti vērā veicot paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumu, kā arī tiks ņemti vērā izstrādājot derīgo izrakteņu ieguves projektu.

24.10.2002. likums **Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likums**. Normatīvajā aktā veikta virkne grozījumu.

Likums nosaka ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienestu un organizāciju sistēmu, fizisko un juridisko personu uzdevumus un kompetenci ugunsdrošības un ugunsdzēsības jomā, kā arī Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta funkcijas un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm pienākumus, tiesības un tiesisko aizsardzību.

Izstrādājot derīgo izrakteņu ieguves projektu, tajā tiks ietverti arī ugunsdrošības prasības.

14.01.2010. likums **Meliorācijas likums**. Normatīvajā aktā veikta virkne grozījumu.

Likums nosaka kārtību, kādā ir veicama meliorācijas sistēmu būvniecība, ekspluatācija, uzturēšana un pārvaldīšana lauku apvidū, kā arī nosaka kārtību, kādā ir veicama meliorācijas sistēmu pārbūve.

Paredzētās darbības īstenošana neietekmē meliorācijas sistēmas un tās īstenošanai nav plānota meliorācijas sistēmu pārbūve vai jaunu meliorācijas sistēmu būvniecība.

3.2. Latvijai saistošie starptautiskie dokumenti

Derīgā izrakteņa Smilts-grants, smilts un mālsmilts ieguve Smiltenes novadā neietekmē nevienas Latvijas kaimiņvalsts teritoriju un uz to nav attiecināmas prasības, kas ietvertas 1991. gada 25. februāra **ESPO Konvencijā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā”** un tās pielikumos u.c. normatīvajos aktos un Latvijai saistošos starptautiskos līgumos, kas nosaka pārrobežu ietekmes uz vidi novērtējuma kārtību.

Šajā IVN procesā tiek nodrošināta atbilstība ESPO Konvencijas prasībām.

17.12.1996. Likums **„Par 1979.gada Bernes konvenciju par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību”** ("LV", 1/2 (716/717), 03.01.1997., Ziņotājs, 3, 13.02.1997.) [stājas spēkā 03.01.1997.].

Konvencijas mērķi ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, un arī veicināt šādu sadarbību. Īpašs uzsvars likts uz apdraudētajām un izzūdošajām sugām, tai skaitā apdraudētajām un izzūdošajām migrējošajām sugām. Konvencijas pielikumos uzskaitītas Eiropas īpaši aizsargājamās augu sugas, īpaši aizsargājamās dzīvnieku sugas, aizsargājamās dzīvnieku sugas, un aizliegtie nonāvēšanas, gūstīšanas un citādas izmantošanas līdzekļi un paņēmieni.

Paredzētās darbības ietvaros nav prognozējama ietekme uz apdraudētām vai izzūdošām sugām.

31.08.1995. Likums „**Par 1992.gada 5.jūnija Riodežaneiro Konvenciju par bioloģisko daudzveidību**” ("LV", 137 (420), 08.09.1995.) [stājas spēkā 08.09.1995.].

Konvencijas uzdevumi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, dzīvās dabas ilgtspējīga izmantošana un godīga un līdztiesīga ģenētisko resursu patērēšanā iegūto labumu sadale, ietverot gan pienācīgu pieeju ģenētiskajiem resursiem, gan atbilstošu tehnoloģiju nodošanu, ņemot vērā visas tiesības uz šiem resursiem un tehnoloģijām, gan pienācīgu finansēšanu.

Paredzētās darbības īstenošanas nav pretrunā ar Riodežaneiro konvencijas nosacījumiem un nepārkāpj uz Konvencijas pamata izdoto normatīvo aktu prasības vai nosacījumus.

11.03.1999. Likums „**Par 1979.gada Bonnas konvenciju par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību**” ("LV", 96/97 (1556/1557), 25.03.1999., Ziņotājs, 8, 22.04.1999.) [stājas spēkā 25.03.1999.].

Konvencijas mērķis ir migrējošu sugu aizsardzība visā to areālā, nodrošinot sugai labvēlīgus saglabāšanas un apsaimniekošanas nosacījumus. Konvencijas pielikumos uzskaitītas apdraudētās migrējošās sugas.

Paredzētās darbības īstenošana neapdraud migrējošās sugas un nerada tām kaitējumu.

17.02.1997. Likums „**Par Konvenciju par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību**” ("LV", 58/59 (773/774), 26.02.1997.) [stājas spēkā 26.02.1997.].

Konvencija paredz kultūras un dabas mantojuma apzināšanu un aizsargāšanas pasākumu ieviešanu.

IVN ietvaros ir apzināts kultūras un dabas mantojums un nav konstatēta būtiska negatīva ietekme uz to.

25.06.1998. Likums "**Par 1998.gada 25.jūnija Orhūsas konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem**" ("LV", 64 (2639), 26.04.2002.) [stājas spēkā 12.09.2002.].

Konvencijas mērķis vides aizsardzības jomā ir plašāks un ir vērsts uz vides informācijas publiskas pieejamības nodrošināšanu, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespējām griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem. Atbilstošs normatīvais regulējums šajā jomā Latvijas nacionālajā līmenī iekļauts likumā "Par vides aizsardzību".

IVN procesa ietvaros tiek nodrošināta sabiedrības informēšana un iesaistīšana, nodrošinot pieejamību informācijai, kas saistīta ar IVN Procesu un paredzēto darbību.

Eiropas Padomes Direktīva 80/68/EEK „Par gruntsūdeņu aizsardzību pret dažu bīstamu vielu radītu piesārņojumu” (17.12.1979.).

Direktīvas mērķis ir novērst gruntsūdeņu piesārņošanu ar vielām, kas pieder pie Direktīvas pielikumā dotajā I un II sarakstā uzskaitīto vielu saimēm un grupām.

IVN procesā un derīgo izrakteņu ieguves projektā tiks iestrādāti pasākumi un rīcības, lai novērstu iespējamu gruntsūdeņu piesārņošanu paredzētās darbības īstenošanas laikā.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā. (23.10.2000)

Direktīvas mērķis ir nodrošināt iekšējo virszemes ūdeņu, pārejas ūdeņu, piekrastes ūdeņu un gruntsūdeņu aizsardzību

Minētie starptautiski dokumenti ir transponēti Latvijas likumdošanā. Veicot paredzēto darbību tiks ievērotas spēkā esošajos normatīvajos aktos noteiktās prasības, aprobežojumi un nosacījumi.

3.3. Teritorijas attīstības plānošanas dokumenti

Smiltenes novads ir Latvijas 2021. gada administratīvi teritoriālās reformas gaitā 2021.gada 1.jūlijā izveidota Latvijas pašvaldība, kurā tika apvienots agrākais Smiltenes novads, Apes novads un Raunas novads.

ar Smiltenes novada domes 26.01.2022. lēmumu Nr.8 “Par Smiltenes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2035. gadam un Smiltenes novada attīstības programmu 2022. –2028. gadam gala redakcijas apstiprināšanu” (protokols Nr.2, 2.§.) ir apstiprināti Smiltenes novada attīstības plānošanas dokumenti Smiltenes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2035. gadam un Smiltenes novada attīstības programma 2022. –2028. gadam.

Savukārt vienots teritorijas plānojums Smiltenes novadam nav izstrādāts, tādēļ joprojām ir spēkā Raunas novada teritorijas plānojums 2012.-2024. gadam.

Ilgtermiņīgās attīstības stratēģija ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts vietējās pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva. IAS definē trīs ilgtermiņa prioritātes:

- IP1 – Pašpietiekama un augoša sabiedrība
- IP2 – Vietējos resursos un inovācijā balstīta uzņēmējdarbība
- IP3 – Pieejama publiskā infrastruktūra un pakalpojumi

Paredzētās darbības īstenošana nav pretrunā ar Smiltenes novada IAS noteiktajiem attīstības mērķiem.

Smiltenes novada attīstības programma 2022. –2028. gadam: ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā ir noteiktas vidēja termiņa prioritātes, rīcību virzieni un uzdevumi un īstermiņa pasākumi (rīcības plāns, investīciju plāns) Smiltenes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2035.gadam (turpmāk – Stratēģija) izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko

uzstādījumu īstenošanai. Attīstības programma galvenokārt vērsta uz iedzīvotāju dzīves apstākļu uzlabošanu, kā arī atbilstošas transporta u.c. infrastruktūras izveidi, kas nodrošina arī saimnieciskās darbības attīstību novadā.

Paredzētās darbības īstenošana nav pretrunā ar Attīstības programmā noteikto.

Raunas novada teritorijas plānojums 2012.-2024. gadam Raunas novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (turpmāk –Noteikumi) ir Raunas novada teritorijas plānojuma daļa, kas nosaka prasības apbūvei, saimnieciskajai darbībai un teritorijas cita veida izmantošanai visā Raunas novada teritorijā un Raunas novada teritorijas plānojuma kartēs "Raunas novada teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana" noteiktajās Raunas novada daļās. Paredzētās darbības teritorija atrodas Meža zemēs un neliela daļa Lauku zemēs.

Saskaņā ar TIAN noteikto Mežu teritorijas Pašvaldības plānojumā mežu teritorijas nosaka, lai nodrošinātu apstākļus meža galveno funkciju - mežsaimnieciskās darbības, rekreācijas un dabas aizsardzības īstenošanai.. Normatīvo aktu noteiktajā kārtībā mežu teritorijās var atmežot meža platību ar mežsaimniecību nesaistītam darbībām - būvniecībai, derīgo izrakteņu ieguvei, kapsētu ierīkošanai, lauksaimniecībā izmantojamās zemes ierīkošanai, īpaši aizsargājamo biotopu atjaunošanai

TIAN nosaka arī šādas prasības derīgo izrakteņu ieguves vietu izveidei:

- Derīgo izrakteņu ieguvi atļauts uzsākt šo noteikumu noteiktajos gadījumos, normatīvo aktu noteiktajā kārtībā, saskaņā ar likumā „Par zemes dzīlēm” un tam pakārtotajos MK noteikumos noteikto, ja derīgo izrakteņu ieguvei paredzētā teritorija iepriekš nav izpētīta, tad pirms derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas jāveic tās ģeoloģiskā izpēte.
- Pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas, karjeri jārekultivē, saskaņā ar projektu un noteiktajā termiņā.
- Pēc derīgo izrakteņu izstrādes teritorijas rekultivācijas, teritoriju ieteicams izmantot lauku teritorijas, mežu teritorijas, ūdens uzkrāšana, rekreācija, sports.
- Lai transformētu zemi karjera ierīkošanai nepieciešams veikt LR normatīvajos aktos noteiktās darbības un saņemt attiecīgas atļaujas un/vai izstrādājams detālplānojums, pirms plānot derīgo izrakteņu ieguvi ir jāveic ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums, pamatojoties uz likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” prasībām, sagatavo projektu un rekultivācijas plānu.
- Mežu teritorijās derīgo izrakteņu ieguve un karjeru izstrāde tiek reglamentēta līdz gruntsūdens līmenim.
- VAS LVM piederošajos mežo atļauta derīgo izrakteņu ieguve, ja karjeri nav uzrādīti teritorijas plānojuma grafiskajā daļā, veido LR normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā ar nosacījumiem: 1) ne tuvāk par 500 m no ciemiem un pilsētām; 2) nav atļauti teritorijas, kurās ir aizsargājami dabas objekti vai tuvāk par 500 m; 3) kultūras pieminekļu aizsargjoslās; 4) ūdensobjektu aizsargjoslās; 5) ainaviski vērtīgajās teritorijās.

Tādējādi paredzētā darbības A alternatīvais variants pilnībā atbilst Raunas novada teritorijas plānojumam un tās plānošana un īstenošana tiks veikta ievērojot TIAN noteiktos ierobežojumus un prasības. Īstenojot B alternatīvo variantu, kas paredz neliela apjoma derīgo izrakteņu ieguvi arī zem gruntsūdens līmeņa, sadarbībā ar pašvaldību tiks izvērtēta nepieciešamība izstrādāt Lokālplānojumu.

4. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS RAKSTUROJUMS

4.1. Pamatinformācija par paredzēto darbību

Paredzētās darbības ierosinātājs ir SIA "DSG Karjeri"

Paredzētā darbība ietver derīgo izrakteņu smilts un smilts-grants, kā arī mālsmilts ieguvi smilts-grants, smilts un mālsmilts atradnē "Vālodzes" Smiltenes novada, Raunas pagastā, nekustamā īpašuma "Vālodzes" (kadastra Nr.4276 006 0007) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 4276 006 0007).

Paredzētās darbības ietvaros plānota derīgo izrakteņu (smilts, smilts-grants, mālsmilts) ieguve 74,67 tūkst.m² platībā. Derīgais izraktenis atrodas virs un zem gruntsūdens līmeņa. Kā arī paredzēta derīgā materiāla apstrāde (drupināšana, mazgāšana, sijāšana), derīgā materiāla transports.

Derīgo izrakteņu ieguvi un minerālmateriālu ražošanu plānots veikt visa gada garumā. Vidējais derīgā izrakteņa ieguves apjoms būs līdz 100 000 m³ gadā.

Lai nodrošinātu ieguves un derīgā materiāla apstrādes procesu atradnes centrālajā daļā plānots ierīkot tehnoloģisko laukumu, kurā paredzēts izvietot iegūtā materiāla šķirošanas un drupināšanas iekārtas.

Atradnes ziemeļu daļā plānots aprīkot derīgā materiāla skalošanas laukumu, kas ietvers trīs mākslīgās ūdenstilpnes/nosēddīķus (katra ~500 m³) materiāla mazgāšanas tehnoloģisko procesu nodrošināšanai. Ūdenstilpnes tiks savā starpā savienotas, veidojot noslēgtu ciklu. Tiks izmantots skalotājs (FinesMaster 120) vai analogs.

Līdzās iebrauktuvei atradnē tiks izvietots tehnikas nodrošinājuma laukums, kur tiks izvietotas arī administratīvais konteiners, pārvietojamā tualete, degvielas uzpildes laukums.

Ieguves tehnikas uzpilde ar degvielu paredzēta no benzīna cisternas, kas ir stacionāra atradnes teritorijā tehniskā nodrošinājuma laukumā, īpaši aprīkotā teritorijā ar pretinfiltrācijas segumu.

Konkrētais infrastruktūras objektu izvietojums un detalizēti risinājumi tiek noteikti derīgo izrakteņu ieguves projektā.

Darbību paredzēts veikt darba dienās, darba laikā, iekļaujoties laika posmā no 07:00 līdz 19:00.

Smilts-grants, smilts un mālsmilts materiāla ieguvei un sagatavošanas darbiem paredzēts izmantot:

- Ekskavators (CATERPILLAR 330), vai analogs;
- Frontālais iekrāvējs (CATERPILLAR 972MXE), 232 kW vai analogs;
- Sijāšanas un šķirošanas iekārta (METSO ST4.8) vai analogs;
- Mobilais drupinātājs (Metso LT1213S), vai analogs;
- Skalošājs (FinesMaster 120) vai analogs;
- Buldozers (CATERPILLAR D6K2LGP) vai analogs;
- Dumper traktori (Bell B25D) vai analogs;

- (materiāla transportēšanai) SCANIA R450 vai analogs.

Apzīmējumi

kravas_transportu_virziba	
Frontalo_iekraveju_virzieni	
Drupinatajs_sijatajs	
Frontalo_iekraveju_laukumi	
Piebraucamais_cels_atradnei	
Derīgā materiāla skalošanas laukums	
Tehnikas nodrošinājuma laukums	
Nekustamā īpašuma Vālodzes robeža	
Atradnes Valodzes laukums	

4.1.1.attēls Infrastruktūras objekti un galvenie pārvietošanas virzieni atradnes teritorijā.

4.2. Īss derīgā izrakteņa ieguves tehnoloģijas apraksts

Smilts-grants, smilts un mālsmilts materiāla ieguvi paredzēts veikt atklāta karjera veidā, kāplēs. Optimālu kāpļu skaitu un nogāžu slīpumu nosaka Derīgo izrakteņu ieguves projektā.

Ieguvi veic ar ekskavatoru iekraujot materiālu sijātājā, sijātājs materiālu sadala pa vajadzīgajām frakcijām, atdalot akmeņus no smilts, tālāk iegūto materiālu ar frontālo iekrāvēju nogādā tehnoloģiskajā laukumā krautnēs tālākai apstrādei, vai pasūtītājiem neapstrādātu (atkarībā no pieprasījuma un materiāla kvalitātes).

Īpašuma robežās ierīkotā tehnoloģiskajā laukumā tiks veikta iegūtā materiāla apstrāde, kas ietver:

- Materiāla drupināšanu;
- Sadrupinātā materiāla sijāšanu;
- Sijātā un drupinātā materiāla mazgāšanu;
- Minerālmateriālu maisījumu jaukšanu.

Ražošanas procesā plānots saražot sekojošus minerālos materiālus:

- Salizturīgā smilts (Sijāšanas procesā atdalīta smilts Fr 0-4)
- Mazgāta smilts (Sijāšanas procesā atdalīta un mazgāta smilts (Fr 0-4)
- Sijāti oļi (Sijāšanas procesā atdalīti oļi Fr 4-8, Fr 8-11 , Fr 11-16 , Fr 16-32)
- Mazgāti oļi (Sijāšanas procesā atdalīti un mazgāti oļi Fr 4-8, Fr 8-12 , Fr 12-16 , Fr 16-32)
- Drupināta akmens atsija (No sijāšanas procesā atdalīta akmens, sadrupināta un pārsijāta akmens atsija Fr 0-4)
- Mazgāta akmens atsija (No sijāšanas procesā atdalīta akmens, sadrupināta, pārsijāta un mazgāta akmens atsija Fr 0-4)
- Drupinātas akmens šķembas (No sijāšanas procesā atdalīta akmens, sadrupinātas un pārsijātas akmens šķembas Fr 4-8, Fr 8-11 , Fr 11-16 , Fr 16-32)
- Mazgātas akmens šķembas (No sijāšanas procesā atdalīta akmens, sadrupinātas, pārsijātas mazgātas akmens šķembas Fr 4-8, Fr 8-11 , Fr 11-16 , Fr 16-32)
- Minerālmateriālu maisījumus (No sijāšanas un drupināšanas procesā iegūtajiem materiāliem sajaukti maisījumi Fr 0-16, Fr 0-22, Fr 0-32, Fr 0-45)

Mazgāšanai nepieciešamais tehniskais ūdens tiks iegūts no individuāla urbuma, kas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā tiks ierīkots īpašuma robežās. Ūdens tiks izmantots slēgtā ciklā atkārtoti, šīm vajadzībām teritorijā paredzēts izveidot 3 mākslīgas ūdenstilpnes/nosēddīķus (katra aptuveni 500 m³ liela). Ūdenstilpnes tiks savā starpā savienotas, veidojot noslēgtu ciklu. No pirmā nosēddīķa ūdens tiks ņemts derīgā materiāla mazgāšanai, bet otrajā un trešajā izmantotais ūdens tiks nostādināts, to pēc tam pārsūknējot 1.baseinā.

Apstrādes veidi un daudzums ir atkarīgi no pieprasījuma un ir mainīgi.

Paredzētajai darbībai, jāsaņem zemes dzīļu izmantošanas licence normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Darbības galvenie etapi:

- a. Tika veikta ģeoloģiskā un hidroģeoloģiskā izpēte;
- b. Tiek veikts ietekmes uz vidi novērtējums;
- c. Tiks izstrādāts derīgo izrakteņu ieguves projekts;
- d. Saskaņā ar projektu, tiks veikta zemes apauguma un auglīgā augsnes slāņa noņemšana, to uzglabājot vaļņos ap karjera ierīkošanas teritoriju;
- e. Derīgo izrakteņu ieguve Licences laukuma teritorijā;
- f. Materiāla apstrāde tiek nodrošināta Atradnes teritorijā;
- g. Iegūtais un apstrādātais materiāls pakāpeniski tiek izvests (realizēts);
- h. Pēc izstrādes pabeigšanas tiek veikta atradnes rekultivācija, to uzsāk pakāpeniski izstrādātajās teritorijās.

4.3. Derīgo izrakteņu atradne Vālodzes un tās raksturojums

Smilts-grants, smilts un mālsmilts atradnē "Vālodzes" Smiltenes novada Raunas pagastā ģeoloģisko izpēti veica SIA "Geolite" 2021.gadā. Pirms tam derīgo izrakteņu ieguve atradnes teritorijā nav veikta.

Atradnē saskaņā ar LVĢMC 09.12.2021. Lēmumu akceptēti šādu derīgo izrakteņu N kategorijas krājumi:

- Smilts-grants 659.62 tūkst.m³, no tiem 53.54 tūkst.m³ zem pazemes ūdens līmeņa, izplatības laukums atradnē 60,79 tūkst.m², derīgā slāņa biezums mainās no 1,5m, līdz 19,5m, vidējais biezums 10,85m;
- Smilts, 437,81 tūkst.m³, no tiem 36,72 tūkst. m³ zem pazemes ūdens līmeņa, izplatības laukums atradnē 57,38 tūkst.m², derīgā slāņa biezums mainās no 1,3m, līdz 15,70m, vidējais biezums 7,63m;
- Mālsmilts 126,81 tūkst.m³, visi virs pazemes ūdens līmeņa, izplatības laukums atradnē 26.53 tūkst.m², derīgā slāņa biezums mainās no 1,2m, līdz 9,6m, vidējais biezums 4,78m.

Visā atradnes teritorijā segkārtu veido augsne, tās biezums mainās no 0,3m līdz 0,6m un vidēji ir 0,4m.

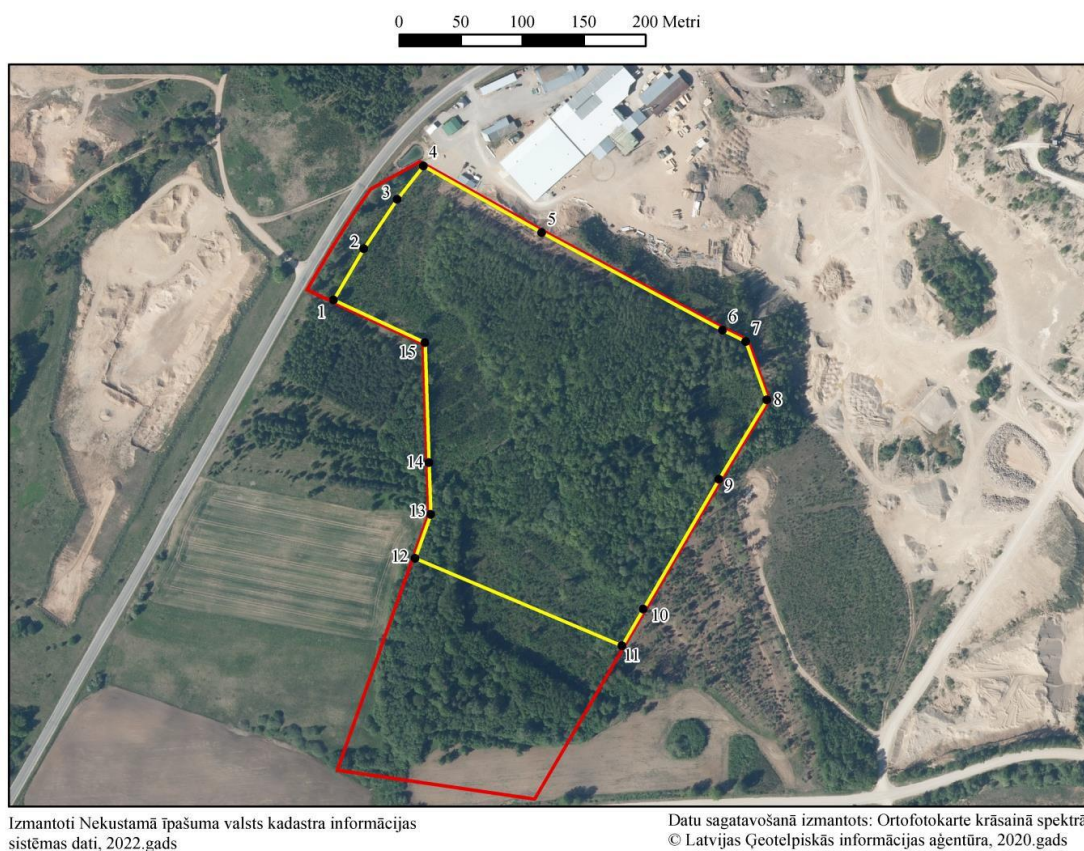
Saskaņā ar LVĢMC Lēmumu par krājumu akceptāciju, VVD ir sagatavota un 2021.g. 15.aprīlī izsniegta derīgo izrakteņu atradnes pase (4.pielikums), kā arī saņemts Derīgo izrakteņu ieguves limits (3.pielikums).

Atbilstoši Derīgo izrakteņu (izņemot pazemes ūdeņus) atradnes pasei atradnē zem gruntsūdens līmeņa atrodas 53,54 tūkst. m³ smilts-grants krājumu un 36,72 tūkst. m³ smilts krājumu (gruntsūdens līmenis atradnes teritorijā konstatēts no 4,8 m līdz 26,50 m dziļumam no zemes virsmas).

Atradnes pasē ietverti nosacījumi, kas jāievēro ekspluatējot atradni, kas nosaka, ka derīgo izrakteņu ieguvei var veikt, ja ir:

- spēkā esoša derīgo izrakteņu (izņemot pazemes ūdeņus) atradnes pase, kas atbilst Ministru kabineta 2011. gada 6. septembra noteikumos Nr.696 "Zemes dzīļu izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas kārtība, kā arī publiskas personas zemes iznomāšanas kārtība zemes dzīļu izmantošanai" izvirzītām prasībām;
- spēkā esoša zemes dzīļu izmantošanas licence vai bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauja, kas saņemta atbilstoši likumā "Par zemes dzīlēm" un Ministru kabineta 2011. gada 6. septembra noteikumos Nr.696 "Zemes dzīļu izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas kārtība, kā arī publiskas personas zemes iznomāšanas kārtība zemes dzīļu izmantošanai" noteiktajā kārtībā;
- atbilstoši Ministru kabineta 2012. gada 21. septembra noteikumu Nr.570 "Derīgo izrakteņu ieguves kārtība" prasībām sagatavots un saskaņots derīgo izrakteņu ieguves projekts.
- Derīgo izrakteņu (izņemot pazemes ūdeņus) atradnes pase neatbrīvo no likumā "Par zemes dzīlēm", Aizsargjoslu likumā, Ministru kabineta: 2011. gada 6. septembra noteikumos Nr.696 "Zemes dzīļu izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas kārtība, kā arī publiskas personas zemes iznomāšanas kārtība zemes dzīļu izmantošanai", 2012. gada 21. septembra noteikumos Nr.570 "Derīgo izrakteņu ieguves kārtība" un citos Latvijas Republikas likumos un normatīvajos aktos noteikto prasību derīgo izrakteņu ieguvei ievērošanas.

**Smilts-grants, smilts un mālsmilts atradnes "Vālodzes"
izvietojuma plāns**

Apzīmējumi

- Smilts-grants, smilts un mālsmilts atradnes "Vālodzes" robeža
- ¹ Atradnes robežpunkts un tā numurs
- Nekustamā īpašuma "Vālodzes" (kadastra Nr.4276 006 0007) robeža

4.3.1.attēls 2.pielikums smilts-grants, smilts un mālsmilts atradnes "Vālodzes" pasei

Saskaņā ar Derīgo izrakteņu ieguves limitu, kas izsniegts laika periodam no 2022. gada 13. janvāra līdz 2041. gada 15. aprīlim atradnes „Vālodzes” ieguves limita laukums ir 7,467 ha un noteikti šādi N kategorijas krājumu ieguves limita apjomi: smilts-grants – 659,62 tūkst. m³, smilts – 437,81 tūkst. m³ un mālsmilts – 126,81 tūkst. m³.

Atbilstoši Derīgo izrakteņu (izņemot pazemes ūdeņus) atradnes pasei atradnē zem gruntsūdens līmeņa atrodas 53.54 tūkst. m³ smilts-grants krājumu (8,1%) un 36.72 tūkst. m³ smilts krājumu (8,4%) (gruntsūdens līmenis atradnes teritorijā konstatēts no 4.8 m līdz 26.50 m dziļumam no zemes virsmas).

4.4. Atradnes sagatavošana derīgo izrakteņu ieguvei

Derīgā izrakteņa ieguves karjera teritorijas sagatavošanai un derīgā izrakteņa ieguvei normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā tiks izstrādāts Karjera izstrādes tehniskais projekts, kas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā tiks akceptēts atbildīgajās valsts un pašvaldības institūcijās. Tehniskā projekta izstrāde tiks uzsākta pēc ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras pabeigšanas un paredzētās darbības akcepta Smiltenes novada domē. Tehniskā projekta izstrādē tiks ņemtas vērā Vides pārraudzības valsts biroja Atzinumā par Ziņojumu ietvertās obligātās prasības un rekomendācijas paredzētās darbības īstenošanai, normatīvajos aktos noteiktās prasības, kā arī pašvaldības un valsts institūciju tehniskajos noteikumos ietvertās prasības un Zemes dzīļu izmantošanas licencē ietvertās prasības.

Karjera izstrādes tehniskajā projektā jebkurā gadījumā iekļaujamās šādas sadaļas:

- Vispārīgā daļa, kurā ietver:
 - atradnes ģeoloģiskās uzbūves raksturojumu;
 - atradnes hidroloģisko, hidroģeoloģisko un inženierģeoloģisko apstākļu raksturojumu;
 - derīgo izrakteņu kvalitātes raksturojumu;
 - informāciju par derīgo izrakteņu krājumiem;
 - ieguves vietas sagatavošana ekspluatācijai, kurā ietver:
 - koku un krūmu ciršanu;
 - augsnes un segkārtas noņemšanas secību, novietošanu, uzglabāšanu un izmantošanu;
 - ieguves darbiem nepieciešamo būvju iespējamo novietojumu;
 - ieguves vietas sagatavošanas plānu, kur grafiski attēloti nepieciešamie darbi ieguves vietas sagatavošanai ekspluatācijai;
- Ieguves vietas ekspluatācija, kurā ietver:
 - izstrādes sistēmas izvēli un tās pamatojumu;
 - ekspluatācijas zudumu un rūpnieciski iegūstamo derīgo izrakteņu krājumu raksturojumu;
 - derīgo izrakteņu ieguves paņēmieni aprakstu, norādot izmantojamo tehniku un iekārtu veidus, kā arī ceļus, elektrolinijas un citus aspektus;
 - iegūto derīgo izrakteņu iekraušanu, transportēšanu un novietošanu pagaidu uzglabāšanas vietās;
 - kāpļu un izstrādes nogāžu aprakstu, ko vizualizē griezumos, kur parāda nepieciešamās atkāpes, nogāžu slīpumus, augstuma atzīmes un citus raksturīgos parametrus;
- Derīgo izrakteņu apstrādes tehnoloģiskā shēma, kā arī ieguves un apstrādes atlikumu novietošana, apsaimniekošana un, ja nepieciešams, to rekultivācija;

- Speciālās prasības, kur ietver:
 - Vides monitoringa prasības, ja tāds jāveic;
- Rekultivācijas plāns;
- Darba aizsardzības un ugunsdrošības pasākumi.

Lai teritoriju sagatavotu derīgā izrakteņa, smilts -grants ieguvei, būs nepieciešams veikt meža zemes transformāciju (atmežošanu) 74,67 tūkst.m², jeb visā atradnes platībā. Papildus iespējams tiks veikta atmežošana 1-2 ha platībā uz dienvidiem no atradnes teritorijas, veidojot papildus segkārtas novietni. Lēmums tiks pieņemts ieguves projekta izstrādes procesā.

Uzsākot darbus, atradnes teritorijā derīgo izrakteņu licences laukumā nospraudīs licences laukuma robežpunktus dabā, ievērojot Ministru kabineta 2012.gada 21.augusta noteikumu Nr.570 „Derīgo izrakteņu ieguves kārtība” 50.punkta nosacījumus. Teritoriju sagatavos saskaņā ar derīgo izrakteņu ieguves projekta ieguves vietas sagatavošanas plānu – tai skaitā izveidos ieguves vietas iebrauktuvi, uzstādīs barjeras un informatīvās zīmes.

Derīgo izrakteņu ieguve plānota meža zemē, kuru saskaņā ar meža nogabalu raksturojošajiem rādītājiem klāj mežaudzes, līdz ar to pirms derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas būs nepieciešams veikt teritorijas atmežošanu, atcelmošanu un segkārtas (augšnes) noņemšanu.

Atmežošana tai skaitā arī atcelmošana tiks veikta normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, kā arī ievērojot atbildīgo valsts institūciju izsniegtos tehniskajos noteikumos ietvertās prasības. Valsts meža dienestā ar iesniegumu vērsas meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai to pilnvarota persona, ja mežā plānots veikt derīgo izrakteņu ieguvu. Pamatojums – izstrādāts un ar Valsts vides dienestu saskaņots Derīgo izrakteņu ieguves projekts. Tādējādi detalizēts atmežošanas tai skaitā atcelmošanas process, tajā iesaistītās tehnikas vienības un darbības ar iegūto koksnes un celmu materiālu tiks noteiktas Derīgo izrakteņu ieguves projektā.

Mežizstrādes atlikumus (arī celmus) plānots izmantot siltumenerģijas ražošanai, tos sākotnēji žāvējot īpašuma Vālodzes teritorijā. Celmus un mežizstrādes atliekas krautuvē drīkst žāvēt ne ilgāk kā divus gadus, jo tie satrūd. Ja mežizstrādes atlikumus žāvē uzreiz uz vietas, tas uzlabo koksnes kvalitāti, energoietilpību, un koksni ir iespējams ilgāk uzglabāt. Pēc žāvēšanas tos nodod/pārdod turpmākai izmantošanai atbilstošam uzņēmējam.

Precīzs segkārtas novietošanas laukums pagaidām nav zināms, bet ir izvērtētas divas potenciālās segkārtas novietošanas vietas:

- 1) segkārtā tiks novietota vaļņos gar atradnes robežu, lai veidotu skaņas barjeru;
- 2) daļa segkārtā tiks novietota īpašuma „Vālodzes” dienvidu daļā, kur nav atradnes teritorijas, kā rezultātā krautnes netraucēs derīgā materiāla iegūšanai.

Precīza segkārtas izvietošana tiks detalizēta derīgo izrakteņu ieguves projektā. Segkārtas krautnes tiks pārklātas un apzaļumotas, lai novērstu materiāla putēšanas iespējas. To nogāzu slīpums tiks noteikts ieguves tehniskajā projektā, aprēķinot tā, lai novērstu iespējamu nogāzu izskalošanos spēcīgu lietaņu laikā.

Noņemtā segkārtā tiks izmantota atradnes rekultivācijas darbos. Segkārtas apjoms (vidējais biezums: 0,4 m, kopējais apjoms: 29,33 tūkst. m³), kas tiks novietots krautnēs prognozējami

būs nedaudz lielāks nekā ģeoloģiskās izpētes laikā aprēķinātais, jo jāņem vērā derīgā materiāla zudumi, kas veidosies segkārtas nostumšanas procesā.

Derīgo izrakteņu ieguves teritorija tiks noteikta pēc ietekmes uz vidi novērtējuma procesa pabeigšanas un darbības akceptācijas, atbilstoši derīgo izrakteņu ieguves licencē noteiktajam un precizēta derīgo izrakteņu ieguves projekta izstrādes procesā, ņemot vērā IVN rezultātus, tai skaitā institūciju atzinumus, iedzīvotāju rekomendācijas, VPVB Atzinumu un tajā ietvertās prasības, normatīvajos aktos noteiktās prasības, zemes īpašumam noteiktos apgrūtinājumus (aizsargjoslas).

4.5. Derīgā izrakteņa ieguves un apstrādes tehnoloģijas

Pasaules praksē derīgā izrakteņa smilts- grants ieguvei veic atklāta karjera tipa izstrādnes, pielietojot dažādus tehniskos līdzekļus, atkarībā no iegulas īpatnībām. Būtiskākās ieguves tehnoloģiju atšķirības nosaka atradnes apūdeņojums.

Atradnē tiks iegūti derīgie izrakteņi – smilts -grants, smilts un mālsmilts.

Atradnē lielākā daļa derīgā izrakteņa atrodas virs gruntsūdens līmeņa. Nekādā gadījumā netiek plānota gruntsūdens līmeņa pazemināšana, veicot ūdens atsūkņēšanu vai mākslīgu novadīšanu no karjera teritorijas.

Derīgos izrakteņus plānots iegūt ar atklāto derīgo izrakteņu izstrādes paņēmieni ar frontālo iekrāvēju vai ekskavatoru.

Tiek izvērtēti divi alternatīvie risinājumi:

1. Alternatīvais risinājums - derīgo izrakteņu ieguvei veikt ne dziļāk kā līdz gruntsūdens līmenim t. i. līdz augstuma atzīmei 134m v. j. l., ieguves apjomu un maksimālo ieguves dziļumu visā platībā precizējot derīgo izrakteņu ieguves projektā.
2. Derīgo izrakteņu ieguvei veikt akceptētajā un derīgo izrakteņu ieguves limitā noteiktajā apjomā un dziļumā:
 - a. smilts-grants (60.79 tūkst.m2 platībā) – 659.62 tūkst.m3, tajā skaitā 53.54 tūkst.m3 zem gruntsūdens līmeņa (8,1%);
 - b. smilts (57.38 tūkst.m2 platībā) – 437.81 tūkst.m3, tajā skaitā 36.72 tūkst.m3 zem gruntsūdens līmeņa(8,4%);
 - c. mālsmilts (26.53 tūkst.m2 platībā) – 126.81 tūkst.m3 (visi krājumi iegul virs gruntsūdens līmeņa).

Detalizēti derīgā izrakteņa ieguves process tiks aprakstīts Derīgo izrakteņu ieguves projektā. Tai skaitā nosakot tehnisko specifikāciju izmantojamajiem karjera tehniskajiem līdzekļiem.

Kāples augstums atradnes teritorijā nevienā no alternatīvajiem variantiem nepārsniegs 5 m. Ņemot vērā, ka atradne daļēji ir kalns, kas tiks izstrādāts, tad lielākajā teritorijas daļā būs divas kāples, dziļākajā daļā, īstenojot 2.alternatīvo variantu var būt nepieciešamība veidot 3 kāples, taču tas tiks precizēts ieguves tehniskajā projektā atbilstoši izvēlētajam alternatīvajam risinājumam.

Derīgo izrakteņu ieguvei un minerālmateriālu ražošanu plānots veikt visa gada garumā. Vidējais derīgā izrakteņa ieguves apjoms būs līdz 100 000 m³ gadā. Vienas darba dienas ietvaros plānots izvest vidēji līdz 400 m³ gatavās produkcijas, kas ir aptuveni 20 kravas mašīnu reisi dienā, taču šie daudzumi var mainīties atkarībā no produkcijas pieprasījuma, kā arī no darbības intensitātes dažādos gadalaikos. Maksimālais plānotais automašīnu reisu skaits var sasniegt

40 reišus dienā. Piebraukšana nekustamajam īpašumam "Vālodzes" un plānotajai atradnei notiks no ~30 m attālumā esošā reģionālā autoceļa P28 Priekuļi - Rauna.

Pieņemot, ka lielākais pieprasījums pēc derīgā materiāla būs aktīvajā būvniecības sezonā (no maija līdz oktobrim, ieskaitot), tad var pieņemt, ka šajā laika periodā no visa prognozētā gada ieguves apjoma tiks izstrādāts apmēram 80 % no kopējā resursa, jeb līdz 80 000 tūkst. m³ derīgā materiāla.

Tiek plānots, ka atradne gada griezumā strādās tikai darba dienās, aptuveni 252 dienas gadā. Izstrādes intensitāti atradnē gada griezumā var izdalīt trīs periodos:

- 1) Intensīva izstrāde, aptuveni 126 dienas gadā (darba dienu skaits no maija līdz oktobrim);
- 2) Vidēja izstrāde, aptuveni 63 dienas gadā (darba dienās martā, aprīlī un novembrī);
- 3) Zema izstrāde, aptuveni 63 dienas gadā (darba dienās decembrī, janvārī un februārī).

Aprēķinos pieņemts, ka diennakts griezumā atradnes izstrāde notiks diennakts gaišajā laikā, pēc iespējas tuvāk normālam darba laikam, no plkst. 7:00 līdz plkst. 19:00. Ņemot vērā iegūstamā materiāla pieprasījuma specifiku tirgū, pieņemts, ka aktīvajā sezonā (maijs-oktobris) darbs notiks 12 h diennaktī (7:00-19:00), savukārt pārējā gada griezumā izstrāde notiks 4-6 h diennaktī.

Atradnes ekspluatācijas laikā iespējams novirzes no plānotajiem materiāla ieguves un apstrādes apjomiem, kā arī var tikt samazināts izstrādes laiks diennakts un gada griezumā. Šie lielumi lielā mērā atkarīgi no materiāla pieprasījuma. IVN Ziņojumā sniegts un ietekmju aprēķinos izmantots sliktākais iespējamais variants ar maksimālo izstrādes apjomu un darba laiku.

4.5.1.tabula Plānotās derīgo izrakteņu ieguvei un apstrādei izmantojamās iekārtas un to maksimālie darba laiki diennakts griezumā

Iekārtas	Skaits	Darba stundu skaits diennakts periodos			Atbilstība atmosfēras emisiju standartam
		7:00-19:00	19:00-23:00	23:00-7:00	
Ekskavators (CATERPILLAR 330), 194 kW	1	8	-	-	EURO5, Diesel
Frontālais iekrāvējs (CATERPILLAR 972MXE), 232 kW	2	12	-	-	EURO5, Diesel
Sijāšanas un šķirošanas iekārta (METSO ST4.8) vai analogs, 150 kW	1	12	-	-	EURO5, Diesel
Mobilais drupinātājs (Metso LT1213S), 310 kW	1	12	-	-	EURO5, Diesel
Skalotājs (FinesMaster 120) vai analogs, 10 kW	1	12	-	-	Elektromotori, 2 gab.
Buldozers (CATERPILLAR D6K2LGP), 98 kW	1	4	-	-	EURO4, Diesel

Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojums
Paredzētā darbība: Smilts-grants, smilts un mālsmilts ieguve atradnē "Vālodzes" Raunas
pagastā, Smiltenes novadā.

Dumper traktori (Bell B25D), 205 kW	2	8	-	-	EURO4, Diesel
(materiāla transportēšanai) SCANIA R450	6	12	-	-	EURO5, Diesel

Tiks izmantotas arī vieglās automašīnas (darbinieku personīgais transports), dienas laikā iebrauks/izbrauks vidēji 3 vieglās automašīnas.

Tiek plānots, ka dienas laikā pēc materiāla varētu iebraukt/izbraukt maksimāli līdz 40 automašīnām.

Tehniskie līdzekļi, kuri tiks izmantoti, būs atbilstoši Ministru kabineta 2005. gada 27. decembra noteikumu Nr.1047 "Noteikumi par autoceļiem neparedzētās mobilās tehnikas iekšdedzes motoru radīto piesārņojošo vielu emisiju gaisā" un Ministru kabineta 2017. gada 30. maija noteikumu Nr.295 "Noteikumi par transportlīdzekļu valsts tehnisko apskati un tehnisko kontroli uz ceļiem" prasībām.

Ar ekskavatoru Smilts-grants, smilts un mālsmilts materiāls tiks iegūts attiecīgi veidojot divas vai trīs kāples, atbilstoši ieguves projektā noteiktajam.

Iegūtais materiāls var tikt:

- Tieši iekrauts automašīnā transportam uz apstrādes laukumu;
- Veidota īslaicīga krautne;
- Apstrādāts uz vietas mobilajā sijātājā veidojot atsiju un derīgā materiāla krautnes, vai uzreiz izvedot derīgo materiālu pasūtītājam.

Realizētās produkcijas svēršana un uzskaitē tiek veikta pašā frontālajā iekrāvējā ar kalibrētiem svariem. Plānots iegūt gadā līdz 100 000 m³ derīgā materiāla.

Gatavā produkcija tiek izvesta ar autotransportu (pašizgāzējiem), pārsvarā iekraujot ar frontālo iekrāvēju.

Šāda veida tehnoloģijas ir pasaulē visbiežāk izmantotās smilts ieguvei.

Plānotā tehnoloģija pēc savas būtības ir vienkārša, jo nav nepieciešams iesaistīt lielus tehniskos resursus.

Apzīmējumi

kravas_transportu_virzība	
Frontālo_iekraveju_virzieni	
Drupinatajs_sijatais	
Frontālo_iekraveju_laukumi	
Piebraucamais_cels_atradnei	
Derīgā materiāla skalošanas laukums	
Tehnikas nodrošinājuma laukums	
Nekustamā īpašuma Vālodzes robeža	
Atradnes Valodzes laukums	

4.5.1.attēls Prognozējamā atradnes infrastruktūras shēma

Derīgā materiāla apstrāde sijātājā

Ieguves teritorijā tiks izvietota mobilā sijāšanas un šķirošanas iekārta. Vispārējais iegūtā materiāla apjoms, kas tiks apstrādāts, ir ap 50 % (100% grants un 20% smilts tiks pārsijāta) no iegūtā kopējā materiāla apjoma gada laikā, vidējā prognoze – 40 000 m³ (63600 t). Sijāšanas un šķirošanas iekārtas METSO ST4.8 tehniskie rādītāji:

- Konveijera lentes platums: 1200 mm;
- Transportiera augstums: 4.5 m;
- Darbības augstums 4.5 m;
- Tvertnes ietilpība: 7.5 m³.

Saskaņā ar iekārtas specifikāciju, atkarībā no apstrādājamā materiāla, produktivitāte var sasniegt pat 500 t/h.

Sijātājā apstrādātā materiāla apjoms atkarīgs kā no iegūtā materiāla granulometriskā sastāva, tā arī no konkrētas kvalitātes minerālmateriāla pieprasījuma.

Derīgā materiāla apstrāde drupinātājā

Drupināšanai plānots izmantot mobilo iekārtu Metso LT1213S, kuras maksimālā jauda, saskaņā ar ražotāja informāciju var sasniegt pat 400 t/h. Ne viss iegūstamais materiāls tiks apstrādāts drupinātājā. Pieņemts, ka tiks apstrādāti aptuveni 20 % no iegūtā materiāla, t.i. aptuveni 15400 m³/gadā. Taču šis apjoms atkarīgs kā no iegūtā materiāla granulometriskā sastāva, tā arī no konkrētas kvalitātes minerālmateriāla pieprasījuma.

Derīgā materiāla apstrāde skalotājā

Daļa grants materiāla tiks apstrādāta to skalojot, tādējādi mazinot māla un putekļu daļiņu koncentrāciju. Apstrādātā materiāla apjoms ir atkarīgs no pieprasījuma un iegūtā materiāla kvalitātes.

Plānots izmantot skalotāju (FinesMaster 120) vai analogu. Mazgāšanai nepieciešamais tehniskais ūdens tiks iegūts no individuāla urbuma, kas tiks ierīkots īpašuma robežās. Ūdens tiks iegūts no ūdens ieguves urbuma (tas tiks ierīkots normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā). Ūdens tiks izmantots slēgtā ciklā atkārtoti, šim vajadzībām teritorijā paredzēts izveidot 3 mākslīgas, izolētas ūdenstilpnes/nosēddīķus (katra līdz 500 m³ tilpumā). Ūdenstilpnes tiks savā starpā savienotas, veidojot noslēgtu ciklu. No pirmā nosēddīķa ūdens tiks ņemts derīgā materiāla mazgāšanai, bet otrajā un trešajā izmantotais ūdens tiks nostādināts, pēc tam atgriežoties pirmajā nosēddīķī. Nepieciešamais ūdens daudzums sistēmas papildināšanai tiks iegūts no ūdens ieguves urbuma

Nav prognozējams ūdens ķīmiskais piesārņojums, tas piesātinās ar no grants nogulumiem izskalotajām māla un putekļainajām daļiņām (suspendētajām vielām), kuru koncentrāciju viegli samazināt sedimentācijas procesā, nodrošinot ūdens nostādināšanu nosēddīķos. Nosēddīķos nodrošināma laminārā ūdens plūsma un pietiekams sedimentācijas laiks. Mazgāšanā izmantotais ūdens netiek novadīts vidē.

Degvielas uzpilde

Derīgo izrakteņu ieguves procesā tiks izmantoti ar iekšdedzes motoru darbināmi tehniskie līdzekļi, kas izmanto dīzeļdegvielu. Ieguves tehnikas uzpilde ar degvielu paredzēta stacionārā uzpildes vietā, kas izvietota tehnoloģiskajā laukumā, īpaši aprīkotā teritorijā ar pretinfiltrācijas segumu. Karjerā ar degvielu tiek uzpildīts iekrāvēji, ekskavators, mobilais sijātājs un mobilais drupinātājs, skalotājs. Dīzeļdegviela karjerā netiek ilgstoši uzglabāta, dīzeļdegviela augstāk minētajām iekārtām tiek piegādāta ar specializētu autotransportu, degvielu uzglabājot degvielas tvertnē (10m^3) tam speciāli ar pretinfiltrācijas segumu aprīkotā vietā. Atbilstoši Ministru kabineta 2010. gada 30. novembra noteikumu Nr. 1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" 2. pielikuma 1.3. apakšpunktam degvielas uzpildes stacijas ar degvielas apjomu (lielāko kopējo degvielas daudzumu, kas pārsūknēts pēdējo triju gadu laikā) līdz 2000 m^3 gadā) degvielas uzpildes stacijas darbība atbilst C kategorijas piesārņojošai darbībai.

Atradnē tiek nodrošināta atbilstošas kvalitātes un daudzuma absorbentu materiālu pieejamība, kā arī darbinieki tiek apmācīti to izmantošanai gadījumos, ja uzpildes procesā notiek avārijas noplūdes, lai optimāli un nekavējoties varētu savākt un likvidēt noplūdušo degvielu, kā arī avārijas situācijās karjerā, ja notikusi degvielas vai smērvielu noplūde. Izmantotie sorbenti un savāktās smērvielas un degviela tiek uzglabāti speciālā konteinerā un nodoti atbilstošam atkritumu apsaimniekotājam.

Ūdensapgāde

Izveidojot tehnoloģisko laukumu ar materiāla skalošanu, tiks ierīkots ūdens apgādes urbums tehniskā ūdens ieguvei, ko izmantos materiāla skalošanai. Tiks izveidota un izmantota ūdens atkārtotas izmantošanas sistēma ar savstarpēji savienotiem 2 nosēddīķiem un vienu ūdens ņemšanas dīķi. Kopumā sistēmā ūdens zudumi prognozēti 2-3% apjomā. Plānotais ūdens patēriņš pie intensīva skalošanas procesa prognozējams $40\text{-}60\text{m}^3$ diennaktī. Prognozētais ūdens apjoms, kas nepieciešams sistēmas papildināšanai ir neliels (maksimāli $1,8\text{m}^3/\text{dnn.}$), un tas tiks iegūts no ūdens ieguves urbuma. Ņemot vērā nelielo plānoto ūdens ieguves apjomu un tā izmantošanu tehniskajām vajadzībām, netiek izvirzītas īpašas prasības ūdens ieguves urbuma debitam vai ūdens kvalitātei.

Dzeramais ūdens ir nepieciešams objektā strādājošiem darbiniekiem, vidēji 5-8 cilvēkiem.

Dzeramais ūdens tiks piegādāts iepakojuma veidā, piemēram, Venden 20 l plastmasas pudeles ar statīvu, nodrošinot regulāru ūdens piegādi, mainot pudeles.

Notekūdeņi

Veicot iegūtā materiāla bagātināšanu, kas ietvers šķirošanas un skalošanas darbus tehnoloģisko notekūdeņu novadīšana nav plānota. Ūdens materiāla mazgāšanas procesā tiks izmantots atkārtoti, veidojot sedimentācijas sistēmu ar 3 savstarpēji savienotiem mākslīgi ierīkoti dīķiem (ūdenstilpēm), izmantotais ūdens netiek novadīts vidē.

Sadzīves notekūdeņus paredzēts uzkrāt 5m^3 lielā hermētiskā krājvertnē, ko regulāri, saskaņā ar līgumu izved un apsaimnieko atbilstoši sertificēts uzņēmums

Derīgā materiāla izvešana

Derīgā materiāla transports tiks nodrošināts pa izveidotu izbraucamo ceļu, kas savienots ar reģionālas nozīmes autoceļu P28 Priekuļi - Rauna, ceļa segums – asfalts. Aprēķinos pieņemts, ka intensīvā darba dienā tiks apkalpotas ne vairāk kā 40 automašīnas (ar kravnesību aptuveni 20 m³), kustības ātrums – līdz 70 km/h.

Derīgā materiāla krautnes

Tiek pieņemts, ka aptuveni 30 % no iegūtā derīgā materiāla, kas tiek izstrādāts, tiek novietots krautnēs izžūšanai – 23100 m³. Krautnes tiks veidotas gan tehnoloģiskajā laukumā, kur notiek aktīvā izstrāde, gan pārejā teritorijā. Plānots, ka krautņu apjomi dalās līdzvērtīgi – 50 % tehnoloģiskajā laukumā, un 50 % izstrādes teritorijā.

4.5.1.tabula. Prognozētais ieguves apjoms, ietekmju aprēķinos iekļautie parametri.

	Decembris, janvāris, februāris	Maijs - októbris	Marts, aprīlis, novembris	Kopā gadā
Prognozētais izstrādes apjoms	6000 m ³ 9540 t	80 000 m ³ 127200 t	14000 m ³ 22260 t	100 000 m ³ 159000 t
Darba dienu skaits	63	126	63	252 dienas
Maksimālais darba laiks dienā laika periodā no 7:00-19:00	4 h (252 h)	12 h (1512 h)	6 h (378 h)	2142 h
Maksimālais prognozētais izstrādes apjoms dienā	95 m ³ 151 t	635 m ³ 1009 t	222 m ³ 353 t	-
Materiāla izvešana – kravas automašīnas				
Maksimālais prognozētais izvedamā materiāla apjoms dienā	61 m ³ 97 t	489 m ³ 777 t	183 m ³ 292 t	-
Transportlīdzekļu kravnesība līdz 20m ³ Maksimālais reisu skaits dienā pret ieguves apjomu dienā	4 reisi dienā (4 braucieni ar kravu un 4 braucieni bez kravas)	40 reisi dienā (40 braucieni ar kravu un 40 braucieni bez kravas)	3 reisi dienā (3 braucieni ar kravu un 3 braucieni bez kravas)	Kopā gadā 5481 reisi. Aptuvenais pārvadāšanas laiks - 235 h.
Kravas automašīnu nobrauktie km atradnes teritorijā vienas dienas laikā (no atradnes tālākā galapunkta līdz tehniskajam laukumam ~ 400 m)	3.2 km	32 km	2.4 km	37.6 km
Sijātais materiāls atradņu teritorijā				
Prognozētais apjoms, kas tiks novirzīts uz sijāšanu	40000 m ³ (63600 t)			
Vidējais apstrādes apjoms izsijātajam materiālam dienas laikā, 176 dienas (8 mēneši)	228 m ³ (362 t)			
Sijātāja darba stundas dienā, vidēji, ņemot vērā, iekārtas produktivitāti (500 t/h)/	0.7 h/ 12h			

Maksimālās darba stundas dienā	
Drupināmais materiāls atradņu teritorijā	
Prognozētais apjoms, kas tiks novirzīts uz drupināšanu	15400 m ³ (24486 t)
Vidējais apstrādes apjoms drupinātajam materiālam dienas laikā (176 dienas, 8 mēneši)	87.5 m ³ (139.1 t)
Drupinātāja darba stundas dienā, vidēji, ņemot vērā, iekārtas ražību (400t/h)/ Maksimālās darba stundas dienā	0.35 h/12h
Drupinātāja darba stundas periodā	61.2 h

4.6. Atkritumi un to apsaimniekošana

Atkritumi derīgo izrakteņu ieguves procesā

Derīgā izrakteņa ieguves procesā veidosies:

1. Sadzīves atkritumi;
2. Neliels apjoms ražošanas atkritumu, tai skaitā bīstamie atkritumi (smēreļļas, izlietotās eļļas u.c.);
3. Derīgo izrakteņu ieguves atkritumi, ko veido segkārtas augsnes iežu atsijas.

Sadzīves atkritumu apsaimniekošanai paredzētās darbības teritorijā tiks novietoti sadzīves atkritumu savākšanas konteineri un noslēgts līgums ar atbilstošu komersantu par to apsaimniekošanu (savlaicīgu un regulāru iztukšošanu un turpmāko atkritumu apsaimniekošanu).

Sadzīves atkritumus radīs atradnē strādājošie aptuveni 5-8 darbinieki. Mēnesī 1 cilvēks rada aptuveni 0,1 m³ sadzīves atkritumu, tad 8 strādājošie kopā mēnesī radīs aptuveni 0,8 m³ atkritumu. Paredzot, ka intensīva darba sezona ilgs 7-8 mēnešus, tad sezonā tiks radīti aptuveni līdz 7 m³ sadzīves atkritumu.

Radīto sadzīves atkritumu sastāvs būs apmēram sekojošs:

- pārtikas atkritumi - 40%;
- PET un plastmasa -15%;
- papīrs un kartons -12%;
- stikls -10%;
- metāls -5%;
- citi atkritumi-18%.

Ņemot vērā salīdzinoši nelielo atkritumu daudzumu pagaidām netiek paredzēta to šķirošana, bet to var mainīt atkarībā no pašvaldības nostājas un iespējām tālāk utilizēt dalītos atkritumu veidus. Atkritumu savākšanai un uzglabāšanai tiks izmantots konteiners ar tilpumu 500 l, ko saskaņā ar noslēgto līgumu izvedīs licencēts atkritumu apsaimniekošanas uzņēmums, atkritumi tiks izvesti uz sadzīves atkritumu poligonu.

Ražošanas atkritumi un bīstamie atkritumi galvenokārt veidojas tehnisko līdzekļu apkopes un remonta gaitā. Par tehnisko līdzekļu apkopi un remontu plānots slēgt līgumu ar šādu darbu veikšanā specializējušos komersantu. Kā viena no līguma prasībām, tiks ietverta arī apkopes un remonta laikā radušos atkritumu savākšana un apsaimniekošana. Šādas firmas parasti visus radušos atkritumus savāc un aizved, nodrošinot atkritumu turpmāko apsaimniekošanu saskaņā ar normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Neliels daudzums eļļainu lupatu, sorbenta un sorbējošo paklājiņu var rasties degvielas uzpildes gaitā. Šo atkritumu savākšanai īpašuma teritorijā tiks novietots speciāls kontainers un noslēgts līgums ar bīstamo atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu, kas pēc vajadzības savāks un izvedīs šos atkritumus, nodrošinot to turpmāko apsaimniekošanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Derīgā materiāla ieguves un apstrādes procesā veidojas derīgo izrakteņu ieguves atkritumi (galvenokārt neatbilstošas kvalitātes smilts, māls, aleirīts, sijāšanas procesā veidojas atsijas (māla un putekļu daļiņas), mazgāšanas procesā veidojas putekļu un māla daļiņu nosēdumi sedimentācijas sistēmā, kuri regulāri tiek savākti. Minētie ieguves atkritumi nav bīstami, nerada vides piesārņojumu. Tos plānots uzglabāt krautnēs un izmantot karjera rekultivācijā.

Noņemtā segkārtā tiks uzglabāta vaļņos un izmantota teritorijas rekultivācijai un labiekārtošanai.

Derīgo izrakteņu ieguves atkritumu apsaimniekošanas kārtību nosaka 2011.gada 21. jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr.470 „Derīgo izrakteņu ieguves atkritumu apsaimniekošanas kārtība”, tie izdoti saskaņā ar likuma "Par zemes dzīlēm" 14.panta 11.punktu.

Minēto noteikumu 3. un 4. punktā definēti gadījumi, uz kuriem šo Noteikumu prasības nav attiecināmas. Savukārt Noteikumu 5.punkts nosaka, ka šie noteikumi attiecas uz tādu ieguves atkritumu apsaimniekošanu, ko rada ģeoloģiskā izpēte, derīgo izrakteņu ieguve atbilstoši normatīvajiem aktiem Par zemes dzīlēm, derīgo izrakteņu apstrāde un uzglabāšana, ja ieguves atkritumus glabā A kategorijas ieguves atkritumu apsaimniekošanas objektā.

Īstenojot paredzēto darbību – smilts ieguvi atradnē Vālodzes, nav prognozējams, ka radušos derīgo izrakteņu ieguves atkritumu uzglabāšanas objekts atbilstu šajos noteikumos definētajai A kategorijai.

Ieguves atkritumu apsaimniekošanā tiks ievērotas minēto noteikumu prasības, tai skaitā Noteikumu 12.punktā noteikto, ka ieguves atkritumus apsaimnieko:

- neradot apdraudējumu cilvēku dzīvībai un veselībai;
- neradot apdraudējumu virszemes un pazemes ūdeņiem, gaisam, augsnei, kā arī florai un faunai;
- neradot trokšņus vai smakas, kas pārsniedz normatīvajos aktos par trokšņu un smaku novēršanu un ierobežošanu noteiktās robežvērtības;
- neradot nelabvēlīgu ietekmi ainavās un īpaši aizsargājamās dabas teritorijās;
- nepiesārņojot vidi.

Noteikumi nosaka, ka aizliegts pamest, izgāzt un nekontrolēti apglabāt ieguves atkritumus. Lai novērstu vai mazinātu nelabvēlīgu ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, apsaimniekotājs nodrošina:

- ieguves atkritumu apsaimniekošanas objekta pārvaldību tā darbības laikā;
- ieguves atkritumu apsaimniekošanas objekta pārvaldību pēc tā slēgšanas;

- negadījumu novēršanu un to seku ierobežošanu, ņemot vērā ieguves atkritumu apsaimniekošanas objekta tehniskos parametrus, tā atrašanās vietu un vides apstākļus.

Saskaņā ar Noteikumos ietvertajām prasībām, lai apstrādātu, reģenerētu un glabātu ieguves atkritumus un mazinātu to daudzumu, apsaimniekotājs izstrādā ieguves atkritumu apsaimniekošanas plānu, ņemot vērā ilgtspējīgas attīstības principus, kā arī attiecīgās pašvaldības teritorijas plānojumus. Ieguves atkritumu apsaimniekošanas plāna mērķi ir:

- 1) novērst vai mazināt ieguves atkritumu daudzumu un kaitīgumu, ņemot vērā:
 - derīgo izrakteņu izstrādes stadijā izmantotās derīgo izrakteņu ieguves un apstrādes metodes;
 - pārmaiņas, kas var notikt ar ieguves atkritumiem, paplašinoties bērtnes virsmas laukumam un ieguves atkritumiem nonākot ārējās vides faktoru ietekmē;
 - iespēju pēc derīgo izrakteņu ieguves ievietot ieguves atkritumus atpakaļ izraktajā tilpē atbilstoši vides aizsardzības normatīvo aktu prasībām, ja tas ir tehniski un ekonomiski iespējams;
 - iespēju pēc ieguves atkritumu apsaimniekošanas objekta slēgšanas atlikt atpakaļ augsnes virsslāni vai izlietot to citur;
 - iespēju derīgo izrakteņu apstrādei izmantot mazāk bīstamas ķīmiskas vielas;
- 2) veicināt ieguves atkritumu reģenerācijas iespējas, šādus atkritumus atkārtoti izmantojot vai pārstrādājot;
- 3) nodrošināt ieguves atkritumu drošu īstermiņa un ilgtermiņa glabāšanu, jau projektēšanas stadijā ņemot vērā plānotos apsaimniekošanas pasākumus ieguves atkritumu apsaimniekošanas objekta darbības laikā un pēc tā slēgšanas, izvēloties projektu, kas:
 - paredz pēc iespējas mazāku slēgta ieguves atkritumu apsaimniekošanas objekta monitoringu, kontroli un pārvaldību;
 - novērš vai rada pēc iespējas mazāku negatīvu ietekmi uz vidi (piemēram, piesārņotājvielu izplatīšanās no ieguves atkritumu apsaimniekošanas objekta pa gaisu vai pa ūdeni);
 - nodrošina visu dambju vai bērtņu ilgtermiņa ģeotehnisko stabilitāti.

Ieguves atkritumu apsaimniekošanas sistēma tiks definēta derīgo izrakteņu ieguves projektā. Veidojot ieguves atkritumu apsaimniekošanas sistēmu tiks ievērotas iepriekš minētās prasības. Iegūtā augsne un segkārtas materiāls, kā arī iežu atsijas, maksimāli tiks izmantota teritorijas rekultivācijā - labiekārtošanā.

4.7. Alternatīvie tehnoloģiskie risinājumi

Izvērtējot atradnes Vālodzes ģeoloģisko uzbūvi un hidroģeoloģiskos apstākļus, tika izvērtēti 2 alternatīvi risinājumi ieguves dziļuma izvēlei:

1. Alternatīvais risinājums - derīgo izrakteņu ieguvu veikt ne dziļāk kā līdz gruntsūdens līmenim t. i. līdz augstuma atzīmei 134m v. j. l., ieguves apjomu un maksimālo ieguves dziļumu visā platībā precizējot derīgo izrakteņu ieguves projektā.
2. 2.alternatīvais risinājums - derīgo izrakteņu ieguvu veikt akceptētajā un derīgo izrakteņu ieguves limitā noteiktajā apjomā un dziļumā:
 - a. smilts-grants (60.79 tūkst.m² platībā) – 659.62 tūkst.m³, tajā skaitā 53.54 tūkst.m³ zem gruntsūdens līmeņa;
 - b. smilts (57.38 tūkst.m² platībā) – 437.81 tūkst.m³, tajā skaitā 36.72 tūkst.m³ zem gruntsūdens līmeņa;
 - c. mālsmilts (26.53 tūkst.m² platībā) – 126.81 tūkst.m³ (visi krājumi iegul virs gruntsūdens līmeņa).

Īstenojot 1.alternatīvo risinājumu, Derīgo izrakteņu ieguves projektā, teritorijā tiek noteikts ieguves dziļuma limits - 134m v. j. l., virs gruntsūdens līmeņa, ieguves procesā nodrošinot, ka tiek saglabāta minimālā 0,3m aerācijas zona virs gruntsūdens līmeņa.

Īstenojot 2.alternatīvo risinājumu, ieguve tiek plānota un veikta derīgo izrakteņu limitā noteiktajā dziļumā un apjomā. Teritorijās, kur derīgais izraktenis atrodas zem gruntsūdens līmeņa, ieguve tiek veikta mākslīgi nepazeminot gruntsūdens līmeni, ar ekskavatoru, zem gruntsūdens līmeņa.

Ieguves rezultātā var veidoties atsevišķas pārmitras teritorijas un daļā atradnes sekls ūdensobjekts (maksimāli līdz 1,5m - 2m dziļš).

Paredzētā darbības A alternatīvais variants pilnībā atbilst Raunas novada teritorijas plānojumam un tās plānošana un īstenošana tiks veikta ievērojot TIAN noteiktos ierobežojumus un prasības.

Īstenojot B alternatīvo variantu, kas paredz neliela apjoma derīgo izrakteņu ieguvu arī zem gruntsūdens līmeņa, sadarbībā ar pašvaldību tiks izvērtēta nepieciešamība izstrādāt Lokālplānojumu.

Rekultivācijas procesā izvērtējama iespēja, izmantojot atsiju materiālu un saglabāto augsni paaugstināt pārmitro teritoriju zemes virsmu un aizberot sīkus dīķišus, veidot teritoriju apmežošanai, bet teritorijas Rietumu daļā, ar augstāko gruntsūdens līmeni veidot lokālu, nelielu ūdenstilpi/dīķi.

Kā otra rekultivācijas alternatīva vērtējama visas karjera pamatnes paaugstināšana (uzbēršana) izmantojot atsiju materiālu, un inertus/reģenerētus būvniecības atkritumus (atbilstoši 2021. gada 26. oktobra Ministru kabineta noteikumos Nr. 712. "Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi" prasībām).

Īstenojot šos abus alternatīvos risinājumus, prognozējama nebūtiska lokāla ietekme uz hidroģeoloģiskajiem apstākļiem. Ja tiek veidots neliels dīķis, tas uzskatāms par lokālu gruntsūdens un virszemes noteces noplūdes apgabalu. Taču šī ietekme ir nebūtiska un praktiski nav prognozējama ārpus atradnes teritorijas, ja dīķis tiek veidots atkāpjoties 20m-30m no zemes īpašuma un atradnes ārējās robežas.

Jāatzīmē, ka analoģu, nebūtisku ietekmi uz teritorijas hidroģeoloģiskajiem apstākļiem atstāj arī derīgā izrakteņa ieguve virs gruntsūdens līmeņa, jo samazinoties aerācijas zonas biezumam paaugstinās iztvaikošana siltajā gada laikā, kā arī būtiski tiek veicināta gruntsūdeņu papildināšanās ar nokrišņu ūdeni intensīvu nokrišņu vai sniega kušanas laikā, kā rezultātā

prognozējamās paaugstinātas sezonālās gruntsūdens līmeņa svārstības un gruntsūdens plūsmas rādītāju izmaiņas.

4.8. Teritorijas rekultivācija pēc ieguves darbu pabeigšanas

Atradnes iecirkņa rekultivācijas projekts ir viena no atradnes izstrādes tehniskā projekta sastāvdaļām. Ņemot vērā teritorijas ģeoloģiskos un hidroģeoloģiskos apstākļus plānotais rekultivācijas veids ir – apmežošana, izmantojot augstvērtīgas Latvijas koku sugas.

Nebūtiski atšķiras rekultivācijas projekti, 1. un 2. alternatīvajam variantiem.

Īstenojot 1.alternatīvo variantu, ieguvi veicot tikai virs gruntsūdens līmeņa, pēc ieguves pabeigšanas karjera pamatnē tiek izlīdzināts noņemtās un saglabātās augsnes slānis un veikta teritorijas apmežošana. Rekultivācijas procesā, kā būtiska sastāvdaļa ir stabila karjera borta nogāžu slīpuma izveidošana, kas novērš noslīdeņu un gravu veidošanos virszemes noteces iespaidā. Nogāžu veidošanai un karjera pamatnes izlīdzināšanai tiks izmantots segkārtas un atsiju materiāls, veidojot maksimāli dabisku ainaviski pievilcīgu reljefu.

Nogāzes veidojamās dabīga saguluma smilts -grants gruntī ar slīpumu 1:3. Teritorijā pēc atbērtņu un segkārtas materiāla izlīdzināšanas un karjera nogāžu izveides, virs izlīdzinātās un noplanētās grunts, jāpārvieta un jāiestrādā saglabātā augsne. Augsnes sagatavošana, smalcināšana, bagātināšana ar barības vielām nodrošināma atbilstoši apmežošanai izvēlēto koku sugu optimālām augšanas prasībām.

Teritorijas rekultivācija – karjera bortu nogāžu veidošana, atbērtņu izlīdzināšana uzsākama pakāpeniski pa sektoriem, kuros pilnībā pabeigti ieguves darbi.

Šajā gadījumā nav prognozējama būtiska ietekme uz hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, gruntsūdens horizonta ūdens līmeni un ūdens plūsmas virzienu. Taču iespējama lokāla nebūtiska ietekme, jo samazinot aerācijas zonas biezumu, prognozējama lielāka apjoma iztvaikošana siltajā gadalaikā kā arī intensificēta nokrišņu ūdens infiltrācija, kas var lokāli papildināt gruntsūdens horizonta resursus. Prognozējama lielāka gruntsūdens līmeņa sezonālo svārstību amplitūda (straujāka līmeņa paaugstināšanās intensīvu lietavu vai straujas sniega kušanas gadījumā, kā arī nozīmīgāka līmeņa pazemināšanās sausajā/karstajā gadalaikā, kad plānās aerācijas zonas dēļ pastiprinās ūdens iztvaikošanas process.

Īstenojot 2.alternatīvo variantu ieguve tiek veikta derīgo izrakteņu limitā noteiktajā dziļumā un apjomā, ieguves rezultātā var veidoties atsevišķas pārmitras teritorijas un daļā atradnes sekls ūdensobjekts (maksimāli līdz 1,5m - 2m dziļš).

Izskatāmi 2 alternatīvi rekultivācijas varianti 2.1. un 2.2.:

Alternatīva 2.1. Rekultivācijas procesā izvērtējama iespēja, izmantojot atsiju materiālu un saglabāto augsni paaugstināt pārmitro teritoriju zemes virsmu un aizberot sīkus dīķīšus, veidot teritoriju apmežošanai, bet teritorijas Rietumu daļā, ar augstāko gruntsūdens līmeni veidot lokālu, nelielu ūdenstilpi/dīķi. Īstenojot šo alternatīvo risinājumu, prognozējama nebūtiska lokāla ietekme uz hidroģeoloģiskajiem apstākļiem. Ja tiek veidots neliels dīķis, tas uzskatāms par lokālu gruntsūdens un virszemes noplūdes apgabalu. Taču šī ietekme ir nebūtiska un

praktiski nav prognozējama ārpus atradnes teritorijas, ja dīķis tiek veidots atkāpjoties 20m-30m no zemes īpašuma un atradnes ārējās robežas.

Alternatīva 2.2., kā rekultivācijas alternatīva vērtējama visas karjera pamatnes paaugstināšana (uzbēršana) izmantojot atsiju materiālu, un inertus/reģenerētus būvniecības atkritumus (atbilstoši 2021. gada 26. oktobra Ministru kabineta noteikumos Nr. 712. "Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi" definētajām prasībām).

Rekultivācijas procesā, arī alternatīvās 2.1. un 2.2. kā būtiska sastāvdaļa ir stabila karjera borta nogāžu slīpuma izveidošana, kas novērš noslīdeņu un gravu veidošanos virszemes noteces iespaidā. Nogāžu veidošanai karjera pamatnes izlīdzināšanai tiks izmantots segkārtas un atsiju materiāls, veidojot maksimāli dabisku, ainaviski pievilcīgu reljefu.

Nogāzes veidojamas dabīga saguluma smilts -grants gruntī ar slīpumu 1:3. Teritorijā pēc atbērtņu un segkārtas materiāla izlīdzināšanas un karjera nogāžu izveides, virs izlīdzinātās un noplanētās grunts, jāpārvieta un jāiestrādā saglabātā augsne. Augsnes sagatavošana, smalcināšana, bagātināšana ar barības vielām nodrošināma atbilstoši apmežošanai izvēlēto koku sugu optimālām augšanas prasībām.

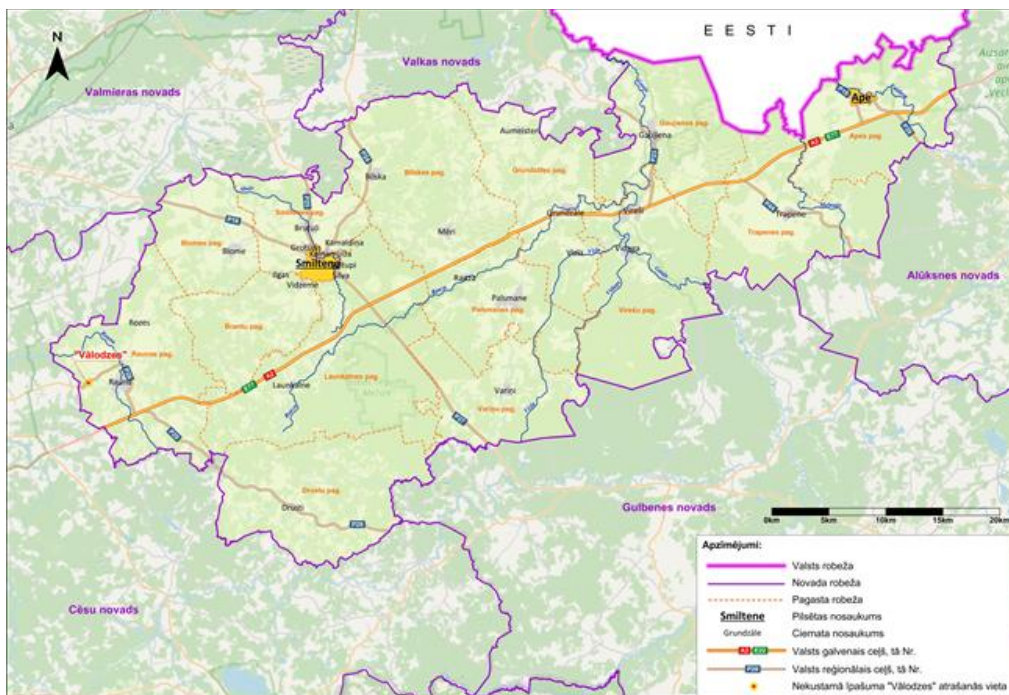
Teritorijas rekultivācija – karjera borta nogāžu veidošana, atbērtņu izlīdzināšana uzsākamās pakāpeniski pa sektoriem, kuros pilnībā pabeigti ieguves darbi.

Dīķu izveidošana par ainaviskām ūdenstilpēm veicama maksimāli izlīdzinot dīķa gultni, veidojot pakāpenisku seklūdens zonu, nodrošinot krastu noturību.

5. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS VIETAS APRAKSTS

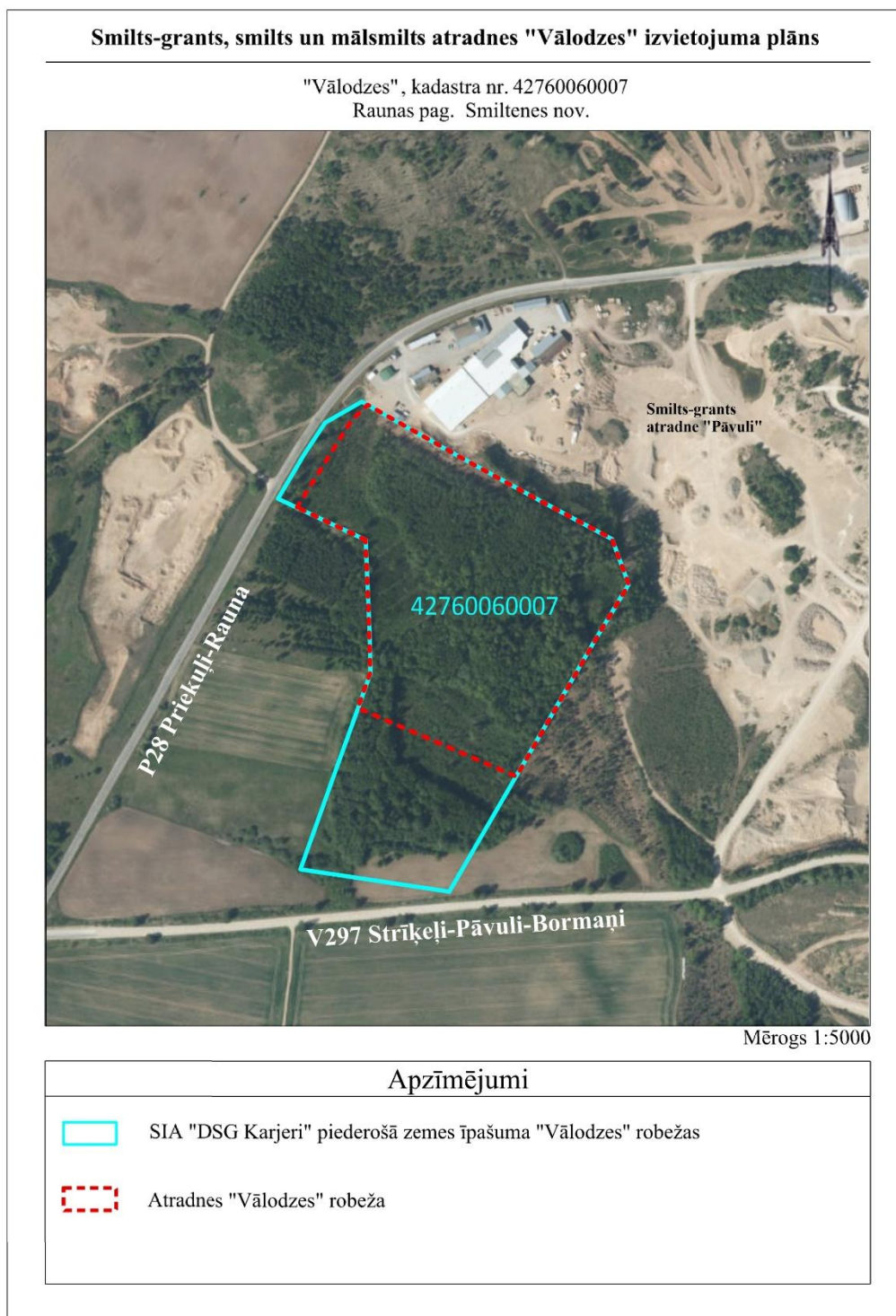
5.1. Vispārīga informācija

Smilts-grants, smilts un mālsmilts atradne "Vālodzes" (turpmāk – Vālodzes) atrodas Smiltenes novada, Raunas pagastā, nekustamā īpašuma "Vālodzes" (kadastra Nr.4276 006 0007) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 4276 006 0007. Atradnes Vālodzes atrašanās vietas kartoshēmas 5.1.1.attēlā.

5.1.1.attēls. Atradnes "Vālodzes" novietojums

Atradne Vālodzes neaizņem visu zemes gabala platību. Paredzētā ieguves platība – 74.67tūkst.m².

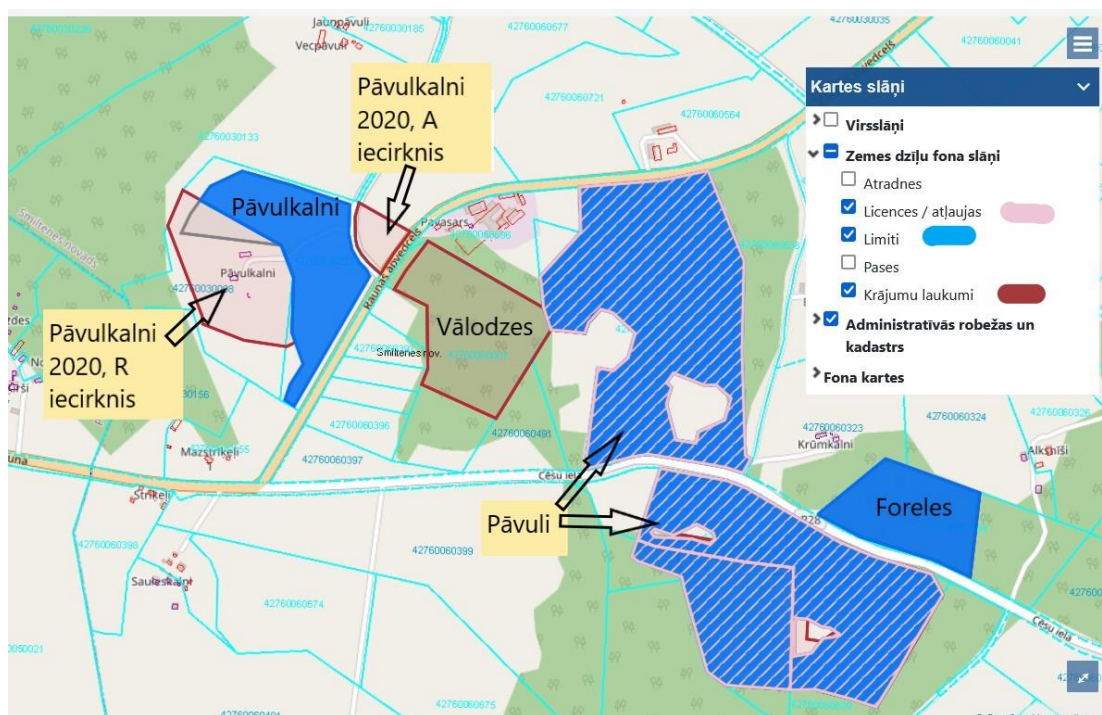

5.1.2. attēls Zemes īpašuma Vālodzes un derīgo izrakteņu atradnes Vālodzes robežu shēma

Atradne Vālodzes atrodas plašā derīgā izrakteņa smilts, smilts-grants izplatības teritorijā. Austrumos no atradnes Vālodzes atrodas valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradne Pāvuli.

Atradne "Vālodzes" robežojas ar valsts reģionālo autoceļu P28 (Priekuļi-Rauna) ceļa segums – asfalts. Ceļa aizsargjoslas platums 60m no ceļa ass. Atradne Vālodzes nepārklājas ar autoceļa aizsargjoslu. No šī autoceļa iespējams piekļūt nekustamajam īpašumam "Vālodzes" un atradnei.

Uz Dienvidiem no atradnes Vālodzes atrodas vietējais autoceļš V297 (Striķeļi-Pāvuli-Bormaņi) ceļa segums – grants, vietā, kur ceļš piekļaujas nekustamajam īpašumam. Ceļa aizsargjoslas platums 30m no ceļa ass. Aizsargjosla neiekļaujas atradnes Vālodzes licences laukumā.

5.1.3.attēls **derīgo izrakteņu atradnes Vālodzes teritorija un citas derīgo izrakteņu atradnes tiešā tās tuvumā (avots: LVĢMC)**

Smiltenes novada pašvaldība izveidota 2021. gada 1. jūlijā, kad pēc pašvaldību administratīvi teritoriālās reformas apvienojot Apes pagastu, Apes pilsētu, Bilskas pagastu, Blomes pagastu, Brantu pagastu, Drustu pagastu, Gaujienas pagastu, Grundzāles pagastu, Launkalnes pagastu, Palsmanes pagastu, Raunas pagastu, Smiltenes pagastu, Smiltenes pilsētu, Trapenes pagastu, Variņu pagastu, Virešu pagastu.

Smiltenes novada teritorijas kopējā platība – 1800,55 km². Vislielāko platību no novada teritorijas aizņem Launkalnes pagasts – 221,8 km², t.i., 12,32% no kopējās novada teritorijas. Vismazākā platība ir Apes pilsētai – 2,45 km², kas ir 0,14% no novada teritorijas.

Iedzīvotāju blīvums novadā – 11 iedz./km²

Administratīvais centrs – Smiltenes pilsēta

Iedzīvotāju skaits ~19,4 tūkstoši

Smiltenes novads robežojas ar Valkas, Valmieras, Cēsu, Alūksnes, Gulbenes novadiem un Igaunijas republikas – Valgas un Veru apriņķiem

Raunas pagasts:

Centrs: Rauna

Kopējā platība: 309,0 km², no tiem:

- Sauszeme: 301,1 km²
- Ūdens: 7,9 km²

Iedzīvotāji (2021): 3 005

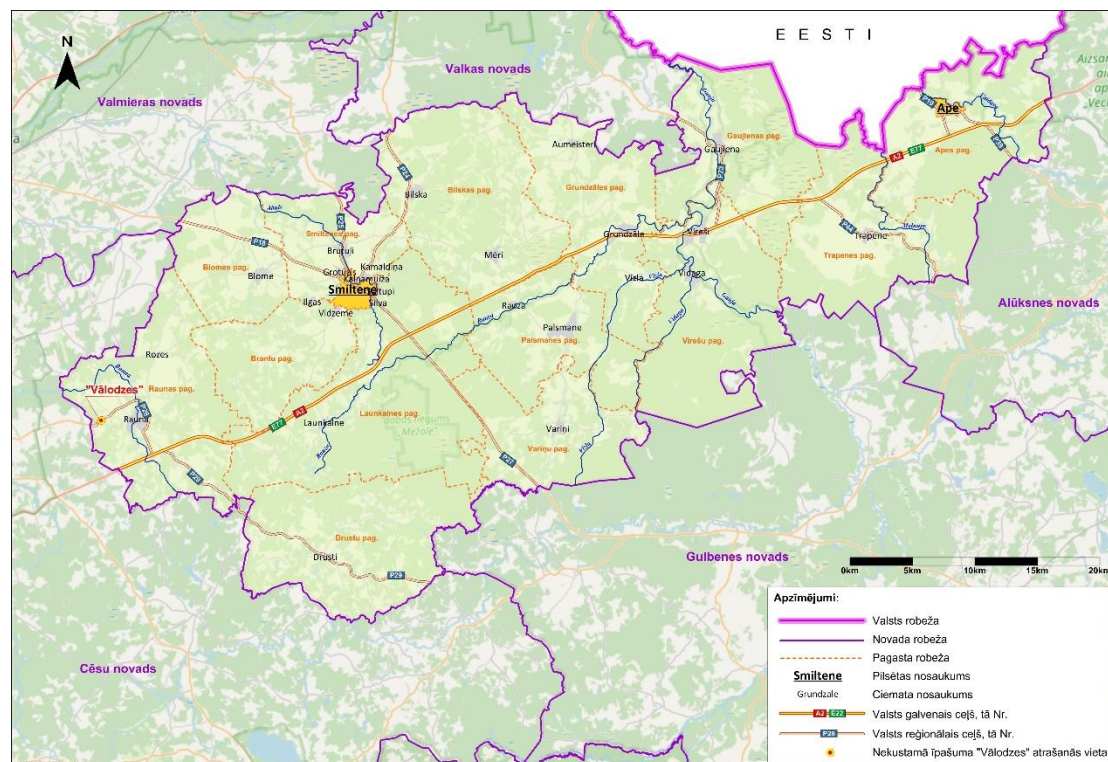
Blīvums (2021): 10,0 iedz./km²

Raunas pagasta teritoriju šķērso galvenais autoceļš A2 Rīga- Sigulda- Igaunijas robeža, reģionālie autoceļi P28 Priekuļi-Rauna, P29 Rauna-Drusti-Jaunpiebalga.

5.2. Paredzētās darbības un tai piegulošās teritorijas raksturojums

Paredzētā darbība ir smilts-grants, smilts un mālsmilts ieguve derīgo izrakteņu atradnē "Vālodzes"

Smilts-grants, smilts un mālsmilts atradne "Vālodzes" (turpmāk – Vālodzes) atrodas Smiltenes novada, Raunas pagastā, nekustamā īpašuma "Vālodzes" (kadastra Nr.4276 006 0007) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 4276 006 0007. Vālodzes atrašanās vietas kartoshēmas 5.2.1.attēlā.

5.2.1.attēls. Atradnes "Vālodzes" novietojums

Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojums
Paredzētā darbība: Smilts-grants, smilts un mālsmilts ieguve atradnē "Vālodzes" Raunas
pagastā, Smiltenes novadā.

Paredzētās darbības ierosinātājs ir SIA "DSG Karjeri", reģistrācijas Nr. 40003747654, juridiskā adrese: Rīga, Hipokrāta iela 2D, LV-1079.

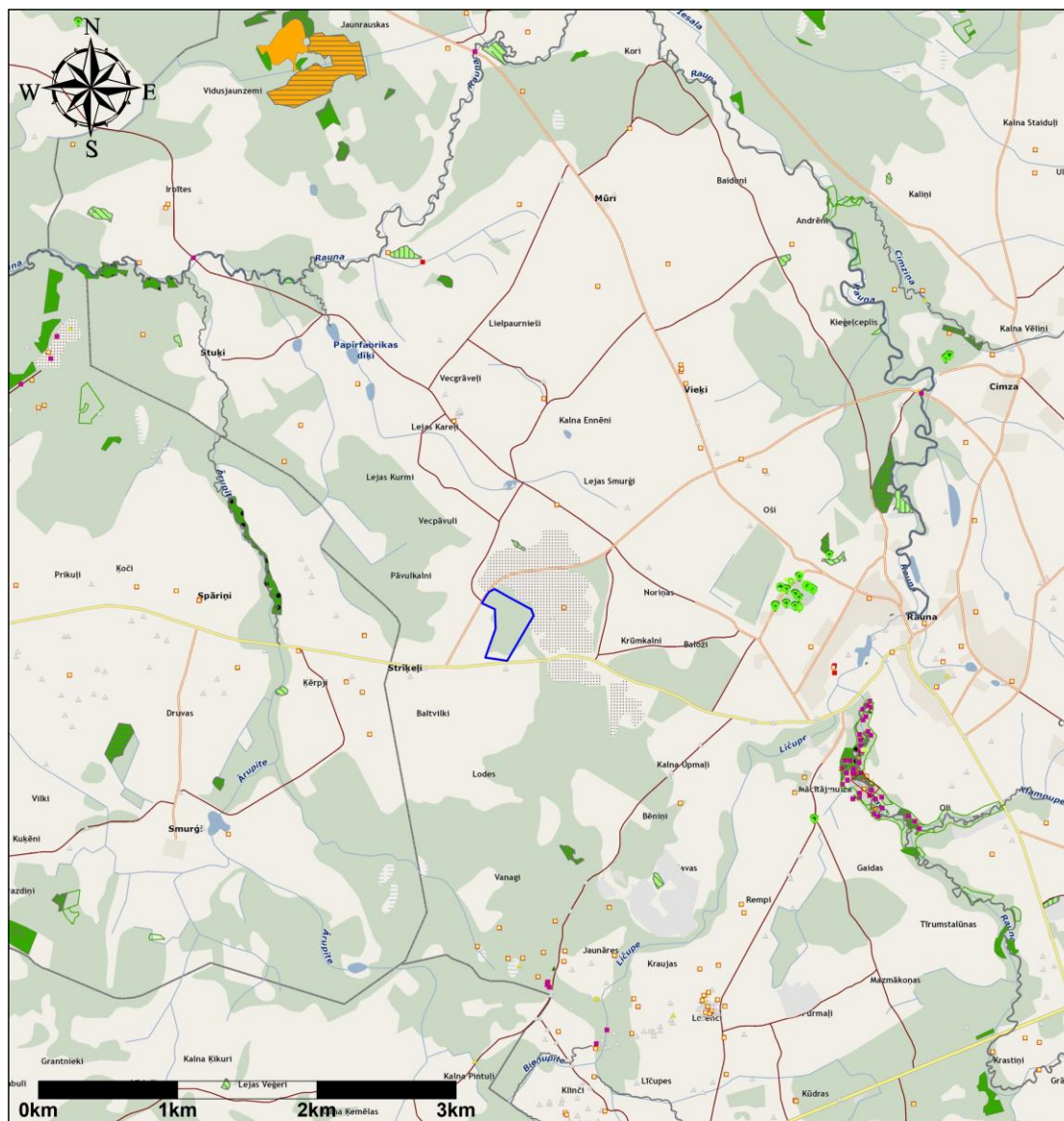
Atradne Vālodzes neaizņem visu zemes gabala platību. Paredzētā ieguves platība – 74.67tūkst.m². Derīgo izrakteņu ieguves teritorija attēlota 5.1.2.attēlā.

Austrumos no atradnes Vālodzes atrodas valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradne Pāvuli.

Atradne "Vālodzes" robežojas ar valsts reģionālā autoceļa P28 (Priekuļi-Rauna) aizsargjoslu, ceļa segums – asfalts. Ceļa aizsargjoslas platums 30m no ceļa ass. Atradne Vālodzes nepārklājas ar autoceļa aizsargjoslu. No šī autoceļa iespējams piekļūt nekustamajam īpašumam "Vālodzes" un atradnei.

Uz Dienvidiem no atradnes Vālodzes atrodas valsts vietējais autoceļš V297 (Striķeļi-Pāvuli-Bormaņi), ceļa segums – grants vietā, kur ceļš piekļaujas nekustamajam īpašumam. Ceļa aizsargjoslas platums 60m no ceļa ass. Aizsargjosla neiekļaujas atradnes Vālodzes laukumā.

Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojums
Paredzētā darbība: Smilts-grants, smilts un mālsmilts ieguve atradnē "Vālodzes" Raunas
pagastā, Smiltenes novadā.

Dabas datu pārvaldības sistēma "OZOLS"
 Izstrādātais © SIA Envirotech © LR Valsts zemes dienests © Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra

Legenda

▲ ĪADT- aizsargājamie koki ĪADT- pamatteritorijas □ Dabas liegums "Raunas staburags" □ Dabas piemineklis ģeoloģiskais veidojums "Raunas staburags" ĪADT- zonējums Funkcionālā zona ● Sugu dzīvotnes (punkti)	ĪA Biotopi □ Lakstaugiem bagāti egļu meži □ Sausi zālāji kalnainās augsnēs, 6210 □ Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas, 6270* □ Neskarti augstie purvi, 7110* □ Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās, 7120 □ Veci vai dabiski boreāli meži, 9010* □ Veci jaukti platlapju meži, 9020* □ Stagnāju meži, 9080* □ Ozolu meži, 9160 □ Nogāžu un gravu meži, 9180* □ Purvaini meži, 91D0* □ Aluviāli krastmalu un palieņu meži, 91E0*
--	---

□ IVN teritorijas atrašanās vieta

5.2.2.attēls Dabas vērtības derīgo izrakteņu atradnes Vālodzes un tai piegulošajā teritorijā (DAP 2024.g.)

Atbilstoši dabas aizsardzības pārvaldes uzturētajai vietnei <https://ozols.gov.lv/pub> 360 m uz ziemeļiem no atradnes Vālodzes atrodas īpaši aizsargājams biotops (sausī zālāji kaļķainās augsnēs) biotopa ID-946344. 1.5km attālumā uz rietumiem no atradnes Vālodzes atrodas īpaši aizsargājams biotops (aluviālie meži, aluviālie krastmalu un palieņu meži) biotopa ID-957950.

Uz austrumiem aptuveni 1.5 km attālumā no paredzētās darbības teritorijas atrodas dabas piemineklis: dižkoki. Tuvākais mikroliegums ir 5km attālumā uz dienvidiem.

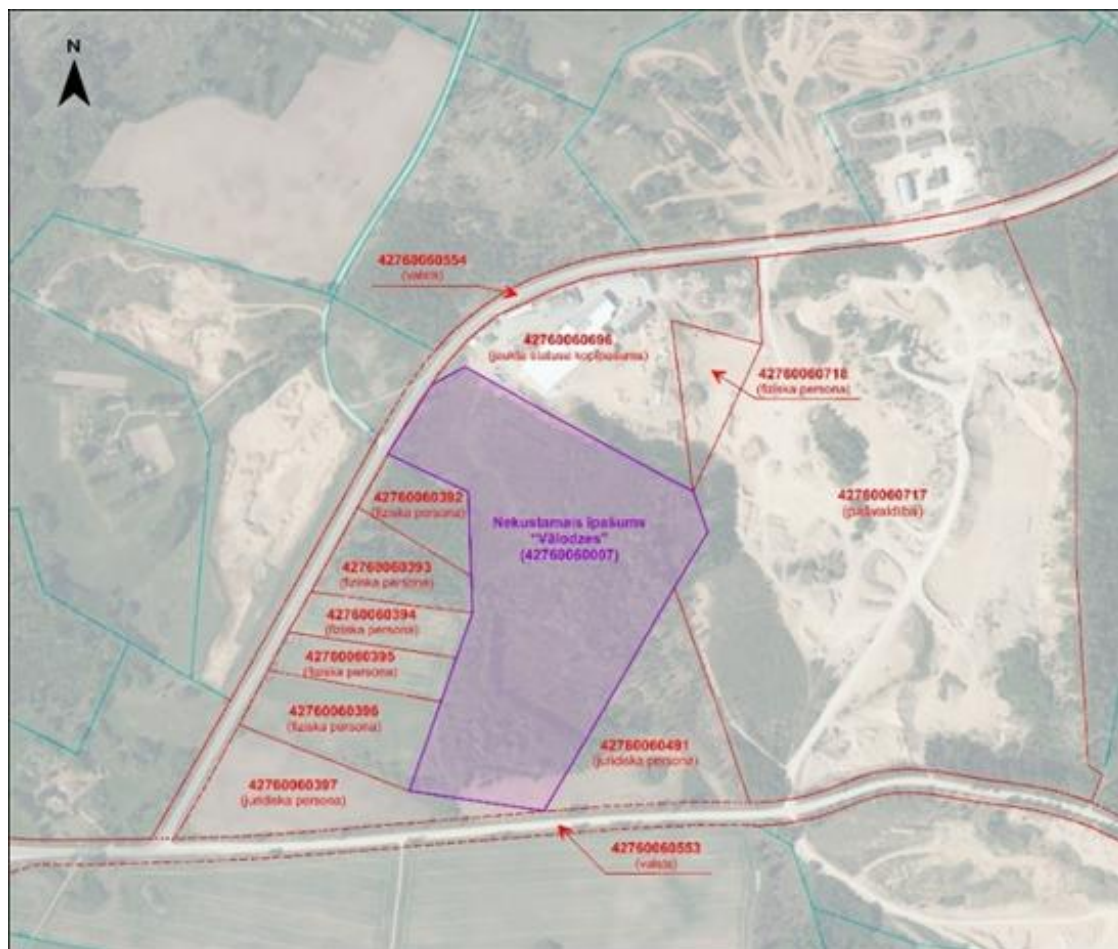
1.6 km uz rietumiem no atradnes Vālodzes atrodas upe "Ātrupīte" meliorācijas kadastra Nr.523854:01.

Tuvākais kultūras piemineklis atrodas 600 m attālumā "Striķeļu viduslaiku kapsēta". Aizsargjoslas platums šim objektam ir noteikts 500 m. Atradne neskar kultūras pieminekļa aizsargjoslu.

Atbilstoši Raunas novada (tagad Smiltenes novada) teritorijas plānojumam, īpašuma "Vālodzes" funkcionālā zona ir mežu teritorija (M). Mežu teritorijās kā papildizmantošana ir atļauta derīgo izrakteņu ieguve.

5.3. Tuvākās dzīvojamās ēkas un lauku saimniecības

Zemes īpašums "Vālodzes" tieši robežojas ar 12 zemes īpašumiem, no tiem 6 fiziskās personas. Nevienā no šiem īpašumiem neatrodas dzīvojamā apbūve, tās ir lauksaimniecības un meža zemes, derīgo izrakteņu ieguves karjers, autoceļa aizsargjosla.

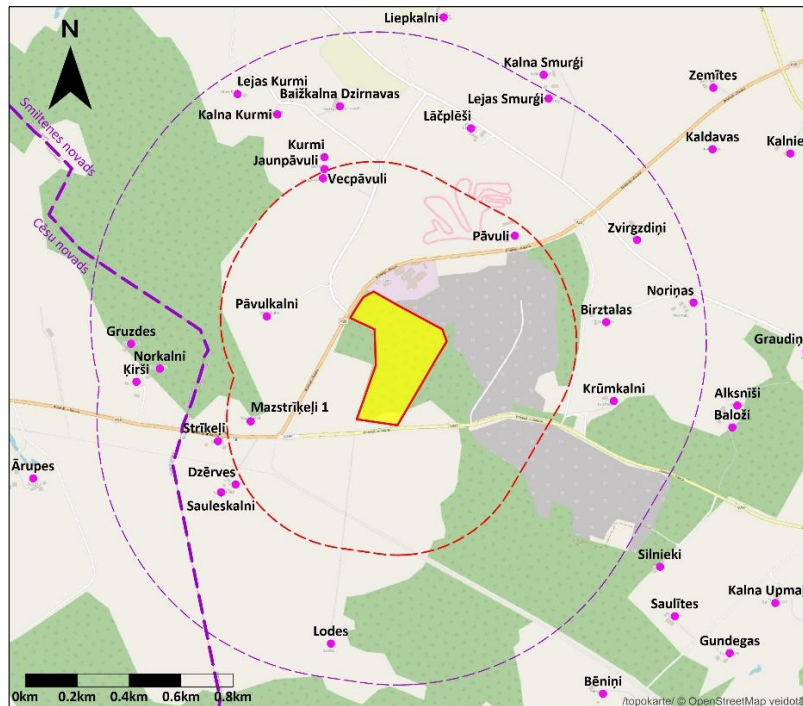

5.3.1.attēls Atradnei Vālodzes piegulošie zemes īpašumi

Atradnes teritorijai tuvākās viensētas ir:

- "Mazstriķeļi 1" - 500m attālumā uz rietumiem no atradnes "Vālodzes";
- "Pāvulkalni" 360m attālumā uz rietumiem no atradnes "Vālodzes";

Atradnes apkārtnē atrodas vēl vairākas viensētas, bet tās atrodas vairāk par 500m attālumā no atradnes robežas. Tādas ir uz rietumiem, Striķeļi – 600m, Dzērves – 650m, Sauleskalni – 650m. Uz ziemeļiem, Vecpāvuli, Jaunpāvuli, Kurmi – 500m, Lāčplēši – 720m. Uz austrumiem, Pāvuli -450m, Birtalas – 600m, Krūmkalni – 700m.

Apzīmējumi:

- Kadastra teritorija derīgo izrakteņu atradnei "Vālodzes"
- Atradnes "Vālodzes" 500m buferzona
- Atradnes "Vālodzes" 1000m buferzona
- Pāvulkalni Blakus esošā viensēta, tās nosaukums
- Novada robeža

5.3.2.attēls Viensētas derīgo izrakteņu atradnei Vālodzes tuvākajā teritorijā

Atradnes ziemeļu mala robežojas ar SIA "PAVASARS WOOD CONSTRUCTIONS" kokapstrādes cehu/saliekamo ēku paneļu ražotnes teritoriju (reģistrēta C kategorijas piesārņojošas darbība Nr. VI20IC0102).

Aptuveni 300 m attālumā uz ziemeļiem, otrpus autoceļam P28 (Priekuļi—Rauna) īpašumā "Lāčplēšu Mototrase", atrodas mototrase.

5.4. Atbilstība teritorijas plānojumam

Latvijā pēc 2021.gada pašvaldību vēlēšanām ir 43 pašvaldības līdzšinējo 119 vietējo pašvaldību vietā. To paredz Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums, kas spēkā stājies 2020. gada 23. jūnijā. Jaunās pašvaldību domes darbu uzsāka 2021. gada jūlijā. Raunas novads ar šo reformu tika pievienots Smiltenes novadam.

Smiltenes novads ir Latvijas 2021. gada administratīvi teritoriālās reformas gaitā 2021. gada 1.jūlijā izveidota Latvijas pašvaldība, kurā tika apvienots agrākais Smiltenes novads, Apes novads un Raunas novads. Robežojas rietumos ar Cēsu novadu, dienvidos ar Gulbenes novadu, austrumos ar Alūksnes novadu un ziemeļos ar Valmieras un Valkas novadiem, kā arī Igaunijas Valgas un Veru apriņķiem. Novada centrs atrodas Smiltenes pilsētā.

Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā noteikto, jauno pašvaldību teritorijām teritorijas plānojumi jāizstrādā līdz 2025. gada 31. decembrim. Šobrīd Smiltenes novadam nav izstrādāts vienots teritorijas plānojums, atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam Raunas pagastā ir spēkā Raunas novada teritorijas plānojums 2012. – 2024.gadam.

Saskaņā ar Raunas pagasta teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas karti, Paredzētās darbības teritorija atrodas galvenokārt meža zemēs, neliela tās daļa arī Lauku zemēs.

Saskaņā ar Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikto:

Lauku teritorijas (L): Pašvaldības plānojumā lauku teritorijas (L) nosaka gan ciemos, gan ārpus ciemiem lai nodrošinātu tradicionālo apdzīvojuma (viensētu) struktūru, lauksaimniecības zemes, kā resursa, racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visa veida lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem. Lauku teritorijas ietver lauksaimniecībā izmantojamo zemi, ganības, pļavas, atmatas, sakņu un augļu dārzus, viensētu apbūvi gan pastāvīgo mājokļu, gan brīvdienu māju (otro māju) statusā, kā arī lauksaimnieciskās ražošanas objektus un uzņēmumus un ar tiem saistīto infrastruktūru

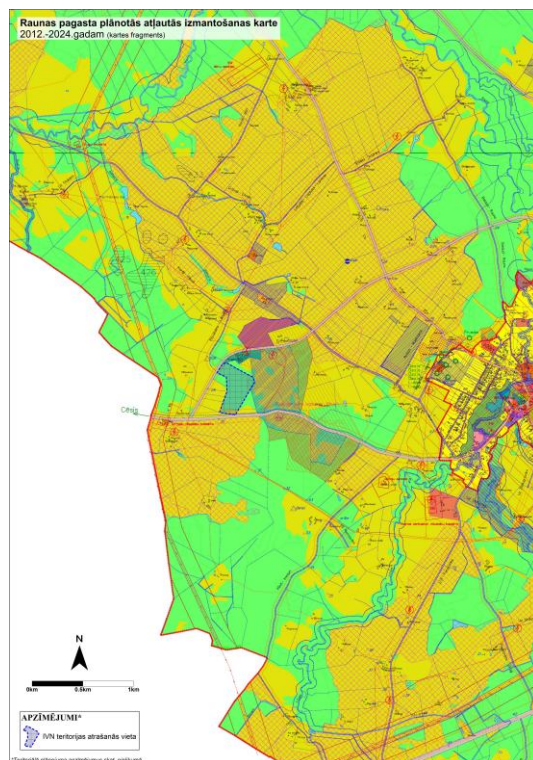
- Lauku teritorijās galvenais zemes, ēku un būvju izmantošanas veids ir daudzveidīga lauksaimnieciskā darbība - augkopība, lopkopība, dārzenkopība, dārzkopība, biškopība, dīķsaimniecība un ar to saistītie pakalpojumi - lauku tūrisms, lauksaimniecības produkcijas pārstrāde, amatniecība.
- Lauku teritorijās var izvietot pamatfunkcijas nodrošināšanai nepieciešamos ražošanas objektus, tai skaitā lauksaimniecības un lopkopības produkcijas pārstrādes uzņēmumus, kokapstrādes uzņēmumus, ražošanas uzņēmumus, tirdzniecības un pakalpojumu objektus, reliģiskos, kultūras, sporta, tūrisma un rekreācijas objektus (t.sk. golfa laukumu, slēpošanas trasi, moto trasi u.c.) kā arī atsevišķas publiskās iestādes un komerciestādes.
- Lauku teritorijās var izvietot transporta infrastruktūras un loģistikas objektus, noliktavas, garāžas, darbnīcas, servisa uzņēmumus, inženierapgādes tīklus un objektus kapsētas, zivju dīķus.
- Lauku teritorijās var izvietot rūpniecības uzņēmumus, industriālos parkus, tehnoloģiskos un zinātnes parkus, atkritumu reģenerācijas un apglabāšanas iekārtas (atkritumu pārstrādes iekārtas, atkritumu sadedzināšanas iekārtas, atkritumu poligonus) prioritāri izmantojot pamestās, neizmantotās ražotnes, mehāniskās darbnīcas, fermas un citus neapsaimniekotus objektus. Ja šo objektu aizņemtā platība pārsniedz 1 ha, jāizstrādā lokālplānojums, kurā atbilstoši nosaka citu zonējumu.

- Lauku teritorijās normatīvo aktu noteiktajā kārtībā var ierīkot derīgo izrakteņu ieguves vietas (karjerus), izņemot teritorijas, kur tas nav atļauts. Ja tiek paredzēta arī derīgo izrakteņu pārstrāde un produkcijas ražošana, jāizstrādā lokālplānojums, kurā šai teritorijai nosaka citu zonējumu - Rūpniecības teritorija R.
- Paredzot lauksaimniecības zemju apmežošanu, ir jāizvērtē ainaviskie un ekoloģiskie aspekti. Nav atļauta apmežošana ap kultūrvēsturiskajiem pieminekļiem un novada nozīmes objektiem, ja rezultātā tiek aizsegti nozīmīgi skatu punkti vai būtiski mainīts kultūrainavas raksturs.

Mežu teritorijas (M): Pašvaldības plānojumā mežu teritorijas nosaka, lai nodrošinātu apstākļus meža galveno funkciju - mežsaimnieciskās darbības, rekreācijas un dabas aizsardzības īstenošanai. Mežu teritorijās ietilpst meži, krūmāji, jaunaudzes, izcirtumi, mežā esošie klajumi un lauces, purvi (līdz 10 ha,) nelieli ūdens objekti (līdz 1 ha), kā arī meža infrastruktūra – meliorācijas sistēmas, meža ceļi, ar mežsaimniecisko darbību, medību saimniecību un tūrismu saistītie objekti:

- Mežu teritorijās galvenais zemes izmantošanas veids ir mežsaimniecība
- Mežu teritorijās var izvietot meža infrastruktūru, tai skaitā transporta infrastruktūras objektus, inženierapgādes tīklus un objektus, meliorācijas sistēmas, pamatfunkcijas nodrošināšanai nepieciešamos ražošanas objektus, pārvaldes iestādes, ar sportu un rekreāciju saistītus objektus (dabas takas, skatu torņus, slēpošanas trases u.c.).
- Normatīvo aktu noteiktajā kārtībā mežu teritorijās var atmežot meža platību ar mežsaimniecību nesaistītām darbībām - būvniecībai, derīgo izrakteņu ieguvei, kapsētu ierīkošanai, lauksaimniecībā izmantojamās zemes ierīkošanai, īpaši aizsargājamo biotopu atjaunošanai
- Mežu teritorijās jaunveidojamās zemes vienības minimālā platība ir 2 ha, izņemot gadījumus, kas tas nepieciešams meža infrastruktūras objekta būvniecībai vai robežu pārkārtošanai
- Citas prasības mežu teritorijās: 1) Teritoriju izmantošanu nosaka attiecīgie normatīvie akti, individuālie mežierīcības projekti. 2) Meža zemes transformēt citā izmantošanas veidā var tikai ar ikreizēju Valsts meža dienesta izsniegtu atļauju. 3) Atļauju izsniegšana būvniecībai zemes vienībās, kuras atrodas valsts mežu fonda zemēs, iespējama tikai izņēmuma gadījumā, likumdošanas noteiktajā kārtībā, tikai teritorijās, kuras nav noteiktas kā īpaši aizsargājамie meža iecirkņi. 4) Izstrādājot labiekārtošanas projektu un saskaņojot ar Valsts meža dienestu (valsts mežu zemju platībās saskaņojot ar VAS "Latvijas valsts meži"), atļauta mežaparku, parku vai citādu labiekārtotu koplietošanas teritoriju izveide.

Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojums
Paredzētā darbība: Smilts-grants, smilts un mālsmilts ieguve atradnē "Vālodzes" Raunas
pagastā, Smiltenes novadā.

Raunas pagasta plānotā atļautā izmantošana 2012.-2024.gadam

IZMANTOTIE APZĪMĒJUMI	
ATĻAUTĀS IZMANTOŠANAS TERITORIJAS	DAŽĀDAS TERITORIJAS
Dabas un apstādījumu teritorijas	Ainaviski vērtīgas teritorijas
Jauktas centru apbūves teritorijas	Dabas liegums "Raunas Staburags"
Kapsētu teritorijas	Zinātniskās izpētes mežu teritorija
Lauku teritorijas	Mikroliegumu teritorija
Mezotāvu apbūves teritorijas	Nosusinātās teritorijas
Mežu teritorijas	Āvotkalņu atradņu teritorija
Rūpniecības apbūves teritorijas	Kādas atradņu teritorija
Sabiedriskās apbūves teritorijas	Maļa atradņu teritorija
Savrupāju apbūves teritorijas	Sapropēja atradņu teritorija
Tehniskās apbūves teritorijas	Smilts atradņu teritorija
Ūdeņu teritorijas	Latviju invadētās teritorijas
Transporta infrastruktūras teritorijas	Teritorija pašvaldības f.-ju nodrošināšanai īpašumi/valdījumi
AIZSARGJOSLAS	Piesārņotās teritorijas ar atšifrējumu
110 kV elektropārvades līnijas aizsargjosla	ROBEŽAS
Arteizisko aku ķīmiskā aizsargjosla	Novada robeža
Ielu aizsargjosla	Ciema robežas
Pašvaldības ceļu aizsargjoslas	Zemes īpašumu robežas
Valsts galveno autoceļu aizsargjosla	Zemes īpašumu adreses
Valsts reģionālo ceļu aizsargjosla	INFRASTRUKTŪRA
Valsts vietējo autoceļu aizsargjoslas	Arteiziskās akas (darbojošās, nedarbojošās, iekonservētas, tamponētas, likvidētas, nav zināms)
Ūdenstilpju 50m aizsargjosla	0,4 kV kabeļlīnijas
Ūdenstilpju 100m aizsargjosla	0,4 kV gaisvadu līnijas
Gāzesvada 15m aizsargjosla	20 kV kabeļlīnijas
Gāzesvada 150m aizsargjosla	20 kV gaisvadu līnijas
Kanalizācijas iekārtu aizsargjosla	20 kV transformatori un to Nr.
Kapsētes aizsargjosla	110 kV gaisvadu līnijas
Kultūras mantojuma pieminekļu aizsargjosla	Gāzes vadi
Ūdensteču 10m aizsargjosla	Valsts nozīmes ģeodēziskie punkti
Ūdensteču 10m aizsargjosla ciemos	Vietējās nozīmes ģeodēziskie punkti
Ūdensteču 50m aizsargjoslas	Ēkas
Ūdensteču 100m aizsargjoslas	Magistrālie kanalizācijas vadi
Ūdensteču 300m (Gaujas) aizsargjosla	Magistrālie sakaru kabeļi
Aizsargjamie koki	Spiedkanalizācijas vadi
	Magistrālie ūdensvadi
	Mobilu sakaru retranslācijas torņi
	Kultūras mantojuma objekti

5.4.1.attēls Raunas pagasta teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana

Tādējādi derīgo izrakteņu (smilts) ieguve virs pazemes ūdens līmeņa meža zemē nav pretrunā ar spēkā esošajā Raunas novada teritorijas plānojumā noteikto. Ja ieguvi veic lauku zemē, vai/un zem gruntsūdens līmeņa jāizstrādā Lokālplānojums.

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi ietver šādas prasības derīgo izrakteņu ieguves vietu izveidei

- Derīgo izrakteņu ieguvi atļauts uzsākt šo noteikumu noteiktajos gadījumos, normatīvo aktu noteiktajā kārtībā, saskaņā ar likumā „Par zemes dzīlēm” un tam pakārtotajos MK noteikumos noteikto, ja derīgo izrakteņu ieguvei paredzētā teritorija iepriekš nav izpētīta, tad pirms derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas jāveic tās ģeoloģiskā izpēte.
- Pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas, karjeri jārekultivē, saskaņā ar projektu un noteiktajā termiņā.
- Pēc derīgo izrakteņu izstrādes teritorijas rekultivācijas, teritoriju ieteicams izmantot lauku teritorijas, mežu teritorijas, ūdens uzkrāšana, rekreācija, sports.
- Lai transformētu zemi karjera ierīkošanai nepieciešams veikt LR normatīvajos aktos noteiktās darbības un saņemt attiecīgas atļaujas un/vai izstrādājams detālplānojums, pirms plānot derīgo izrakteņu ieguvi ir jāveic ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums, pamatojoties uz likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” prasībām, sagatavo projektu un rekultivācijas plānu.
- Mežu teritorijās derīgo izrakteņu ieguve un karjeru izstrāde tiek reglamentēta līdz gruntsūdens līmenim
- VAS LVM piederošajos mežo atļauta derīgo izrakteņu ieguve, ja karjeri nav uzrādīti teritorijas plānojuma grafiskajā daļā, veido LR normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā ar nosacījumiem: 1) ne tuvāk par 500 m no ciemiem un pilsētām; 2) nav atļauti teritorijas, kurās ir aizsargājami dabas objekti vai tuvāk par 500 m; 3) kultūras pieminekļu aizsargjoslās; 4) ūdensobjektu aizsargjoslās; 5) ainaviski vērtīgajās teritorijās.

Neliela daļa atradnes teritorijas atrodas Teritorijas plānojumā noteiktā latvāņu invadētā teritorijā. Latvāņu invadētās teritorijas plānojumā attēlotas ar mērķi, pievērst zemes īpašnieku uzmanību šo teritoriju izmantošanai un ierobežošanas pasākumiem.

- Šo teritoriju izmantošanas un ierobežošanas prasības nosaka 2008. gada 14. jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr.559 „Invazīvo augu sugas – Sosnovska latvāņa – izplatības ierobežošanas noteikumi”.
- Zemes īpašnieku pienākums ir veikt ierobežošanas pasākumus, lai nepieļautu latvāņu izziedēšanu, sēklu nogatavošanos un tālāku izplatību.
- Ar latvāni invadētās teritorijas tiesiskajam valdītājam ir pienākums iesnieguma veidā informēt VAAD par ar latvāni invadēto teritoriju un izvēlētajām metodēm, ko paredzēts izmantot latvāņa ierobežošanai.
- Izvēloties metodi, jāņem vērā gan ar latvāni invadētās audzes, gan apvidus īpašības, gan zemes lietošanas veids, gan augsnes īpašības, gan arī latvāņa attīstības stadija un vides aizsardzības ierobežojumi. Ierobežošanas pasākumi jāplāno līdz pilnīgai audzes iznīcināšanai. Pēc iznīcināšanas teritorija jānovēro vismaz piecus gadus, lai nepieļautu audzes atjaunošanos.

Šajās teritorijās noņemtās augsnes apsaimniekošanai pievēršama īpaša uzmanība, nodrošinot Latvāna iznīdēšanu augsnē. Nav pieļaujama augsnes pārvietošana uz citiem objektiem.

Zemes īpašuma teritorijas neliela daļa atrodas autoceļu aizsargjoslā, derīgo izrakteņu atradnes teritorija ir noteikta neietverot tajā autoceļa aizsargjoslu.

Paredzētās darbības teritorija nav noteikta par applūstošu teritoriju.

Tādējādi paredzētās darbības A alternatīvais variants atbilst Raunas novada teritorijas plānojumam un tās īstenošana nav pretrunā ar Teritorijas plānojumā un TIAN noteikto plānoto (atļauto) zemes lietošanas veidu.

B alternatīvais variants, kur paredzēta neliela apjoma derīgā izrakteņa ieguve zem gruntsūdens līmeņa to nepazeminot, ir pretrunā ar TIAN nosacījumos ietverto prasību, ka Mežu teritorijās derīgo izrakteņu ieguve un karjeru izstrāde tiek reglamentēta līdz gruntsūdens līmenim. Tādējādi, ja tiek pieņemts lēmums īstenot B alternatīvo variantu, nodrošinot racionālu derīgā izrakteņa ieguvi atbilstoši Zemes dzīļu racionālas izmantošanas principiem, pašvaldība var pieņemt lēmumu par Lokālpilānojuma vai detālpilānojuma izstrādes nepieciešamību.

Jebkurā gadījumā, izstrādājot derīgo izrakteņu ieguves projektu, tiks ņemtas vērā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ietvertās prasības.

5.5. Citas derīgo izrakteņu atradnes un citi nozīmīgi objekti

Paredzētās darbības teritorija atrodas samērā plašā derīgā izrakteņa smilts, smilts-grants izplatības reģionā. Apkārtējā teritorijā derīgo izrakteņu ieguve uzsākta jau pagājušajā gadsimtā.

Šobrīd publiski pieejamajā LVĢMC uzturētajā Zemes dzīļu informācijas sistēmā pieejama informācija par šādām derīgo izrakteņu atradnē atradnes Vālodzes tuvākajā teritorijā:

Saskaņā ar valsts SIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, kā arī Valsts vides dienesta datiem Īpašuma tuvākajā apkārtnē ir izvietotas sekojošas atradnes:

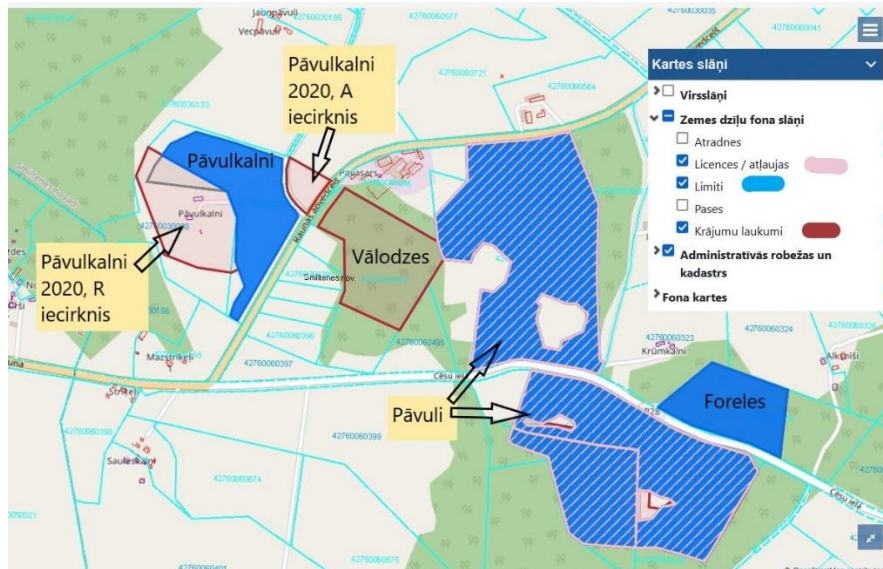
- Īpašums rietumu daļā robežojas ar smilts-grants un smilts atradni „Pāvuli” (zemes dzīļu izmantošanas licencē Nr. CS20ZD0099 iekļautā ieguves limita laukuma platība: 34,263 ha), kas atrodas nekustamajos īpašumos „Karjers” (kadastra Nr. 4276 006 0319) un „Karjers 1” (kadastra Nr. 4276 006 0335). Atradne Pāvuli, reģistrācijas Nr. B1602, valsts nozīmes smilts, smilts-grants atradne. Akceptēti A kategorijas derīgā izrakteņa smilts, smilts-grants krājumi ar dažāda rupjuma smilts starpslāņiem un lēcām. Atradnē tiek veikta ieguve. Ieguvi veic SIA būvniecības firma "VIRĀŽA" Reģ. Nr.49503000275 kopš 1998.gada. Zemes dzīļu izmantošanas Licence Nr.CS18ZD0026
- Apmēram 470 m attālumā dienvidaustrumu virzienā no Īpašuma atradnes „Pāvuli” dienvidrietumu daļā smilts-grants un smilts ieguvei izsniegta zemes dzīļu izmantošanas licence Nr. CS14ZD0083 ar ieguves limita laukuma platību 6,638 ha, kas atrodas nekustamajā īpašumā „Mežkalni” (kadastra Nr. 4276 006 0624);
- Otrpus autoceļam P28, apmēram 50 m attālumā, atrodas smilts-grants un smilts atradne „Pāvulkalni” (atļaujā noteiktais ieguves limita laukums: 7,096 ha), kas atrodas

nekustamajā īpašumā „Pāvulkalni 1” (kadastra Nr. 4276 003 0227). Atradne Pāvulkalni, Reģistrācijas Nr.B2425. Akceptēti A un N kategorijas derīgā izrakteņa Smilts, smilts-grants krājumi. Kopš 2010.gada derīgo izrakteņu ieguvu veic Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "RAUNAS BRUČAKMENS" Reģ. Nr. 50003598951. Pēdējie dati ir par ieguvu 2020.gadā. 2023.gadā anulēta Zemes dzīļu izmantošanas licence. 2023.04.03. Zemes dzīļu izmantošanas atļauja izsniegta sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "KAMINVEST" Reģ. Nr. 44103106193. Zemes dzīļu izmantošanas Atļauja izsniegta sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Rubate" Reģ. Nr. 40003291605, 2019.01.15. LVĢMC uzturētajā zemes dzīļu informācijas sistēmā nav dati par derīgo izrakteņu ieguvu šajā atradnē pēc 2020.gada.

- Otrpus autoceļam P28, apmēram 50 m un 250 m atrodas smilts-grants un smilts atradne „Pāvulkalni 2020”, kas sastāv no diviem teritoriāli atdalītiem laukumiem A un R laukums (R laukuma ieguves limita platība: 6,173 ha, A laukuma platība 1,071 ha), kas atrodas nekustamajos īpašumos „Pāvulkalni” (kadastra Nr. 4276 003 0008) un „Pāvulkalni 1” (kadastra Nr. 4276 003 0227). Atradne Pāvulkalni 2020 Reģ.Nr. B17146. Akceptēti A kategorijas derīgā izrakteņa Smilts, smilts-grants krājumi divos atsevišķos iecirkņos – Rietumu un Austrumu. Zemes dzīļu izmantošanas atļauja izsniegta Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "KAMINVEST" Reģ. Nr. 44103106193, 2022.02.23. LVĢMC zemes dzīļu informācijas sistēmā ir dati par derīgo izrakteņu ieguvu 2022.gadā;
- **Atradne Foreles Reģ.Nr.B2989** Ir akceptēti derīgo izrakteņu krājumi. Derīgie izrakteņi Smilts, smilts-grants. Smiltenes novada pašvaldība ir izsniegusi Bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju. Saskaņā ar Valsts vides dienesta sniegto informāciju derīgo izrakteņu ieguvei atradnē “Foreles” ir veikts ietekmes sākotnējais izvērtējums Nr.VA19SI0037, kā rezultātā tika pieņemts lēmums par ietekmes uz vidi novērtējuma nepiemērošanu, un 2019. gada 28. jūnijā tika sagatavoti tehniskie noteikumi Nr.VA19TN0133. Ar Dienesta 2020. gada 30. oktobra lēmumu Nr.CS20VL0173 ir saskaņots SIA “DIIP” izstrādātais derīgo izrakteņu ieguves projekts smilts atradnei “Foreles”. Saskaņā ar LVĢMC Zemes dzīļu informācijas sistēmā publiskoto informāciju, 2024.gadā atradnē Foreles ieguves darbi nav uzsākti.
- **Atradne Bēniņkalns Reģistrācijas Nr.B17131** Nav akceptēti derīgo izrakteņu krājumi, noteikts prognozēto resursu laukums. Derīgie izrakteņi Smilts, smilts-grants. Nav akceptēti derīgā izrakteņa krājumi, nav izsniegta derīgo izrakteņu ieguves Licence un nav veikta derīgo izrakteņu ieguve

Tādējādi akceptēti derīgo izrakteņu krājumi ir un derīgo izrakteņu ieguve notiek atradnēs

- “Pāvulkalni”;
- “Pāvulkalni 2020”;
- “Pāvuli”.

5.5.1.attēls. Atradnes Vālodzes izvietojums un blakus esošās derīgo izrakteņu atradnes (LVĢMC).

5.6. Piebraukšanas iespējas, pievedceļu un inženierkomunikāciju pieejamības raksturojums

Zemes īpašums Vālodzes robežojas ar valsts reģionālo autoceļu P28 (Priekule-Rauna) ceļa segums – asfalts. Saskaņā ar Raunas novada teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un aizsardzības noteikumos definēto -ceļa aizsargjoslas platums 60m no ceļa ass. Atradne Vālodzes nepārklājas ar autoceļa aizsargjoslu. No šī autoceļa iespējams piekļūt nekustamajam īpašumam "Vālodzes" un atradnei. Tas tiks izmantots piebraukšanai atradnes izstrādes laikā un materiāla izvešanai.

Uz Dienvidiem no atradnes Vālodzes atrodas vietējais autoceļš V297 (Striķeļi-Rauna), ceļa segums – grants vietā, kur ceļš piekļaujas nekustamajam īpašumam. Saskaņā ar Raunas novada teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un aizsardzības noteikumos definēto, ceļa aizsargjoslas platums 30m no ceļa ass. Aizsargjosla neskar atradnes Vālodzes teritoriju.

Zemes īpašuma Vālodzes un atradnes Vālodzes teritorijā neatrodas citas inženierkomunikācijas vai to aizsargjoslas.

Īpašumā "Vālodzes" tiks izveidots tehnoloģiskais laukums, kas ietver traktortehnikas novietni un pagaidu konteintertipa ēku darbinieku un inventāra glabāšanai.

Atbilstoši AS Sadales tīkls tehniskajiem noteikumiem un prasībām tiks izbūvēts elektroapgādes kabeļlīnija līdz atradnes Vālodzes tehnoloģiskajam laukumam.

Degvielas uzpildei tehnoloģiskajā laukumā tiks izvietota rūpnieciski ražota, specializēta (dubultsienu) degvielas uzpildīšanas sistēma ar ietilpību līdz 10m³. Tā tiks novietota īpaši iekārtotā laukumā ar izolējošu segumu, lai novērstu grunts piesārņojumu degvielas uzpildes procesā. Atbilstoši Ministru kabineta 2010. gada 30. novembra noteikumu Nr. 1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" 2. pielikuma 1.3. apakšpunktam degvielas uzpildes stacijas ar degvielas apjomu (lielāko kopējo degvielas daudzumu, kas pārsūknēts

pēdējo triju gadu laikā) līdz 2000 m³ gadā) degvielas uzpildes stacijas darbība atbilst C kategorijas piesārņojošai darbībai.

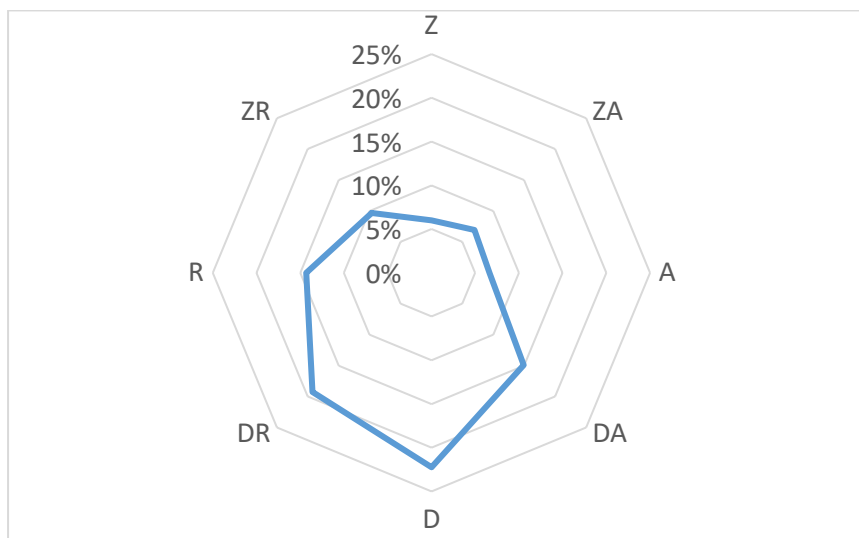
Atradnes izstrādes procesā nav nepieciešami citi infrastruktūras objekti.

5.7. Meteoroloģisko apstākļu raksturojums

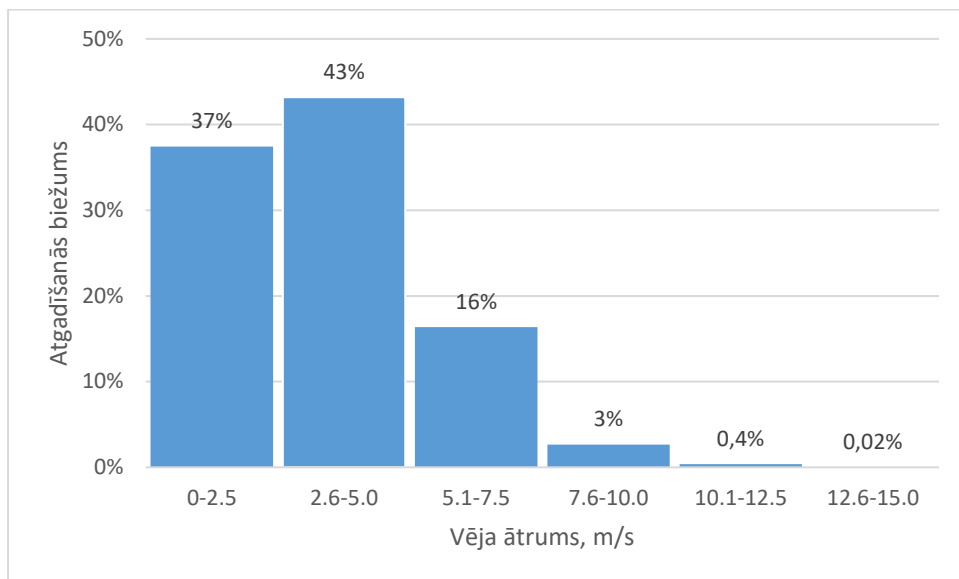
Potenciālā karjera izstrādes teritorija, tāpat kā visa Latvijas teritorija atrodas mēreni mitrajā atlantiski kontinentālajā klimata apgabalā. Saules tiešas spīdēšanas summārais ilgums mainās vidēji no 22 stundām decembrī līdz 277 stundām jūnijā. Pozitīvas siltuma bilances laika posma ilgums ir 8 mēneši. Klimatu raksturo liels gaisa mitrums, liels mākoņainums un samērā daudz nokrišņu – vidēji līdz 670 – 680 mm gadā. Visvairāk nokrišņu (vidēji līdz 83 mm mēnesī) ir jūlijā, kad diezgan bieži novērojamas gāzienvēda lietusskāzes ar pērkona negaisu. Aukstajā periodā nokrišņu ir mazāk. Nokrišņu minimums ir novērojams martā (vidēji līdz 38 mm mēnesī), dienu skaits ar nokrišņiem ir 199 dienas gadā.

Pamatojoties uz Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra publicēto informāciju, ilggadējā vidēja gaisa temperatūra janvārī ir -6,6°C, bet jūlijā +17,6°C. Gaisa vidējā minimālā un maksimālā temperatūras amplitūda janvārī ir no -10,3°C līdz -3,9°C, bet jūlijā no +1,9°C līdz +23,2°C. Saskaņā ar ilggadējiem gaisa vidējās diennakts temperatūras novērojumiem, bezsala periods (diennakts vidējā gaisa temperatūra augstāka par 0°C) ilgst 222 dienas (no 1.aprīļa līdz 10.novembrim). Veģetācijas periods (diennakts vidējā gaisa temperatūra augstāka par +5°C) ilgst 175 dienas. Noturīga sniega sega veidojas samērā vēlu – pirmais sniegs parasti ir tikai novembra otrajā dekādē, bet noturīga sniega sega veidojas sākot ar decembra vidu. Kopumā periods, kad teritoriju klāj sniega sega, ilgst aptuveni 115 dienas. Sniega segas biezums var sasniegt pat 60 cm, taču parasti svārstās 20 - 30cm robežās, pie kam biezāka sniega sega parasti veidojas februāra 2. un 3. dekādē un marta 1.dekādē.

Lai noteiktu vēja virzienu un tā ātruma gradāciju atkārtotos pēc ilggadīgajiem datiem, kā arī pie kādiem meteoroloģiskajiem apstākļiem iespējams novērot paaugstinātas CO, NO₂, SO₂, PM₁₀, PM_{2.5} koncentrācijas, tika izmantota Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra sniegtā informācija.

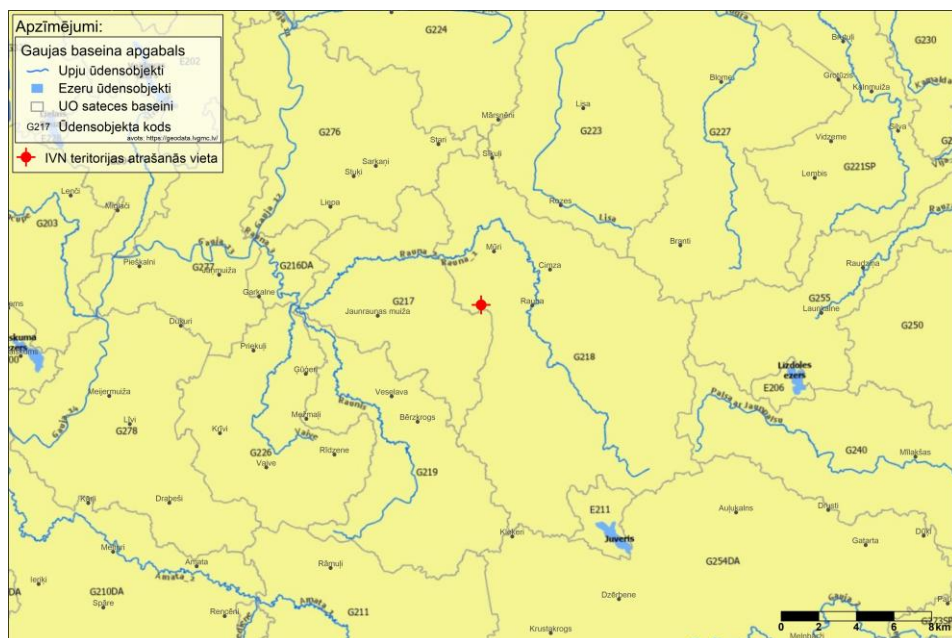
5.7.1.attēls Vēju roze, Priekuli 01.01.2022.-31.12.2022., ikstundu dati (avots: LVĢMC izziņa)

5.7.2.attēls Vēju ātrumu sadalījums, Priekuļi 01.01.2022.-31.12.2022., ikstundu dati (avots: LVĢMC izziņa)

5.8. Hidroloģisko apstākļu raksturojums

Paredzētās darbības teritorija ietilpst Gaujas upju baseina apgabalā, ūdensobjektā G218 Rauna.

5.8.1.attēls Gaujas upju baseina apgabala kartes fragments (LVĢMC)

Gaujas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānā 2022. - 2027. gadam definēts, ka šis ir jauns ūdensobjekts Rauna_1 no iztekas līdz Ārupītes ietekai (G218). Tas atdalīts no agrākā

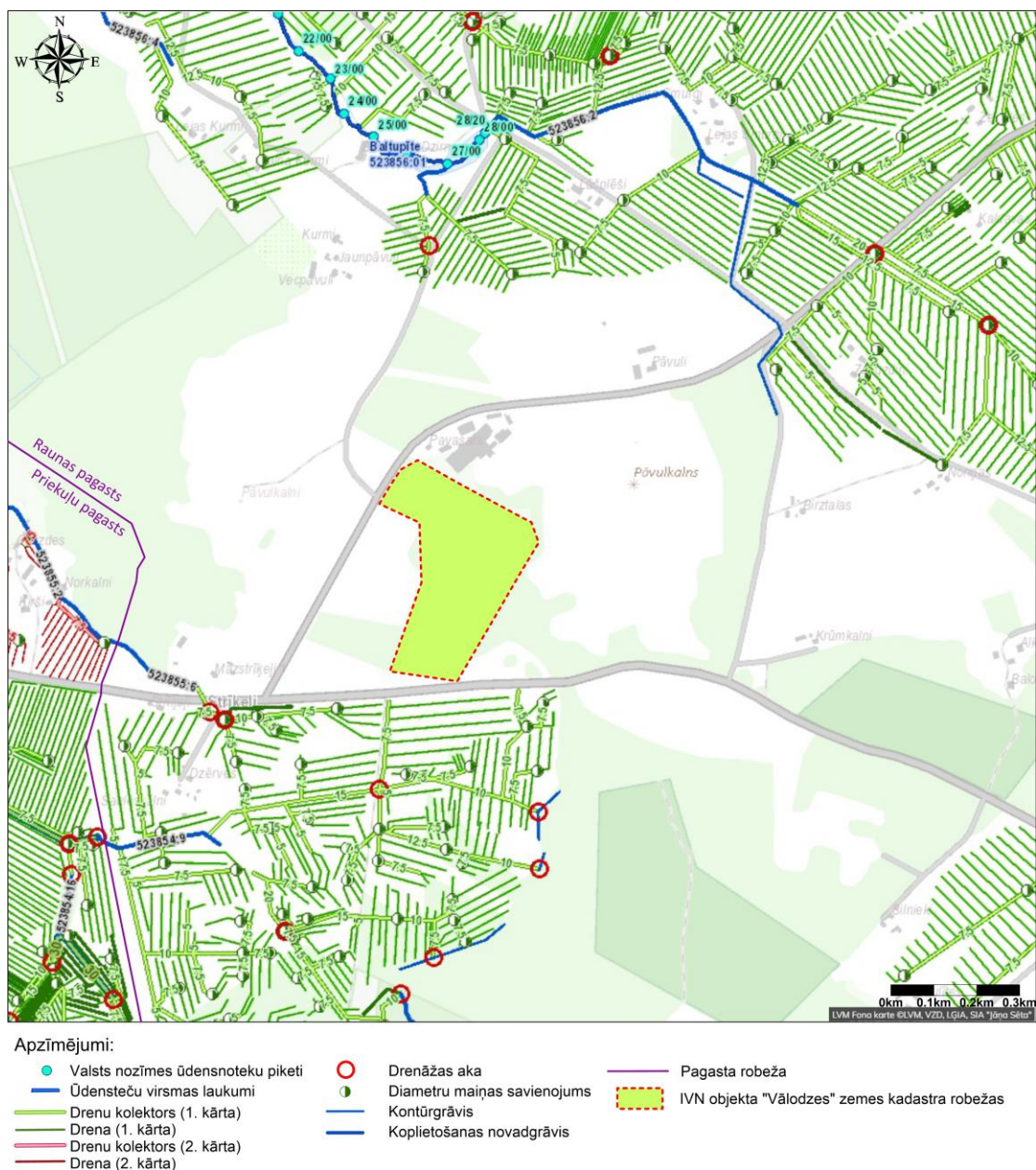
ūdensobjekta Rauna_3 (G216). Ūdensobjekta platība ir 174,50 km², sateces baseina platība 189,88 km².

Gaujas upju baseina apsaimniekošanas plānā ūdensobjektam sniegts šāds raksturojums: Vidustecē daudz lauksaimniecības zemju, augštecē pārsvarā meži (kopumā 55% no ūdensobjekta platības) un purvi. Vidustecē un Cimziņas sateces baseinā lopkopības ietekme. Uz upes atrodas Raunas dzirnavu HES, kurš, iespējams, periodiski nedarbojas un novadbūve ir dabīgās pārgāzes režīmā. Raunas ciema NAI ietekme, visticamāk, ir nebūtiska upes labās pašattīrīšanās spējas dēļ. Provizoriskā ekoloģiskā kvalitāte ir vidēja. Daļa ŪO atrodas ĪADT Raunas Staburags.

Paredzētās darbības teritorija atrodas ūdensobjekta sateces baseina dienvidrietumu daļā, tuvu robežai ar ūdensobjektu G217. Paredzētās darbības teritorija atrodas ~3 -4km attālumā no Raunas upes.

1.6 km uz rietumiem no atradnes Vālodzes atrodas upe "Ārupīte" Valsts nozīmes meliorācijas noteka, meliorācijas kadastra Nr.523854:01. Ārupīte ir ap 8 kilometrus gara, Raunas kreisā krasta pieteka ar ~110 m kritumu. Tās izteka atrodas aptuveni 1,3 km uz rietumiem no Raunas pagasta Klinčiem. Ir nelielas pietekas - Sērmūkšu strauts; Božupīte; un Strīķeļu strauts.

Paredzētās darbības teritorijā saskaņā ar Valsts meliorācijas kadastra datiem nav reģistrētas meliorācijas sistēmas.

5.8.2.attēls Meliorācijas sistēmas īpašuma Vālodzes un tam piegulošajās teritorijās (Valsts meliorācijas kadastrs)

Tuvākās meliorācijas sistēmas atrodas uz Dienvidiem no paredzētās darbības teritorijas, otrpus autoceļam V297 (Striķeļi-Rauna). Paredzētās darbības teritorija nerobežojas ar šo meliorācijas sistēmu un nav prognozējama ietekme uz tās darbību derīgo izrakteņu ieguves procesā un atradnes rekultivācijas rezultātā.

Tāpat nozīmīgi meliorētu zemju masīvi atrodas uz Ziemeļiem no paredzētās darbības teritorijas. No paredzētās darbības teritorijas tos šķir esošā, daļēji izstrādātā derīgo izrakteņu atradne Pāvuli. Paredzētās darbības teritorija nerobežojas ar šo meliorācijas sistēmu un nav prognozējama ietekme uz tās darbību derīgo izrakteņu ieguves procesā un atradnes rekultivācijas rezultātā.

Tā kā tuvākajās atradnēs derīgais izraktenis tiek iegūts virs un zem gruntsūdens līmeņa, neveicot mākslīgu gruntsūdens līmeņa pazemināšanu (atsūkņēšanu, novadīšanu), derīgo izrakteņu ieguve neietekmē samērā attālināti esošo virszemes ūdensobjektu hidroloģisko režīmu.

Ietekme nav prognozējama ietekme arī atradnes Vālodzes izstrādes procesā. Kā 1. tā 2.alternatīvajā variantā, jo netiek plānota mākslīga gruntsūdens līmeņa pazemināšana (karjera ūdens atsūkņēšana un novadīšana). Tāpat virszemes ūdensobjektu kvalitāte un režīms netiks ietekmēti atradnes rekultivācijas laikā un pēc tās rekultivācijas.

5.9. Ģeoloģiskās uzbūves un inženierģeoloģisko apstākļu raksturojums

Smiltenes novads, tāpat kā visas Latvijas teritorija atrodas Austrumeiropas platformas ZR daļā. Tās ģeoloģiskajai uzbūvei raksturīgi divi pēc iežu sastāva, vecuma un attīstības vēstures krasi atšķirīgi uzbūves elementi: Kristāliskais pamatklintājs un nogulumiežu sega.

Kristāliskais pamatklintājs: Pamatklintāju veido pirmsplatformas attīstības stadijā stipri dislocēti dažāda sastāva un vecuma metamorfie ieži. Lielā ieguluma dziļuma dēļ paredzētās darbības – derīgo izrakteņu ieguve ar atklāta karjera metodi, īstenošana nav saistīta un neietekmē kristāliskā pamatklintāja iežus.

Nogulumiežu sega: Nogulumiežu segas biezums Smiltenes novada Raunas pagasta teritorijā sasniedz aptuveni 900m. Nogulumiežu segu veido divi būtiski atšķirīgi ģeoloģiskie elementi – pirmskvartāra nogulumu un kvartāra nogulumu.

Pirmskvartāra nogulumus Izpētes teritorijā veido Kembrija, Ordovika, Silūra un Devona nogulumieži. Tos visā novada teritorijā pārklāj Kvartāra nogulumu slānis.

Kvartāra nogulumu

Atradne atrodas Vidzemes augstienē, Mežoles paugurainē. Atradnes un tai piegulošās teritorijas ietilpst plašā fluvioglaciālo nogulumu izplatības areālā. Atradnes reljefs ziemeļu daļā ir dinamisks – ar stāviem pauguriem un ielejām, virzienā uz dienvidiem reljefs kļūst līdzenāks.

Zemes virsmas absolūtais augstums atradnes teritorijā ir 138 – 160 m v.j.l. (LKS92 augstuma sistēma), zemākās reljefa augstuma atzīmes ir atradnes ziemeļrietumu un dienvidu daļās, augstākās – ziemeļu – ziemeļaustrumu daļās. Tādējādi atradnes centrālā un Ziemeļu, ziemeļaustrumu daļa veido pacēlumu, ar nolaidenumu uz ziemeļrietumiem un dienvidiem. Zemes virsmu klāj jauktu koku mežs, ziemeļu daļā atradnes un zemes īpašuma teritorijā iegrauzušās kaimiņu karjera nogāzes, aptuveni 8 – 13 m platā joslā.

Zemes virsmu visā teritorijā veido augsnes slānis 0,3m līdz 0,6m biezumā.

Zem augsnes slāņa iegul un derīgo slāņkopu veido ledāja kušanas ūdeņu fluvioglaciālas ģenēzes smilts-grants un smilts nogulumieži (gfQ3), kā arī morēnas mālsmilts (gQ3). Smilts-grants izplatīta lielākajā daļā atradnes teritorijas, veido 59% no derīgo izrakteņu krājumiem. Smilts-grants slāņa biezums ir 0 – 19,5 m. Slāni veido smilts-grants maisījums ar oļiem, vidēji rupjas vai rupjas smilts piejaukumu, vietām ar oļu piejaukumu. Smilts-grants slānī ieskaitīts arī granšainas morēnas slānis urb. 4 un 5, kurā grants daļiņu saturs pārsniedza 15%.

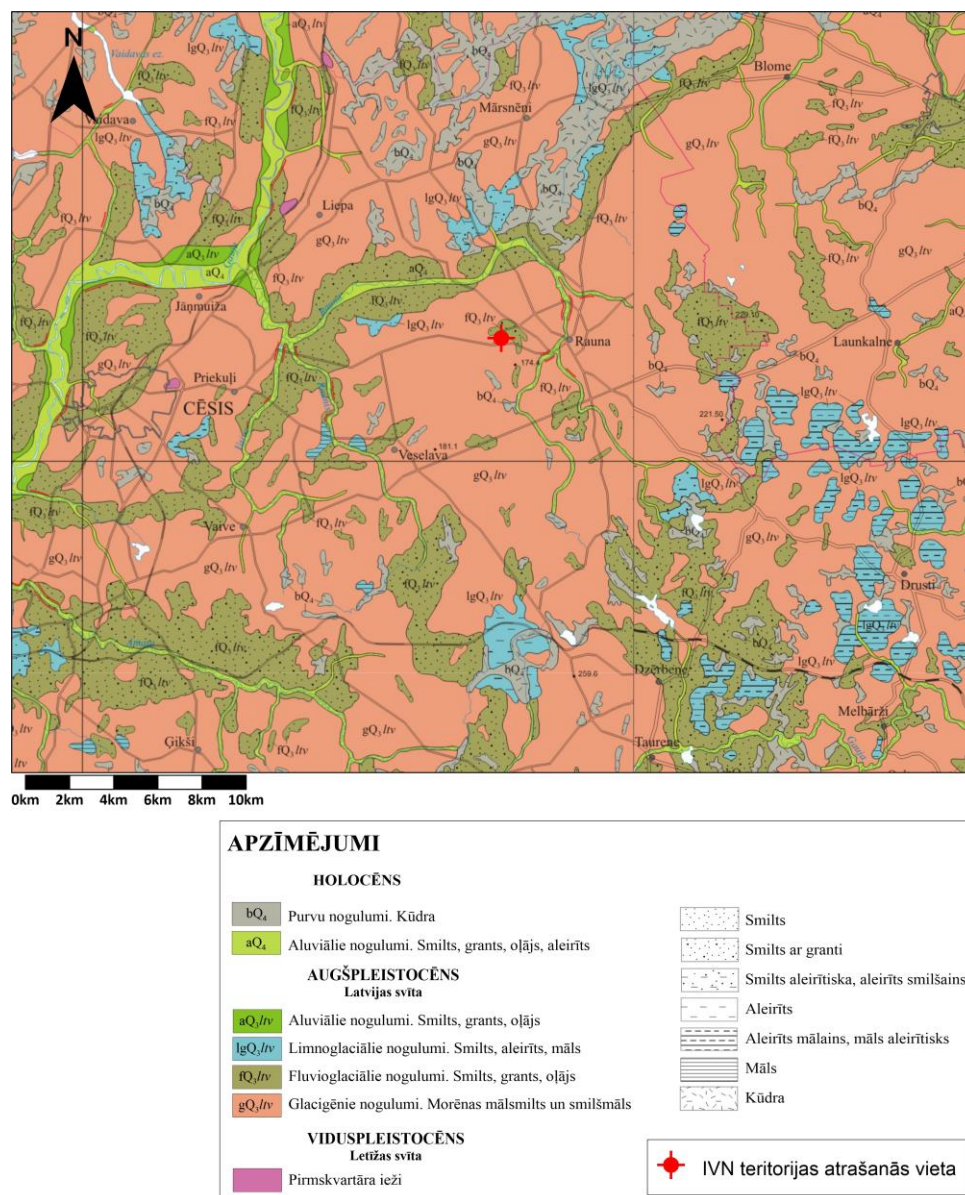
Smilts izplatīta lielākajā daļā atradnes teritorijas, atskaitot urb. 1, 6, 8. Smilts veido 36% no derīgo izrakteņu krājumiem. Smilts derīgo slāni veido pārsvarā vidēji rupja smilts ar grants piejaukumu un granšaina smilts. Grants daļiņu (>5,6mm frakcijas) saturs slānī ir 1,9 – 14,9%.

Mālsmilts (gQ3) derīgais slānis izdalīts urbumos Nr. 1, 2, 7, 8. Mālsmilts izplatīta divos atsevišķos izplatības laukumos atradnes ziemeļu un dienvidu daļā un veido 5% no visiem derīgo izrakteņu krājumiem. Mālsmilts slānī ieskaitīta virs smilts-grants un smilts slāņkopas iegulošā morēnas mālsmilts ar grants graudu piejaukumu, vietām smilšaina. Dienvidu izplatības laukumā urb. Nr. 7 un 8 mālsmilts slāņa biezums strauji pieaug līdz 7,5 – 9,6 m. Urb. Nr. 8 visu derīgo slāņkopu veido tikai mālsmilts.

Dziļāk iegul un derīgā izrakteņa pamatni veido Glacigēnie nogulumu gQ3 – morēnas mālsmilts, sarkanbrūna. Šis slānis veido krājumu aprēķina pamatni atradnes teritorijā.

Atradnes izpētes procesā ir sasniegts morēnas nogulumu slānis, taču nav noteikts tā biezums. Prognozējams, ka tas var sasniegt līdz 10m biezumu.

Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojums
Paredzētā darbība: Smilts-grants, smilts un mālsmilts ieguve atradnē "Vālodzes" Raunas
pagastā, Smiltenes novadā.

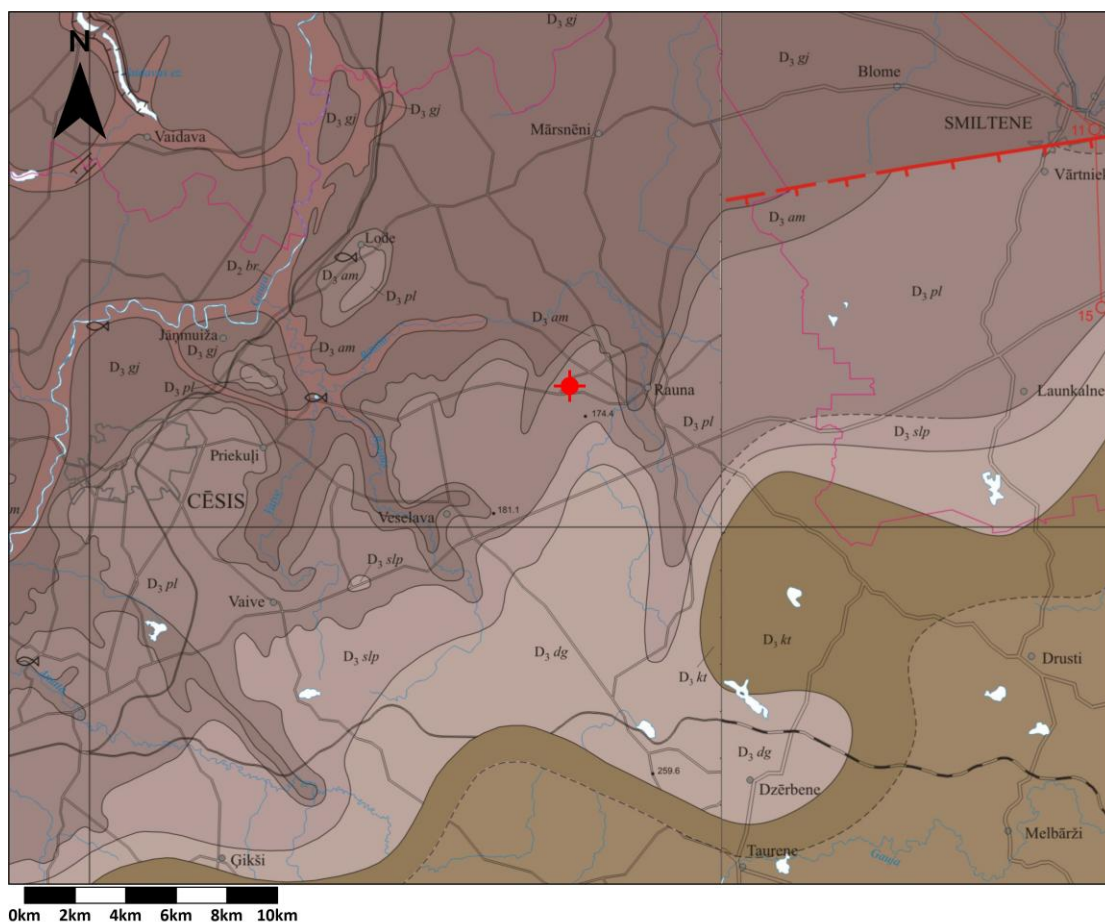

5.9.1.attēls **Kvartāra nogulumu karte** (izkopējums Latvijas ģeoloģiskās kartes M 1:200000)

Zemkvartāra virsmu izpētes un tai piegulošajā teritorijā veido Augšdevona Pļaviņu svītas nogulumi, (D3pl) dolomīti, dolomītmerģeļi ar merģeļu un mālu starpslāņiem. Tie ir izplatīti visā atradnes teritorijā zem dažāda biezuma eluviāliem, fluvioglaciālajiem un glacigēnajiem nogulumiem. Zemkvartāra virsma atradnes izpētes procesā nav sasniegta.

Prognozējams, ka atradnes derīgo slāni no pamatiežu nogulumiem šķir līdz 10m biezs morēnas nogulumu slānis. Tādējādi atradnes izstrāde neskar un neietekmē pamatiežu Augšdevona Pļaviņu svītas nogulumus.

Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojums
Paredzētā darbība: Smilts-grants, smilts un mālsmilts ieguve atradnē "Vālodzes" Raunas pagastā, Smiltenes novadā.

APZĪMĒJUMI

D ₃ og	Ogres svīta. Pelēki mālaini dolomīti, domerīti, māli, aleirolīti, smilšakmeņi
D ₃ kt	Katlešu svīta. Sarkanbrūni māli, aleirolīti, smalkgraudaini smilšakmeņi
D ₃ dg	Daugavas svīta. Dolomīti, zaļganpelēki domerīti, māli, reti smilšaini dolomīti
D ₃ slp	Salaspils svīta. Pelēki, zaļganpelēki māli, dolomītmāli, domerīti, dolomīti, ģipši
D ₃ pl	Pļaviņu svīta. Pelēki, brūngani dolomīti, zaļganpelēki dolomīti un karbonātiski māli
D ₃ am	Amatas svīta. Dzeltēnpelēki smilšakmeņi ar sarkanbrūnu aleirītu un mālu starpslāņiem
D ₃ gl	Gaujas svīta. Dzeltēnpelēki smilšakmeņi, sarkanbrūni, gaiši zaļganpelēki, raibi aleirolīti, māli, aleirītiski māli
D ₃ br	Burnieku svīta. Sarkanbrūni vai dzeltēnbrūni vizlaini smilšakmeņi, sarkanbrūni un raibi, reti zaļganpelēki aleirīti aleirītiski māli, māli

Tektoniskā lūzuma zonas:

— konstatētās
 - - - iespējamās

Stratigrāfisko vienību robežas (Konkordanta saguluma robežas):

— konstatētās
 - - - iespējamās

★ IVN teritorijas atrašanās vieta

5.9.2.attēls **Pirmskvartāra nogulumu virsmas karte** (izkopējums Latvijas ģeoloģiskā karte M 1:200000)

Atradnes un tai piegulošajās teritorijās Augšdevona nogulumus veido:

- Pļaviņu svītas nogulumi, ko veido pārsvarā dolomīti ar dolomītmergēla, māla un merģeļa starpslāņiem, slāņa pamatnē vietām sastopami aleirolīti un smalkgraudaini smilšakmeņi;
- Amatas svītas nogulumi - smilšakmeņi ar aleirolītu un mālu starpslāņiem;

- Gaujas svītas nogulumi, smilšakmeņu, mālu, aleirolītu slāņmija.

Dziļāk iegul un teritorijas ģeoloģisko griezumam veido:

Vidusdevona, apakšdevona, Silūra, Ordovika, Karbona nogulumi un kristāliskais pamatklintājs.

Dziļāk iegulošie slāņi netiek detalizēti raksturoti, jo paredzētā darbība nekādā mērā tos neskar un neietekmē.

Atradnes teritorijas **inženierģeoloģiskie apstākļi** raksturojami kā labvēlīgi turpmākai atradnes izstrādei. Svarīgākie atradnes izstrādes inženierģeoloģiskie aspekti ir:

- nogāžu procesi ieguves gaitā – stāvas ieguves nogāzes, krautnes un ceļi;
- gruntsūdens līmenis – ieguves plānošana derīgās slāņkopas dziļākajā daļā;

Zemas nestspējas grunts atradnes teritorijas ģeoloģiskajā griezumā nav konstatētas. Ģeoloģiskās izpētes gaitā iežu irdenības koeficients nav noteikts, taču aprēķinos var pieņemt vidējos pārrēķinu koeficientus, kas sniegti MK noteikumu nr. 570 „Derīgo izrakteņu ieguves kārtība” 11.pielikumā: smiltij-grantij – 1,2, smiltij – 1,1, mālsmiltij – 1,17.

Atradne un tai piegulošās teritorijas neatrodas plūdu riska zonā.

Atradne un tai piegulošās teritorijas neatrodas karsta vai sufozijas procesu izplatības zonā.

5.10. Teritorijas hidroģeoloģiskais raksturojums:

Latvija, tai skaitā paredzētās darbības teritorija ietilpst Baltijas artēziskajā baseinā. Baseina hidroģeoloģisko griezumam veido ūdeni saturošu un ūdeni vāji caurlaidīgu slāņkopu mija (5.10.1.tabula). Ūdens daudzums, ko satur atsevišķi slāņi un ūdens kvalitāte tajos ir visai atšķirīga.

Vadoties no ūdens apmaiņas intensitātes un ūdens ķīmiskā sastāva, artēziskā baseina griezumā var izdalīt trīs hidrodinamiskās zonas:

- Aktīvas ūdens apmaiņas – saldūdeņu;
- Palēninātas ūdens apmaiņas – sāļūdeņu;
- Lēnas ūdens apmaiņas, jeb stagnanto ūdeņu – sālsūdeņu.

Pazemes ūdeņu veidošanos un to ķīmisko sastāvu nosaka un ietekmē virkne visdažādāko faktoru, galvenie no tiem ir:

- fizikāli - ģeogrāfiskie - reljefs, hidrogrāfiskais tīkls, klimats, augsne un veģetācija;
- ģeoloģiskie - slāņu sagulums, to litoloģiskais sastāvs, porainība un plaisainība, tektoniskie apstākļi un ģeostatiskais spiediens;
- vēsturiskie - teritorijas paleoģeoloģija un paleoģeogrāfija;
- antropogēnā darbība - derīgo izrakteņu un pazemes ūdeņu ieguve, piesārņojuma avotu radīšana, meliorācija, hidrobūves, pilsēt būvniecība u.c.

Minēto faktoru mijiedarbība rada pazemes ūdeņu resursu un to ķīmiskā sastāva daudzveidību plānā un griezumā. Pie tam, gruntsūdeņus ietekmē galvenokārt vietējie faktori, bet palielinoties ūdens horizontu ieguluma dziļumam pieaug reģionālo faktoru nozīmīgums.

Paredzētās darbības un tai piegulošās teritorijas hidroģeoloģiskie apstākļi ir samērā vienkārši. Tā kā paredzētā darbība skar un var ietekmēt tikai Kvartāra gruntsūdens horizontu šajā

Ziņojumā tiek sniegta īsa informācija par aktīvas ūdens apmaiņas zonu un detalizēta informācija par ietekmēto ūdens horizontu.

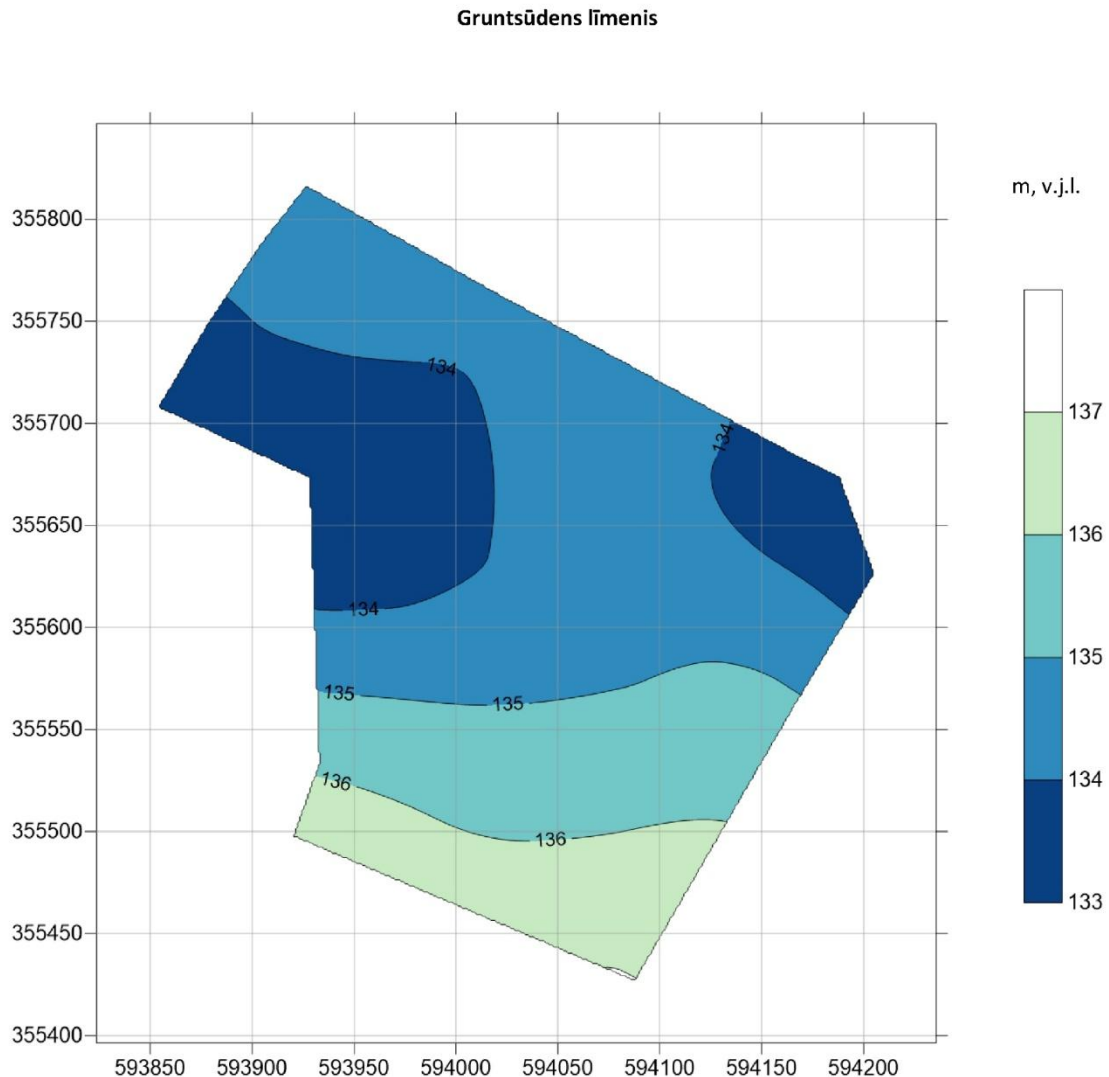
Smiltenes novadā pazemes ūdens ieguvei pārsvarā izmanto Augšdevona Pļaviņu un Gaujas ūdens horizontus.

5.10.1.tabula Paredzētās darbības teritorijas ģeoloģiskā uzbūve (aktīvas ūdens apmaiņas zona) (Autors: I.Gavena)

Horizonts	Ģeoloģiskais indekss	Aptuvenais biezums, m	Litoloģiskais sastāvs	Piezīmes
Kvartāra nogulumi Gruntsūdens horizonts	Q	3-10	smilts, smilts-grants, morēnas smilšmāls un mālsmilts	Q nogulumu Pamatnē esošie morēnas nogulumi veido lokālu sprotslāni
Augšdevona Pļaviņu	D _{3pl}	~26	Dolomīts ar merģeļa un māla starpkārtām	Ūdens horizonts
Pļaviņu- Amatas	D _{3pl} + D _{3 am}	~ 6m	Merģeļa māla slāņojums	Sprotslānis
Augšdevona Amatas	D _{3am}	20 - 24	Smilšakmens smalkgraudains, vāji cementēts ar māla un aleirolīta starpkārtām	Ūdens horizonts
Augšdevona Gaujas	D _{3gļ}	50 - 60	Smilšakmens vidēji graudains ar māla un aleirolīta starpkārtām	Ūdens horizonts
Vidusdevona Burtnieku	D _{2br}	40 -50	Smilšakmens smalkgraudains, reizēm mālains, ar aleirolīta mālaina un māla starpslāņiem.	Ūdens horizonts ar kvalitātes problēmām
Vidusdevona Arukilas	D _{2ar}	20 -30	Smilšakmens, māla un aleirolīta slāņu mija.	Ūdens horizonts ar kvalitātes problēmām

Atradnes teritorijas hidroģeoloģiskie apstākļi ir vienkārši – gruntsūdens ir piesaistīts Fluvioglaciālajiem smilts-grants un smilts slāņiem un veido pastāvīgu, sporādiski izplatītu pazemes ūdens horizontu, kas apūdeņo tikai derīgās slāņkopas apakšējo daļu.

Ģeoloģiskās izpētes laikā, 2021. gada 11 – 18. augustā, urbumos veiktā gruntsūdens līmeņa mērījumi uzrāda gruntsūdens līmeņa ieguluma dziļumu 4,8m – 26,5 m dziļumā no zemes virsmas, jeb 133,46m līdz 136,82 m v.j.l. absolūtajās augstuma atzīmēs LAS. Vairākos urbumos (Nr. 2, 8, 11) gruntsūdens līmenis nav sasniegts. Vidējais gruntsūdens līmenis atradnē ir 134,52 m v.j.l. LAS augstuma atzīmēs.

5.10.1.attēls Gruntsūdens līmeņa ieguluma dziļums m.v.j.l. (ģeoloģiskās izpētes dati)

Gruntsūdens plūsma vērojama ziemeļu – ziemeļrietumu virzienā. Gruntsūdens plūsma vērsta reljefa pacēluma virzienā, bet tas visdrīzāk saistīts ar to, ka dienvidu daļā izplatīti vāji filtrējošie morēnas mālsmilts slāņi, kas uzskatāmi par lokālu sprosts slāni, kā arī ar ziemeļu daļā esošo, daļēji jau līdz gruntsūdens līmenim izstrādāto atradni "Pāvuli".

Gruntsūdens līmeņa mērījumu periodā teritorijā valdīja meteoroloģiskie apstākļi, kas pielīdzināmi pazemināta gruntsūdens līmeņa periodam, līdz ar to var prognozēt, ka gruntsūdens līmenis var būt par 0,5-1,0 m augstāks pavasara un rudens periodos, un ekstremālu lietus periodu un ļoti straujas sniega kušanas apstākļos, tas īslaicīgi var būt 1,0 – 2,0 m augstāks par izpētes laikā noteikto.

Biezā aerācijas zona (4,8m – 26,5 m) būtiski samazina gruntsūdens papildināšanās iespējas. Smilts un smilts grants ieguves procesā, norokot smilts slāni līdz gruntsūdens līmenim, gruntsūdens horizonta papildināšanās būtiski pieaug, kas lai gan nepaaugstina gruntsūdens līmeni, bet palielina ūdens plūsmu gruntsūdens horizontā.

5.11. Tuvākās ūdens ņemšanas vietas

Paredzētās darbības teritorijā un tam tieši piegulošajos zemes īpašumos nav viensētas vai citi objekti, kuriem būtu ierīkota ūdensapgāde.

LVGMC datu bāzē
(<https://www.meteo.lv/apex/f?p=117:1:1141471305165501::NO:RP,1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,rp:>)
reģistrēti 3 ūdens ieguves urbumi paredzētās darbības teritorijas tuvumā:

- Nr. 20559, SIA "Virāža" īpašumā (Pāvulu karjerā), urbums ierīkots 1990.gadā, urbuma dziļums 115m, ūdens avots D₃gj ūdens horizonts, filtra intervāls no 104,3m līdz 114,5m. Ūdens ieguves urbums tiek izmantots ūdens ieguvei.
- Nr.26250, "Pavasars" (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 4276 006 0696) (SIA "Pavasars Wood Constructions"). Urbums ierīkots 2018.g. tā dziļums 130m, ūdens ieguves avots D₃gj ūdens horizonts, filtra intervāls no 115m līdz 128m. Nav informācijas vai tas šobrīd tiek izmantots.
- Nr. 26658, "Pāvulkalni1", zemes vien. ar kad. Nr.4276 003 0227 (SIA "KAMINVEST") Urbums ierīkots 2021.g., ūdens avots D₃gj ūdens horizonts, filtra intervāls no 80m līdz 98m. Nav datu par to vai tas šobrīd tiek izmantots ūdens ieguvei.

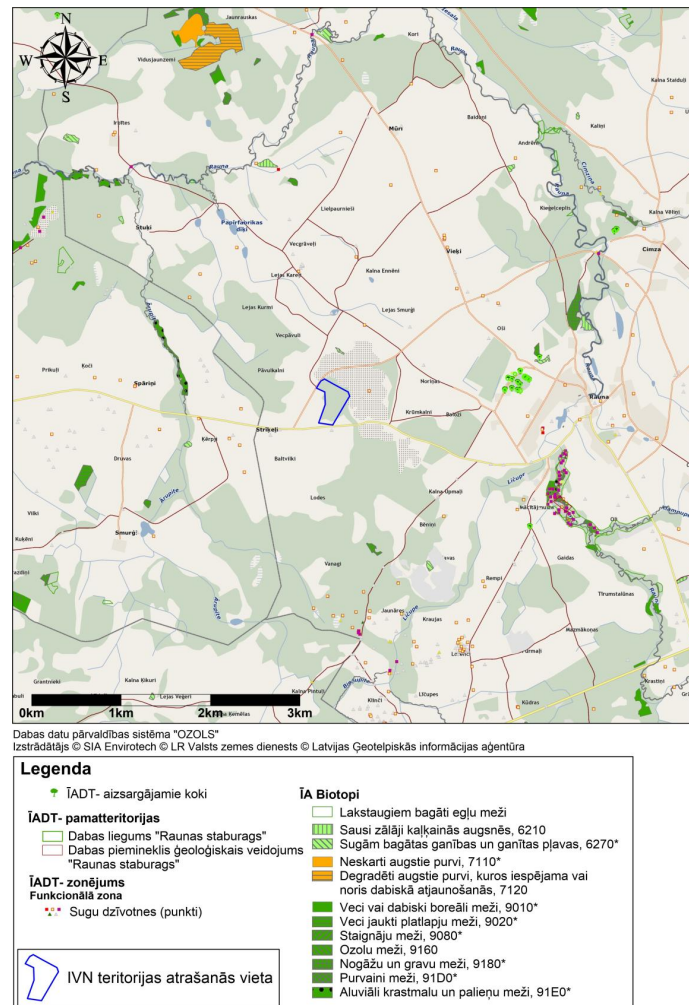
Ņemot vērā to, ka ūdens ieguvei visos trīs urbumos tiek izmantots augšdevona Gaujas ūdens horizonts, nav prognozējama derīgo izrakteņu smilts, smilts-grants ieguves ietekme uz šī pamatiežu ūdens horizonta ūdens resursiem, kvalitāti vai hidroģeoloģisko režīmu.

Ņemot vērā to, ka tuvākās viensētas Pāvuli, Vecpāvuli, Pāvulkalni un Mazstrīķeļi 1, kas atrodas līdz 500m attālumā no atradnes Vālodzes no atradnes šķir autoceļš P28, kas ir uzskatāms par gruntsūdens ūdensšķirtni (5.3.2.attēls Viensētas derīgo izrakteņu atradnei Vālodzes tuvākajā teritorijā) kā arī to, ka ieguves procesā netiek plānota mākslīga gruntsūdens līmeņa pazemināšana, nav prognozējama jebkāda ietekme uz minēto viensētu ūdensapgādes avotiem.

5.12. Paredzētās darbības un tai piegulošo teritoriju dabas vērtības un tuvākās Latvijas „NATURA 2000” Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas

Saskaņā ar dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols" pieejamo informāciju, paredzētās darbības teritorijai tuvākā īpaši aizsargājamā arī NATURA 2000 teritorija ir dabas liegums "Raunas Staburags", atrodas ~ 2,4 km attālumā.

Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojums
Paredzētā darbība: Smilts-grants, smilts un mālsmilts ieguve atradnē "Vālodzes" Raunas pagastā, Smiltenes novadā.

5.12.1.attēls **Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē konstatētās dabas vērtības** (avots: DB "Ozols")

Teritorijas tuvumā neatrodas mikroliegumi.

Tuvākais aizsargājamais biotops – "Sausi zālāji kaļķainās augsnēs", atrodas ~ 330 m attālumā. Tuvākais aizsargājamais biotops, kura pastāvēšanai būtiska atbilstoša augsnes mitruma režīma nodrošināšana, atrodas ~ 1,3 km attālumā.

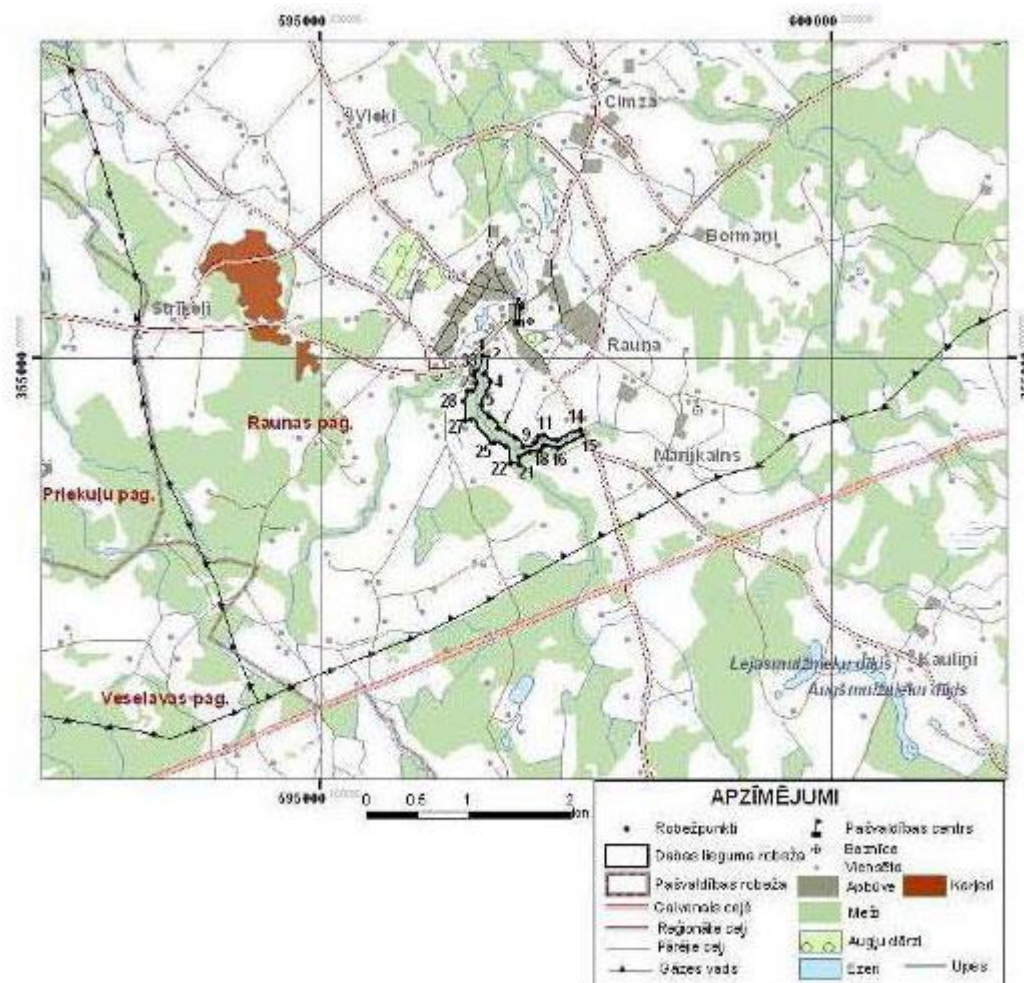
Teritorijas tuvumā nav reģistrētas aizsargājamo augu sugu atradnes.

Tuvākais valsts nozīmes aizsargājamais koks (dižkoks) reģistrēts ~ 1,8 km attālumā.

Raunas Staburags ir sacementētu saldūdens kaļķiežu jeb šūnakmens krauja. Tā ir viena no nedaudzajām vietām Latvijā, kur avotkalņi izgulsnējušies, veidojot klintij līdzīgu atsegumu, kas joprojām ir aktīvs un notiek avotkalņu izgulsnēšanās. Pēc Daugavas Staburaga appludināšanas līdzīga veida kaļķiežu kraujas ar pāri plūstošiem avotiem, izņemot Raunas Staburagu, Latvijā vairs nav.

Raunas Staburags ir arī viena no nozīmīgākajām Eiropas Savienībā prioritāri aizsargājama biotopa "Avoti, kuri izgulsnē avotkalņus" atradnēm valstī. Aizsardzības kategorija: dabas

liegums, Natura 2000 teritorija. Kods: LV0503300, atrodas: Smiltenes novada, Raunas pagastā, platība: 25 ha, dibināšanas gads: 1987

5.12.2.attēls ĪADT Raunas Staburags robežshēma (DAP)

Paredzētās darbības teritorija neatrodas un nerobežojas ar kādu no īpaši aizsargājamām dabas teritorijām vai mikroliegumiem.

Paredzētās darbības teritorijā pētījumus veica un Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinumu sniedza Sertificēts eksperts sugu un biotopu aizsardzības jomā Egita Grolle (Sertifikāta Nr.003., derīgs līdz 13.05.2023., Spec. zālāji, meži un virsāji, jūras piekraste, Spec. vaskulārās augu sugas derīgs līdz 06.09.2024.) (pilns Atzinuma teksts 7. pielikumā).

Eksperts sniedzis šādu paredzētās darbības teritorijas raksturojumu: Zemesgabala lielāko daļu veido meža zeme. Pēc meža inventarizācijas datiem, visplašāk pārstāvēti bērzu meži (~ 44%), mazāk sastopami apšu meži (~ 31%) un baltalkšņu meži (~25%). Pēc vecuma grupām, aptuveni pusi (~ 48%) veido vidēja vecuma audzes, samērā lielu īpatsvaru (~ 27%) aizņem jaunaudzes, pieaugušas audzes veido ~ 16%, pāraugušas audzes ~ 9% no kopējās meža platības. Dominē sausieņu meži un tikai ~ 1% veido pārmitras mežaudzes. Koku stāvā saglabājušies atsevišķi veci bērzi, kļavas, oši, egles, liepas. Veidojas samērā blīvs krūmu stāvs, plaši izplatījusies

parastā lazda *Corylus avellana*, sastopams parastais krūklis *Frangula alnus*, parastais sausserdis *Lonicera xylosteum*, parastais pīlādzis *Sorbus aucuparia*, parastā kļava *Acer platanoides*. Zemsedze reta, vietām aug meža zaķskābene *Oxalis acetosella*, sekstainā ozolpāpārde *Dryopteris cristata*, meža grīslis *Carex sylvatica*, mūru mežsalāts *Mycelis muralis*, nokarenā pumpursmilga *Melica nutans*, sīkziedu sprigane *Impatiens parviflora*.

Teritorijas dienvidu daļā ietilpst lauksaimniecības zeme. Atklātajās platībās dominē atmatām raksturīgs augājs - ložņu vārpata *Elytrigia repens*, parastā smilga *Agrostis tenuis*, pļavas skābene *Rumex acetosa*, tīruma usne *Cirsium arvense*.

5.12.1.tabula Teritorijā sastopamie biotopi

Biotops	platība
Sausieņu meži	9,68 ha
Pārmitrie meži	0,13 ha
Atmata	0,61 ha

Tuvākais aizsargājamais biotops – "Sausi zālāji kaļķainās augsnēs", atrodas ~ 330 m attālumā. Tuvākais aizsargājamais biotops, kura pastāvēšanai būtiska atbilstoša augsnes mitruma režīma nodrošināšana, atrodas ~ 1,3 km attālumā. Teritorijas tuvumā nav reģistrētas aizsargājamo augu sugu atradnes. Tuvākais valsts nozīmes aizsargājamais koks (dižkoks) reģistrēts ~ 1,8 km attālumā. Īpaši aizsargājamās augu sugas: netika konstatētas. Īpaši aizsargājamie biotopi: netika konstatēti. Citas bioloģiskās vērtības: teritorijā sastopami vairāki ievērojama vecuma bērzi, lielas kļavas, liepas, egles.

Eksperts secina, ka: Plānotās darbības gaitā, teritorijas ziemeļu daļā paredzēta derīgo izrakteņu ieguve. Tā kā īpašumā netika konstatēti aizsargājamie biotopi un augu sugas, darbības rezultātā neveidosies tieša ietekme uz īpaši aizsargājamiem biotopiem un augu sugām. Tuvākie aizsargājamie biotopi, kuru pastāvēšanai būtiska atbilstoša augsnes mitruma režīma nodrošināšana, atrodas vismaz 1,3 km attālumā. Ja derīgo izrakteņu ieguves procesā paredzēta gruntsūdens līmeņa pazemināšana, pirms darbības veikami aprēķini par iespējamo ietekmi uz gruntsūdens režīmu aizsargājamo biotopu platībā. Nav paredzams, ka darbības rezultātā veidosies cita veida ietekme uz tuvumā esošajām dabas vērtībām, kas atrodas samērā tālu no darbības vietas.

Tā kā paredzētās darbības ietvaros derīgo izrakteņu ieguve tiks veikta nepazeminot gruntsūdens līmeni, nav prognozējama jebkāda ietekme uz hidroloģisko (virszemes ūdensobjektu) režīmu, kā arī augsnes mitrumu un virszemes noteci 1,3km attālumā.

Eksperts/ornitologs Kārlis Millers (Eksperta sertifikāts Nr. 052, Sertifikāts pagarināts līdz 05.03.2029.) ir apsekojis un sniedzis atzinumu par nekustamajā īpašumā „Vālodzes”, Raunas pagasta Smiltenes novadā, plānotās saimnieciskās darbības iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamām putnu sugām tā teritorijā un tuvējā apkārtnē (pilns Atzinums 8.pielikumā).

Veicot kā pieejamās informācijas analīzi, tā vairākkārtēju teritorijas apsekošanu un izpēti, Eksperts secina, ka:

- Īpašuma teritorijā nav konstatētas retas, aizsargājamas putnu sugas un to dzīvotnes, kas atrodas ārpus ĪADT un mikroliegumiem.
- Apsekojumu laikā Īpašuma teritorijā nav konstatēta neviena no ĪAS/MIK/PD I putnu sugām.
- Īpašuma teritorijā plānotās darbības (derīgo izrakteņu ieguve) un to radītā ietekme neskar nevienu ĪADT, NATURA 2000 vai mikrolieguma teritoriju, to ornitofaunu, t.sk. ĪAS/MIK/PD I putnu sugas.
- Sugu plānos „Pūces” un „Dzeņi” atspoguļotie dati ir izmantojami tikai un vienīgi kā papildus informācija par teritoriju, nevis kā absolūta, statistiska informācija. Eksperts atkārtoti norāda, ka abi sugu plāni ir tikai un vienīgi rekomendējoša rakstura un tiem nav likuma spēka.
- Sugu plānu „Pūces” un „Dzeņi” izstrādes laikā veidotie prioritārie ligzdošanas slāņi ir ģenerēti kamerāli, nereti izmantojot (novecojušus) datus un informāciju, kas nesaskan ar aktuālo un faktisko situāciju dabā (prioritārais slānis pārklājas ar izcirtumiem, ūdenstilpēm, lauksaimniecības zemēm u.c.), vai ietver dzīvotnes, kas ir suboptimālas, vai pilnībā nepiemērotas konkrētai putnu sugai.
- Izvērtējot situāciju dabā, analizējot 2023. gada ligzdošanas sezonas laikā iegūtos datus un citu pieejamo ticamo informāciju, secināts, ka Īpašumā plānotā darbība un tās realizācija dabā (derīgo izrakteņu ieguve), neradīs būtisku ietekmi un apdraudējumu apsekotās teritorijas ornitofaunai, t.sk. hipotētiski sastopamajām ĪAS/MIK/PD I sugām, to populācijām kopumā, dzīvotnēm un/vai barošanās iespējām. Plānojot atmežošanas, apauguma/veģetācijas, zemes virskārtas novākšanas darbus, tiek rekomendēts ievērot terminētos darbības ierobežojumus – minētās darbības veicamas laika posmā no 1. jūlija līdz 31. martam.

5.13. Ainaviskais un kultūrvēsturiskais nozīmīgums

2007.gada 29.martā LR Saeimā ir pieņemts likums "Par Eiropas ainavu konvenciju", kas stājās spēkā ar 2007.gada 19.aprīli. Eiropas ainavu konvencija pieņemta Florencē 2000. gada 20.oktobrī. Ar šo likumu tiek pieņemta un apstiprināta Eiropas ainavu konvencija un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija koordinē Konvencijā paredzēto saistību izpildi. Konvencijas izpratnē "ainava" nozīmē teritoriju tādā nozīmē, kā to uztver cilvēki, un kas ir izveidojusies dabas un/vai cilvēku darbības un mijiedarbības rezultātā. Puses apņemas: identificēt ainavas visā tās teritorijā; analizēt to īpašības, un spēkus un ietekmes, kas tās pārveido; dokumentēt un ņemt vērā izmaiņas; novērtēt šādi identificētās ainavas, ņemot vērā to īpašās vērtības, kuras ieinteresētās puses un iedzīvotāji tām ir piešķīruši. Katrai pusei, pēc konsultācijām ar sabiedrību, jānosaka ainavas kvalitātes mērķus identificētajām un izvērtētajām ainavām. Lai ainavu politika tiktu īstenota, katra Puse apņemas ieviest instrumentus, kuru mērķis ir aizsargāt un pārvaldīt ainavas un/vai plānot ainavas.

Latvijā nav izstrādāti vienoti ainavu vērtēšanas kritēriji, nav noteikta neviena valsts aizsargājama ainava un to kvalitātes mērķi. Šobrīd Latvijā nav spēkā esošu normatīvo aktu, kas noteiktu ainavu vērtēšanas kārtību, mērķus un prasības ainavu aizsardzībai. Katrs eksperts ainavas vērtē, izmantojot savu subjektīvo vērtējumu un izvēlētus vērtējuma kritērijus.

Paredzētās darbības teritorijas ainavas apraksts veidots pamatojoties uz Prof. O.Nikodemusa (2002) piedāvātu ainavu aprakstīšanas shēmu, kā galvenos faktorus izdalot:

- Fiziskos faktorus (ģeoloģija, reljefa formas, mitruma režīms, augsne, veģetācija, ekoloģija);
- Cilvēka faktorus (arheoloģija, ainavas vēsture, zemes izmantošanas veids, celtnes un apdzīvotas vietas);
- Estētiskos faktorus (proporcija, mērogs, noslēgtība, saskaņotība, krāsa, skati);
- Asociācijas (vēsturiskās un kultūras).

Fiziskie faktori: Paredzētās darbības teritorijas un tai piegulošo platību ainava veidojusies uz samērā vienveidīgiem kvartāra nogulumu iežiem. Pārsvārā teritorijā dominē smilšainie nogulumi. Vienveidīgie ledāju nogulumi nosaka arī samērā vienkāršu, viļņotu reljefu. Teritorija ir meža zemju un atsevišķi lauksaimniecības zemju bloka sastāvdaļa. Teritorijā nav īpaši aizsargājamās teritorijas vai mikroliegumi.

Teritorija robežojas ar diviem autoceļiem. No kuriem paveras skats uz plānoto ieguves teritoriju. Apkārtējā teritorija ir uzskatāma par rūpniecisko teritorijā, tajā atrodas vairāki darbojošies derīgo izrakteņu ieguves karjeri, kā arī kokapstrādes cehs/saliekamo ēku paneļu ražotne un mototrase.

Tādējādi fiziskie faktori nerada priekšnoteikumus augstvērtīgu vai nozīmīgu ainavu noteikšanai.

Cilvēka faktori: Paredzētās darbības teritorija un tās tuvākā apkārtnē nesaistās ar nozīmīgiem cilvēka faktoriem. Tajā nav vēsturisko vai arheoloģisko pieminekļu, vēsturiski nozīmīgu vietu.

Estētiskie faktori: Teritorijā vērtējama kā meža zemju teritorija. Pārsvārā daļēji slēgta vai slēgta, bez nozīmīgām tālo skatu perspektīvām. Piegulošo teritoriju ainava ir ainava ar atsevišķām viensētām un plašām derīgo izrakteņu ieguves teritorijām. Tādējādi paredzētās darbības teritorijas vides estētiskā vērtība ir zema.

Asociācijas (vēsturiskās un kultūras): Paredzētās darbības teritorijā vai tās tiešā tuvumā neatrodas kultūrvēsturiski pieminekļi, tā nesaistās ar būtiskiem vēsturiskiem notikumiem vai personībām. Paredzētās darbības teritorija neskar kultūrvēsturisko pieminekļu aizsargjoslas.

Paredzētās darbības un tai piegulošā teritorija atrodas attālu no teritorijām, kuras saistās ar vēsturiskiem pieminekļiem un notikumiem. Paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā nav vietu vai objektu, kas saistīti ar nozīmīgiem vēsturiskiem notikumiem, tautas nemateriālo mantojumu, piemēram, teikām vai nostāstiem. Teritorija nav saistīta ar pazīstamu, slavenu personu dzīvi vai darbību.

Kopumā var secināt, ka Paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā nav konstatēti tādi faktori, pamatojoties uz kuriem būtu iespējams un nepieciešams izdalīt vērtīgas vai aizsargājamās ainavas.

5.14. Paredzētās darbības teritorijā un tās apkārtņē esošo citu vides problēmu un riska objektu raksturojums

Paredzētās darbības un tai piegulošās teritorijas ir noteiktas Raunas pagasta teritorijas plānojumā kā meža un lauku zemes.

Saskaņā ar Datiem par piesārņotām un potenciāli piesārņotām vietām Latvijā. Kas apkopoti atbilstoši Likumam par Piesārņojumu un tam pakārtotajiem MK noteikumiem Nr. 483 (2001.g.) (<https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/piesarnotas-un-potenciali-piesarnotas-vietas/resource/5947f1ba-7427-4ba7-9983-df543b1b6d3f>)

Raunas pagastā un Paredzētās darbības teritorijā vai tās tuvumā vai tās ietekmes zonā neatrodas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas, kas reģistrētas piesārņoto vietu reģistrā.

Saskaņā ar VVD reģistru A un B atļaujas piesārņojošo darbību veikšanai (<https://registri.vvd.gov.lv/izsniegtas-atlajas-un-licences/a-un-b-atlajas/>) paredzētās darbības vai tai piegulošajās teritorijās nav objekti, kuriem ir izsniegtas A vai B kategorijas piesārņojošas darbības atļaujas.

Saskaņā ar VVD C kategorijas piesārņojošo darbību reģistru (<https://registri.vvd.gov.lv/izsniegtas-atlajas-un-licences/c-kategorijas-piesarnojoso-darbibu-registrs/>) SIA „PAVASARS” Reģistrācijas Nr.44103093857, Raunas pag., Smiltenes nov., ir izsniegta C kategorijas apliecinājums, Reģistrācijas numurs: VI20IC0102, Reģistrācijas datums: 11.12.2020. Piesārņojošā darbība: 1) kokzāģētavas vai kokapstrādes iekārtas, kurās lieto koksnes griešanas tehniku un pārstrādā 2000 m³ un vairāk apaļkoku vai kokmateriālu gadā (C kategorija, 4.2.). Sadedzināšanas iekārtas, kuru nominālā siltuma jauda ir vienāda ar vai lielāka par 0.2 un mazāka par 5 megavatiem un kuras kā kurināmo izmanto biomasu, kūdru vai gāzveida kurināmo (C kategorija, 1.1.1.).

Paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā neatrodas rūpniecības uzņēmumi, kuri noteikti par rūpniecisko avāriju riska objektu (<https://registri.vvd.gov.lv/citi-registri/rupniecisko-avariju-riska-objekti/>).

Paredzētās darbības un tai piegulošā teritorija ir derīgā izrakteņa smilts un smilts grants izplatības areāls. Saskaņā ar VVD Zemes dzīļu izmantošanas licenču reģistru (<https://registri.vvd.gov.lv/izsniegtas-atlajas-un-licences/zemes-dzilu-izmantosanas-licences/zemes-dzilu-izmantosanas-licences/>) datiem šobrīd spēkā esošas ir divas derīgo izrakteņu ieguves Licences, kas izsniegtas SIA būvniecības firma "VIRĀŽA" Licence Nr.: CS14ZD0083, derīga no: 12.03.2014. Derīgo izrakteņu smilts; smilts-grants ieguvei Smilts-grants un smilts atradnē "Pāvuli". Savukārt Licence Nr.CS20ZD0099, Izsniegta 27.03.2020. Derīgo izrakteņu smilts-grants; smilts ieguvei Smilts-grants un smilts atradnē „Pāvuli”

Saskaņā ar VVD publiskoto pašvaldību izsniegto Bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju sarakstu (<https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/izsniegtas-atlajas-un-licences/resource/b0d273d4-c3bf-42e6-82d3-01b456a5b1df>), Smiltenes novada pašvaldība ir izsniegusi bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujas Akciju sabiedrībai "Latvijas valsts meži" derīgo izrakteņu smilts un smilts -grants ieguvei derīgo izrakteņu atradnē "Foreles" un Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "KAMINVEST" ir izsniegta bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauja derīgo izrakteņu smilts un smilts -grants ieguvei derīgo izrakteņu atradnē "Pāvulkalni 2020”

Paredzētās darbības teritorija neatrodas plūdu riska teritorijā.

Paredzētās darbības teritorija nav karsta vai sufozijas riska teritorija vai seismiskā riska teritorijā.

6. IESPĒJAMĀ IETEKME UZ VIDI PAREDZĒTĀS DARBĪBAS ĪSTENOŠANAS LAIKĀ

6.1. Prognozētās gaisu piesārņojošo vielu emisijas un izmaiņas gaisa kvalitātē

Gaisa piesārņojošo vielu emisijas aprēķināja un piesārņojuma izkliedi, izmantojot matemātiskās modelēšanas metodi, noteica Latvijas Universitātes Eksakto zinātņu un tehnoloģiju fakultātes Vides zinātnes nodaļas profesore Iveta Šteinberga. Pēc SIA "DSG Karjeri" pasūtījuma, pakalpojumu sniedzēja ir sagatavojusi atmosfēras piesārņojuma izmaiņu novērtējumu atbilstoši derīgo izrakteņu (smilts-grants, smilts un mālsmilts) ieguves atradnei "Vālodzes" nekustamajā īpašumā ("Vālodzes" Raunas pagastā, Smiltenes novadā) izsniegtajai Programmai 5-03/19/2022 iekļautajām prasībām. (5.pielikums Atskaitei tekstā). Novērtējums veikts saskaņā ar līgumu, kas noslēgts starp SIA "DSG Karjeri" (pasūtītājs) un Latvijas Universitāti (izpildītājs), ievērojot Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteikto kārtību, kādā veicams atmosfēras piesārņojuma novērtējums.

Atmosfēras piesārņojuma novērtējuma mērķis ir noteikt, vai, uzsākot un veicot derīgo izrakteņu ieguvi atradnē "Vālodzes", netiks pārsniegti gaisa kvalitātes normatīvi atradnes teritorijā un ietekmes zonā, t.sk. pie tuvākajām dzīvojamajām mājām (viensētām), kas var tikt ietekmētas derīgo izrakteņu ieguves un transportēšanas laikā.

Atskaite (5.pielikums) ietver informāciju par atmosfērā emitēto vielu apjomu aprēķiniem, izmantotajām aprēķinu metodēm, fona gaisa piesārņojumu, kā arī novērtējuma rezultātus, to salīdzinājumu ar normatīviem.

Aprēķiniem un rezultātu reprezentācijai izmantotas šādas programmas: Gausa dispersijas matemātiskais modelis AERMOD Wiew 8.7.0. , ArcGIS.

Informāciju par fona piesārņojumu, vai esošo gaisa kvalitāti sniedza LVĢMC. Sniegts gaisu piesārņojošo vielu izkliedes aprēķins (pēc modelēšanas rezultātiem) derīgo izrakteņu atradnes Vālodzes Raunas pagastā, Smiltenes novadā ietekmes zonā, bez operatora darbības.

Sniegta informācija par šādām piesārņojošām vielām (Fona piesārņojums):

Slāpekļa dioksīds (NO₂), gada vidējā koncentrācija 3,58 µg/m³;

Sēra dioksīds (SO₂) , gada vidējā koncentrācija 3,75045 µg/m³;

Oglekļa oksīds (CO), gada vidējā koncentrācija 286,44 µg/m³;

Daļiņas PM₁₀ , gada vidējā koncentrācija 14,12 µg/m³;

Daļiņas PM_{2,5} gada vidējā koncentrācija 6,95 µg/m³;

LVĢMC savā pārskatā sniegusi informāciju par esošo piesārņojuma līmeni Paredzētās darbības un tai piegulošajās teritorijās.

Modelēšana veikta ar programmu EnviMan (beztermiņa licence Nr., 0479-7349-8007, versija 3.0) izmantojot Gausa matemātisko modeli. Datorprogrammas izstrādātājs OPSIS AB (Zviedrija).

Tika izvērtēta un modelēta emisiju gaisā izplatība smilts materiāla transportēšanas teritorijās tai skaitā autoceļiem P28 un V297 piegulošajās teritorijās.

Modelēšana veikta un sagatavotas izkliedes kartes šādām gaisu piesārņojošām vielām un ekspozīcijas laikiem, atbilstoši Latvijā noteiktām prasībām gaisa kvalitātei:

- oglekļa oksīds – 8 stundu vērtības;
- slāpekļa oksīds – stundas 19. augstākā vērtība un gada vidējā vērtība;
- daļiņas PM₁₀ - diennakts 36. augstākā vērtība un gada vidējā vērtība;
- daļiņas PM_{2,5}, - gada vidējā vērtība;
- sēra dioksīds – stundas 25. augstākā vērtība un diennakts 4. augstākā vērtība.
-

Atskaitē (5.pielikums) sniegti šādu emisiju aprēķini:

- Emisijas no autotransporta un specializētas tehnikas izplūdes gāzēm
- Emisiju aprēķini no dīzeļdegvielas uzpildes
- Daļiņu emisijas no karjerā izmantotajiem ceļiem/brauktuvē
- Emisijas no derīgo izrakteņu iegūšanas un iekraušanas mašīnās, no krautnēm
- Emisijas no iegūtā materiāla sijāšanas
- Emisijas no materiāla drupināšanas

Gaisa piesārņojuma aprēķini veikti iespējami nelabvēlīgākai situācijai, kā arī detalizēti ņemts vērā darbības plānojums:

- tikai darba dienās (maijs-oktobris: 12 h/dnn; pārējā gada laikā: 4-6 h/dnn), 252 dienas gadā;
- darba laiks: 7:00-19:00.

Katras iekārtas radītās emisijas novērtētas ņemot vērā katras iekārtas darba stundas, tas detalizēti aprakstīts Atskaitei (5.pielikums) paskaidrojošā daļā.

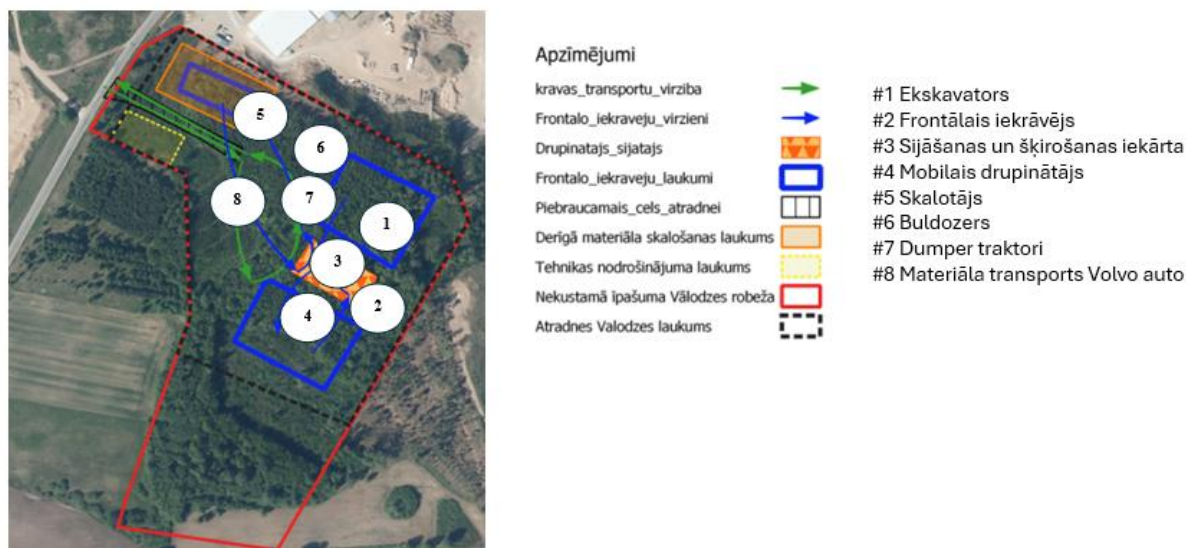
Tabula 6.1.1. Laukumveida emisijas avotu fizikālais raksturojums un gaisā emitētās vielas

Emisijas avota Nr.	Laukuma avota raksturojums	Emisijas avots tips	Laukuma avota izmērs	Avota augstums, m	Emisijas ilgums (stundas/dienā; dienas/gadā)	Piesārņojošā viela	Izmešu daudzums, t/gadā
1	Ekskavators (1 gab.) Frontālais iekrāvējs (2 gab.) Sijāšanas un šķirošanas iekārta (1 gab.) Mobilais drupinātājs (1 gab.) Skalotājs (1 gab.) Buldozers (1 gab.) Dumper traktori (2 gab.) Materiāla transports Volvo auto (6 gab.)	Laukuma avots	106 ha	0	8 h/dienā; 252 dienas/gadā 12 h/dienā; 252 dienas/gadā 12 h/dienā; 252 dienas/gadā 12 h/dienā; 252 dienas/gadā 12 h/dienā; 252 dienas/gadā 12 h/dienā; 252 dienas/gadā 4 h/dienā; 252 dienas/gadā 8 h/dienā; 252 dienas/gadā 12 h/dienā; 252 dienas/gadā	Oglekļa monoksīds (CO) Slāpekļa dioksīds (NO ₂) Sēra dioksīds (SO ₂) Daļiņas (PM ₁₀) Daļiņas (PM _{2.5}) Gaistošie organiskie savienojumi (GOS)	0.733 1.476 0.001 3.440 0.631 0.201

Paskaidrojums:

Iekārtu, kuras rada emisijas atmosfērā izvietojums uzņēmuma teritorijā nav konkrēti definējams, tās darbības laikā epizodiski tiek pārvietotas, tamdēļ no atmosfēras piesārņojuma skatījuma novērtējums veikts sliktākai iespējamai situācijai:

- darbojas visas iekārtas,
- iekārtas izvietotas iespējami tuvu uzņēmuma teritorijas robežai (t.i. tuvāk dzīvojamām mājām), bet ņemot vērā loģiskos tehnoloģiskos attālumus, kādos iekārtas spēj funkcionēt,
- darbība raksturota kā laukuma veida avots, un šādos gadījumos piesārņojošo vielu dispersija rezultāti vienmēr ir sliktāki.

Attēls 6.1.1. Piesārņojuma avotu izvietojuma karte uzņēmuma darbības teritorijā

Emisiju aprēķini veikti ikkatras iekārtas ekspluatācijas detalizācijas pakāpē, ņemot vērā materiālu plūsmas un iekārtu noslodzi, kas paskaidrots Atskaitei (5.pielikums) tekstā ar formulām, izejas datiem un aprēķinu piemēriem;

Emisijas no autotransporta un specializētas tehnikas izplūdes gāzēm

Piesārņojošo vielu, kas nonāk atmosfērā, emisijas novērtētas ņemot vērā transporta vienību skaitu, tipu, darbības intensitāti un režīmu. Izmešu daudzums un slodzes faktora koeficients noteikts izmantojot dokumentu *"Emissions Estimation technique Manual for Combustion Engines", version 3.0 (National Pollutant Inventory, Environmenta Australia, 2008)*.

Izmešu daudzums – pārējo iespējamo emisiju (SO₂, CO, NO_x, PM₁₀, PM_{2.5}, GOS) aprēķināšanai no autotransporta resursu ieguves vietā izmantota formula, kas sniegta 5.pielikums Atskaitei teksts 5.4.1.2. nodaļā (5. vienādojums).

Slodzes faktora koeficienta noteikšanai izmantota (5.pielikums Atskaitei teksts) 5.tabulā iekļautā informācija.

Emisiju faktori autotransportam izvēlēti no šādām (5.pielikums Atskaitei teksts) tabulām – 31.tabula (frontālam iekrāvējam un ekskavatoram), 5.pielikums Atskaitei teksts 35. tabula (šķīrotājam un drupinātājam), 5.pielikums Atskaitei teksts 27. tabula (traktoram, buldozeram). Emisiju faktori apkopoti 6.1.1.1. tabulā.

6.1.1.1.tabula. Transporta vienībām izvēlētie emisiju faktori¹

Piesārņojošā viela	Emisijas faktors frontālam iekrāvējam, ekskavatoram (kg/kWh)	Emisijas faktors šķīrotājam un drupinātājam (kg/kWh)	Emisijas faktors traktoram un buldozeram (kg/kWh)
	(1)	(2)	(3)
Oglekļa oksīds, CO	0.0036	0.0062	0.0098

¹ "Emissions Estimation technique Manual for Combustion Engines", version 3.0 (National Pollutant Inventory, Environmenta Australia, 2008); (1) – tabula Nr. 31.; (2) – tabula Nr. 35; (3) tabula Nr. 27.

Slāpekļa oksīdi, NO _x	0.012	0.015	0.016
Sēra dioksīds, SO ₂	0.0000075	0.0000080	0.0000073
Daļiņas PM ₁₀	0.0011	0.0012	0.0017
Daļiņas PM _{2.5}	0.00099	0.0011	0.0016
Gaistošie organiskie savienojumi	0.0016	0.0014	0.0024

6.1.1.2. tabula. **Emisiju faktori smagajiem kravas transporta līdzekļiem²**

Emisiju faktors, g/km	CO	NO ₂	SO ₂	PM ₁₀	PM _{2.5}	GOS
Izplūdes gāzes ³	0.121	0.507	0.0041 ⁴	0.0013	0.0013	5.12E-06 ⁵

6.1.1.3. tabula. **Emisijas no autotransporta un specializētās tehnikas izplūdes gāzēm ieguves vietā**

Iekārtas / vielas	CO		NO ₂		SO ₂		PM ₁₀		PM _{2.5}		GOS	
	t/gadā	g/s	t/gadā	g/s	t/gadā	g/s	t/gadā	g/s	t/gadā	g/s	t/gadā	g/s
Ekskavators	0.059	0.070	0.197	0.233	0.000	0.0001	0.018	0.021	0.016	0.019	0.026	0.031
Frontālais iekrāvējs	0.063	0.075	0.212	0.250	0.000	0.0002	0.019	0.023	0.017	0.021	0.028	0.033
Sijāšanas iekārta	0.039	0.085	0.094	0.206	0.0001	0.0001	0.008	0.017	0.007	0.015	0.009	0.019
Drupināšanas iekārta	0.031	0.142	0.076	0.344	0.0000	0.0002	0.006	0.028	0.006	0.025	0.007	0.032
Buldozers	0.240	0.133	0.392	0.218	0.0002	0.0001	0.042	0.023	0.039	0.022	0.059	0.033
Traktori	0.294	0.163	0.480	0.267	0.000	0.0001	0.051	0.028	0.048	0.027	0.072	0.040
Kravas automašīnas	0.006	0.007	0.025	0.029	2.0E-04	2.3E-04	6.3E-05	7.4E-05	6.3E-05	7.4E-05	2.5E-07	2.9E-07
Kopā	0.733	0.676	1.476	1.547	0.001	0.001	0.144	0.140	0.133	0.129	0.201	0.188

Emisiju aprēķini no dīzeļdegvielas uzpildes

Ieguves tehnikas uzpilde ar degvielu paredzēta no stacionārās speciālās dubultsienu degvielas uzpildīšanas sistēmas ar ietilpību 10 m³. Karjerā ar dīzeļdegvielu tiek uzpildītas šādas tehnoloģiskās iekārtas – ekskavators, frontālais iekrāvējs, sijāšanas un šķirošanas iekārta, mobilais drupinātājs, skalotājs, buldozers, traktori un smagās automašīnas materiāla transportēšanai.

Tiek plānots, ka gada laikā atradņu teritorijā tiks pārlieti līdz 80 000 litru dīzeļdegvielas (~ 67.5 t; degvielas blīvums 845 kg/m³). Aptuvenā uzpildes jauda bākā 100 l/min (6 m³/h).

Lai novērtētu gaistošo organisko savienojumu emisijas no degvielas uzglabāšanas un uzpildīšanas, izmantota EMEP/CORINAIR 2019. gada vadlīniju 1B.A.a.v. sadaļā "Distribution of

² klase – EURO6, pašmasa > 32 t, 20 km/h

³ EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2019; 1.A.3.b.i-iv Road transport 2019, table 3-21; 3-22

⁴ Copert IV. Estimation emissions from road transport

oil products 2019" sniegtā metodika. Šī metode paredzēta piesārņojošo vielu emisiju aprēķināšanai no degvielas uzpildes stacijām, ieskaitot emisijas no degvielas uzglabāšanas, rezervuāru uzpildīšanas, uzglabāšanas rezervuāru "elpošanas", automašīnu uzpildīšanas, arī difūzām emisijām. Emisiju aprēķiniem izmantoti emisiju faktori, kuri apkopoti 6.1.2.1. tabulā:

6.1.2.1. tabula. GOS emisiju faktori un aprēķinātie emisiju apjomi

Darbība	Emisijas faktors, (g/m ³)/kPa TVP	Emisijas apjoms, t/a	Emisijas apjoms, g/s
Transporta vienību uzpilde	37	0.0002	2.1E-05
Difūzās emisijas	2	0.00001	1.2E-06
Kopā		0.0002	2.2E-05

Cieto daļiņu emisijas no karjerā izmantotajiem ceļiem/brauktuvēm

Daļiņu PM₁₀ un PM_{2.5} emisiju aprēķins atradnē esošiem ceļiem veikts balstoties uz informāciju, kas aprakstīta metodoloģijas "Emissions Factors & AP42, Compilation of Air Pollutant Emission Factors, Introduction to Fugitive Dust Sources Unpaved roads" 13.2.2. nodaļā (www.epa.gov/ttn/chief/ap42/ch13/final/c13s0202.pdf).

6.1.3.1. tabula Cieto daļiņu PM₁₀ un PM_{2.5} emisiju faktori⁵

	PM _{2.5}	PM ₁₀
k (lb/VMT)	0.15	1.5
A	0.9	0.9
B	0.45	0.45

Emisijas no derīgo izrakteņu iegūšanas un iekraušanas mašīnās, no krautnēm

Plānots, ka aktīvajā atradnes izstrādes periodā, kas būs 252 dienas gadā, tiks izstrādāti 100 000 m³. Metodikā AP42, Fifth Edition, Volume 1, Chapter 11, Mineral Production Industry sadaļā 11.19.1. Sand & gravel Processing netiek sniegti emisiju faktori derīgā materiāla iegūšanai un pārkraušanai automašīnā. Tamdēļ, aprēķiniem izmantota metodika AP42, Fifth Edition, Volume I, Chapter "Aggregate Handling and Storage Piles", sadaļa 13.2.4. (www.epa.gov/ttn/chief/ap42/ch13/final/c13s0204.pdf).

Daļa no iegūtā derīgā materiāla, kas tiek iegūts, tiek novietots krautnē izžūšanai, vai novirzīta uz apstrādi (sijāšana, skalošana). Prognozētais izstrādes apjoms gada laikā, kas tiek novietots krautnēs būs 23100 m³. Krautņu erozijas emisijas faktora aprēķins veikts pēc AP42, Fifth Edition, Volume I, Chapter "Aggregate Handling and Storage Piles", sadaļa 13.2.4. (www.epa.gov/ttn/chief/ap42/ch13/final/c13s0204.pdf).

⁵ Atbilstoši "Emissions Factors & AP42, Compilation of Air Pollutant Emission Factors, Introduction to Fugitive Dust Sources Unpaved roads" 13.2.2.-2 tabulai

Emisijas faktora aprēķins krautnēm, aprēķinos izmantotie parametri apkopoti 6.1.4.1.tabulā.

6.1.4.1.tabula. Krautņu un papildus parametru apkopojums emisiju aprēķiniem

Parametrs	Vērtība
K (PM _{2.5}) – daļiņu izmēra reizinātājs	0.053
K (PM _{2.5}) – daļiņu izmēra reizinātājs	0.35
U – gada vidējais vēja ātrums, pēc LVĢMC datiem novērojumu stacijā Priekuļi	3.5 m/s
M – mitruma īpatsvars, pieņemts sliktākais scenārijs	0.25 %

Emisijas no iegūtā materiāla sijāšanas

Plānots, ka gada laikā tiks sijāti 40000 m³ materiāla (63600 t). Materiāla sijāšanas procesā radušās emisijas aprēķinātas izmantojot *AP 42. Fifth Edition, Volume I, Chapter 11, Mineral Production Industry* sadaļu 11.19.2. *Crushed Stone Processing and Pulverized Mineral Processing* metodikas tabulu Nr. 11.19.2-1 (*Screening*) sniegto PM₁₀ emisiju faktoru – 0.0043 kg/Mg. Sīkāko cieto daļiņu PM_{2.5} emisiju faktors aprēķināts, izmantojot PM_{2.5}/PM₁₀ proporcijas faktoru (0.15) – 0.000645 kg/Mg, kas norādīts derīgo izraktenu pārkraušanas darbiem metodikā *AP42, Chapter 13, Miscellaneous Sources*, sadaļā 13.2.4. *"Agregated handling and Storage piles"*, *Background documentation for revisions to fine fraction ratios used for AP42 Fugitive Dust Emission Factors*.

Emisijas no materiāla drupināšanas

Plānots, ka aptuveni 15400 m³ (24486 t) materiāla tiks novirzīti uz drupināšanu. Emisijas aprēķinātas saskaņā ar metodiku *AP42, Fifth Edition, Vol I, Chapter 11, Mineral Production Industry* 11.19.2., *Crushed Stone Processing and Pulverized Mineral Processing*, metodikas Nr. 11.19.2-1 iekļautajiem emisiju faktoriem:

PM₁₀ – 0.00027 kg/t;

PM_{2.5} – noteikts pamatojoties uz PM_{2.5}/PM₁₀ proporcijas faktoru (0.15) – 0.0000405 kg/t.

6.1.6.1.tabula. Kopējās emisijas atmosfērā no atradnes

Iekārtas / vielas	CO		NO ₂		SO ₂		PM ₁₀		PM _{2.5}		GOS	
	t/gadā	g/s	t/gadā	g/s	t/gadā	g/s	t/gadā	g/s	t/gadā	g/s	t/gadā	g/s
Ekskavators	0.059	0.070	0.197	0.233	0.000	0.0001	0.018	0.021	0.016	0.019	0.026	0.031
Frontālais iekrāvējs	0.063	0.075	0.212	0.250	0.000	0.0002	0.019	0.023	0.017	0.021	0.028	0.033
Sijāšanas iekārta	0.039	0.085	0.094	0.206	0.0001	0.0001	0.008	0.017	0.007	0.015	0.009	0.019
Drupināšanas iekārta	0.031	0.142	0.076	0.344	0.0000	0.0002	0.006	0.028	0.006	0.025	0.007	0.032
Buldozers	0.240	0.133	0.392	0.218	0.0002	0.0001	0.042	0.023	0.039	0.022	0.059	0.033
Traktori	0.294	0.163	0.480	0.267	0.000	0.0001	0.051	0.028	0.048	0.027	0.072	0.040
Kravas automašīnas	0.006	0.007	0.025	0.029	2.0E-04	2.3E-04	6.3E-05	7.4E-05	6.3E-05	7.4E-05	2.5E-07	2.9E-07
Kopā	0.733	0.676	1.476	1.547	0.001	0.001	0.144	0.140	0.133	0.129	0.201	0.188
Emisijas no dīzeļdegvielas uzpildes											0.0002	2.20E-05

Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojums
Paredzētā darbība: Smilts-grants, smilts un mālsmilts ieguve atradnē "Vālodzes" Raunas
pagastā, Smiltenes novadā.

Emisijas no atrodņu brauktuvēm							1.90E-02	1.50E-02	2.00E-03	1.00E-03		
Emisijas no resursu ieguves un izkraušanas a/m							2.30E+00	4.23E-01	3.49E-01	6.40E-02		
Emisijas no krautnēm							6.91E-01	1.51E+00	1.05E-01	2.29E-01		
Emisijas no materiāla sijāšanas							2.73E-01	8.90E-02	4.10E-02	5.97E-01		
Emisijas no materiāla drupināšanas							7.00E-03	3.00E-02	1.00E-03	5.00E-03		
KOPĀ, t/gadā	7.33E-01	6.76E-01	1.48E+00	1.55E+00	9.43E-04	1.05E-03	3.44E+00	2.21E+00	6.31E-01	1.02E+00	2.01E-01	1.88E-01

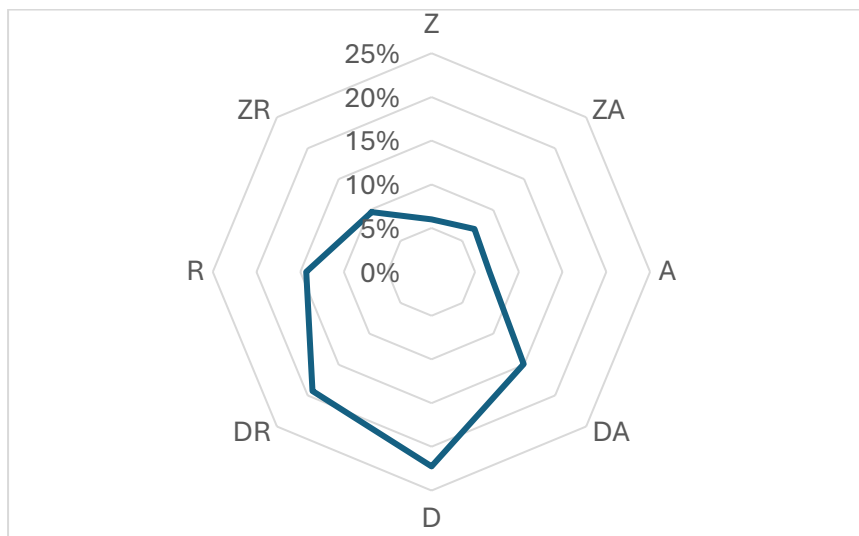
Piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultātu novērtējums

Piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultātu novērtējums tiek veikts tām piesārņojošām vielām, kurām atbilstoši MK 2009. gada 3. novembra noteikumiem Nr. 1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti" ir noteikti mērķlielumi vai robežlielumi

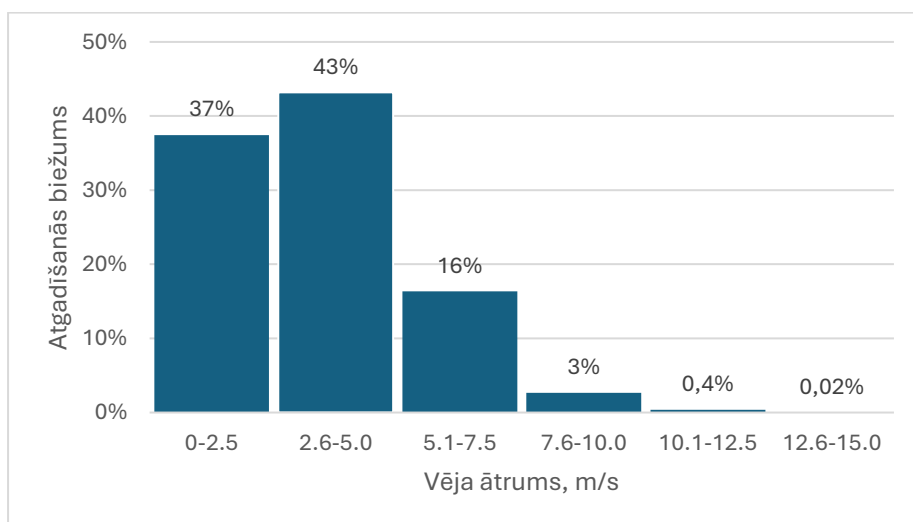
6.1.7.1.tabula **Piesārņojošo vielu robežvērtības** (pēc MK noteikumiem Nr. 1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti")

Piesārņojošā viela	Noteikšanas periods	Robežlielums cilvēka veselības aizsardzībai, µg/m ³
Oglekļa oksīds (CO)	8 stundas	10 000
Slāpekļa dioksīds (NO ₂)	1 stundas	200 nedrīkst pārsniegt vairāk nekā 18 reizes kalendāra gadā
	Kalendārais gads	40
Daļiņas PM ₁₀	24 stundas	50 nedrīkst pārsniegt vairāk nekā 35 reizes kalendāra gadā
	Kalendārais gads	40
Daļiņas PM _{2.5}	Kalendārais gads	20 (pēc 2020. gada)
Sēra dioksīds (SO ₂)	1 stundas	350 nedrīkst pārsniegt vairāk nekā 24 reizes kalendāra gadā
	24 stundas	125 nedrīkst pārsniegt vairāk nekā trīs reizes kalendāra gadā

Piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana (ietekme uz gaisa kvalitāti) veikta ar datorprogrammu AERMOD Wiew 8.7.0. Aprēķinos ņemtas vērā vietējā reljefa īpatnības, meteoroloģiskajam raksturojumam izmantoti Priekuļu novērojumu stacijas dati. Atbilstoši Ministru Kabineta 02.04.2013. noteikumiem Nr.182 "Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi", fona līmeņa un meteoroloģisko parametru dati pieprasīti VSIA LVQMC. Objekta ietekmes modelēšanas rezultāti veikti 2 m augstumam.

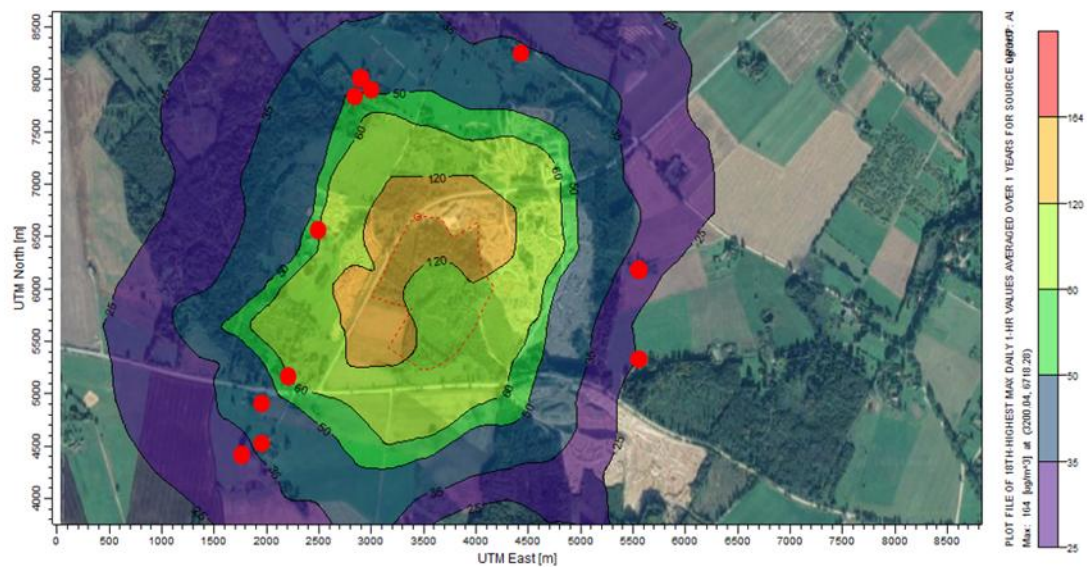
6.1.7.1.attēls Vēju roze, Priekuļi 01.01.2022.-31.12.2022., ikstundu dati (avots: LVĢMC izziņa)

6.1.7.2.attēls Vēju ātrumu sadalījums, Priekuļi 01.01.2022.-31.12.2022., ikstundu dati (avots: LVĢMC izziņa)

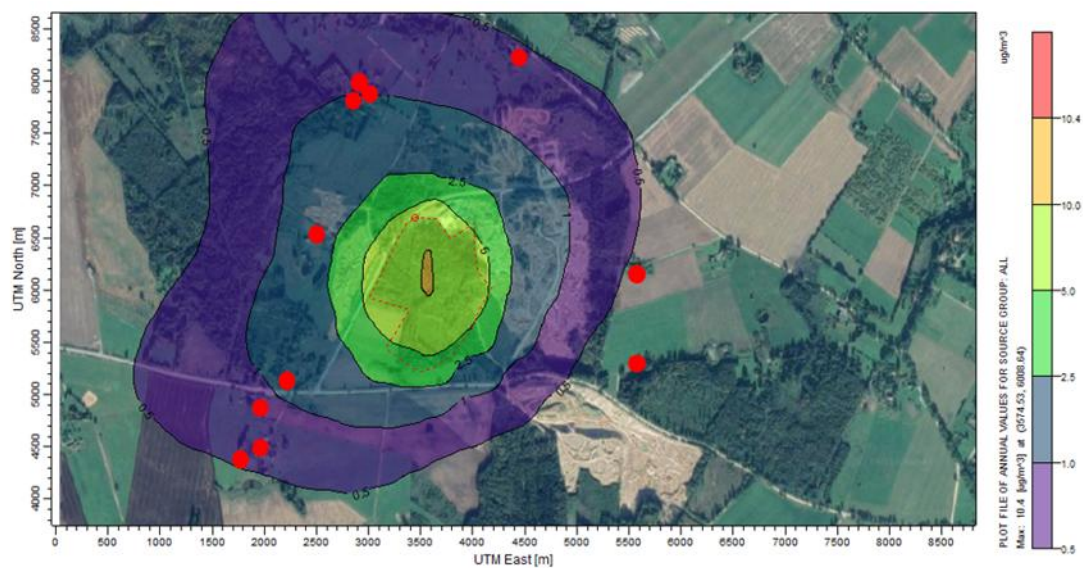
Operatora radītais piesārņojums.

Vērtējot operatora radīto gaisa piesārņojumu, par pamatu tika izmantoti iepriekš aprēķinātie piesārņojošo vielu emisiju apjomi, kas rodas derīgo izrakteņu ieguves teritorijā, kā arī emisijas no autotransporta, kas pārvietojas pa pievedceļu ar grunts segumu, kā arī iegūtā materiāla transportēšanas maršrutā esošie ceļa posmi. Aprēķini tiek veikti iespējami sliktākajam scenārijam.

Slāpekļa dioksīda stundas 19. augstākā koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$

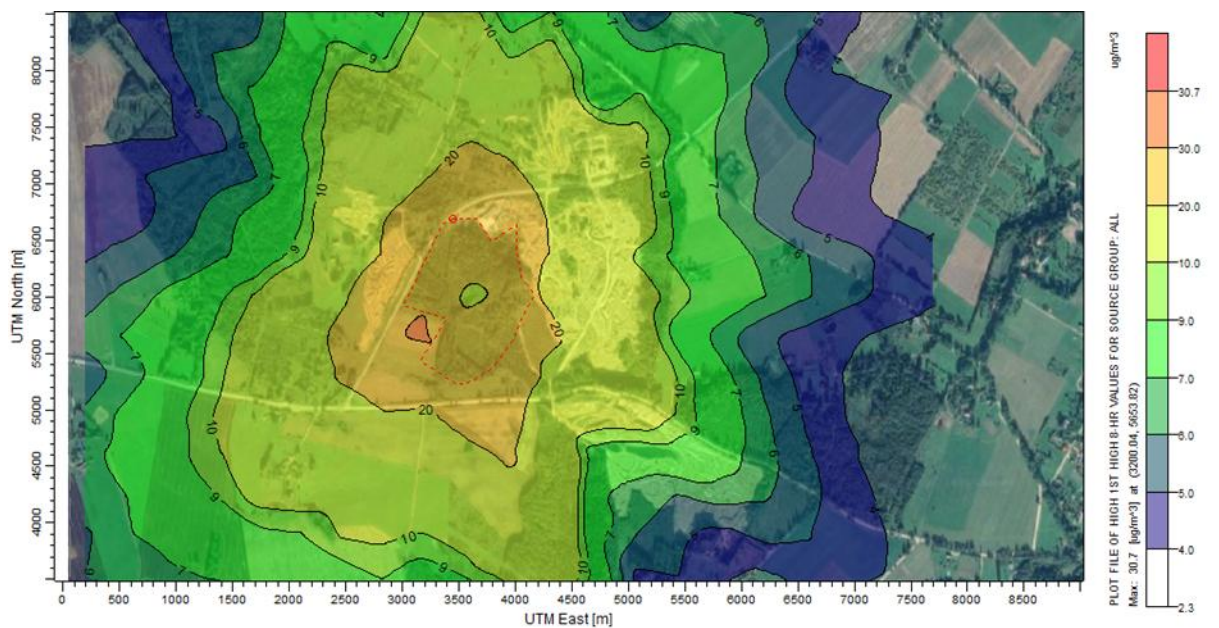
● - viensētas

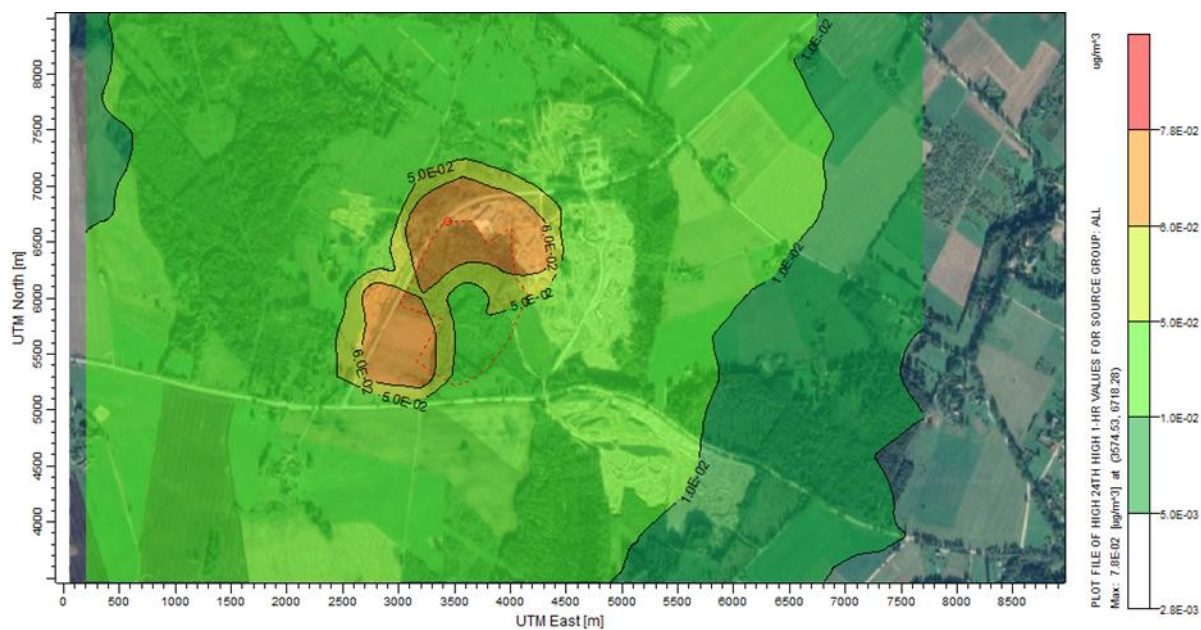
Slāpekļa dioksīda gada vidējā koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$

● - viensētas

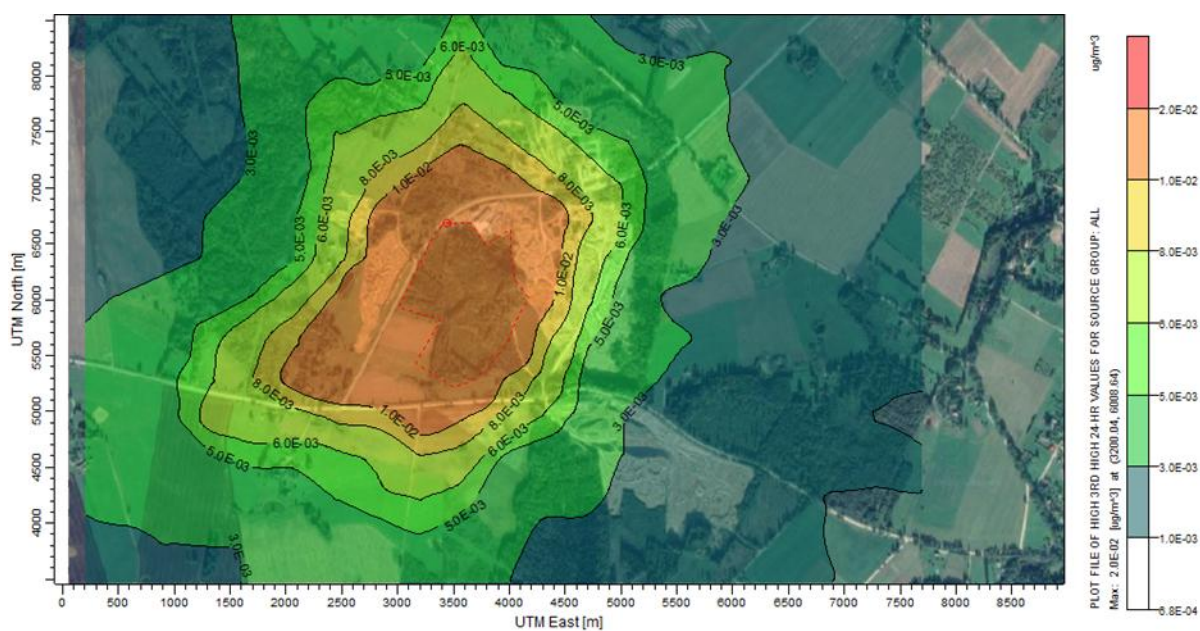
6.1.8.1. attēli Slāpekļa dioksīda koncentrācijas (tikai uzņēmuma ietekme)

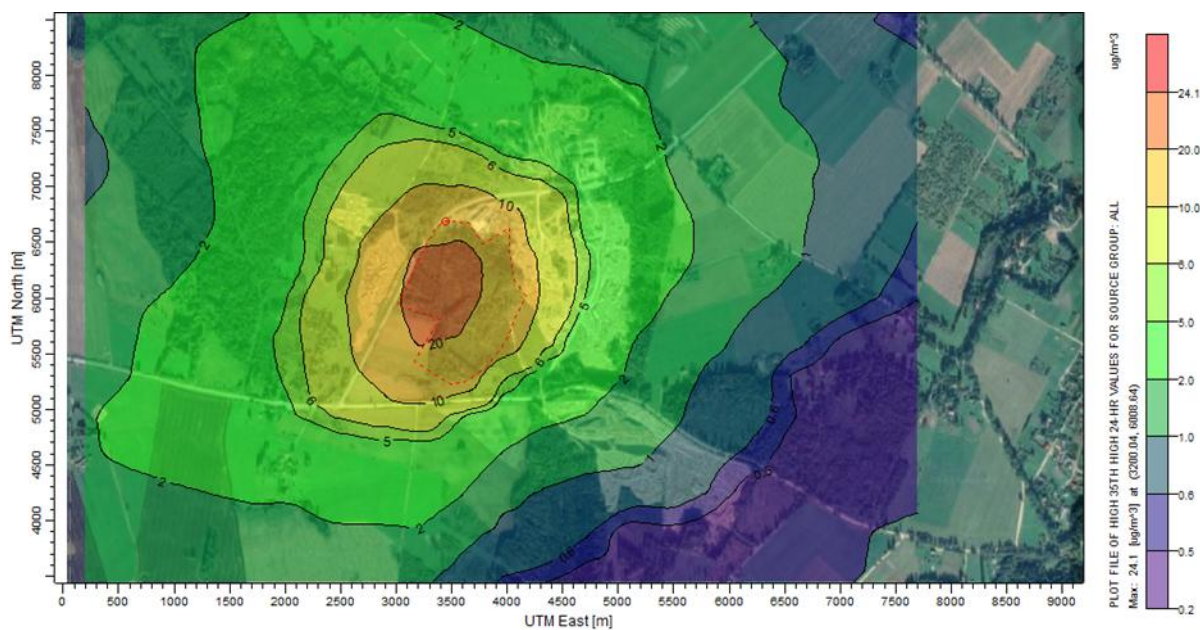
6.1.8.2. attēls Oglekļa monoksīda 8 stundu 98-procentilā koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$

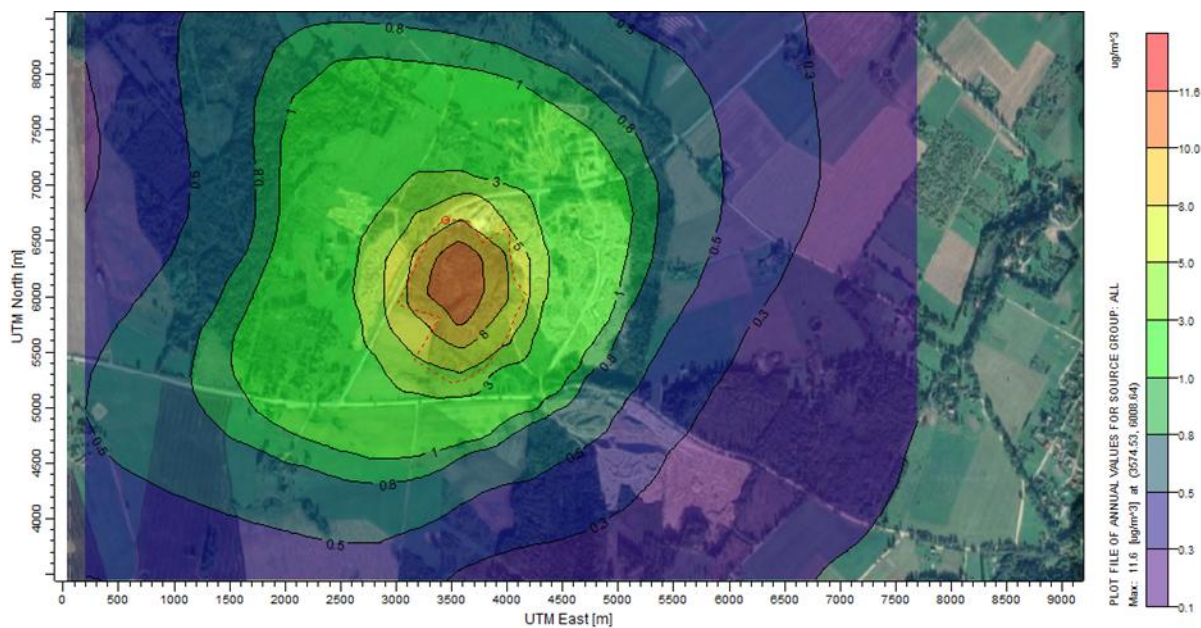
6.1.8.3. attēls Sēra dioksīda 1 stundas 25. augstākā koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$

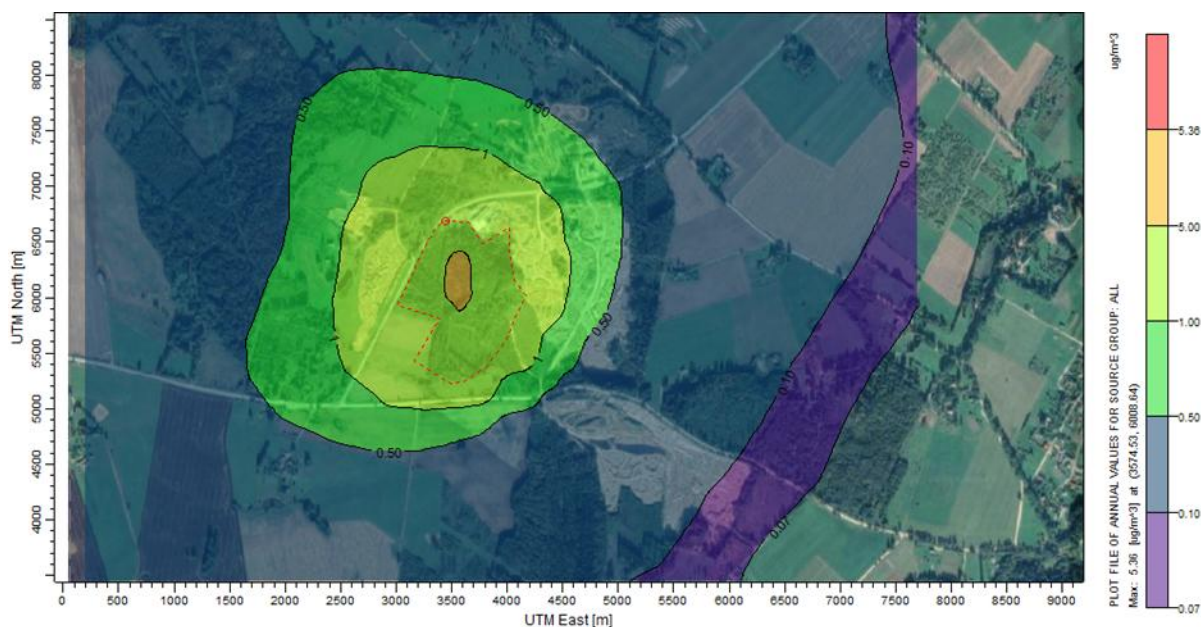
6.1.8.4. attēls Sēra dioksīda diennakts 3.4ugstākā koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$

6.1.8.5. attēls daļiņu PM_{10} diennakts 36. augstākā koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$

6.1.8.6. attēls Daļiņu PM₁₀ gada vidējā koncentrācija, µg/m³

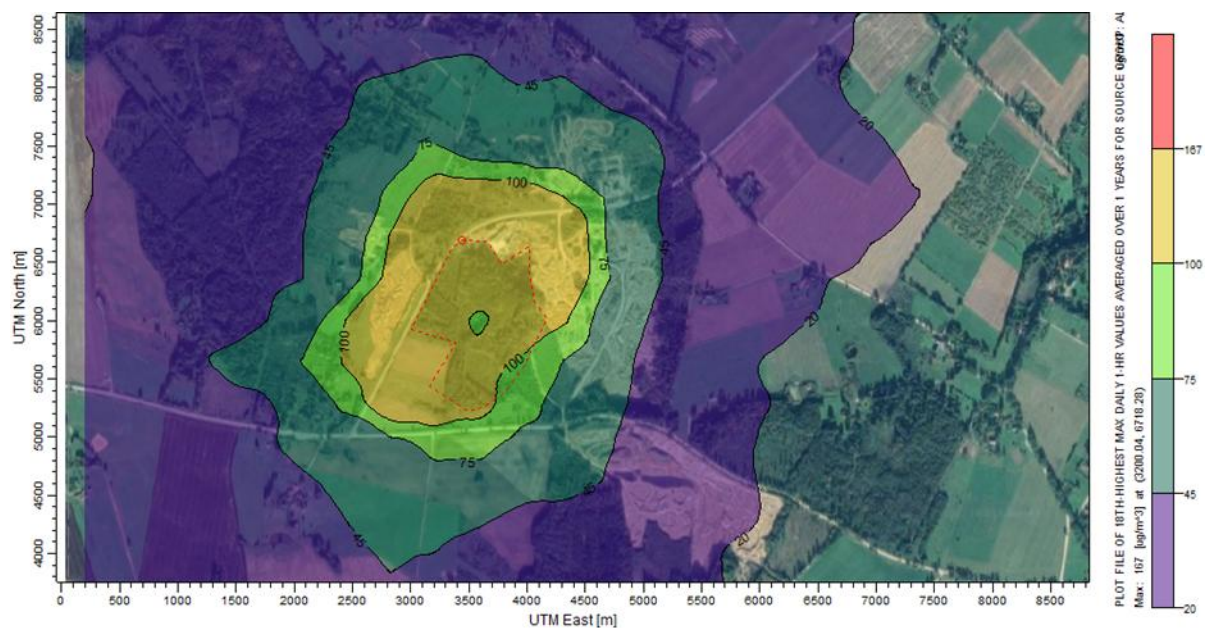

6.1.8.7.attēls Daļiņu PM_{2.5} gada vidējā koncentrācija, µg/m³

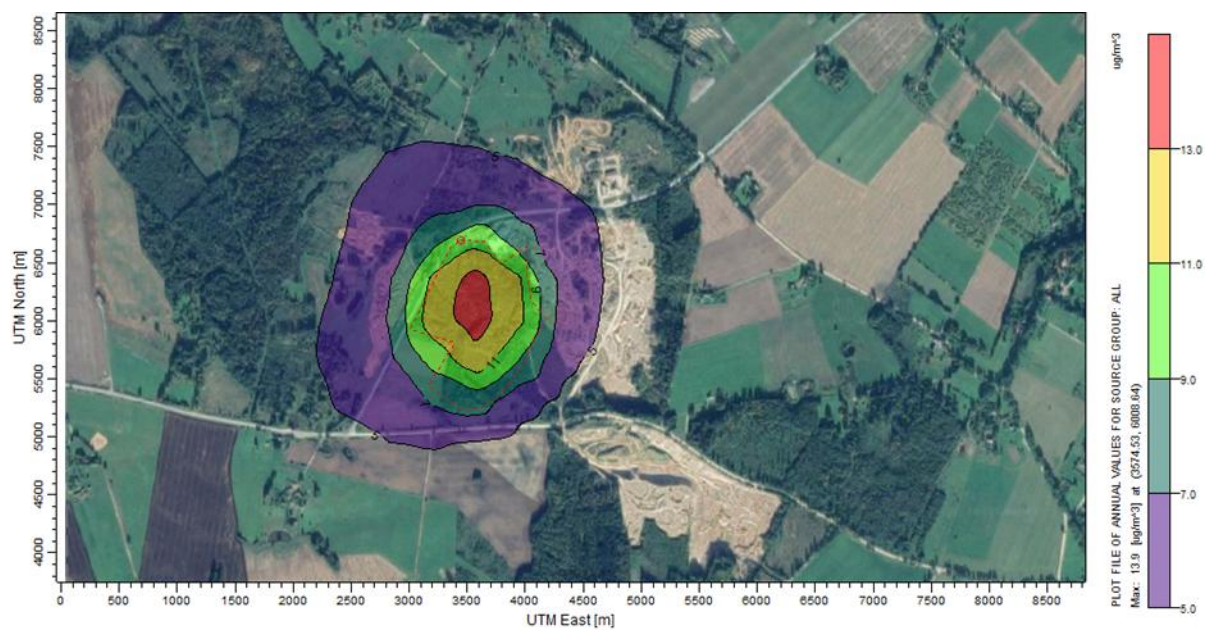
Kā redzams, Operatora radītās emisijas gaisā nevienā gadījumā nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības.

Summārais emisiju gaisā līmenis

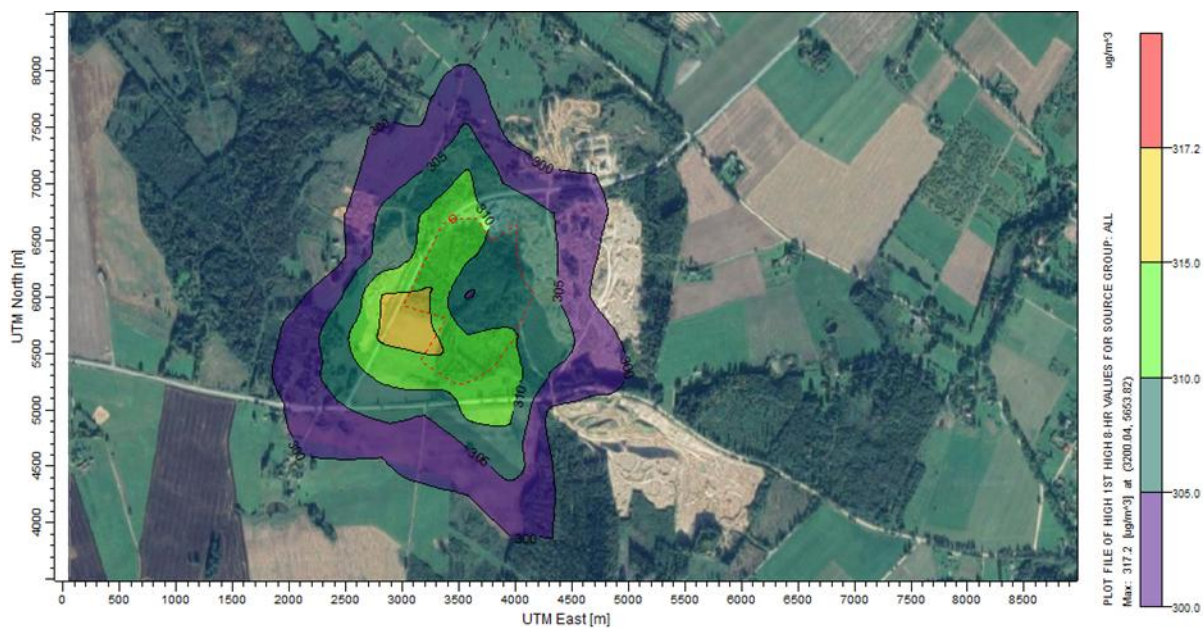
Summārais emisiju gaisā līmenis noteikts summējot LVĢMC sniegtos fona gaisa kvalitātes datus un modelēšanas rezultātus ar aprēķinātajiem Operatora radīto emisiju gaisā rezultātiem un veicot to izkliedes modelēšanu.

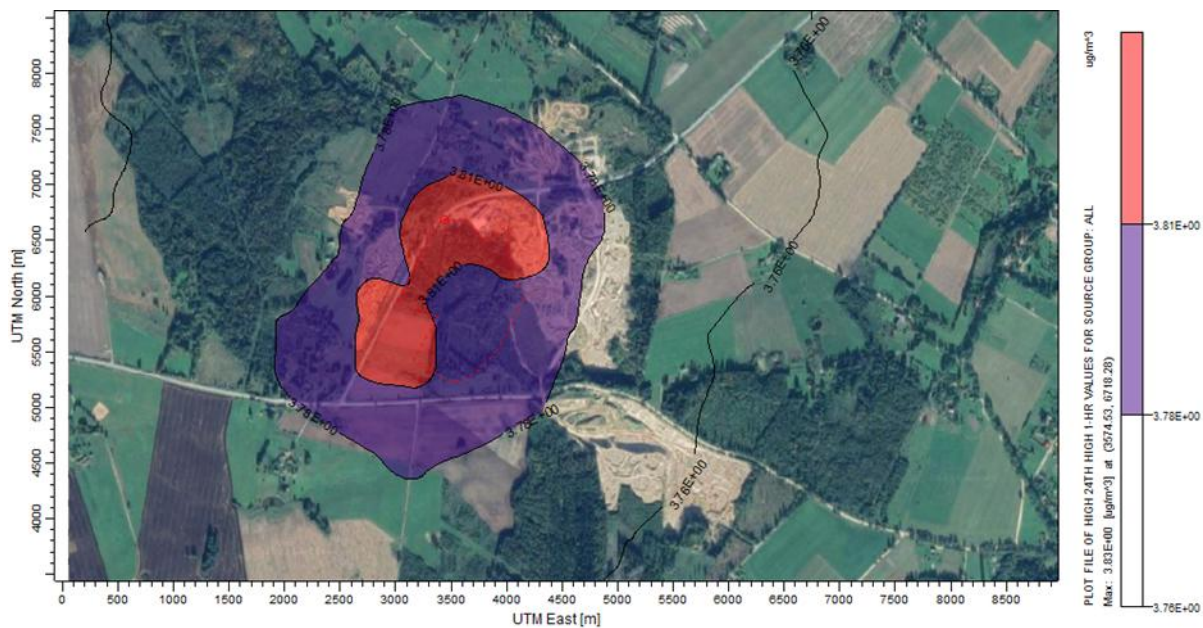
6.1.9.1. attēls Slāpekļa dioksīda stundas 19. augstākā koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$

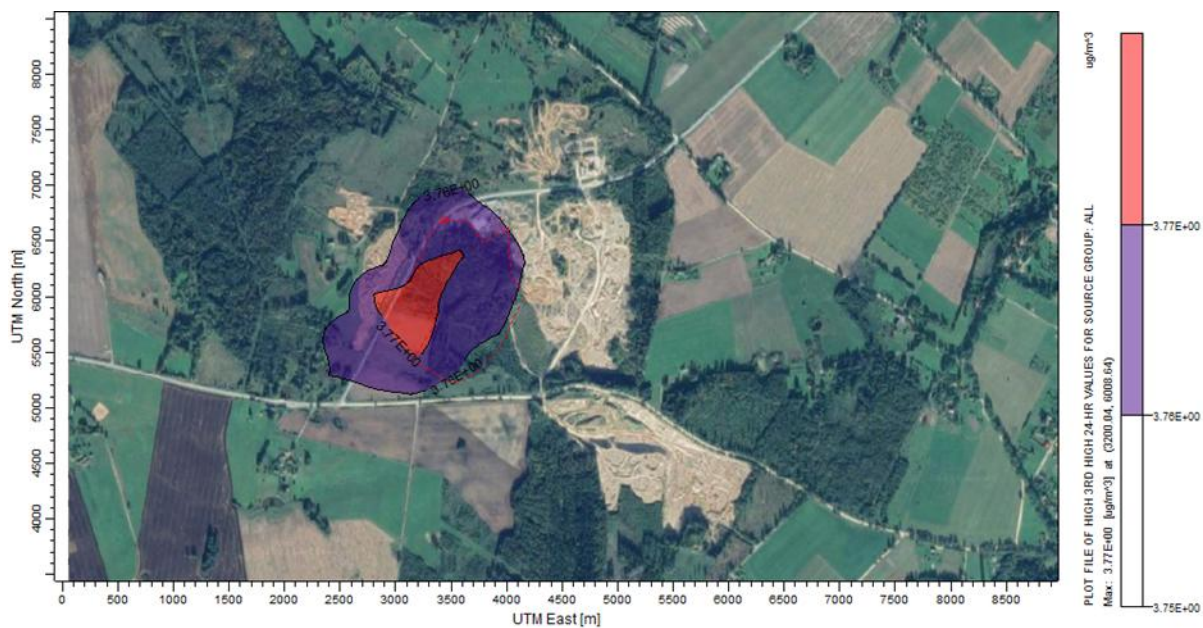
6.1.9.2. attēls Slāpekļa dioksīda gada vidējā koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$

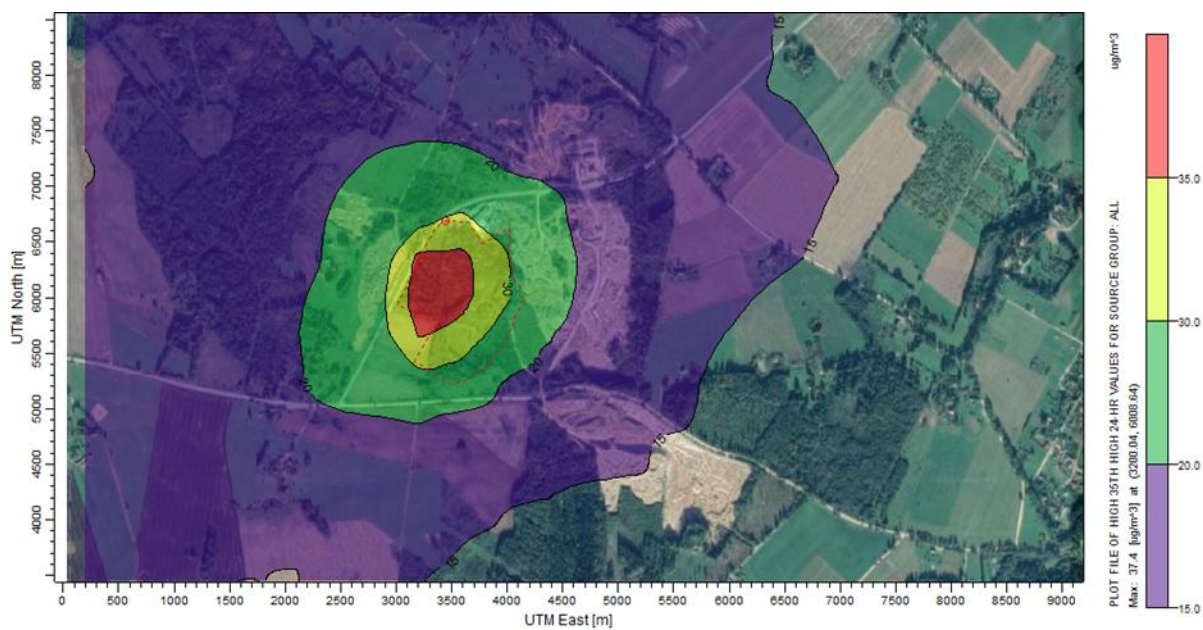
6.1.9.3. Oglekļa monoksīda 8 stundu 98-procentilā koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$

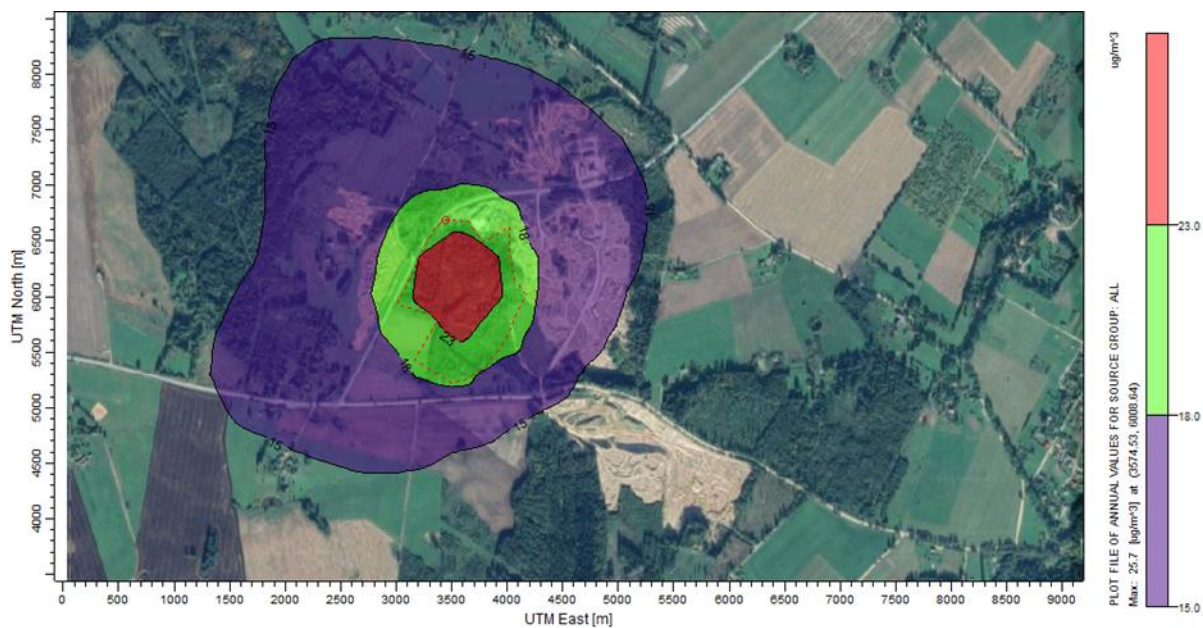
6.1.9.4. attēls Sēra dioksīda 1 stundas 25. augstākā koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$

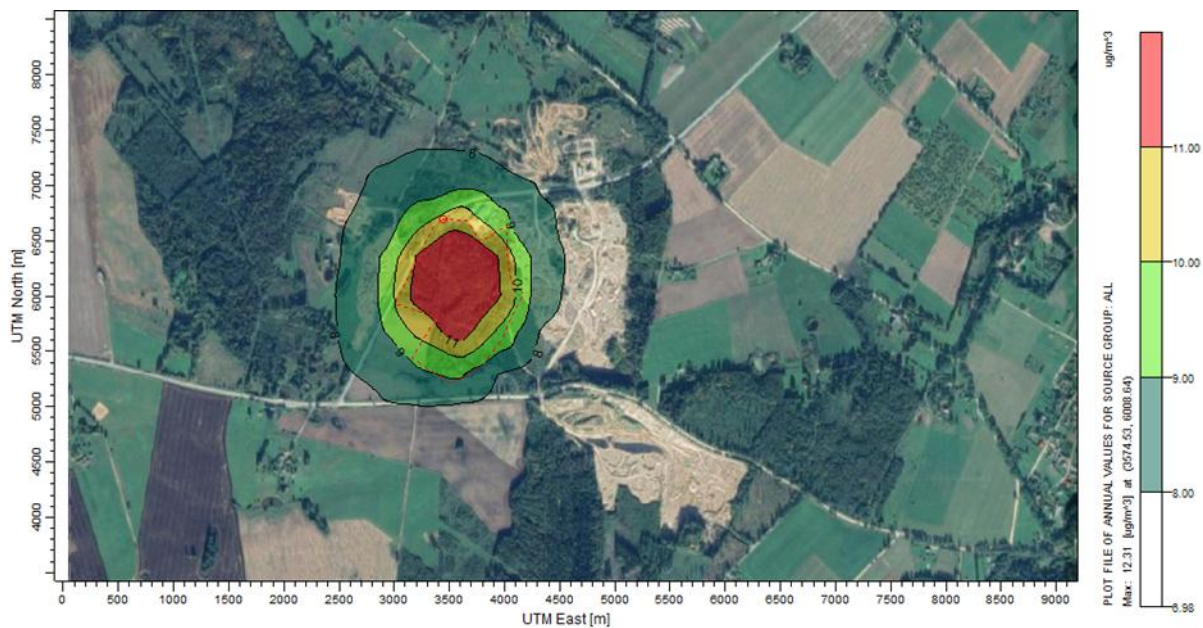
6.1.9.5. attēls Sēra dioksīda diennakts 4.augstākā koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$

6.1.9.6. attēls Daļiņu PM_{10} diennakts 36. augstākā koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$

6.1.9.7. attēls Daļiņu PM₁₀ gada vidējā koncentrācija, µg/m³

6.1.9.7. attēls Daļiņu PM_{2.5} gada vidējā koncentrācija, µg/m³

6.1.9.1. tabula Emisijas gaisā, kopsavilkums

Nr. p.k.	Piesārņojošā viela	Maksimālā piesārņojošās darbības emitētā piesārņojuma koncentrācija, µg/m ³	Maksimālā summārā koncentrācija, µg/m ³	Aprēķina periods/laika intervāls	Aprēķinu punkta vai šūnas centroidā koordinātas	Piesārņojošās darbības emitētā piesārņojuma daļa summārajā koncentrācijā, %	Piesārņojuma koncentrācija attiecībā pret gaisa kvalitātes normatīvu, %
1	CO	30.75	317.19	8 h	57.33248 25.55978	10	3

2	NO ₂	163.84	167.42	1 h	57.33542 25.55955	98	84
3	NO ₂	10.35	13.93	1 gads	57.33359 25.56096	74	35
4	PM ₁₀	24.10	38.22	24 h	57.33379 25.55920	63	76
5	PM ₁₀	11.61	25.73	1 gads	57.33361 25.56111	45	64
6	PM _{2.5}	5.36	12.32	1 gads	57.33361 25.56111	43	62
7	SO ₂	0.078	3.828	1 h	57.33548 25.56053	2	1
8	SO ₂	0.020	3.77	24 h	57.33379 25.55920	0.5	3

Secinājumi:

- Pasākumi gaisa piesārņojošo vielu emisiju samazināšanai nav nepieciešami.
- Izvērtējot emisiju gaisā aprēķinu un izkliedes modelēšanas rezultātus, konstatējams, ka normālos apstākļos emisijas nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktos robežlielumus cilvēka veselības aizsardzībai ne paredzētās darbības teritorijā, ne ārpus tās.
- Tikai īpaši nelabvēlīgos meteoroloģiskajos apstākļos karjera teritorijā iespējams normatīvajos aktos noteikto daļiņu PM₁₀ un daļiņu PM_{2.5} koncentrāciju normatīvu pārsniegums, taču tas neizplatās ārpus karjera teritorijas un ir ļoti lokāls.

7. TROKŠŅA IZPLATĪBAS NOVĒRTĒJUMS DZĪVOJAMAJĀ ZONĀ

Trokšņa emisiju aprēķinus un izplatības modelēšanu veica Latvijas Universitātes Eksakto zinātņu un tehnoloģiju fakultātes Vides zinātnes nodaļas profesore Iveta Šteinberga. Pēc SIA "DSG Karjeri" pasūtījuma, pakalpojumu sniedzēja ir sagatavojusi atskaiti "Trokšņa izplatības novērtējums prognozētās saimnieciskās darbības rezultātā atradnē Vālodzes Raunas pagastā, Smiltenes novadā" (6.pielikumā pilns pilnveidotās atskaites teksts un modelēšanas ievaddati).

Atskaite ietver informāciju par vides trokšņa novērtējumam izmantoto aprēķina metodi, novērtēšanā izmantotajiem trokšņa rādītājiem un trokšņa avotiem, kā arī novērtējuma rezultātus:

- esošās situācijas trokšņa līmeņa atbilstības vides trokšņa robežlielumiem izvērtējumu (fona trokšņa līmeni);
- prognozējamo trokšņa piesārņojuma līmeni, rezultātu kartējumu, atbilstības novērtējumu vides trokšņa robežlielumiem.

Aprēķiniem un rezultātu reprezentācijai izmantotas šādas programmas: MsExcel (datu apstrāde), iNoise V2024.2 rev1 Pro (trokšņa izkliedes novērtēšanai saskaņā ar CNOSSOS prasībām un atbilstoši Latvijas normatīvu prasībām).

Troksnis ir skaņu kopums, kas ir nevēlams un traucē cilvēkam uztvert interesējošo signālu. Ar savu iedarbības ilgumu un intensitāti tas ir kaitīgs cilvēka veselībai. Tā kā cilvēka ausij ir

atšķirīga jūtība pret dažādām frekvencēm, trokšņa stiprumu mēra decibelos (dBA), izmantojot fizioloģiskās atbilstības skalu A.

Latvijā trokšņa piesārņojumu reglamentē likums Par piesārņojumu (15.03.2001.) un MK 2014. gada 7. janvāra noteikumi Nr.16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība".

Trokšņa rādītāju novērtēšanai un aprēķināšanai izmantota MK Noteikumu Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" 1.pielikumā minētā aprēķinu metode. Aprēķini veikti MS Excel, rezultātu kartēšana - izmantojot ArcMAP 10.8.2.; solis – 5 dB(A).

Atbilstoši Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 16. „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”, veicot vides trokšņa novērtēšanu ārpus telpām, izmanto šādus rādītājus: L_{dvn}, kas raksturo diennakts troksni un tā radīto kopējo diskomfortu, L_{diena}, kas raksturo dienas troksni un tā radīto diskomfortu dienā, L_{vakars}, kas raksturo vakara troksni un tā radīto diskomfortu vakarā, un L_{nakts}, kas raksturo nakts troksni un tā radīto diskomfortu naktī.

Diennakts daļas tiek sadalītas šādi: standarta diena ilgst no pulksten 7:00 līdz 19:00 jeb 12 stundas, vakars ilgst no pulksten 19:00 līdz 23:00 jeb 4 stundas, savukārt nakts ilgst no pulksten 23:00 līdz 7:00 jeb 8 stundas. Attiecīgajiem laika periodiem iepriekš minētajos Ministru Kabineta noteikumos ir noteiktas arī pieļaujamās robežvērtības (dB(A)), dotas 7.1. tabulā.

7.1. tabula. Vides trokšņa robežlielumi

Nr. p. k.	Apbūves teritorijas veids	Trokšņa robežlielumi		
		L _{diena} (dB(A))	L _{vakars} (dB(A))	L _{nakts} (dB(A))
1	Individuālo dzīvojamo māju (mazstāvu, savrupmāju vai viensētu), veselības, ārstniecības, sociālās aprūpes un bērnu iestāžu apbūves teritorija	55	50	45
2	Dzīvojamo daudzstāvu ēku apbūves teritorija	60	55	50
3	Publiskās apbūves teritorija (kultūras, izglītības un zinātnes iestāžu, valsts pārvaldes iestāžu, sabiedrisko objektu, viesnīcu teritorija)	60	55	55
4	Jaukta veida apbūves teritorija (tirdzniecības, pakalpojumu būvju, ar dzīvojamo apbūvi, teritorija)	65	60	55
5	Apdzīvotu teritoriju klusie rajoni	50	45	40

7.2. tabula. Satiksmes trokšņa mērķlielumi

L _{diena} (dB(A))	L _{vakars} (dB(A))	L _{nakts} (dB(A))
65	60	55

Novērtējot vides trokšņa rādītājus, tiek ņemta vērā tiešā skaņa. Vērā netiek ņemta skaņa, kas ir atstarojusies no ēkas fasādes, tāpēc mērījumu koriģē par -3 dB(A)). Veicot trokšņa kartēšanu, līdzīgi var tikt arī koriģēts novērtējuma punkta augstums virs zemes. Novērojuma punktam jāatrodas 3,8 līdz 4,2 metrus jeb 4,0 ± 0,2 metrus virs zemes. Atsevišķos gadījumos novērtējuma punkta augstums virs zemes var būt mazāks, bet ne mazāks par 1,5 metriem (kā tas darīts šajā gadījumā). Pēc tam rezultāts tiek koriģēts, lai to varētu pielīdzināt 4 metru augstumam.

Informācija par aprēķinos ievadītiem parametriem, izdrukas no programmas iNoise, kuras apstiprina atbilstību prasībām, saskaņā ar kurām veicami aprēķini, dotas Pielikumos.

Saskaņā ar Raunas novada teritorijas plānojumā noteikto, Paredzētās darbības teritorija ir meža un lauksaimniecības zemes. Šiem funkcionālajiem zonējumiem normatīvajos aktos nav noteikti trokšņa robežlielumi. Arī pievedceļš nešķērso teritorijas, kuru funkcionālais zonējums atbilst normatīvajos aktos noteiktajiem trokšņa robežvērtību piemērošanas gadījumiem. Tai pat laikā lauksaimniecības un meža zemēs atrodas atsevišķas viensētas, attiecībā pret tām arī ir vērtētas trokšņu emisijas un to atbilstība normatīvajos aktos noteiktajām robežvērtībām.

a) ESOŠAIS PIESĀRŅOJUMS (FONS) - trokšņa līmenis atradnes "Vālodzes" apkārtnē novērtēts ņemot vērā mobilo avotu (garāmbraucošais transports) un tuvāko atradņu ietekmi. Rezultāti liecina, ka Latvijā noteiktie robežlielumi pie tuvākām viensētu apbūves teritorijām nevienā no diennakts periodiem netiek pārsniegtas. Sagaidāms, ka augstāks trokšņa piesārņojums ir pie viensētām "Strīķeļi" (55 dB(A)), "Mazstrīķeļi" (54 dB(A)) un "Lāčplēši" (54 dB(A)), kuras atrodas tuvāk autoceļiem, kas nozīmē, - lielākā ietekme ir transporta kustībai.

b) TROKŠŅA LĪMENIS DIENAS LAIKĀ (tikai atradnes "Vālodzes" ietekme) – tehnikas izmantošana plānota tikai dienas periodā no 7:00 līdz 19:00, tamdēļ novērtējums veikts tikai šim diennakts periodam. Lielākā ietekme sagaidāma gadījumā, ja tiek vienlaikus izmantots maksimāli daudz tehnikas. Šāds scenārijs arī analizēts, lai gan vienlaicīga visas tehnikas (15 tehnikas vienības) izmantošana atradnē ir maziespējama. Redzams, ka pie apbūves viensētām trokšņa robežlielums netiek pārsniegts. Augstākais trokšņa līmenis sagaidāms pie apbūves viensētām "Pāvulkalni" (44 dB(A)), "Mazstrīķeļi 1" (41 dB(A)) un "Vecpāvuli" (41 dB(A)).

c) SUMMĀRAIS TROKŠŅA LĪMENIS – Kopējais trokšņa līmenis novērtēts tikai dienas periodam (7:00-19:00), jo atradnē "Vālodzes" iekārtas tiks izmantotas tikai šajā periodā, pārējos diennakts periodos trokšņa piesārņojuma līmenis nemainīsies, jeb tas paliks vienāds ar novērtēto fona līmeni. Augstākais trokšņa līmenis dienas periodā sagaidāms pie viensētām "Strīķeļi" (55 dB(A)), "Mazstrīķeļi" (54 dB(A)), "Lāčplēši" (54 dB(A)). Salīdzinot ar fona līmeni, redzams, ka izmaiņu nav, tātad, ietekme no atradnes "Vālodzes" uzskatāma par nebūtisku. Noteiktie trokšņa robežlielumi netiek pārsniegti. Izvērtējot dažādu avotu ietekmi un transportam noteiktos mērķlielumus, sagaidāms, ka tie netiks pārsniegti salīdzinoši nelielās transporta kustības intensitātes dēļ. To iespējams apgalvot, jo intensīvākās satiksmes plūsmas autoceļiem (V187 un P28) tuvu izvietotās viensētās ("Lāčplēši", "Strīķeļi") transporta trokšņa mērķlielums nevienā no diennakts periodiem netiek pārsniegts.

Novērtējot atbilstību normatīviem pieņemta nelabvēlīgākā situācija:

- visi avoti strādā vienlaikus;
- vienlaikus darbība notiek atradnē "Vālodzes" un arī blakus esošajos karjeros;
- darbības laiks korigēts atkarībā no katras konkrētās aktivitātes noslodzes.

Trokšņa rādītāju vērtības kartēs ir attēlotas ar 5 dB(A) soli.

7.1. Fona trokšņa līmenis

Derīgo izrakteņu ieguves atradne "Vālodzes" atrodas Raunas pagastā, Smiltenes novadā; paredzētā ieguves platība – 74.67 tūkst. m². Austrumos no atradnes Vālodzes atrodas valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradne Pāvuli un atradne "Vālodzes" robežojas ar valsts nozīmes reģionālo autoceļu P28 (Priekule-Rauna), ceļa segums – asfalts. No šī autoceļa iespējams

pieklūt nekustamajam īpašumam "Vālodzes" un atradnei. Dienvidu virzienā no atradnes Vālodzes atrodas valsts vietējās nozīmes autoceļš V297 (Strīķeļi-Pāvuli-Bormaņi).

Tuvākās viensētas ir:

- "Mazstrīķeļi 1" - 500 m attālumā uz Rietumiem no atradnes "Vālodzes";
- "Pāvulkalni" – 360 m attālumā uz Rietumiem no atradnes "Vālodzes";

Salīdzinoši tuvā atradnes apkārtnē atrodas vēl vairākas viensētas:

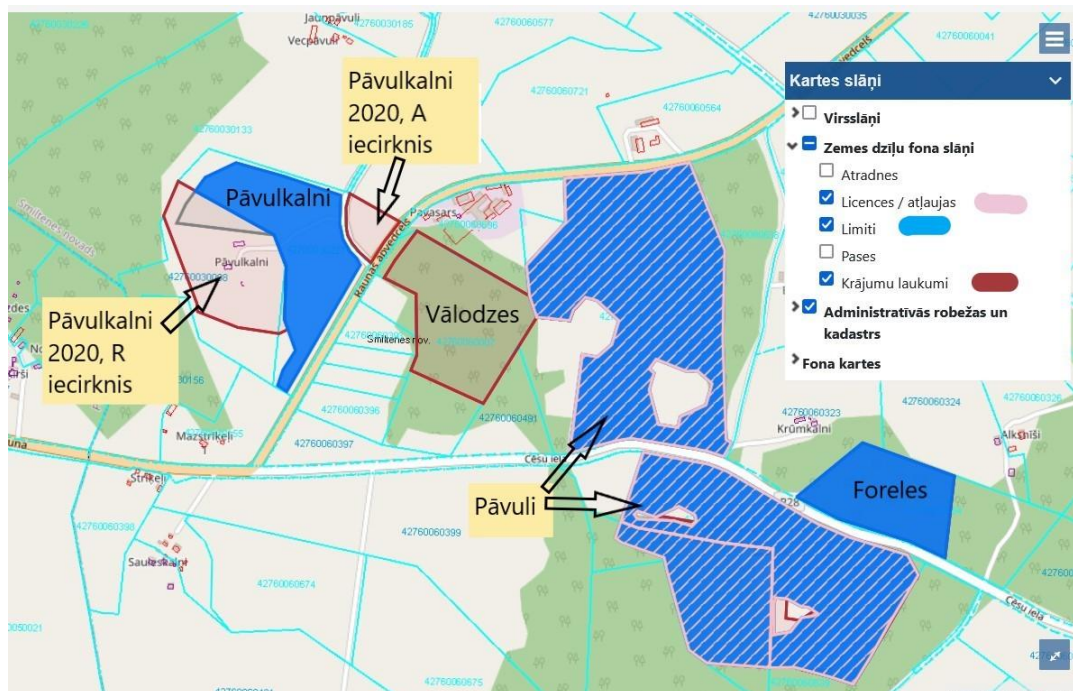
- Rietumu virzienā: Strīķeļi – 600 m, Dzērves – 650 m, Sauleskalni – 650 m;
- Ziemeļu virzienā: Vecpāvuli, Jaunpāvuli, Kurmi – 500 m, Lāčplēši – 720m;
- Austrumu virzienā: Birztales – 600 m, Krūmkalni – 700 m.

Zemes īpašums "Vālodzes" tieši robežojas ar 12 zemes īpašumiem, nevienā no šiem īpašumiem neatrodas dzīvojamā apbūve. Atradnes Ziemeļu pusē atrodas SIA "PAVASARS WOOD CONSTRUCTIONS" kokapstrādes cehu/saliekamo ēku paneļu ražotnes teritoriju (reģistrēta C kategorijas piesārņojošā darbība Nr. VI20IC0102). Detalizētas informācijas par šī uzņēmuma ietekmi uz trokšņa piesārņojumu nav, bet ņemot vērā piesārņojošās darbības kategorijas līmeni (zemākais – C) un faktu, ka 2022. gadā veiktajā VVD visaptverošā pārbaudē, kurā trokšņa piesārņojums netika analizēts, kas norāda uz nebūtisku ietekmi, iespējams secināt, ka šī uzņēmuma ietekme ir neliela un faktiski nav vērā ņemama.

Fona (esošā) trokšņa līmeņa novērtēšana veikta izmantojot matemātisko modelēšanu, kurā iekļauti ar karjeru nesaistīti trokšņa piesārņojuma avoti:

- vietējās nozīmes autoceļā V297 (Strīķeļi-Pāvuli-Bormaņi) ir 774 vienības, no tām 30 % smagais autotransports;
- vietējās nozīmes autoceļā V187 (Valmiera – Rauna) ir 454 vienības, no tām 3 % smagais autotransports;
- reģionālās nozīmes autoceļā P28 (Priekuļi – Rauna) ir 702 vienības, no tām 11 % smagais transports.
- atradne "Pāvulkalni";
- atradne "Pāvulkalni 2020";
- atradne "Pāvuli".

Transporta radītā trokšņa emisiju līmeņi novērtēti atbilstošos diennakts periodos – diena (7:00-19:00), vakars (19:00-23:00) un nakts (23:00-7:00), ņemot vērā attiecīgo plūsmas intensitāti. Avota augstums 5-75 cm.

7.1.attēls. Atradnes Vālodzes izvietojums un blakus esošās atradnes.

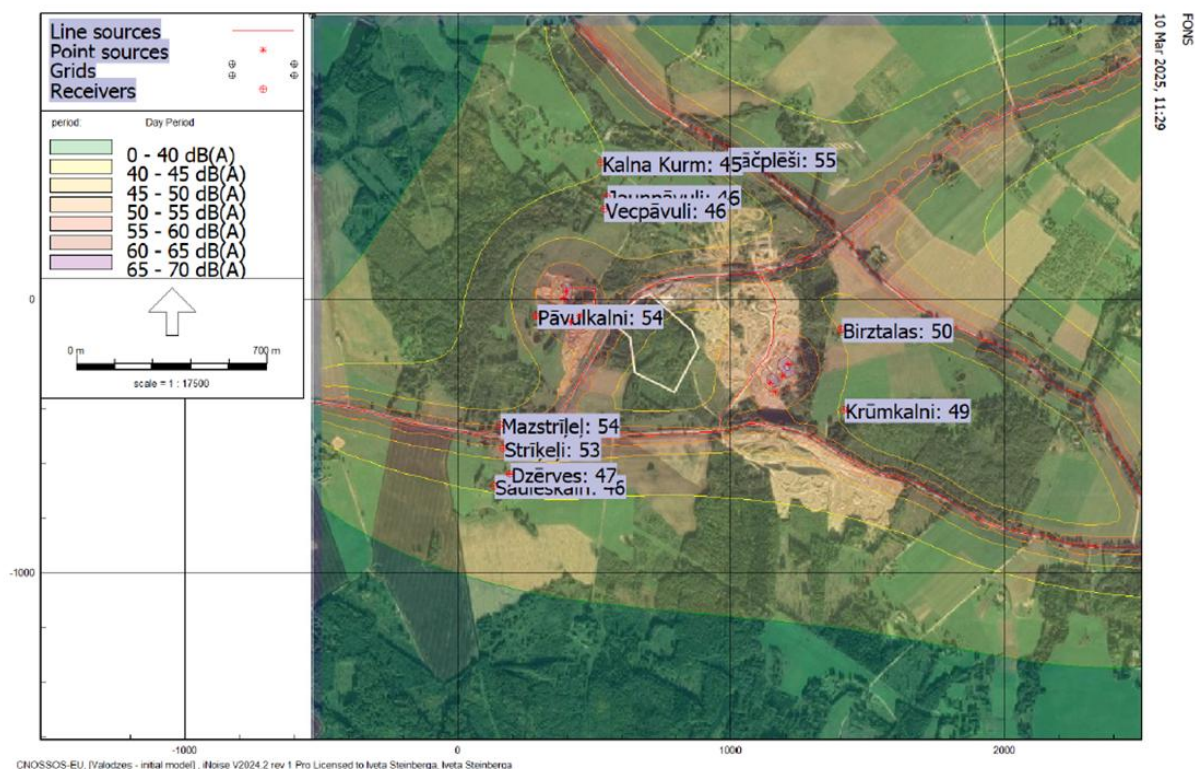
Šajās blakus esošajās atradnēs arī notiek resursu ieguve, un aktivitātes tajos ir līdzīgas kā atradnē "Vālodzes", tamdēļ sagatavojot trokšņa piesārņojuma novērtējumu, pieņemts, ka pēc būtības tiek izmantotas līdzīgas iekārtas. Novērtējumā pieņemts iespējami nelabvēlīgākais scenārijs – visas iekārtas visos karjeros strādā vienlaikus.

Atradnes teritorijā izmantoto trokšņa emitētāju apkopojums dots 7.2. tabulā, kur norādīts arī izmantoto vienību skaits un darba laiks.

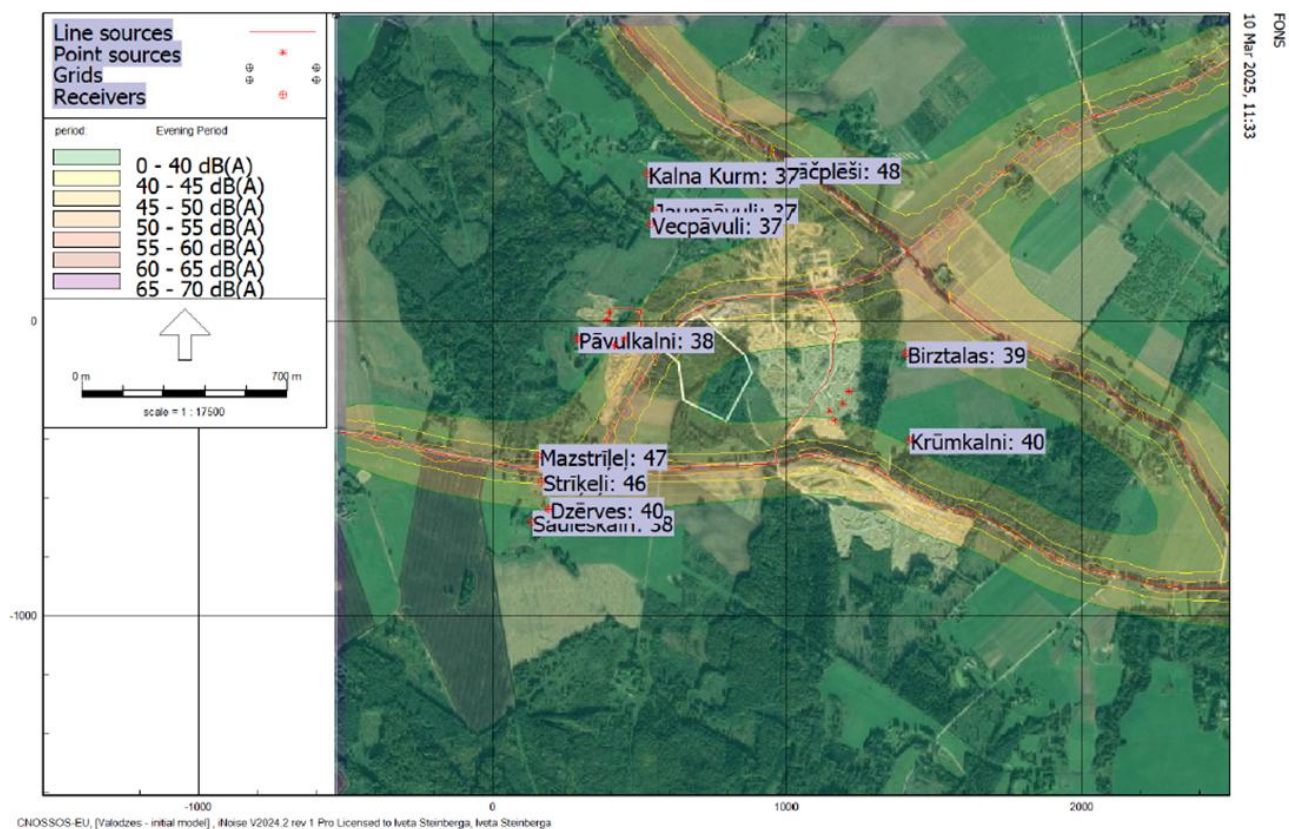
7.2.tabula Esošā piesārņojuma (fona) novērtēšanai modelī iekļautās resursu ieguves un apstrādes iekārtas apkārtnē esošos uzņēmumos - atradnēs "Pāvulkalni", "Pāvulkalni 2020", "Pāvuli"

Iekārtas	Skaits	Darba stundu skaits diennakts periodos			Trokšņa emisija	Avota tips
		7:00-19:00	19:00-23:00	23:00-7:00		
Ekskavators (CATERPILLAR 330)	1	8	-	-	103 dB(A)	Punktveida
Frontālais iekrāvējs (CATERPILLAR 972MXE)	1	12	-	-	97 dB(A)	Punktveida
Mobilais drupinātājs (Metso LT1213S)	1	12	-	-	85 dB(A)	Punktveida
Skalotājs (FinesMaster 120) vai analogs	1	12	-	-	106 dB(A)	Punktveida
(materiāla transportēšanai) Volvo 450	3	12	-	-	88 dB(A)	Līnijveida

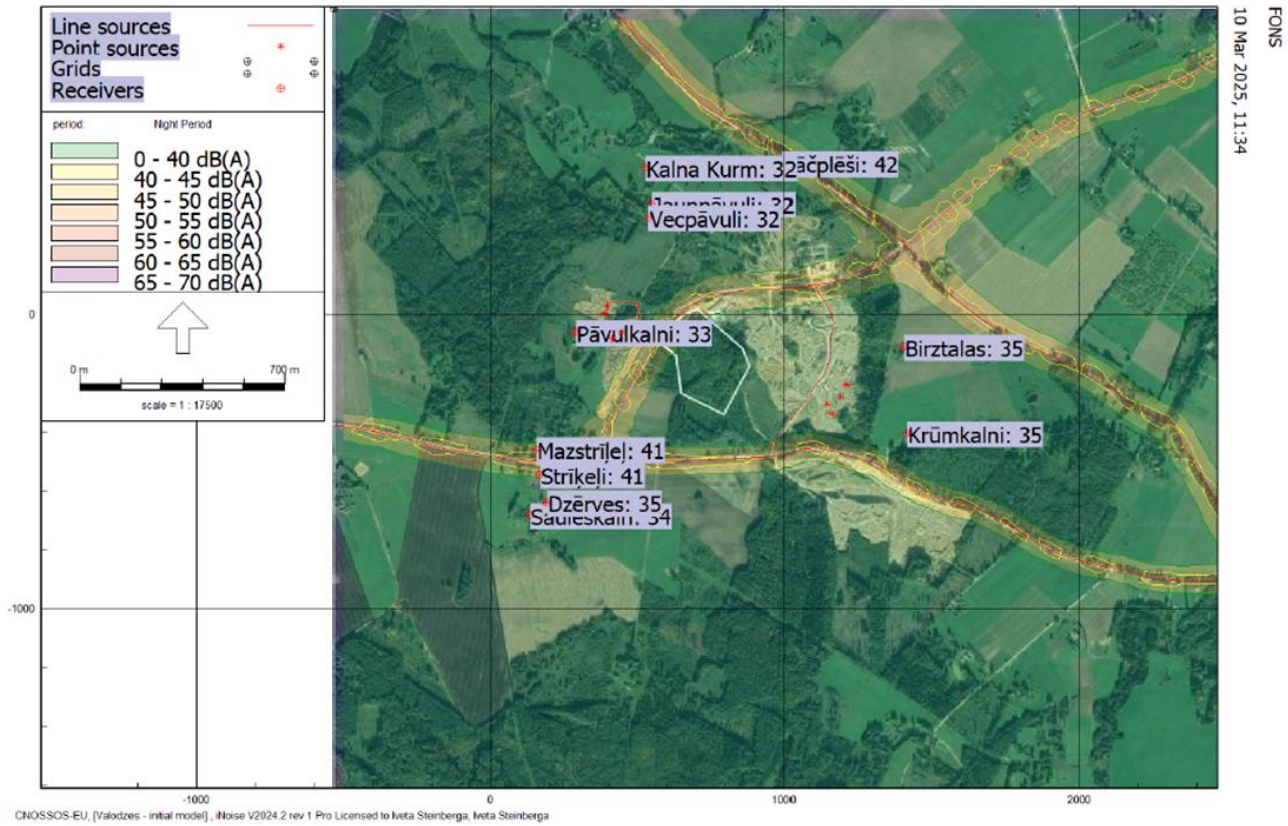
Esošā (fona) trokšņa līmeņa vērtības noteiktas šādiem diennakts perioda rādītājiem – L_{diena} , L_{vakars} , L_{nakts} . Sagatavotas trokšņa piesārņojuma izplatības kartes, kā arī, novērtējums veikts tuvāko viensētu (Mazstrīķeļi 1, Pāvulkalni, Strīķeļi, Sauleskalni, Vecpāvuli, Jaunpāvuli, Kalna Kurmi, Lāčplēši, Birztaļas, Krūmkalni) tuvumā. Iegūtie rezultāti liecina, ka autotransporta kustības radītais trokšņa piesārņojums robežlielumus pie viensētām nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības.

7.2. attēls. Aprēķinātais esošais (fona) trokšņa līmenis paredzētās darbības teritorijas apkārtnē trokšņa rādītājam L_{diena} (kartes izdruka no programmas iNoise)

7.3. attēls. Aprēķinātais esošais trokšņa līmenis paredzētās darbības teritorijas apkārtnē trokšņa rādītājam L_{vakars} (kartes izdruka no programmas iNoise)

7.4. attēls. Aprēķinātais esošais trokšņa līmenis paredzētās darbības teritorijas apkārtnē trokšņa rādītājam Lnakts (kartes izdruka no programmas iNoise)

7.3. tabula. Aprēķinātais augstākais esošais trokšņa līmenis viensētu apbūves teritorijās paredzētās darbības teritorijas apkārtnē

Viensēta	Trokšņa rādītājs								
	Ldiena			Lvakars			Lnakts		
	Trokšņa līmenis, dB(A)	Robežlielumu pārsniegums, dB(A)	Robežlielums, dB(A)	Trokšņa līmenis, dB(A)	Robežlielumu pārsniegums, dB(A)	Robežlielums, dB(A)	Trokšņa līmenis, dB(A)	Robežlielumu pārsniegums, dB(A)	Robežlielums, dB(A)
Mazstrīkeļi 1	53.9	-	55	46.5	-	50	41.5	-	45
Pāvulkalni	53.9	-	55	37.5	-	50	33.0	-	45
Strīkeļi	53.0	-	55	45.7	-	50	40.6	-	45
Sauleskalni	45.7	-	55	38.4	-	50	33.8	-	45

Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojums
Paredzētā darbība: Smilts-grants, smilts un mālsmilts ieguve atradnē "Vālodzes" Raunas
pagastā, Smiltenes novadā.

Vecpāvuli	46.5	-	55	36.7	-	50	32.2	-	45
Jaunpāvuli	45.8	-	55	36.7	-	50	32.1	-	45
Kalna Kurmi	44.9	-	55	36.7	-	50	32.2	-	45
Lāčplēši	54.9	-	55	47.6	-	50	42.5	-	45
Birztaļas	49.8	-	55	39.5	-	50	34.9	-	45
Krūmkalni	49.4	-	55	39.5	-	50	34.9	-	45
Dzērves	47.4	-	55	40.2	-	50	35.5	-	45

7.2. Paredzētās darbības radītais trokšņa piesārņojums

Darbības nodrošināšanai tiks izmantotas vairākas stacionāras un mobilas iekārtas. Novērtējumā iekļautas iekārtas, kuras uzskaitītas 7.4 tabulā. Modelēšana veikta iespējami nelabvēlīgākai situācijai – vienlaikus darbojas maksimāli daudz iekārtu.

7.4. tabula. Atradnes "Vālodzes" trokšņa piesārņojuma novērtēšanai modelī iekļautās resursu ieguves un apstrādes

Iekārtas	Skaits	Darba stundu skaits diennakts periodos			Trokšņa emisija	Avota tips
		7:00-19:00	19:00-23:00	23:00-7:00		
Ekskavators (CATERPILLAR 330)	1	8	-	-	103 dB(A)	Punktveida
Frontālais iekrāvējs (CATERPILLAR 972MXE)	2	12	-	-	97 dB(A)	Punktveida
Sijāšanas un šķirošanas iekārta (Warrior 1400X Power Screen) vai analogs	1	12	-	-	106.3 dB(A)	Punktveida
Mobilais drupinātājs (Metso LT1213S)	1	12	-	-	85 dB(A)	Punktveida
Skalotājs (FinesMaster 120) vai analogs	1	12	-	-	106 dB(A)	Punktveida
Buldozers (CATERPILLAR D6K2LGP)	1	4	-	-	107 dB(A)	Punktveida
Dumper traktori (Bell B25D)	2	8	-	-	87 -102 dB(A)	Punktveida
(materiāla transportēšanai) Volvo 450	6	12	-	-	88 dB(A)	Līnijveida

Resursu/iegūtā materiāla izvešanai plānots izmantot 6 Volvo 450 smagās automašīnas, uzņēmuma radītās ietekmes novērtēšanai pieņemts:

- uzņēmuma teritorijā vienlaikus kustību veic ne vairāk kā 3 transporta vienības;
- materiāla izvešana un transports no/uz uzņēmumu notiek tikai dienas periodā, laikā no 7:00-19:00;
- transporta noslodze apkārt esošajos autoceļos sadalīta proporcionāli, tā nepārsniegs 6-7 transporta vienības katrā ceļa posmā dienas laikā (7:00-19:00).

Apzīmējumi

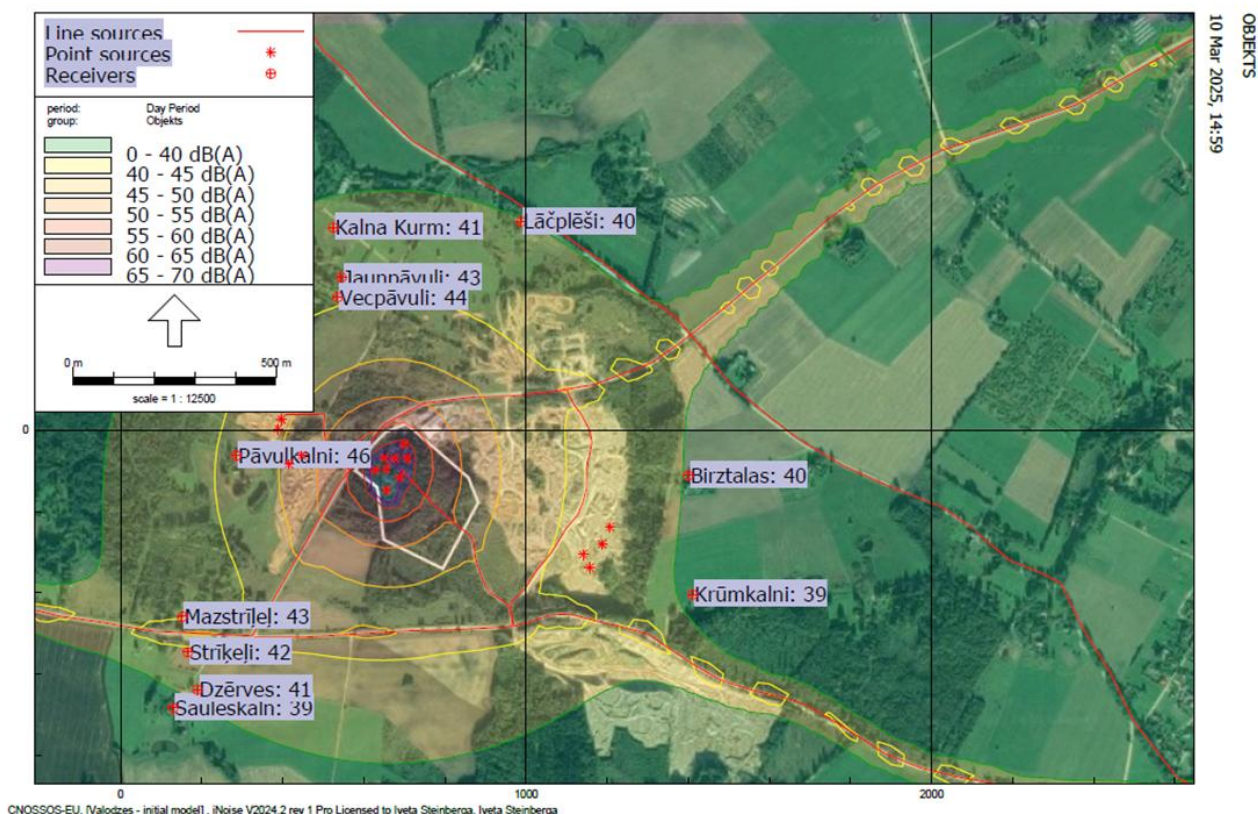
kravas_transportu_virzība	
Frontalo_iekraveju_virzieni	
Drupinātais_sijatajs	
Frontalo_iekraveju_laukumi	
Piebraucamais_cels_atradnei	
Derīgā materiāla skalošanas laukums	
Tehnikas nodrošinājuma laukums	
Nekustamā īpašuma Vālodzes robeža	
Atradnes Valodzes laukums	

7.5. attēls. Trokšņa piesārņojumu emitējošās iekārtas un raksturīgie pārvietošanās ceļi atradnes "Vālodzes" teritorijā

Sagatavota trokšņa izkliedes karte tikai dienas periodam, jo iekārtas tiks darbinātas tikai dienas periodā (7:00-19:00).

7.5. tabula. Aprēķinātais augstākais prognozētais trokšņa līmenis viensētu apbūves teritorijās, tikai atradnē "Vālodzes" ekspluatētās iekārtas

Viensēta	Trokšņa rādītājs								
	L _{diena}			L _{vakars}			L _{nakts}		
	Trokšņa līmenis, dB(A)	Robežlielumu pārsniegums, dB(A)	Robežlielums, dB(A)	Trokšņa līmenis, dB(A)	Robežlielumu pārsniegums, dB(A)	Robežlielums, dB(A)	Trokšņa līmenis, dB(A)	Robežlielumu pārsniegums, dB(A)	Robežlielums, dB(A)
Mazstrīķeji 1	43.2	-	55	-	-	50	-	-	45
Pāvulkalni	46.3	-	55	-	-	50	-	-	45
Strīķeji	42.5	-	55	-	-	50	-	-	45
Sauleskalni	39.4	-	55	-	-	50	-	-	45
Vecpāvuli	44.5	-	55	-	-	50	-	-	45
Jaunpāvuli	43.5	-	55	-	-	50	-	-	45
Kalna Kurmi	41.2	-	55	-	-	50	-	-	45
Lāčplēši	40.1	-	55	-	-	50	-	-	45
Birztaļas	39.8	-	55	-	-	50	-	-	45
Krūmkalni	39.5	-	55	-	-	50	-	-	45
Dzērves	40.5	-	55	-	-	50	-	-	45

7.6. attēls. Aprēķinātais prognozētais trokšņa līmenis paredzētās darbības teritorijas apkārtnē (tikai uzņēmuma ietekme) trokšņa rādītājam Ldiena

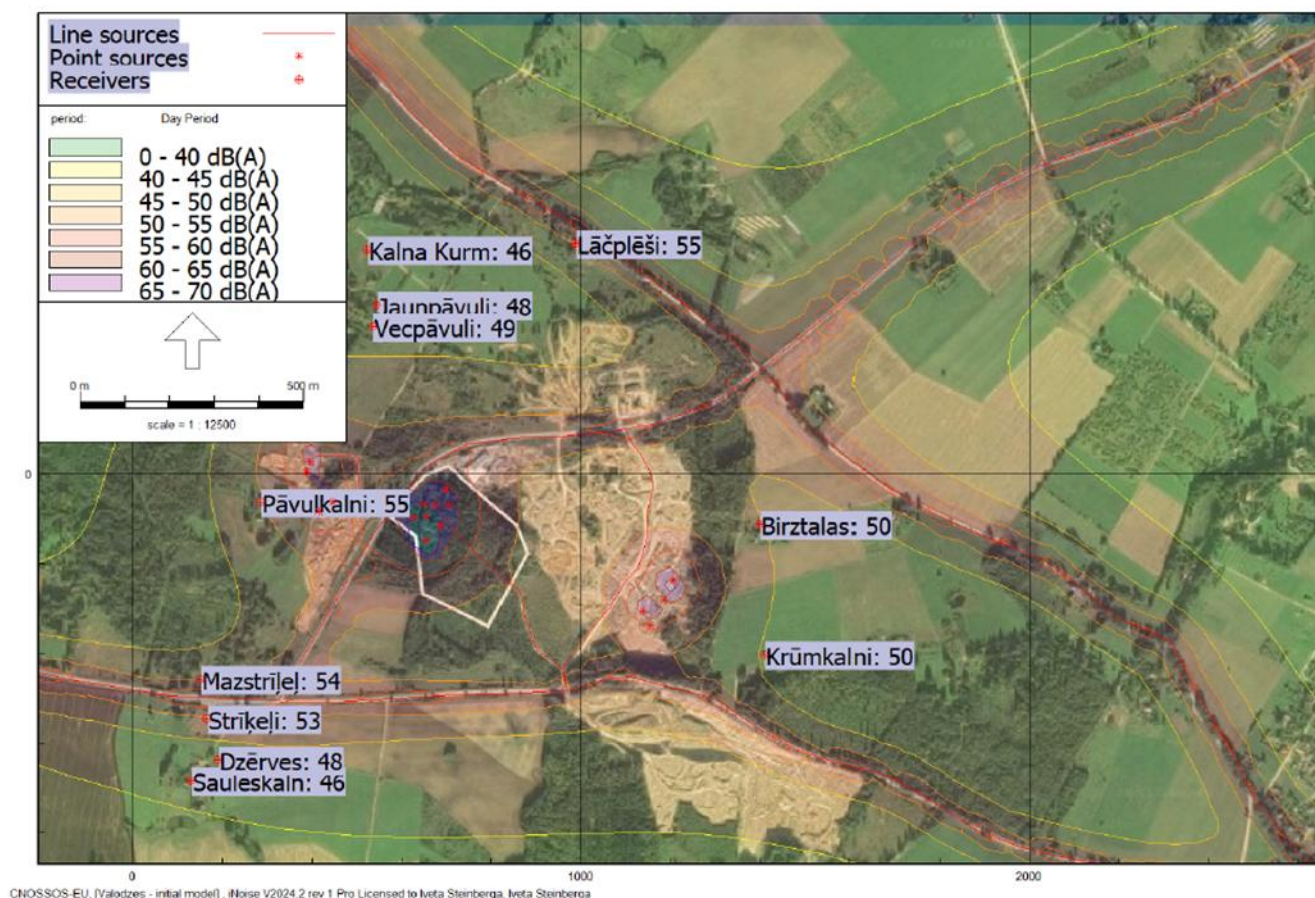
Nevienā no viensētām noteiktais dienas (7:00-19:00) trokšņa normatīvs netiek pārsniegts, pārējos dienas periodos iekārtas netiks izmantotas.

7.3. Summārais trokšņa līmenis (fona piesārņojums un paredzētās darbības radītais)

Kopējais trokšņa līmenis novērtēts tikai dienas (7:00-19:00) periodam, jo tikai šajā periodā iekārtas tiks izmantotas, pārējos diennakts periodos trokšņa līmenis nemainās jeb tas ir vienāds ar novērtēto fona līmeni.

7.6. tabula. Aprēķinātais augstākais kopējais/summārais (atradne "Vālodzes" + fons) trokšņa līmenis viensētu apbūves teritorijās

Viensēta	Trokšņa rādītājs								
	L _{diena}			L _{vakars}			L _{nakts}		
	Trokšņa līmenis, dB(A)	Robežlielumu pārsniegums, dB(A)	Robežlielums, dB(A)	Trokšņa līmenis, dB(A)	Robežlielumu pārsniegums, dB(A)	Robežlielums, dB(A)	Trokšņa līmenis, dB(A)	Robežlielumu pārsniegums, dB(A)	Robežlielums, dB(A)
Mazstrīķeļi 1	54.1	-	55	46.5	-	50	41.5	-	45
Pāvulkalni	54.6	-	55	37.5	-	50	33.0	-	45
Strīķeļi	53.3	-	55	45.7	-	50	40.6	-	45
Sauleskalni	46.4	-	55	38.4	-	50	33.8	-	45
Vecpāvuli	48.5	-	55	36.7	-	50	32.2	-	45
Jaunpāvuli	47.7	-	55	36.7	-	50	32.1	-	45
Kalna Kurmi	46.4	-	55	36.7	-	50	32.2	-	45
Lāčplēši	55.0	-	55	47.6	-	50	42.5	-	45
Birztaļas	50.1	-	55	39.5	-	50	34.9	-	45
Krūmkalni	49.7	-	55	39.5	-	50	34.9	-	45
Dzērves	48.1	-	55	40.2	-	50	35.5	-	45

7.7. attēls. Aprēķinātais kopējais (fona līmenis un uzņēmuma ietekme) trokšņa līmenis paredzētās darbības teritorijas apkārtnē trokšņa rādītājam Ldiena

7.4. Secinājumi

a) ESOŠAIS PIESĀRŅOJUMS (FONS) - trokšņa līmenis atradnes "Vālodzes" apkārtnē novērtēts ņemot vērā mobilo avotu (garāmbraucošais transports) un tuvāko atradņu ietekmi. Rezultāti liecina, ka Latvijā noteiktie robežlielumi pie tuvākām viensētu apbūves teritorijām nevienā no diennakts periodiem netiek pārsniegtas. Sagaidāms, ka augstāks trokšņa piesārņojums ir pie viensētām "Strīķeļi" (53 dB(A)), "Mazstrīķeļi" (54 dB(A)), "Lāčplēši" (55 dB(A)), kuras atrodas tuvāk autoceļiem, kas nozīmē, - lielākā ietekme ir transporta kustībai. To arī apliecina Pielikumā dotie izdrukas faili, kur analizēta katra piesārņojuma avota ietekme uz kopējo piesārņojuma līmeni pie viensētām

b) TROKŠŅA LĪMENIS DIENAS LAIKĀ (tikai atradnes "Vālodzes" ietekme) – tehnikas izmantošana plānota tikai dienas periodā no 7:00 līdz 19:00, tamdēļ novērtējums veikts tikai šim diennakts periodam. Lielākā ietekme sagaidāma gadījumā, ja tiek vienlaikus izmantots maksimāli daudz tehnikas. Šāds scenārijs arī analizēts, lai gan vienlaicīga visu 15 tehnikas vienību izmantošana atradnē ir maziespējama. Redzams, ka pie apbūves viensētām trokšņa robežlielums netiek pārsniegts. Augstākais trokšņa līmenis sagaidāms pie apbūves viensētām "Pāvulkalni" (46 dB(A)), "Mazstrīķeļi 1" (43 dB(A)), "Vecpāvuli" (44 dB(A)), "Jaunpāvuli" (43 dB(A)).

c) **SUMMĀRAIS TROKŠŅA LĪMENIS** – Kopējais trokšņa līmenis novērtēts tikai dienas periodam (7:00-19:00), jo atradnē "Vālodzes" iekārtas tiks izmantotas tikai šajā periodā, pārējos diennakts periodos trokšņa piesārņojuma līmenis nemainīsies, jeb tas paliks viensēds ar novērtēto fona līmeni. Augstākais trokšņa līmenis dienas periodā sagaidāms pie viensētām "Strīķeļi" (53 dB(A)), "Mazstrīķeļi" (54 dB(A)), "Lāčplēši" (55 dB(A)), "Pāvulkalni" (55 dB(A)). Salīdzinot ar fona līmeni, redzams, ka nelabvēlīgākā situācijā sagaidāmās izmaiņas ir tikai dienas periodā, kad iekārtas tiks izmantotas, un tās nepārsniedz 2 dB(A) izmaiņu līmeni, kas tiek uzskatīts par audiāli neidentificējamām līmeņa izmaiņām. Uzskatāms, ka atradņu "Vālodzes" ietekmes zonā izmaiņas ir maznozīmīgas. Noteiktie trokšņa robežlielumi netiek pārsniegti. Izvērtējot dažādu avotu ietekmi un transportam noteiktos trokšņa mērķlielumus, sagaidāms, ka tie netiks pārsniegti salīdzinoši nelielās transporta kustības intensitātes dēļ. To iespējams apgalvot, jo intensīvākās satiksmes plūsmas autoceļiem (V187 un P28) tuvu izvietotās viensētās ("Lāčplēši", "Strīķeļi") transporta trokšņa mērķlielums nevienā no diennakts periodiem netiek pārsniegts.

8. IETEKMES UZ PIEGUĻOŠO TERITORIJU HIDROĢEOLOĢISKAJĒM APSTĀKĻIEM NOVĒRTĒJUMS

Izvērtējot teritorijas ģeoloģisko uzbūvi un hidroģeoloģiskos apstākļus, kas pētīti derīgo izrakteņu ģeoloģiskās izpētes laikā, konstatēts, ka derīgo izrakteņu slāņu lielākā daļa atrodas virs gruntsūdens līmeņa.

Gruntsūdens līmenis atradnes teritorijā ieguļ 4,8 – 26,5 m dziļumā no zemes virsmas, jeb absolūtajās augstuma atzīmēs 133,46 līdz 136,82 m v.j.l.. Lielā mērā būtiskās gruntsūdens līmeņa ieguluma no zemes virsas dziļuma atšķirības nosaka teritorijas reljefs, kur atradne izvietota fluvioglaciālas izcelsmes izteiktos pauguros. Pazeminājumā gruntsūdens līmeņa ieguluma dziļums ir 4,8m, kamēr pauguru virsotnēs tas sasniedz 20m līdz 26,5m un vairāk, jo urbemos Nr. 2, 8, 11 gruntsūdens līmenis nav sasniegts. Vidējais gruntsūdens līmenis atradnē ir 134,52 m v.j.l. LAS.

Pilnībā virs gruntsūdens līmeņa atrodas mālsmilts iegulas. Smilts -grants iegulai 8,1% derīgā izrakteņa atrodas zem gruntsūdens līmeņa. Smilts iegulai 8,4% derīgā izrakteņa krājumu atrodas zem gruntsūdens līmeņa.

IVN procesā tiek izvērtēti divi alternatīvie derīgo izrakteņu ieguves risinājumi:

1. Alternatīvais risinājums A- derīgo izrakteņu ieguvi veikt ne dziļāk kā līdz gruntsūdens līmenim t. i. līdz augstuma atzīmei 134m v. j. l., ieguves apjomu un maksimālo ieguves dziļumu visā platībā precizējot derīgo izrakteņu ieguves projektā.
2. Alternatīvais risinājums B - derīgo izrakteņu ieguvi veikt akceptētajā un derīgo izrakteņu ieguves limitā noteiktajā apjomā un dziļumā:
 - a. smilts-grants (60.79 tūkst.m2 platībā) – 659.62 tūkst.m3, tajā skaitā 53.54 tūkst.m3 zem gruntsūdens līmeņa;
 - b. smilts (57.38 tūkst.m2 platībā) – 437.81 tūkst.m3, tajā skaitā 36.72 tūkst.m3 zem gruntsūdens līmeņa;

- c. mālsmilts (26.53 tūkst.m2 platībā) – 126.81 tūkst.m3 (visi krājumi iegul virs gruntsūdens līmeņa).

Īstenojot 1.alternatīvo risinājumu - smilts-grants, smilts un mālsmilts materiāla ieguve atradnē Vālodzes neskar un neietekmē teritorijas hidroģeoloģiskos apstākļus, tai skaitā gruntsūdens līmeni vai plūsmu. Ietekmi var atstāt aerācijas zonas būtiska samazināšana, kas veicina nokrišņu lejupejošo infiltrāciju, kā arī iztvaikošanu siltajā gadalaikā. Tomēr, saglabājoties zem derīgā slāņa iegulošajam morēnas smilšmāla un mālsmilts slānim, kas ir vāji ūdeni caurlaidīgs, nav prognozējama būtiska lejupejošās filtrācijas apjoma palielināšanās.

Ilgstošu spēcīgu lietavu vai intensīvas liela apjoma sniega kušanas laikā iespējama pieaugoša zemāk iegulošo ūdens horizontu ūdens resursu papildināšanās karjera teritorijā. Ņemot vērā morēnas nogulumu vājās filtrācijas īpašības, būtiskas ietekmes nav prognozējamās.

Tādējādi paredzētās darbības ietekme uz teritorijas hidroģeoloģiskajiem apstākļiem definējama kā nebūtiska un lokāla.

Īstenojot 2.alternatīvo risinājumu, ieguve tiek plānota un veikta derīgo izrakteņu limitā noteiktajā dziļumā un apjomā. Teritorijās, kur derīgais izraktenis atrodas zem gruntsūdens līmeņa, ieguve tiek veikta mākslīgi nepazeminot gruntsūdens līmeni, ar ekskavatoru, zem gruntsūdens līmeņa.

Ieguves rezultātā var veidoties atsevišķas pārmitras teritorijas un daļā atradnes sekls ūdensobjekts (maksimāli līdz 1,5m - 2m dziļš).

Rekultivācijas procesā izvērtējama iespēja, izmantojot atsiju materiālu un saglabāto augsni paaugstināt pārmitro teritoriju zemes virsmu un aizberot sīkus dīķīšus, veidot teritoriju apmežošanai, bet teritorijas Rietumu daļā, ar augstāko gruntsūdens līmeni veidot lokālu, nelielu ūdenstilpi/dīķi.

Kā otra rekultivācijas alternatīva vērtējama visas karjera pamatnes paaugstināšana (uzbēršana) izmantojot atsiju materiālu, un inertus/reģenerētus būvniecības atkritumus (atbilstoši 2021. gada 26. oktobra Ministru kabineta noteikumos Nr. 712. "Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi" prasībām).

Īstenojot šo alternatīvo risinājumu, arī prognozējama nebūtiska lokāla ietekme uz hidroģeoloģiskajiem apstākļiem. Ja tiek veidots neliels dīķis, tas uzskatāms par lokālu gruntsūdens un virszemes noteces noplūdes apgabalu. Taču šī ietekme ir nebūtiska un praktiski nav prognozējama ārpus atradnes teritorijas, ja dīķis tiek veidots atkāpjoties 20m-30m no zemes īpašuma un atradnes ārējās robežas.

Tādējādi var secināt, ka:

- Kā 1.alternatīvā risinājuma, tā 2.alternatīvā risinājuma īstenošanas gadījumā ietekme uz teritorijas hidroģeoloģiskajiem apstākļiem ir nebūtiska un lokāla.
- Tā neskar tuvējo viensētu teritorijas un to potenciālos ūdens apgādes avotus. LVĢMC datu bāzē reģistrēti 3 ūdens ieguves urbumi paredzētās darbības teritorijas tuvumā:

- Nr. 20559, SIA "Virāža" īpašumā (Pāvulu karjerā), urbums ierīkots 1990.gadā, urbuma dziļums 115m, ūdens avots D3gj ūdens horizonts, filtra intervāls no 104,3m līdz 114,5m. Ūdens ieguves urbums tiek izmantots ūdens ieguvei.
- Nr.26250, "Pavasars" (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 4276 006 0696) (SIA "Pavasars Wood Constructions"). Urbums ierīkots 2018.g. tā dziļums 130m, ūdens ieguves avots D3gj ūdens horizonts, filtra intervāls no 115m līdz 128m. Nav informācijas vai tas šobrīd tiek izmantots.
- Nr. 26658, "Pāvulkalni1", zemes vien. ar kad. Nr.4276 003 0227 (SIA "KAMINVEST") Urbums ierīkots 2021.g., ūdens avots D3gj ūdens horizonts, filtra intervāls no 80m līdz 98m. Nav datu par to vai tas šobrīd tiek izmantots ūdens ieguvei.
- Ņemot vērā to, ka ūdens ieguvei visos trīs urbumos tiek izmantots augšdevona Gaujas ūdens horizonts, nav prognozējama derīgo izrakteņu smilts, smilts-grants ieguves ietekme uz šī pamatiežu ūdens horizonta ūdens resursiem, kvalitāti vai hidroģeoloģisko režīmu.
- Ņemot vērā to, ka paredzētās darbības teritorijā neatrodas ūdensteces vai ūdenstilpes un tā neskar virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas, kā arī to, ka netiek skartas koplietošanas meliorācijas sistēmas tai skaitā ūdens notekas, derīgo izrakteņu ieguve atradnē Vālodzes neatstāj ietekmi uz virszemes ūdensobjektu hidroģeoloģiskajiem apstākļiem.
- Karjers izstrādes laikā un pēc rekultivācijas būs lokāls gruntsūdens un virszemes noteces noplūdes apgabals, nelielai teritorijai tiešā karjera tuvumā, kas prognozējami nepārsniedz aptuveni 50 metru rādiusu. Tādējādi virszemes noteces un augsnes mitruma apstākļu izmaiņas ir prognozējams karjera teritorijā un tiešā tā tuvumā. Ietekme raksturojama kā lokāla un nebūtiska.

9. IESPĒJAMĀS IETEKMES (ARĪ HIDROĢEOLÓĢISKO FAKTORU) IZVĒRTĒJUMS UZ DABAS VĒRTĪBĀM

Uz pakalpojuma līguma pamata iespējamās ietekmes uz dabas vērtībām izvērtējusi sertificēta sugu un biotopu eksperte Egita Grolle (Sert.Nr.003., derīgs līdz 13.05.2023. Spec.zālāji, meži un virsāji, jūras piekraste Spec.vaskulārās augu sugas derīgs līdz 06.09.2024.). Pilns Eksperta atzinums pievienots 7. pielikumā

Teritorija tika apsekota 2022.gada 24.septembrī, saulainā dienā. Apsekošana veikta pēc nejaušības principa izvēloties maršrutu zig-zag veidā, šķērsojot teritorijā sastopamos biotopus. Apsekošanas ilgums ~ 1 h.

Vispārīgs pētāmās teritorijas apraksts.

Zemesgabala lielāko daļu veido meža zeme. Pēc meža inventarizācijas datiem, visplašāk pārstāvēti bērzu meži (~ 44%), mazāk sastopami apšu meži (~ 31%) un baltalkšņu meži (~25%). Pēc vecumgrupām, aptuveni pusi (~ 48%) veido vidēja vecuma audzes, samērā lielu īpatsvaru (~ 27%) aizņem jaunaudzes, pieaugušas audzes veido ~ 16%, pāraugušas audzes ~ 9% no

kopējās meža platības. Dominē sausieņu meži un tikai ~ 1% veido pārmitras mežaudzes. Koku stāvā saglabājušies atsevišķi veci bērzi, kļavas, oši, egles, liepas. Veidojas samērā blīvs krūmu stāvs, plaši izplatījusies parastā lazda *Corylus avellana*, sastopams parastais krūklis *Frangula alnus*, parastais sausserdis *Lonicera xylosteum*, parastais pīlādzis *Sorbus aucuparia*, parastā kļava *Acer platanoides*. Zemsedze reta, vietām aug meža zaķskābene *Oxalis acetosella*, sekstainā ozolpāpārde *Dryopteris cristata*, meža grīslis *Carex sylvatica*, mūru mežsalāts *Mycelis muralis*, nokarenā pumpursmilga *Melica nutans*, sīkziedu sprigane *Impatiens parviflora*.

Teritorijas dienvidu daļā ietilpst lauksaimniecības zeme. Atklātajās platībās dominē atmatām raksturīgs augājs - ložņu vārpata *Elytrigia repens*, parastā smilga *Agrostis tenuis*, pļavas skābene *Rumex acetosa*, tīruma usne *Cirsium arvense*.

Saskaņā ar dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols" pieejamo informāciju, zemesgabalam tuvākā īpaši aizsargājamā un NATURA 2000 teritorija – dabas liegums "Raunas Staburags", atrodas ~ 2,4 km attālumā.

Teritorijas tuvumā neatrodas mikroliegumi.

Tuvākais aizsargājamais biotops – "Sausi zālāji kaļķainās augsnes", atrodas ~ 330 m attālumā. Tuvākais aizsargājamais biotops, kura pastāvēšanai būtiska atbilstoša hidroloģiskā režīma nodrošināšana, atrodas ~ 1,3 km attālumā. Atradnes Vālodzes izstrāde neietekmē neviena virszemes ūdensobjekta hidroloģiskos apstākļus.

Teritorijas tuvumā nav reģistrētas aizsargājamo augu sugu atradnes.

Tuvākais valsts nozīmes aizsargājamais koks (dižkoks) reģistrēts ~ 1,8 km attālumā.

Īpaši aizsargājamās augu sugas: netika konstatētas.

Īpaši aizsargājami biotopi: netika konstatēti.

Citas bioloģiskās vērtības: teritorijā sastopami vairāki ievērojama vecuma bērzi, lielas kļavas, liepas, egles.

Eksperts/ornitologs Kārlis Millers (Eksperta sertifikāta nr. 052, Sugu specializācija – putni) veicis teritorijas izpēti, apsekošanu un sniedzis atzinumu par nekustamajā īpašumā „Vālodzes”, Raunas pagasta Smiltenes novadā, plānotās saimnieciskās darbības iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamām putnu sugām tā teritorijā un tuvējā apkārtnē (eksperta atzinums 8.pielikumā).

Izvērtējot ornitoloģiskās dabas vērtības un paredzētās darbības potenciālo ietekmi uz tām eksperts secina, ka:

- *Īpašuma* teritorijā nav konstatētas retas, aizsargājamās sugas un to dzīvotnes, kas atrodas ārpus ĪADT un mikroliegumiem.
- Apsekojumu laikā *Īpašuma* teritorijā nav konstatēta neviena no ĪAS/MIK/PD I putnu sugām.
- *Īpašuma* teritorijā plānotās darbības (derīgo izrakteņu ieguve) un to radītā ietekme neskar nevienu ĪADT, NATURA 2000 vai mikrolieguma teritoriju, to ornitofaunu, t.sk. ĪAS/MIK/PD I putnu sugas.
- Sugu plānos „Pūces” un „Dzeņi” atspoguļotie dati ir izmantojami tikai un vienīgi kā papildus informācija par teritoriju, nevis kā absolūta, statistiska informācija. Eksperts atkārtoti norāda, ka abi sugu plāni ir tikai un vienīgi rekomendējoša rakstura un tiem nav likuma spēka.

- Sugu plānu „Pūces” un „Dzeņi” izstrādes laikā veidotie prioritārie ligzdošanas slāņi ir ģenerēti kamerāli, ne reti izmantojot (novecojušus) datus un informāciju, kas nesaskan ar aktuālo un faktisko situāciju dabā (prioritārais slānis pārklājas ar izcirtumiem, ūdenstilpēm, lauksaimniecības zemēm u.c.), vai ietver dzīvotnes, kas ir suboptimālas, vai pilnībā nepiemērotas konkrētai putnu sugai.
- Izvērtējot situāciju dabā, analizējot 2023. gada ligzdošanas sezonas laikā iegūtos datus un citu pieejamo ticamo informāciju, secināts, ka Īpasumā plānotā darbība un tās realizācija dabā (derīgo izrakteņu ieguve), neradīs būtisku ietekmi un apdraudējumu apsekotās teritorijas ornitofaunai, t.sk. hipotētiski sastopamajām ĪAS/MIK/PD I sugām, to populācijām kopumā, dzīvotnēm un/vai barošanās iespējām. Plānojot atmežošanas, apauguma/veģetācijas, zemes virskārtas novākšanas darbus, tiek rekomendēts ievērot terminētos darbības ierobežojumus – minētās darbības veicamas laika posmā no 1. jūlija līdz 31. martam.

Tādējādi Paredzētās darbības īstenošana neatstāj ietekmi uz īpaši aizsargājamām sugām, biotopiem, ornitoloģiskajām vērtībām, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju ekoloģiskajām funkcijām, dabas vērtībām un integritāti.

9.1. Prognoze par iespējamo ietekmi uz ainavas daudzveidību

Paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā netika konstatētas nozīmīgas vai vērtīgas ainavas. Paredzētās darbības īstenošana ainavu izmainīs lokāli paredzētās darbības vietā – kur smilts izrakšanas laikā būs rūpnieciska teritorija – derīgo izrakteņu ieguves ar atklāta karjera metodi vieta.

Tā kā teritorija robežojas ar analogām derīgo izrakteņu ieguves vietām, meža un lauku zemēm nav prognozējama būtiska nelabvēlīga ietekme uz apkārtējo ainavu.

Rekultivācijas un apzaļumošanas plāns ietvers teritorijas apmežošanu, izvēloties reģionam raksturīgas koku sugas, tādējādi veidojot tradicionālu meža ainavu.

Ar paredzētās darbības un tai piegulošo teritoriju nesaistās kultūrvēsturiski notikumi vai pieminekļi, tādējādi paredzētās darbības īstenošana nekādā mērā neietekmē Raunas pagasta kultūrvēsturisko vidi.

Ja pēc ieguves pabeigšanas tiks īstenota rekultivācijas alternatīva 2.1, kas ietver nelielas ūdenstilpes ierīkošanu, saskaņā ar rekultivācijas projektu, rekomendējams veidot maksimāli dabisku ainavā iekļautu ūdenstilpi ar apzaļumotiem krastiem, un izveidotām piebrauktuvēm apmeklētājiem.

Tā kā teritorija robežojas tikai ar meža un lauksaimniecības zemēm, tad ietekme uz ainavu vērtējama kā nenozīmīga un lokāla darbības īstenošanas laikā, bet kā pozitīva pēc rekultivācijas veikšanas.

Rekultivācijas un apzaļumošanas plāna izstrādei tiks pieaicināti atbilstoši nozares eksperti, tādējādi pēc rekultivācijas paredzētās darbības vietā tiks izveidota estētiski augstvērtīga ainava.

Ar paredzētās darbības un tai piegulošo teritoriju nesaistās kultūrvēsturiski notikumi vai pieminekļi, tādējādi paredzētās darbības īstenošana nekādā mērā neietekmē Smiltenes novada kultūrvēsturisko vidi.

10. CITAS IESPĒJAMĀS IETEKMES

Šī ziņojuma iepriekšējās sadaļās ir detāli aprakstīta paredzētā darbība, tehnoloģijas, kuras plānots izmantot tās īstenošanā, sniegts paredzētās darbības vietas raksturojums, kā arī analizētas un izvērtētas iespējamās ietekmes uz vidi derīgā izrakteņa ieguves procesā un pēc teritorijas rekultivācijas. Izvērtēti divi alternatīvi tehnoloģiskie risinājumi derīgā materiāla ieguvei, kā arī atradnes teritorijas rekultivācijai. Nevienā no gadījumiem paredzētās darbības īstenošana nerada piesārņojumu vai traucējumus, kas pārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības.

Netiek prognozētas citas būtiskas negatīvas ietekmes, kuras būtu izvērtējamas šī ietekmes uz vidi novērtējuma procesā.

11. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS IESPĒJAMO LIMITĒJOŠO FAKTORU ANALĪZE. IESPĒJAMIE IEROBEŽOJOŠIE NOSACĪJUMI PAREDZĒTĀS DARBĪBAS VEIKŠANAI VAI INFRASTRUKTŪRAS OBJEKTU IZBŪVEI.

Veicot paredzētās darbības limitējošo faktoru analīzi, īpaša vērība pievērsta faktoriem, kas ļautu konstatēt iespējamus ierobežojošos nosacījumus derīgā materiāla ieguvei.

1. Limitējoši faktori var izrietēt no Teritorijas plānojumā, tai skaitā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ietvertām prasībām vai aprobežojumiem: Teritorijas plānojumā paredzētās darbības un tai piegulošās teritorijas atrodas meža zemju funkcionālajā zonā, kur derīgo izrakteņu ieguve ir viens no plānotajiem (atļautajiem) zemes lietošanas veidiem. Teritorijas plānojumā, kā limitējošs faktors noteikta ieguve tikai virs gruntsūdens līmeņa. No teritorijas plānojuma, tai skaitā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem neizriet citi limitējoši vai ierobežojoši nosacījumi paredzētās darbības īstenošanai šajā teritorijā. Ja tiek izvēlēts realizēt 2.alternatīvo variantu, rekomendējams izstrādāt Lokālpilānojamu vai detālpilānojamu. Lēmumu par to izstrādi pieņem pašvaldība.
2. Limitējošie faktori var izrietēt no normatīvo aktu regulējuma, kas attiecināms uz konkrēto darbību vai teritoriju. Limitējošie faktori bieži vien ir saistīti ar izpētes teritorijā un tās apkārtnē esošo objektu aizsargjoslām, kuru uzdevums ir aizsargāt dažāda veida (gan dabiskus, gan tehnogēnus) objektus no nevēlamas arējās iedarbības, nodrošināt to ekspluatāciju un drošību vai pasargāt vidi un cilvēku no kaitīgas ietekmes. Zemes īpašumam Vālodzes noteikts apgrūtinājums: Ziemeļu elektriskie tīkli - 20 kV EPL - josla 13 m/0.5 km - 0.6 ha; 0.4 kV, EPL - josla 5 m/0.4 km - 0.2 ha; poligonometrijas punkts 606 B, to izmantošanas kārtību nosaka LR likumdošanas akti. Minētās teritorijas nav iekļautas atradnes Vālodzes teritorijā. Paredzētās darbības teritoriju neskar un ar to nerobežojas citas aizsargjoslas.
3. Paredzētās darbības īstenošanas limitējošie faktori varētu būt arī potenciāli iespējami normatīvajos aktos noteikto robežvērtību pārsniegumi, vai citas ietekmes uz vidi, kas būtu pretrunā ar normatīvajos aktos noteiktajām prasībām vai aprobežojumiem, kā arī tādi traucējumi piegulošo zemju īpašniekiem, kas radītu kaitējumu viņu īpašumiem vai zaudējumus saimnieciskajā darbībā. Paredzētās darbības īstenošana nerada traucējumus piegulošo zemju īpašniekiem, nerada kaitējumu īpašumiem un neietekmē saimniecisko darbību piegulošajās teritorijās. IVN procesā netika konstatēts paaugstināts trokšņa līmenis, kas pārsniegtu trokšņa robežvērtību un mērķlielumu atradnes teritorijai tuvējās viensētās.

Kopumā netika konstatēti tādi limitējošie faktori, kuri varētu liegt paredzētās darbības īstenošanu.

12. PAREDZĒTIE PASĀKUMI IETEKMJU UZ VIDI MAZINĀŠANAI

Būtiskākās paredzētās darbības negatīvās ietekmes saistītas ar derīgā materiāla ieguves, apstrādes un transportēšanas darbiem. Šo darbu procesā būtiskākās negatīvās ietekmes saistās ar materiāla transportēšanas radītajām neērtībām iedzīvotājiem, iespējamu putekļu un trokšņa piesārņojumu. IVN procesa laikā ir detalizēti analizētas minētās ietekmes, veikti aprēķini un atbilstoši matemātiskās modelēšanas darbi.

Ņemot vērā iegūtos rezultātus, tika veikta alternatīvo variantu izvērtējums un izstrādāti inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi ietekmju minimizēšanai.

Kopumā tiek plānots veikt šādus inženiertehniskos un organizatoriskos pasākumus derīgā materiāla ieguves, pārstrādes un transportēšanas procesu ietekmes uz vidi samazināšanai:

Lai samazinātu izmešus gaisā:

- nepieciešamības gadījumā tiks mitrināti visi ražošanas iecirkņi, jo, pārsniedzot 4% mitrumu, putēšana nenotiek;
- sausā laikā, tiks nodrošināta iekšējo un neasfaltētā piebraucamā ceļa mitrināšana;
- tiks izmantota atbilstoši un labā darba kārtībā esoši tehniskie līdzekļi, minimizējot to darbošanos tukšgaitā;
- tiks nodrošināta izvedamā smilts-grants materiāla pārsegšana, lai izvairītos no putekļu emisijām transportēšanas laikā;
- pa paredzētās darbības teritorijas perimetru izveidos augsnes vaļņus un tos apzaļumos, kas būtiski samazina putekļu emisijas ārpus darbības teritorijas. Smilts materiāla bērtnes tiks veidotas karjera teritorijā un to augstums paredzēts mazāks vai vienāds ar aizsargvaļņa augstumu.

Lai mazinātu trokšņa traucējumus:

- leguves, materiāla apstrādes un materiāla transporta darbi tiks veikti tikai darba dienās, darba laikā, iekļaujoties laika intervālā no 7:00 – 19:00;
- pa paredzētās darbības teritorijas perimetru izveidos augsnes vaļņus, kas būtiski samazina trokšņa izplatību ārpus teritorijas;
- tiks izmantoti atbilstoši un labā darba kārtībā esoši tehniskie līdzekļi.

Citi pasākumi:

- Atmežošanas, apauguma/veģetācijas, zemes virskārtas novākšanas darbi tiks veikti laika posmā no 1. jūlija līdz 31. martam, novēršot ietekmi uz putniem to ligzdošanas laikā.
- Karjera borti teritorijās, kur izstrāde pabeigta tiks pakāpeniski rekultivēti, veidojot nogāzes slīpumā 1:3, maksimāli novēršot nobrukumu un noslīdeņu veidošanos;
- smilts materiāla izrakšanas darbi tiks veikti saskaņā ar 2006. gada 21.februāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.150 "Darba aizsardzības prasības derīgo izrakteņu ieguvē";

- ekskavatora un citas tehnikas darba drošības noteikumi ir doti to rūpnīcu izgatavotāju instrukcijās un, ekspluatējot šos agregātus un mašīnas, tie obligāti tiks ievēroti;
- darbi objektā tiks veikti atbilstoši tehniskajā projektā paredzētajiem tehniskajiem risinājumiem, ievērojot darba drošības un veselības aizsardzības organizēšanas un darba vietu iekārtošanas prasības. Pārējo darbu veikšanā ir jāievēro to darbu veikšanas darba drošības noteikumi, kuri projektā nav paredzēti, bet darba gaitā var rasties;
- pirms darbu uzsākšanas tiks saņemtas visas normatīvajos aktos noteiktās atļaujas, licences un saņemti nepieciešamie saskaņojumi;
- darbu izpildē tiks ievērotas noteikumu „Drošības tehnika celtniecībā” prasības, mehānismu un iekārto apkopes, ekspluatācijas instrukcijas un noteikumi;
- tehnisko līdzekļu tehniskās apkopes un remontu darbi tiek izpildīti ar specializētu firmu spēkiem, maksimāli ārpus atradnes teritorijas atbilstoši aprīkotās darbnīcās.
- Atradnes teritorijā tiks nodrošināti atbilstoši absorbējošā materiāla veidi un daudzumi, lai nodrošinātu avārijas gadījuma dīzeļdegvielas vai smērvielu izplūdes savākšanu, kā arī tiks nodrošināta darbinieku apmācība atbilstošai rīcībai avārijas gadījumā un materiālu izmantošanai, lai novērstu vai maksimāli samazinātu iespējamu grunts un pazemes ūdeņu piesārņojumu.
- Atmežošanas, apauguma/veģetācijas, zemes virskārtas novākšanas darbi veicami laika posmā no 1. jūlija līdz 31. martam.

13. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS IETEKMES UZ VIDI BŪTISKUMA IZVĒRTĒJUMS

Iespējamās ietekmes uz vidi, ko rada paredzētās darbības īstenošana, var klasificēt:

1. Tiešās un netiešās ietekmes

Tiešās ietekmes ir tādas izmaiņas vidē, kas iedarbojas uz vidi tieši un nepastarpināti, piemēram, piesārņojums, emisijas vidē, mežu izciršana u.c.

Netiešās ietekmes veidojas mijiedarbības starp vidi un tiešajām ietekmēm rezultātā, piemēram, ekosistēmas izmaiņas, ja mainās gruntsūdens līmenis.

2. Īslaicīgās, vidēji ilgās un ilglaicīgās ietekmes

Īslaicīgās ietekmes rada visa veida būvniecība un rekonstrukcija, it sevišķi, ja darbība tiek veikta cilvēka darbības neizmainītā vidē.

Šādas darbības izraisa relatīvi īslaicīgu traucējumu un pēc to pabeigšanas nerodas būtiski pēcefekti, ja vien darbības ir veiktas atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Galvenās ietekmes ir troksnis, putekļu emisijas, atkritumu koncentrēšanās vienuviet. Ietekmi var mazināt lokalizējot īslaicīgo piesārņojumu, veicot pasākumus emisiju gaisā un trokšņu emisiju mazināšanai.

Vidēji ilga un ilglaicīga ietekme ir saistīta ar zemes transformāciju no viena zemes izmantošanas mērķa citā (lauksaimniecībā izmantojamās zemes transformācija par derīgo izrakteņu ieguves teritoriju).

3. Summārās (kumulatīvās) ietekmes

Summārās ietekmes uz vidi ir ietekmju kopums, kurš rodas realizējot paredzēto darbību un izvērtējot iespējamo citu darbību ietekmes.

Izvērtējot iespējamās ietekmes uzmanība pievēršama kā pozitīvām, tā negatīvām ietekmēm.

Derīgo izrakteņu ieguves procesa summārās ietekmes tiek vērtētas saistībā ar citām darbībām, kas tiek veiktas prognozējamajā paredzētās darbības ietekmes zonā. Galvenokārt tās ir derīgo izrakteņu ieguve vai apstrāde, kā arī kumulatīvās ietekmes, kas saistītas ar iegūtā materiāla transportu.

Paredzētās darbības īstenošanas gaitā prognozējamās gan ilglaicīgas ietekmes (piemēram, esošo biotopu likvidācija), gan īslaicīgas (piemēram, automašīnu radītais troksnis), gan paliekošas ietekmes (izmaiņas ainavā), kā arī būtiskas, un nebūtiskas ietekmes.

Paredzētā darbības – derīgo izrakteņu ieguve, apstrāde un transports var radīt šādas tiešas ietekmes:

- Esošo biotopu iznīcināšana paredzētās darbības teritorijā. Šī ietekme ir neatgriezeniska, lokāla un maznozīmīga, jo teritorijā nav konstatēti īpaši aizsargājami biotopi vai sugas.
- Smilts un smilts-grants resursu samazināšanās reģionā. Ietekme ir neatgriezeniska un reģionāla. Pieejamie derīgo izrakteņu resursi samazināsies par iegūto apjomu. Taču šis daudzums ir nenozīmīgs Latvijas mērogā.
- Emisijas gaisā ieguves procesā, ko rada ieguves tehnika, transports, kā arī iespējamās putekļu emisijas no smilts bērtņēm. Putekļu emisiju ietekme uz gaisa kvalitāti ir nebūtiska, sekundāra un īslaicīga, saistīta ar ilgstošiem sausuma periodiem un tā tiek būtiski mazināta veicot paredzētos pasākumus, tai skaitā teritorijas un ceļu mitrināšanu, kravu pārsegšanu u.c.. Kopumā ietekme uz gaisa kvalitāti ir lokāla.

Ietekme nebūtiska un nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības ārpus paredzētās darbības teritorijas.

- Emisijas gaisā, ko rada izraktā smilts materiāla transportēšana ir prognozējamās neasfaltētajā piebraucamā ceļa posmā, kā arī gadījumos, ja tiek transportētas nepārsegtas kravas. Tā kā transporta maršrutā autoceļš ir asfaltēts un kravas paredzēts pārsegt, nozīmīgas putekļu emisijas neveidojas. Putekļu emisijas definējamas kā lokālas un nebūtiskas, kas nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības.
- Trokšņa emisijas, ko rada ieguves un materiāla apstrādes process un tajā iesaistītie tehniskie līdzekļi, Ietekmes lokālas un sezonālas (tikai atradnes izstrādes laikā). Ietekmes nebūtiskas un nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības ārpus paredzētās darbības teritorijas. Tā kā darbi tiks veikti tikai darba dienās, darba laikā arī trokšņa traucējumi būs tikai darba dienās darba laikā.
- Nav prognozējama Ietekme uz pazemes ūdens resursiem atradnes tuvumā esošajās viensētās.
- Nav prognozējama Ietekme uz virszemes ūdensobjektu hidroloģisko režīmu;
- Izvērtējot emisijas gaisā un to izkliedi, kā arī trokšņa emisijas tika vērtēta arī summārā (kumulatīvā) Ietekme, ko rada paredzētā darbība un saimnieciskā darbība atradnēs Pāvuli un Pāvulkalni. Šobrīd veikto darbību summārās Ietekmes ar plānoto darbību atradnē Vālodzes nerada tādas Ietekmes, kas pārsniegtu normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības.

Lielākā daļa Ietekmju, kas saistītas ar derīgo izrakteņu ieguvu un apstrādi ir terminētas – tās būs novērojamas tikai darbības veikšanas/atradnes izstrādes laikā.

Ņemot vērā Ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā iegūto informāciju, izpētes darbu rezultātus un ekspertu slēdzienus, konstatēts, ka nav nepieciešams normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā plānot kompensēšanas pasākumus, vai izstrādāt papildus Ietekmes mazinošus pasākumus.

Neīstenojot paredzēto darbību, teritorijā saglabāsies pašreizējā intensīvi apsaimniekotā meža teritorija.

Vides riski

Ar paredzētās darbības īstenošanu nav saistāmi nozīmīgi vides riski, būtiskas negatīvas Ietekmes vai pastāvīgas negatīvas Ietekmes, kas ir tuvas vai pārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, nav nepieciešams izstrādāt papildus Ietekmes samazinošus vai kompensējošus pasākumus.

Avārijas situācijas

Derīgo izrakteņu ieguves procesā avārijas situācijas, kas varētu radīt negatīvu Ietekmi uz apkārtējo vidi, ir ļoti retas. Kā būtiskāko var minēt tehnisko līdzekļu avārijas, kuru rezultātā veidojas degvielas vai eļļu noplūdes. Iespējamais degvielas vai eļļu noplūdes apjoms darba laikā karjerā tehniskā līdzekļa avārijas gadījumā ir samērā neliels un var radīt lokālu piesārņojumu, ko, izmantojot sorbējošus materiālus un grunts ekskavāciju, iespējams pilnībā likvidēt.

13.1. Iespējamie ierobežojumi esošajās saimnieciskajās darbībās

Paredzētās darbības teritorija robežojas lauku un meža zemēm. Derīgo izrakteņu ieguve un plānotā rekultivācija – apmežošana vai apmežošana un nelielas ūdenstilpes izveidošana, nerada traucējumus vai ierobežojumus kaimiņu zemju izmantošanai.

Tā kā gruntsūdens līmeņi paredzētās darbības un tai piegulošajās teritorijās ir zemi (aerācijas zonas biezums svārstās no ~5m līdz vairāk kā 20m) augsnes mitrumu nosaka nokrišņu daudzums, līdz ar to nav prognozējama atradnes Vālodzes izstrādes radīta ietekme uz piegulošo zemju augsnes mitrumu un struktūru blakus esošajos īpašumos.

13.2. Paredzētās darbības sociāli - ekonomisko aspektu izvērtējums

Projekta īstenošana atstās labvēlīgu ietekmi uz Smiltenes novada, Raunas pagasta sociāli ekonomisko stāvokli.

Pozitīvās ietekmes, pirmkārt, saistāmas ar nodarbinātības līmeņa pieaugumu. Atradnes izstrādē galvenokārt tiks piesaistīts vietējais darba spēks.

Pozitīvu ietekmi atstās arī nodokļu apjoma pieaugums, kas nonāks novada un valsts budžetā, tai skaitā dabas resursu nodoklis, iedzīvotāju ienākumu nodoklis.

Plānotais maksimālais smilts ieguves daudzums gada laikā ir līdz 100 000 m³, atbilstoši Dabas resursu nodokļa likumā norādītajam, dabas resursu nodokļa likme par 1m³ no 2026. gada 1.janvāra:

Par smilšmāla un mālsmilts, aleirīta ieguvu 0,18EUR;

Par smilts ieguvu – 0,45 EUR;

Par smilts-grants ieguvu – 0,45 EUR

No nodokļa summas ieskaista:

- 1) 2024. gadā 60 procentus — valsts pamatbudžetā, 40 procentus — tās vietējās pašvaldības pamatbudžetā, kuras teritorijā tiek veikta attiecīgā darbība;
- 2) 2025. gadā 50 procentus — valsts pamatbudžetā, 50 procentus — tās vietējās pašvaldības pamatbudžetā, kuras teritorijā tiek veikta attiecīgā darbība;
- 3) 2026. gadā 40 procentus — valsts pamatbudžetā, 60 procentus — tās vietējās pašvaldības pamatbudžetā, kuras teritorijā tiek veikta attiecīgā darbība.

14. NEPIECIEŠAMĀS IZMAIŅAS TERITORIJAS PLĀNOJUMĀ

Raunas novada teritorijas plānojums izstrādāts pamatojoties uz Raunas novada domes 26.01.2011. lēmumu Nr. 1., 8§ „Par Raunas novada teritorijas plānojuma 2012.-2024 izstrādes uzsākšanu un darba uzdevuma apstiprināšanu”.

Latvijas 2021. gada administratīvi teritoriālās reformas gaitā 2021. gada 1. jūlijā izveidota Jauna Latvijas pašvaldība – Smiltenes novads, kurā tika apvienots agrākais Smiltenes novads, Apes novads un Raunas novads. Jaunā Smiltenes novada apvienotajai teritorijai 2023. gada 31. maijā pieņemts lēmums Nr. 242 (protokols Nr. 8, 55.§.) “Par Smiltenes novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu”. Šobrīd šis dokuments ir izstrādes stadijā un nav iespējams ar to iepazīties.

Šobrīd paredzētās darbības teritorijā ir spēkā Raunas novada teritorijas plānojums un tā izmantošanas un apbūves noteikumi. Paredzētās darbības 1.alternatīvais risinājums nav pretrunā ar TIAN ietvertajām prasībām.

Īstenojot 2.alternatīvo risinājumu, tas šobrīd ir pretrunā ar TIAN ietverto nosacījumu, ka: “Mežu teritorijās derīgo izrakteņu ieguve un karjeru izstrāde tiek reglamentēta līdz gruntsūdens līmenim”.

Tā kā nav zināmas jaunā Smiltenes novada teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ietvertās prasības, Pēc IVN veikšanas, Derīgo izrakteņu ieguves projekta izstrādes stadijā veicama alternatīvas izvēle un izvērtējama tās atbilstība spēkā esošā teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu prasībām, ja nepieciešams konsultējoties ar pašvaldību, izstrādājams Lokālpilnojums.

Darbības īstenošanai veicama teritorijas atmežošana normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

15. SABIEDRISKĀS APSPIEŠANAS REZULTĀTI, IEDZĪVOTĀJU UN PAŠVALDĪBAS ATTIEKSME PRET PROJEKTA REALIZĀCIJU

Sākotnējā sabiedriskā apspriešana

Sākotnējā sabiedriskā apspriešana normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā notika laika posmā no 2022.gada 12.maija līdz 2.junijam. Paziņojums par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu publicēts Smiltenes novada pašvaldības bezmaksas izdevumā "Smiltenes Novada Pašvaldības Vēstis" maija numurā, kā arī Smiltenes novada pašvaldības interneta vietnē.

Ar sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiāliem varēja iepazīties interneta vietnē <https://www.l4.lv/petition/pazinojums-par-ietekmes-uz-vidi-novertejuma-ivn-sakotnejo-sabiedrisko-apspriesanu-smilts-grants-smilts-un-malsmilts-ieguve-atradne-valodzes/>

Ievērojot epidemioloģiskās drošības prasības sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksme notika attālināti ZOOM platformā, tiešsaistē 2022.gada 26.maijā, plkst.17:00, 5 dienu laikā pēc sanāksmes, bija iespējams atkārtoti iepazīties ar sanāksmes prezentāciju un uzdot interesējošus jautājumus, izmantojot E-pastu inga.gavena@gmail.com

Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmē piedalījās (reģistrējās) 4 dalībnieki. Pēc prezentācijas par paredzēto darbību nebija jautājumi un netika izteikti viedokļi par paredzēto darbību.

Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā netika saņemti jautājumi vai iesniegumi saistībā ar Paredzēto darbību E-pastā inga.gavena@gmail.com, vai firmaL4@L4.lv.

IVN Ziņojuma sabiedriskā apspriešana

IVN Ziņojuma sabiedriskā apspriešana notika laika posmā no 2024.gada 7.maija līdz 7.junijam. Paziņojums (9.pielikums) Par paredzētās darbības Smilts-grants, smilts un mālsmilts ieguve atradnē "Vālodzes" Raunas pagastā, Smiltenes novadā .ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts:

- SIA „Firma L4” interneta vietnē <http://www.l4.lv/lv/pieteikumi-publiskajai-apspriesanai/>
- Smiltenes novada pašvaldības informatīvajā izdevumā "Smiltenes Novada Pašvaldības Vēstis" 2024.g. maija Nr. 5 (148) <https://www.smiltenesnovads.lv/lv/media/25251/download?attachment>;
- Smiltenes novada pašvaldības interneta vietnē <https://www.smiltenesnovads.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejums>;
- Vides pārraudzības valsts biroja interneta vietnē <https://www.vpvb.gov.lv/lv/jaunums/pazinojums-par-paredzetas-darbibas-smilts-grants-smilts-un-malsmilts-ieguves-atradne-valodzes-raunas-pagasta-smiltenes-novada-ietekmes-uz-vidi-novertejuma-zinojuma-sabiedrisko-apspriesanu>

Paziņojums par IVN Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu un IVN Ziņojums elektroniskā veidā saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto, tika nosūtīts Valsts vides dienestam, Veselības

inspekcijai, Dabas aizsardzības pārvaldei un Smiltenes novada pašvaldībai. Smiltenes novada pašvaldībai IVN Ziņojums tika iesniegts arī drukātā veidā.

Veselības inspekcija 05.06.2024. vēstulē Nr.2.4.8.-1./533 (11.pielikums) pauž viedokli, ka: "Inspekcijai nav iebildumu vai priekšlikumu IVN ziņojumam par SIA "DSG Karjeri" Paredzēto darbību – smilts-grants, smilts un mālsmilts ieguve – atradnē "Vālodzes", nekustamajā īpašumā "Vālodzes" Raunas pagastā, Smiltenes novadā. Inspekcija vērš uzmanību, ka, uzsākot Paredzēto darbību, kā arī sūdzību gadījumā par Paredzētās darbības rezultātā radīto traucējošo troksni, jāveic trokšņa mērījumus Paredzētās darbības ietekmētajās teritorijās, pie tuvākajām dzīvojamām mājām/mājām, no kurām saņemtas sūdzības, veicot mērījumus Noteikumu Nr. 16 noteiktajā kārtībā. Vides trokšņa robežlielumu pārsniegšanas gadījumā jāveic prettrokšņa pasākumus."

Tādējādi ņemot vērā Veselības inspekcijas viedokli, nav nepieciešams veikt papildinājumus vai pilnveidot IVN Ziņojumu.

Līdz 2024.g.10.jūnijam Dabas aizsardzības pārvalde, Valsts vides inspekcija un Smiltenes novada pašvaldība nav sniegušas viedokli par SIA DSG Karjeri paredzēto darbību un IVN Ziņojumu. Tādējādi darbības ierosinātājs un IVN Ziņojuma izstrādātājs uzskata, ka minētajām institūcijām un Smiltenes novada pašvaldībai nav iebildumu vai priekšlikumu IVN ziņojumam par SIA "DSG Karjeri" Paredzēto darbību – smilts-grants, smilts un mālsmilts ieguve – atradnē "Vālodzes", nekustamajā īpašumā "Vālodzes" Raunas pagastā, Smiltenes novadā un nav iebildumu pret SIA DSG Karjeri paredzēto darbību.

Ņemot vērā Grozījumus Ministru kabineta 2015. gada 13.janvāra noteikumos Nr. 18 "Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību", kas stājās spēkā 2024.g.1.maijā, sabiedriskās apspriešanas sanāksme 2024.g.21.maijā Smiltenes novada Raunas pagasta pārvaldē Vidzemes iela 2, Rauna, Raunas pagasts, sākums plkst.16:00 notika hibrīdformātā. Pieslēgties sanāksmei tiešsaistē varēja attālināti internetā izmantojot šādu sanāksmes adresi: <https://us02web.zoom.us/j/86521507474>

Sanāksmē piedalījās:

- Darbības ierosinātāja pārstāvji Guntis Šihtors un Inga Gavena
- Pašvaldības pārstāve Linda Zūdiņa
- SIA DSG Karjeri pārstāvji Kaspars Kārklīšs, Edgars Čeporjus, Kārlis Kosītis
- Videokonferences režīmā neviens interesents nepieteicās.

10.pielikumā sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols

Lai gan saskaņā ar MK Noteikumu Nr.18 punktā 44. noteikto Sabiedriskās apspriešanas sanāksmē piedalās pašvaldība un dienests, Valsts vides dienesta pārstāvji nepiedalījās sanāksmē.

IVN Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā netika saņemti rakstiski iedzīvotāju iesniegumi vai jautājumi.

Vides pārraudzības valsts birojs ir pārsūtījis darbības ierosinātajam šādus institūciju atzinumus, kuri saņemti Vides pārraudzības valsts birojā (šobrīd Enerģētikas un vides aģentūra): Dabas aizsardzības pārvaldes 07.06.2024. vēstule Nr. 4.9/3533/2024-N; Valsts vides dienesta 16.07.2024. vēstule Nr.2.3/AP/7659/2024 un Smiltenes novada pašvaldības vēstule Nr. SNP/24/4.9/2016. Minētajās vēstulēs ietvertu rekomendāciju apkopojums ietverts 15.pielikumā.

Vides pārraudzības valsts birojā (šobrīd Enerģētikas un vides aģentūra) izvērtējot iesniegto Vides pārskatu 04.07.2024 vēstulē Nr. 5-01/853/2024 "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu" norāda, ka Birojs saskaņā ar likuma Par ietekmes uz vidi novērtējumu (turpmāk – Novērtējuma likums) 20. panta otro un trešo daļu lūdz lerosinātajai sniegt turpmāk norādīto papildu informāciju un izvērtējumu, jo tas ir būtisks atzinuma par Ziņojumu sniegšanai.

Atbilstoši Biroja vēstulē ietvertajām prasībām ir pilnveidots IVN Ziņojums. Biroja prasību apkopojums ietverts 16.pielikumā

16. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS ALTERNATĪVU IZVĒRTĒJUMS, IZVĒLĒTĀ VARIANTA PAMATOJUMS UN PALIEKOŠO IETEKMJU BŪTISKUMA RAKSTUROJUMS

Paredzētās darbības iespējamo alternatīvu raksturojums

Veicot ietekmes uz vidi novērtējumu izskatāmas arī paredzētās darbības alternatīvas. Šajā gadījumā nav iespējama vietas vai teritorijas alternatīva, jo ieguvi iespējams veikt tikai teritorijā, kurā ir akceptēti derīgā izrakteņa krājumi.

Izvērtējot atradnes Vālodzes ģeoloģisko uzbūvi un hidroģeoloģiskos apstākļus, kā arī iespējamo ietekmi uz vidi tika izvērtēti 2 alternatīvi risinājumi ieguves dziļuma izvēlei:

1. Alternatīvais risinājums - derīgo izrakteņu ieguvi veikt ne dziļāk kā līdz gruntsūdens līmenim t. i. līdz augstuma atzīmei 134m v. j. l., ieguves apjomu un maksimālo ieguves dziļumu visā platībā precizējot derīgo izrakteņu ieguves projektā.
2. Alternatīvais risinājums Derīgo izrakteņu ieguvi veikt akceptētajā un derīgo izrakteņu ieguves limitā noteiktajā apjomā un dziļumā:

- a. smilts-grants (60.79 tūkst.m² platībā) – 659.62 tūkst.m³, tajā skaitā 53.54 tūkst.m³ zem gruntsūdens līmeņa;
- b. smilts (57.38 tūkst.m² platībā) – 437.81 tūkst.m³, tajā skaitā 36.72 tūkst.m³ zem gruntsūdens līmeņa;
- c. mālsmilts (26.53 tūkst.m² platībā) – 126.81 tūkst.m³ (visi krājumi ieguj virs gruntsūdens līmeņa).

Īstenojot 1.alternatīvo risinājumu, Derīgo izrakteņu ieguves projektā, teritorijā tiek noteikts ieguves dziļuma limits vidēji 134m v. j. l., virs gruntsūdens līmeņa, ieguves procesā nodrošinot, ka tiek saglabāta minimālā 0,3m aerācijas zona virs gruntsūdens līmeņa.

Īstenojot 2.alternatīvo risinājumu, ieguve tiek plānota un veikta derīgo izrakteņu limitā noteiktajā dziļumā un apjomā. Teritorijās, kur derīgais izraktenis atrodas zem gruntsūdens līmeņa, ieguve tiek veikta ar ekskavatoru, zem gruntsūdens līmeņa mākslīgi nepazeminot gruntsūdens līmeni.

Šajā gadījumā ieguves rezultātā var veidoties atsevišķas pārmitras teritorijas un daļā atradnes sekls ūdensobjekts (maksimāli līdz 1,5m - 2m dziļš).

Paredzētā darbības 1. alternatīvais variants pilnībā atbilst Raunas novada teritorijas plānojumam un tās plānošana un īstenošana tiks veikta ievērojot TIAN noteiktos ierobežojumus un prasības. Īstenojot 2. alternatīvo variantu, kas paredz neliela apjoma derīgo izrakteņu ieguvu arī zem gruntsūdens līmeņa, sadarbībā ar pašvaldību tiks izvērtēta nepieciešamība izstrādāt Lokālplānojumu.

Rekultivācijas procesā izvērtējamas 2 alternatīvas iespējas:

Alternatīva 2.1.: izmantojot atsiju materiālu un saglabāto augsni paaugstināt pārmitro teritoriju zemes virsmu un aizberot sīkus dīķišus, veidot teritoriju apmežošanai, bet teritorijas daļā, ar augstāko gruntsūdens līmeni un dziļāko ieguvu, veidot lokālu, nelielu ūdenstilpi/dīķi.

Alternatīva 2.2.: ietver visas karjera pamatnes paaugstināšana (uzbēršana) izmantojot atsiju materiālu, un inertus/reģenerētus būvniecības atkritumus (atbilstoši 2021. gada 26. oktobra Ministru kabineta noteikumos Nr. 712. "Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi" prasībām). Un nodrošinot teritorijas apmežošanu.

16.1. Kritēriji alternatīvo risinājumu salīdzināšanai

Tā kā izvērtētie alternatīvie risinājumi ir saistīti galvenokārt ar derīgā izrakteņa ieguves dziļuma atšķirībām un rekultivācijas procesa atšķirībām to īstenošanā nav būtiskas ietekmju uz emisijām gaisā, trokšņa līmeni un transportēšanas intensitāti atšķirības, novērtēšanai tika izvēlēti būtiskākie kritēriji, kuri raksturo alternatīvo ieguves un rekultivācijas risinājumu iespējamās ietekmes uz vidi. Salīdzinājumam pielietota novērtēšanas sistēma ballēs, kur:

- -2 nozīmē, ka prognozējama būtiska negatīva ietekme;
- -1 nozīmē, ka iespējama negatīva ietekme;
- 0 nozīmē, ka ietekme nav prognozējama;
- -1/0 ietekme izstrādes laikā, nav prognozējama pēc rekultivācijas.

Šāda pieeja ļauj novērtēt katras aprakstītās alternatīvas potenciālo negatīvo ietekmi, kā arī dod iespēju savstarpēji salīdzināt atšķirīgas alternatīvas un novērtēt, kura no tām rada mazāku potenciālo ietekmi un ir rekomendējama atradnes Vālodzes izstrādei.

Veicot salīdzinošo vērtējumu, tika pieņemts, ka neatkarīgi no izvēlētās alternatīvas, derīgā izrakteņa ieguves un apstrādes tehnoloģijas nemainās.

Tabula Nr.16.1.1. **Alternatīvu salīdzināšanai izmantotie kritēriji**

Nr.p.k.	Kritērijs	Vērtējums		
		1.alternatīva	2.1.alternatīva	2.2.alternatīva
1.	Ietekme uz hidroģeoloģisko režīmu	-1	-1	-1
2.	Ietekme uz hidroloģisko režīmu	0	0	0
3.	Ietekme uz ainavu	-1	-1	-1
4.	Racionāla derīgo izrakteņu resursu izmantošana	-1	0	0
5.	Ietekme uz bioloģisko daudzveidību un Natura 2000 teritorijām	0	0	0
	Summa	-3	-2	-2

Abi alternatīvie varianti tika izstrādāti paredzētās darbības plānošanas sākuma posmā. Šāda pieeja ļāva izvēlēties nepieciešamos izvērtējumus ietekmes uz vidi novērtējuma procesa laikā.

Izvērtēto alternatīvo risinājumu ietekmes nav būtiski atšķirīgas. Nevienam no alternatīvajiem risinājumiem nav prognozējamās būtiskas nelabvēlīgas ietekmes vai aspekti, kuri uzskatāmi par ierobežojošiem.

Ņemot vērā to, ka lokāla, nebūtiska ietekme uz teritorijas hidroģeoloģiskajiem apstākļiem un piegulošās teritorijas augsnes mitruma un virszemes noteces apstākļiem prognozējama gan gadījumā, kad ieguve tiek veikta tikai virs gruntsūdens līmeņa, gan arī gadījumā, ja ieguve tiek veikta arī zem gruntsūdens līmeņa, alternatīvas izvēli lielā mērā nosaka optimāli ieguves tehnoloģiskie risinājumi, kurus izvērtē derīgo izrakteņu ieguves projekta izstrādes procesā.

Kā pozitīvs aspekts 2.alternatīvas gadījumā atzīmējams racionāla derīgo izrakteņu resursu apguve, izmantojot visus resursus derīgo izrakteņu atradnē, kas samazina nepieciešamību uzsākt ieguvu jaunā atradnē.

Tāpat kā pozitīvs no vides aizsardzības viedokļa vērtējama alternatīvā 2.2. iespējamā reģenerētu inerto būvniecības atkritumu izmantošana teritorijas rekultivācijas procesā, atbilstoši 2021. gada 26. oktobra Ministru kabineta noteikumu Nr. 712 "Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi" prasībām. Tādējādi samazinot atkritumu poligonā apglabājamo atkritumu daudzumu, kā arī ar tiem aizstājot dabīgo minerālmateriālu, kas tiktu izmantots karjera teritorijas uzbēršanai un izlīdzināšanai pirms augsnes uzklāšanas un apmežošanas.

17. PALIEKOŠO IETEKMJU BŪTISKUMA RAKSTUROJUMS

Īstenojot paredzēto darbību un jebkura no alternatīvajiem variantiem īstenošanas rezultātā prognozējamās šādas galvenās ietekmes uz apkārtējo vidi:

- Esošo biotopu iznīcināšana paredzētās darbības teritorijā. Šī ietekme ir lokāla un maznozīmīga, jo teritorijā nav konstatēti īpaši aizsargājami biotopi vai sugas. Ietekmi novērtējis atbilstoši sertificēts eksperts savā slēdzienā, pēc teritorijas apsekošanas un pieejamo materiālu izvērtēšanas.
- Smilts, smilts-grants resursu samazināšanās reģionā. Ietekme ir neatgriezeniska un reģionāla. Pieejamie derīgo izrakteņu resursi samazināsies par iegūto apjomu. Taču šis daudzums ir nenozīmīgs Latvijas mērogā.
- Emisijas gaisā ieguves procesā, ko rada ieguves tehnika, transports, kā arī iespējamās putekļu emisijas no smilts-grants materiāla bērtņēm. Putekļu emisiju ietekme uz gaisa kvalitāti ir nebūtiska, sekundāra un īslaicīga, saistīta ar ilgstošiem sausuma periodiem, šajā laikā, tiek nodrošināta tehnoloģiskā laukuma, piebraucamā ceļa un iekšējo ceļu mitrināšana. Ietekmes nebūtiskas un nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības ārpus paredzētās darbības teritorijas. Ietekmju prognoze noteikta izmantojot matemātiskās modelēšanas metodi.
- Trokšņa emisijas, ko rada derīgā izrakteņa ieguves un apstrādes process un tajā iesaistītie tehniskie līdzekļi, kā arī materiāla transports. Ieguves un apstrādes radītais trokšņa līmenis ir nebūtisks un nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās

robežvērtības ārpus paredzētās darbības teritorijas. Tā kā darbi tiks veikti tikai darba dienās, darba laikā arī trokšņa traucējumi būs tikai darba dienās darba laikā. Novērtējot summāro trokšņa traucējumu (fona + paredzētās darbības radītais) tika konstatēts, ka netiek pārsniegts normatīvajos aktos noteiktais trokšņa līmenis pie ietekmes teritorijā esošajām viensētām. Ietekmju prognoze noteikta izmantojot matemātiskās modelēšanas metodi.

Izvērtējot iespējamās negatīvās ietekmes uz vidi, ko rada paredzētās darbības īstenošana, var konstatēt, ka tās nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības, ir lokālas un pārsvarā gadījumu nebūtiskas.

18. VIDES KVALITĀTES NOVĒRTĒŠANAS MONITORINGS

Likumā „Par vides aizsardzību” definēts, ka Vides monitorings ir sistemātiski vides stāvokļa novērojumi (mērījumi, aprēķini), kas nepieciešami vides stāvokļa vērtējumam, vides aizsardzības pasākumu plānošanai un to efektivitātes kontrolei.

Vides monitorings būtībā ir ilgtermiņa novērošanas, kontroles, analīzes un prognozēšanas sistēma, kas tiek radīta, lai iegūtu informāciju par vides stāvokli un izmaiņām, kas radušās cilvēka darbības vai dabīgo procesu ietekmē. Vienlaicīgi monitoringā var paredzēt arī mazpārveidotu, aizsargājamu dabas sistēmu novērojumus, uz kuru fona ir iespējams novērtēt cilvēka radītās izmaiņas. Ar monitoringa palīdzību var iegūt informāciju par galvenajiem piesārņojuma veidiem un izplatību, vides degradāciju kopumā, kā arī par vietām, kur nepieciešama vides kvalitātes papildus kontrole un uzlabošana.

Izvērtējot vides monitoringa novērojumu nepieciešamību, saistībā ar paredzētās darbības veikšanas iespējamo ietekmi uz apkārtējo vidi, un definējot monitoringa jomas, galvenā uzmanība tika pievērsta tiem vides aspektiem, kuros paredzētās darbības īstenošana var radīt būtiskas izmaiņas pašreizējā vides stāvoklī.

Izvērtējot prognozējamās ietekmes uz vidi paredzētās darbības veikšanas laikā un pēc tās pabeigšanas, tika secināts, ka saistībā ar paredzētās darbības īstenošanu nav nepieciešams izstrādāt vides kvalitātes monitoringa programmu un veikt īpašus monitoringa novērojumus. Šāds secinājums balstīts uz to, ka:

- Nav paredzami gaisa piesārņojuma robežvērtību pārsniegumi, tādēļ nav nepieciešams paredzēt regulārus novērojumus (monitoringu).
- Nav paredzami trokšņa līmeņa robežvērtību pārsniegumi, tādēļ nav nepieciešams paredzēt regulārus novērojumus (monitoringu). Sūdzību gadījumos iespējams veikt atsevišķus trokšņa līmeņa mērījumus.
- Uz vietas nav paredzēts veikt sadzīves notekūdeņu attīrīšanu – tos uzkrāj hermētiskā krājtvertnē un pēc tam tos izved licencēta kompānija, tādēļ nav nepieciešams paredzēt notekūdeņu kvalitātes monitoringu.
- Derīgo izrakteņu ieguves ietekme uz teritorijas hidroģeoloģiskajiem un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem ir lokāla un nebūtiska, tādēļ nav nepieciešams veikt pazemes vai virszemes ūdeņu līmeņu vai kvalitātes monitoringu.

Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojums
Paredzētā darbība: Smilts-grants, smilts un mālsmilts ieguve atradnē "Vālodzes" Raunas
pagastā, Smiltenes novadā.

Derīgā materiāla ieguves procesā, paredzētās darbības ierosinātais veiks regulāru iegūtā materiāla uzskaiti, kas nepieciešama atlikušo krājumu novērtēšanai. Šī informācija ir publiski pieejama arī iedzīvotājiem LVĢMC mājaslapā, tādēļ nav nepieciešams paredzēt papildus iedzīvotāju informēšanu.

Gadījumos, ja tiek saņemtas iedzīvotāju sūdzības par paredzētās darbības radītiem traucējumiem (troksnis, putekļu emisijas), atbilstoši Veselības inspekcijas paustajam viedoklim, veicami mērījumi dabā un izstrādājami pasākumi ietekmju mazināšanai.

19. IZMANTOTĀS LITERATŪRAS SARAKSTS

LIKUMI

- Aizsargjoslu likums. 1997.02.05., ar grozījumiem
- Atkritumu apsaimniekošanas likums. 2010.10.28, ar grozījumiem
- Dabas resursu nodokļa likums. 2005.12.15., ar grozījumiem
- Par ietekmes uz vidi novērtējumu. 1998.10.14., ar grozījumiem
- Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. 1993.03.02., ar grozījumiem
- Par piesārņojumu. 2001.03.15., ar grozījumiem
- Par zemes dzīlēm. 1996.05.02., ar grozījumiem.
- Sugu un biotopu aizsardzības likums. 2000.03.16., ar grozījumiem
- Teritorijas attīstības plānošanas likums. 2011.10.13., ar grozījumiem
- Ūdens apsaimniekošanas likums, 2002.09.12., ar grozījumiem
- Vides aizsardzības likums. 2006.11.02., ar grozījumiem

MK NOTEIKUMI

- LR 2000.11.14. MK noteikumi Nr.396 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”, ar grozījumiem
- LR 2000.12.05. MK noteikumi Nr.421 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”, ar grozījumiem
- LR 2002.04.23. MK noteikumi Nr.163 „Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām”, ar grozījumiem
- LR 2002.03.12. MK noteikumi Nr. 118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”, ar grozījumiem
- LR 2004.10.19. MK noteikumi Nr.858 „Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību”, ar grozījumiem
- LR 2005.10.25. MK noteikumi Nr.804 „Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem”
- LR 2006.02.21. MK noteikumi Nr.153 „Noteikumi par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu”, ar grozījumiem
- LR 2006.06.20 MK noteikumi Nr.496 “Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikācija un nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanas un maiņas kārtība”, ar grozījumiem
- LR 2007.06.19 MK noteikumi Nr.404 „Kārtība, kādā aprēķina un maksā dabas resursu nodokli, izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju un auditē apsaimniekošanas sistēmas”, ar grozījumiem
- LR 2009.02.17 MK noteikumi Nr.158 „Noteikumi par prasībām attiecībā uz vides monitoringu un tā veikšanas kārtību, piesārņojošo vielu reģistra izveidi un informācijas pieejamību sabiedrībai”, ar grozījumiem
- LR 2009.11.03. MK noteikumi Nr.1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti”, ar grozījumiem

- LR 2010.07.13. MK noteikumi Nr.623 „Meliorācijas kadastra noteikumi”, ar grozījumiem
- LR 2010.09.30. MK noteikumi Nr.925 „Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības”
- LR 2011.09.06 MK noteikumi Nr.696 “Zemes dzīļu izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas kārtība”
- LR 2012.08.21. MK noteikumi Nr.570 “Derīgo izrakteņu ieguves kārtība”, ar grozījumiem
- LR 2014.01.07. MK noteikumi Nr.16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”, ar grozījumiem
- LR 2015.01.13. MK noteikumi Nr.18 „Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību”
- MK 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396. [skatīts 2023. g. 07. novembrī]. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/12821>
- MK 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 940. [skatīts 2023. g. 07. novembrī]. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/253746>

EIROPAS PADOMES DIREKTĪVAS UN REKOMENDĀCIJAS

- Eiropas Padomes 1985.gada 27.jūnija direktīva 85/337/EEK par dažu valsts un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu
- Eiropas Padomes 1992.gada 21.maija direktīva 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību
- Eiropas Padomes 1997.gada 3.marta direktīva 97/11/EK, ar kuru groza direktīvu 85/337/EEK par dažu valsts un privāto projektu ietekmes uz vidi novērtējumu
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.jūnija direktīva 2001/42/EK par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 26.maija direktīva 2003/35/EK, ar ko paredz sabiedrības līdzdalību dažu ar vidi saistītu plānu un programmu izstrādē un ar ko attiecībā uz sabiedrības līdzdalību un iespēju griezties tiesās groza Padomes direktīvas 85/337/EEK un 96/61/EK
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 23.aprīļa direktīva 2009/31/EK par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu un grozījumiem Padomes direktīvā 85/337/EEK, Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvās 2000/60/EK, 2001/80/EK, 2004/35/EK, 2006/12/EK, 2008/1/EK un regulā (EK) Nr. 1013/2006

Citi literatūras avoti

- Gaujas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.-2027.gadam. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, Rīga, 2021.
- Compilation of Air Pollutant Emission Factors. Volume I: Stationary Point and Area Sources. U.S Environmental Protection Agency; January, 1995.;

- Dust Control Handbook for Industrial Minerals Mining and Processing. Andrew B. Cecala , Andrew D. O'brien , Joseph Schall , Jay F. Colinet , William R. Fox , Robert J. Franta , Jerry Joy , Wm. R. Olph Reed , Patrick W. Reeser , John R. Rounds , Mark J. Schultz. Department of Health and Human Services, National Institute for Occupational Safety and Health Office of Mine Safety and Health Research. Pittsburgh; 2012.;
- EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2013. Technical guidance to prepare national emission inventories. European Environment Agency; 2013.
- Juškevičs V., Kondratjeva S., Mūrnieks A., Mūrniece S., 1998. Latvijas ģeoloģiskā karte. Mērogs 1:200 000, Paskaidrojuma teksts un kartes. Valsts ģeoloģijas dienests. Rīga;
- Kabucis I. (red.) Latvijas biotopi. Klasifikators. LDF, Rīga, 2001.;
- Kļaviņš U., Sudārs R. "Meliorācija", LLU, Jelgava, 2010.;
- Melluma A., Ainava un cilvēks. Avots. Rīga. 1992.;
- Mūrnieks A., 1998. Latvijas ģeoloģiskā karte mērogā 1:200 000. Pirmskvartāra nogulumu. Rīga, Valsts ģeoloģijas dienests;
- National Pollutant Inventory Emission Estimation Technique Manual for Mining, Version 3.0. Australian Government; June, 2011.;
- Avotiņš jun. A. 2019. Apodziņa *Glaucidium passerinum*, bikšainā apoga *Aegolius funereus*, meža pūces *Strix aluco*, urālpūces *Strix uralensis*, ausainās pūces *Asio otus* un ūpja *Bubo bubo* aizsardzības plāns. Latvijas Ornitoloģijas biedrība, Rīga.
- Bergmanis M., Priednieks J., Avotiņš A., Priedniece I. 2020. Mazā dzeņa *Dryobates minor*, vidējā dzeņa *Leiopicus medius*, baltmugurdzeņa *Dendrocopos leucotos*, dižraibā dzeņa *Dendrocopos major*, trīspirkstu dzeņa *Picoides tridactylus*, melnās dzilnas *Dryocopus martius* un pelēkās dzilnas *Picus canus* aizsardzības plāns. Latvijas Ornitoloģijas biedrība, Rīga.
- Anon 2020a. Mazā ērgļa, klinšu ērgļa, jūras ērgļa, zivjērgļa, vistu vanaga un melnā stārķa monitorings. LVM vadlīnijas vides monitoringam. AS „Latvijas valsts meži” iekšējo tiesību akts.
- Bergmanis U., Auniņš A., Petriņš A., Cīrulis V., Granāts J., Opermanis O., Soms A. 2015. Population size, dynamics and reproduction success of the lesser spotted eagle (*Aquila pomarina*) in Latvia. Slovak Raptor Journal 9: 45–54.
- Bird D. M., Bildstein K. L. 2007. Raptor Research and Management Techniques. Hancock House Publishers.
- The Clements Checklist of Birds of the World, 6th Edition 2007" (versija 6.5)
- Ķerus V., Dekants A., Auniņš A., Mārdega I., 2021. Latvijas ligzdojošo putnu atlanti 1980-2017. Latvijas Ornitoloģijas biedrība, Rīga.
- LOB, 2002. Latvijas meža putni, 2. izdevums. Latvijas Ornitoloģijas biedrība, Rīga.

- Nikodemus O., Kalniņš G. Ainavu aizsardzība. Nozares pārskats plānojuma izstrādāšanai. VARAM, 2000.;
- Nikodemus O., Krākliņš A., Melecis V., Augsnes ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība, LU Akadēmiskais apgāds, Rīga, 2008.;
- Nikodemus O. 2008. Ainavas daudzveidīgais saturs un aizsardzība. Grām.: Vides zinātne (red.
- Open Dust Sources Around Iron and Steel Plants: Special Report Addendum (Draft). Industrial Environmental Research Laboratory, Environmental Protection Agency; January, 1977.;
- Ramans K., Ainavrajonēšana. Grām.: Kavacs G. (red.) Latvijas Daba: Enciklopēdija, 1.sēj. Rīga, 1994.;
- Tilgalis Ē., "Notekūdeņu savākšana un attīrīšana" LLU, LVAf, Jelgava, 2004.;
- Timbare R., Reinfelds L., Latvijas augšņu īpašības un vides drošība, LRZM, VSIA „Agroķīmisko pētījumu centrs”, Rīga, 2007.;
- Valsts Ģeoloģijas dienests. „Latvijas Ģeoloģisko un derīgo izrakteņu pamatlējenda”, Rīga, 1995.g.;
- Spalviņš A., Šlangens J., Aleksāns O. u.c. Latvijas hidroģeoloģiskais modelis (LAMO). RTU Vides modelēšanas centrs, 2010;
- Auniņš A., Eiropas savienības aizsargājamie biotopi Latvijā. Noteikšanas rokasgrāmata. 2.precizēts izdevums. Rīga: Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, 2013.
- Raunas novada teritorijas plānojums, 2012-2024.gadam.
- Vadlīnijas sugu un biotopu aizsardzības jomas sertificētu ekspertu sniegto atzinumu satura kvalitātes uzlabošanai sākotnējā izvērtējuma, ietekmes uz vidi novērtējuma vai ietekmes uz Natura 2000 teritoriju novērtējuma ietvaros.
- Pazemes ūdeņu atradņu reģistrs. www.meteo.lv;
- Valsts statistiskais pārskats „Nr.2 – Ūdens”;
- LR 2015.06.30. MK noteikumi Nr.338 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 003-15 "Būvklimatoloģija"”;
- Groundwater Vistas. Version 6. Guide to Using. Environment Simulations Inc. 2011.
- Latvijas Ģeoloģiskā karte M 1:200 000, VĢD

INTERNETA RESURSI:

- Bioloģiski vērtīgo zālāju (BVZ) saraksts, <http://www.lad.gov.lv/lv/>;
- Pārtikas un veterinārais dienests. Kontroles institūcijās reģistrētie bioloģiskās lauksaimniecības uzņēmumi. Reģistrs.

http://www.pvd.gov.lv/lat/lab_izvlne/registri/atzto_un_reistrto_uzmumu_sarak/kontroles_institcijas_reistrti;

- Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. <http://www.meteo.lv> ;
- Lauksaimniecības datu centrs. Publiskā datu bāze. http://pub.lidc.gov.lv/pub_stat.php?lang=lv ;
- Upes.lv datubāze, <http://www.upes.lv/informacija/daugavas-baseins>;
- Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija. Valsts aizsargājamo nekustamo kultūras pieminekļu saraksts. <http://mantojums.lv/lv/> ;
- OZOLS Dabas datu pārvaldības sistēma <http://ozols.daba.gov.lv/pub/> ;
- Latvijas Valsts ceļi, <http://lvceli.lv/> ;
- Valsts zemes dienesta datu publicēšanas un e-pakalpojumu portāls <https://www.kadastrs.lv/> .
- <https://smiltenesnovads.lv/attistiba/planosanas-dokumenti/teritorijas-planojumi/>
- www.daba.gov.lv.
- www.melioracija.lv.
- Piesārņotu un potenciāli piesārņotu vietu reģistrs <https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/piesarnotas-un-potenciali-piesarnotas-vietas/resource/5947f1ba-7427-4ba7-9983-df543b1b6d3f>